

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Bydgoszcz, dnia 21 października 2014 r.

Poz. 2876

UCHWAŁA NR XXXVII/339/14 RADY POWIATU WE WŁOCŁAWKU

z dnia 26 września 2014 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Włocławskiego na lata 2014-2017.

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm.)¹⁾, art. 87 ust. 3, ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.)²⁾ uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Powiatowy Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Włocławskiego na lata 2014-2017”, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Włocławskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 26 września 2014 r. i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Przewodniczący Rady

Stanisław Budzyński

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz.U. z 2013r. poz. 645, Dz.U. z 2014r. poz. 379, poz. 1072.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz.U. z 2004r. Nr. 96, poz.959, Nr 238 poz. 2390; Dz.U. z 2006r. Nr. 50, poz. 362, Nr 126, poz. 875; Dz.U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206; Nr 97, poz. 804; Dz.U.2010 r. Nr 75, poz. 474, Nr. 130, poz. 871.

**Załącznik do uchwały Nr XXXVII/339/14
Rady Powiatu we Włocławku
z dnia 26 września 2014 r.**

**POWIATOWY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI
POWIATU WŁOCŁAWSKIEGO
NA LATA 2014-2017**

Włocławek 2014

Spis treści

Wstęp

Rozdział I: Podstawa prawna opracowania powiatowego programu opieki nad zabytkami

Rozdział II: Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce

2.1. System ochrony zabytków w prawie międzynarodowym

2.1.1. Konwencja "haska"

2.1.2. Konwencja "paryska"

2.1.3. Konwencja UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego

2.1.4. „Karta Wenecka”

2.1.5. Prawo unijne

2.2. Ochrona zabytków w prawie krajowym

2.2.1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

2.2.2. Ustawa z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

2.2.3. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

2.2.4. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane

2.2.5. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska

2.2.6. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

2.2.7. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami

2.2.8. Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej

2.2.9. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

2.2.10. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny

2.2.11. Ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach

2.2.12. Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach

2.2.13. Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach

2.2.14. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym

2.2.15. Akty niższego rzędu

Rozdział III: Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

3.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

3.1.1. Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2013 – 2016

3.1.2. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

3.1.3. Strategia rozwoju kraju 2020

3.1.4. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2020

3.2. Relacje powiatowego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa

3.2.1. Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+

3.2.2. Kujawsko-Pomorski Regionalny Program Operacyjny 2014-2020

3.2.3. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2013 - 2016

3.2.4. Strategia Rozwoju Turystyki Województwa Kujawsko-Pomorskiego

3.2.5. Program Opieki nad Zabytkami Województwa Kujawsko Pomorskiego na lata 2013 - 2016

Rozdział IV: Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

4.1. Relacje powiatowego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie powiatu (analiza dokumentów programowych powiatu)

4.1.1. Strategia Rozwoju Powiatu Włocławskiego

4.2. Relacje powiatowego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie gminy (analiza dokumentów programowych gmin leżących w powiecie włocławskim)

- 4.2.1. Miasto i Gmina Lubraniec
- 4.2.2. Miasto i Gmina Izbica Kujawska
- 4.2.3. Miasto i Gmina Chodecz
- 4.2.4. Gmina Fabianki
- 4.2.5. Gmina Włocławek
- 4.2.6. Gmina Lubanie
- 4.2.7. Gmina Chocień
- 4.2.8. Gmina Baruchowo
- 4.2.9. Gmina Boniewo
- 4.2.10. Miasto i Gmina Brześć Kujawski
- 4.2.11. Gmina Kowal
- 4.2.12. Miasto Kowal
- 4.2.13. Miasto i Gmina Lubień Kujawski

Rozdział V: Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego powiatu

- 5.1. Położenie administracyjne powiatu
- 5.2. Położenie geograficzne powiatu
- 5.3. Zarys historii obszaru powiatu
- 5.4. Krajobraz kulturowy
- 5.5. Zabytki nieruchome
 - 5.5.1 Zabytki architektury sakralnej
 - 5.5.2 Zabytki architektury rezydencjalnej
 - 5.5.3 Zespoły folwarczne
 - 5.5.4 Obiekty użyteczności publicznej
 - 5.5.5 Architektura sepulkralna
 - 5.5.6 Zieleń komponowana
 - 5.5.7 Zabytki techniki
 - 5.5.8 Układy przestrzenne
 - 5.5.9. Militaria
 - 5.5.10. Dziedzictwo niematerialne
- 5.6. Zabytki o najwyższym znaczeniu dla powiatu
- 5.7. Zabytki powiatu włocławskiego i Skarbu Państwa reprezentowanego przez Starostę Włocławskiego
 - 5.7.1. Zespół dworsko-parkowy w Otmianowie
 - 5.7.2. Zespół pałacowo-parkowy w Brzeziu
 - 5.7.3. Park podworski w Śmiłowicach
 - 5.7.4. Zespół dworsko-parkowy w Lubieniu Kujawskim

Rozdział VI: Zabytki objęte prawnymi formami ochrony

- 6.1. Zabytki nieruchome
- 6.2 Zabytki ruchome
- 6.3 Zabytki archeologiczne

Rozdział VII: Ocena stanu dziedzictwa kulturowego powiatu. Analiza szans i zagrożeń

Rozdział VIII: Założenia programowe powiatowego programu opieki nad zabytkami

Rozdział IX: Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami

Rozdział X: Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami

Rozdział XI: Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami

- 11.1. Finansowanie ze środków krajowych
- 11.2. Finansowanie ze środków wojewódzkich
- 11.3. Finansowanie ze środków powiatowych
- 11.4. Finansowanie ze środków Unii Europejskiej
 - 11.4.1 Program Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020
 - 11.4.2 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
 - 11.4.3. Kujawsko-Pomorski Program Operacyjny na lata 2014-2020

Rozdział XII: Część graficzna programu opieki nad zabytkami

Aneks I: Wykaz zabytków na terenie powiatu włocławskiego znajdujących się w ewidencji i rejestrze zabytków

Aneks II: Wykaz zabytków i stanowisk archeologicznych znajdujących się na terenie powiatu włocławskiego

Wstęp

Niniejszy program został sporządzony w związku z ustawowym obowiązkiem wynikającym z art. 87 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 23 lipca 2003 r. (Dz.U. 2003 Nr 162, poz. 1568)

W programie przedstawiono zagadnienia prawne i około prawne dotyczące ochrony zabytków na terenie powiatu włocławskiego. Omówiono regulacje dotyczące ochrony zabytków oraz dokumenty programowe na poziomie państwa, województwa oraz powiatu. Opisane zostały także akty gminne. Scharakteryzowana została materia zabytkowa na terenie powiatu, z wyszczególnieniem zabytków reprezentacyjnych powiatu, zabytków należących do powiatu oraz zabytków wpisanych do rejestru zabytków. Dokonano analizy SWOT oraz przedstawiono założenia programowe. W programie ujęto również instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami oraz zasady oceny jego realizacji. Ostatni rozdział poświęcono źródłom finansowania programu opieki nad zabytkami z wyszczególnieniem środków krajowych, wojewódzkich, powiatowych oraz środków pochodzących z programów unijnych. W załącznikach zawarto wykaz zabytków znajdujących się w ewidencji i rejestrze zabytków oraz wykaz zabytków archeologicznych i stanowisk archeologicznych znajdujących się na terenie powiatu włocławskiego.

Utworzenie niniejszego programu ma na celu zbudowanie podstaw wspólnej polityki ochrony zabytków na terenie powiatu włocławskiego. Celem jest również koordynacja działań gminnych oraz działań pomiędzy gminami a organami państwa. Nadrzędną intencją jest ochrona dziedzictwa kulturowego, jego renowacja i, w miarę możliwości, właściwie przeprowadzona adaptacja, która zapewni jego właściwe wykorzystanie i utrzymanie w dobrym stanie technicznym a także rozwój lokalnej kultury. Istotna jest również renowacja zieleni komponowanej a także zachowanie historycznych układów urbanistycznych, ładu przestrzennego, otoczenia zabytków oraz powoływania i zagospodarowania parków kulturowych. W programie poruszono również kwestie dotyczące edukacji społeczeństwa w materii dotyczącej ochrony zabytków oraz historii regionu. Zawarte także postulaty dotyczące rozwoju turystyki w oparciu o istniejące zabytki oraz sposoby ich właściwego promowania.

Niniejszy dokument stanowi swoiste podsumowanie wiedzy dotyczącej ilości oraz stanu zachowania zabytków na terenie powiatu, stanu ochrony (w tym ochrony prawnej i około prawnej) a także planów jej rozwoju. Wobec powyższego program opieki nad zabytkami powiatu włocławskiego jest ważnym dokumentem planistycznym oraz koordynacyjnym.

1. Podstawa prawna opracowania powiatowego programu opieki nad zabytkami

Obowiązek opracowania Powiatowego Programu Opieki nad Zabytkami został zawarty w ustawie z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (zwanej dalej u.o.z.). Art. 87 powyższej ustawy, stanowi iż:

„1. Zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami.

2. Programy, o których mowa w ust. 1, mają na celu, w szczególności:

- 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- 2) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;

- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami. (...)

Wojewódzki, powiatowy i gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu i rada gminy, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków

Powiatowy Program Opieki nad Zabytkami jest publikowany w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Ustawa nakłada również obowiązek sporządzania co 2 lata sprawozdań z ich wykonywania które są przedstawiane radzie powiatu.

Warto również mieć na uwadze przepis art. 21, stanowiący, że: „Ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy.” Konfrontując powyższy przepis z art. 22 ustawy (nakładającym m.in. na gminy obowiązek prowadzenia tzw. Gminnej Ewidencji Zabytków) można wnioskować, iż gminna ewidencja jest podstawą sporządzenia programów powiatowych, które poza skonstruowaniem programu ochrony dla zabytków należących stricte do powiatów, mają na celu podsumowanie i koordynację działań gminnych.

2. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce

Analizując prawo ochrony zabytków zaliczyć je można do systemu prawa publicznego. Normy prawne regulujące ochronę zabytków chronią de facto interes publiczny, wpływając na sferę stosunków prywatnych. Posługują się przy tym charakterystycznym dla prawa publicznego *ius cogens* (są normami bezwzględnie obowiązującymi).

2.1. System ochrony zabytków w prawie międzynarodowym

Prawo ochrony zabytków jest w dużej mierze efektem wypracowywanych międzynarodowych porozumień, na podstawie których określono pojęcie „zabytku”, a także metody ochrony i ich zagospodarowania. Jednakże należy podkreślić, iż Konwencje, mając charakter *soft law* nie stanowią prawa samoistnie, i jedynie wskazują, w jakim kierunku powinno się kształtować prawo krajowe państw ze sobą współpracujących.

2.1.1. Konwencja "haska" (Dz. U. 1957 Nr 46, poz. 212 zał.)

Prawo ochrony zabytków znajduje swoje źródła w umowach międzynarodowych. Akty prawa międzynarodowego regulują ochronę zabytków w czasie wojny i pokoju. Genezą ich powstania były doświadczenia II Wojny Światowej, a ich celem miało być zagwarantowanie bezpieczeństwa zabytków podczas działań wojennych. Konwencja Haska z 1954 r. o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego wprowadziła termin „dobra kulturowego”, będącego składnikiem „dziedzictwa kulturalnego całej ludzkości”. Polski ustawodawca zdecydował się na implementację postanowień Konwencji za pomocą wprowadzenia terminu „dobro kultury”. Trzeba jednak zauważyć, że zarówno „dobro kultury”, jak i „dobro kulturalne” są pojęciami niedookreślonymi. Postanowienia Konwencji definiują ochronę dóbr kulturalnych jako opiekę nad nimi i ich poszanowanie. W latach '90 ubiegłego wieku pojawiły się postulaty rewizji

postanowień Konwencji i zaostreżenia jej przepisów, skutkujące przyjęciem II protokołu do Konwencji w 1999 r.

2.1.2. Konwencja "paryska" (Dz.U. 1976 Nr 32, poz. 190)

Oprócz Konwencji Haskiej innym ważnym dokumentem, którego sygnatariuszem jest Polska, jest Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu 16 listopada 1972 r. (konwencja paryska). Wprowadziła ona pojęcie „dziedzictwa kulturowego”, podzielonego na:

- zabytki, pod którymi rozumie się dzieła architektury, monumentalnej rzeźby i malarstwa, elementy i budowle o charakterze archeologicznym, napisy, grotty i zgrupowania tych elementów, mające wyjątkową powszechną wartość z punktu widzenia historii, sztuki lub nauki;
- zespoły i miejsca zabytkowe - budowle oddzielne lub łączne, które z względu na swoją architekturę, jednolitość lub zespolenie z krajobrazem mają wyjątkową powszechną wartość z punktu widzenia historii, sztuki lub nauki;
- miejsca zabytkowe - dzieła człowieka lub wspólne dzieła człowieka i przyrody, jak również sfery, a także stanowiska archeologiczne, mające wyjątkową powszechną wartość z punktu widzenia historycznego, estetycznego, etnologicznego lub antropologicznego.

Instrumentem służącym do realizacji celów Konwencji jest Lista Dziedzictwa Światowego.

2.1.3. Konwencja UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego (Dz.U. 2011 Nr 172, poz. 1018)

Uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne UNESCO 17 października 2003 r. definiuje dziedzictwo niematerialne jako zwyczaje, przekaz ustny, wiedzę i umiejętności oraz związane z nimi przedmioty i przestrzeń kulturową, które są uznane za część własnego dziedzictwa przez daną wspólnotę, grupę lub jednostki. Konwencja za cechę dziedzictwa niematerialnego przyjmuje ciągłość przekazu międzypokoleniowego. Konwencja wprowadziła także trzy rodzaje list będące narzędziem ochrony dziedzictwa niematerialnego.

1. Listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego wymagającego pilnej ochrony;
2. Lista reprezentatywna niematerialnego dziedzictwa kulturowego;
3. Rejestr programów, projektów i działań mających na celu ochronę niematerialnego dziedzictwa kulturowego („Rejestr Najlepszych Praktyk”);

2.1.4. „Karta Wenecka”

Międzynarodowa Karta Konserwacji i Restauracji Zabytków i Miejsc Zabytkowych (nazywana również „Kartą wenecką”) została przyjęta na zakończenie II Międzynarodowego Kongresu Architektów i Techników Zabytków odbywającego się w dniach 25-31 maja 1964 r. Uważana jest za fundamentalną w dziedzinie ochrony zabytków architektury, choć ma charakter soft law. Definiuje pojęcie konserwacji oraz restauracji, wskazując ich granice, warunki oraz zasady realizacji. Zgodnie z jej postanowieniami, miejsca o wartości zabytkowej powinny stać się przedmiotem szczególnej troski celem zachowania ich integralności oraz zapewnienia ich uszanowania, zagospodarowania i waloryzacji.

2.1.5. Prawo unijne

Prawo ochrony zabytków znajduje swoje odzwierciedlenie w dyrektywach i rozporządzeniach Unii Europejskiej. Polska, stając się członkiem Unii, zobowiązała się do przestrzegania przepisów regulujących materię ochrony dóbr kultury.

Podstawowe znaczenie ma wprowadzenie tytułu XIII – „Kultura” przez Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, którego art. 167 ust. 1 stanowi: „Unia przyczynia się do rozkwitu kultur Państw Członkowskich, w poszanowaniu ich różnorodności narodowej i regionalnej, równocześnie podkreślając znaczenie wspólnego dziedzictwa kulturowego.”

Regulacje Unii Europejskiej nie mają jednak istotnego wpływu na sferę ochrony zabytków. Wyjątek stanowią rozporządzenie Rady Unii Europejskiej z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie wywozu dóbr kultury oraz dyrektywę Rady Unii Europejskiej 97/3/EWG z 15 marca 1993 r. w sprawie zwrotu dóbr kultury wyprawdzonych niezgodnie z prawem z terytorium państwa członkowskiego.

Polityka kulturalna Unii Europejskiej ma charakter subsydiarny w stosunku do państw członkowskich, wykonywana jest we współpracy z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi i nie jest realizowana w formie działalności prawotwórczej, a jedynie za pomocą określonych zadań. Akty normatywne dotyczące europejskiego dziedzictwa kulturowego mają charakter soft law, wpływają zatem na sferę prawodawczą w sposób pośredni.

2.2. Ochrona zabytków w prawie krajowym

2.2.1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483)

Umocowanie prawne ochrony zabytków determinowane jest przede wszystkim Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r. (Dz. U. 1997 nr 78 poz. 483) stojącą najwyżej w hierarchii źródeł prawa krajowego.

Preambuła Konstytucji stanowi, iż: „(...) wdzięczni naszym przodkom za ich pracę, za walkę o niepodległość okupioną ogromnymi ofiarami, za kulturę zakorzenioną w chrześcijańskim dziedzictwie Narodu i ogólnoludzkich wartościach, nawiązując do najlepszych tradycji Pierwszej i Drugiej Rzeczypospolitej, zobowiązani, by przekazać przyszłym pokoleniom wszystko, co cenne z ponad tysiącletniego dorobku (...)”. Naród polski zobowiązuje się do przekazania potomkom dorobku kulturowego, zatem oczywistym wnioskiem jest wynikająca z tego ochrona dóbr kultury.

Art. 5 konstytucji stanowi pośrednią podstawę ochrony dóbr kultury, zawierając zapis: „Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.” Artykuł ten określa podstawowe funkcje państwa. Z ich wymienienia wynikają konkretne kompetencje organów państwowych. Zauważyć należy, że równoważnie postawiono problem niepodległości, jak i ochrony dziedzictwa narodowego, podkreślając tym samym jego wysokie znaczenie.

Warto w tym miejscu zastanowić się nad terminem „dziedzictwa narodowego”, który wydaje się być niejednoznaczny z pojęciem „zabytku”. Zakres pojęcia rozumianego pod postacią „dziedzictwa narodowego” w przeciwieństwie do „zabytku” jest bardzo szeroki i może obejmować wszelkie wytwory kulturowe: przyrodę, sztukę, architekturę, literaturę czy technikę.

Art. 6 Konstytucji stanowi, że: „Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego

dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju.” Wprowadza on termin „dobra kultury”, który obecnie nie istnieje (funkcjonował on w ustawie o ochronie dóbr kultury z 1962 r., obowiązującej jeszcze w czasie uchwalania Konstytucji), zastąpiony pojęciem „zabytek”. Udostępnienie dóbr kultury można również rozumieć jako potrzebę ich ochrony, bowiem nie sposób zapewnić dostępu do dobra nieistniejącego.

Wskazać również należy art. 73 Konstytucji, stanowiący, iż: „Każdemu zapewnia się wolność twórczości artystycznej, badań naukowych oraz ogłaszania ich wyników, wolność nauczania, a także wolność korzystania z dóbr kultury.” Adresatem art. 6, jak i 73 są władze publiczne, nie regulują one zatem stosunków prywatnych. Oba przepisy należy rozpatrywać w związku z „zasadą równego dostępu do dóbr kultury”.

Z kolei szeroko traktowany jest przepis art. 86, zgodnie z którym: „Każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa.” Powyższą normę interpretuje się rozszerzając przedmiot ochrony także na zabytki a przede wszystkim na zabytkową zielen komponowaną, taką jak np. zabytkowe parki podworskie.

2.2.2 Ustawa z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Podstawę krajowych regulacji w dziedzinie ochrony zabytków stanowi ustawa z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. W zakresie przedmiotowym ochronie prawnej poddane są zabytki. Art. 3 u.o.z., będący słowniczkiem ustawowym, definiuje pojęcie zabytku jako: „nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową”.

Powyższy art. dzieli zabytki na:

- nieruchome
- ruchome
- zabytki archeologiczne

Słowniczek ustawy definiuje zabytki nieruchome jako: „nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości o której mowa w pkt. 1”. Podobnie, zabytek ruchomy to: „rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych, o których mowa w pkt. 1”, zaś zabytek archeologiczny: „zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem”.

Art. 6 stanowi dopełnienie art. 3 będąc katalogiem otwartym zabytków objętych ochroną prawną. Oznacza to, że przedstawiona przez ustawodawcę lista ma charakter przykładowy. W rzeczywistości za zabytek może być uznany obiekt nie ujęty w art. 6 u.o.z. Katalog jest jednak dosyć szeroki i składają się na niego:

1. Zabytki nieruchome będące, w szczególności:
 - krajobrazami kulturowymi,
 - układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
 - dziełami architektury i budownictwa,
 - dziełami budownictwa obronnego,
 - obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi

- zakładami,
 - przemysłowymi,
 - cmentarzami,
 - parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
 - miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalności wybitnych osobistości lub instytucji.
2. Zabytki ruchome będące, w szczególności:
- dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
 - kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji
 - osób, które tworzyły te kolekcje,
 - numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami,
 - odznakami, medalami i orderami,
 - wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami
 - świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki,
 - dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
 - materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 85, poz. 539, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2001 r. Nr 129, poz. 1440 oraz 2002 r. Nr 113, poz. 984),
 - instrumentami muzycznymi,
 - wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
 - przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.
3. Zabytki archeologiczne będące, w szczególności:
- pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
 - cmentarzyskami,
 - kurhanami,
 - relikdami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

W art. 4 ustawy określono zakres działań w dziedzinie ochrony zabytków sprawowany przez organy administracji publicznej:

1. Zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałę zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
2. Zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
3. Udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
4. Przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
5. Kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;

Z kolei formy ochrony prawnej zabytku reguluje art. 7., zgodnie z którym są nimi:

1. Wpis do rejestru zabytków,
2. Uznanie za pomnik historii,

3. Utworzenie parku kulturowego,
4. Ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Art. 89 u.o.z. wymienia organy ochrony zabytków, którymi są:

1. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje Generalny Konserwator Zabytków;
2. Wojewoda, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje wojewódzki konserwator zabytków.

Ustawa reguluje również prawa i obowiązki nałożone na samorząd terytorialny (zarządy województwa, powiatu i gminy oraz starostę, wójta lub burmistrza). Art. 50 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wskazuje na starostę, jako organ właściwy w postępowaniu wyłączeniowym podjętym na wniosek właściwego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla zabytku nieruchomego lub ruchomego. W uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków Starosta ma również prawo do umieszczania na zabytkach znaku zabytku chronionego prawem (art. 12 ustawy), którego forma została określona w Rozporządzeniu Ministra Kultury w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczonego na zabytkach nieruchomych z dnia 9 lutego 2004 r. (Dz. U. Nr 71 poz. 650.). Starosta prowadzi również listę społecznych opiekunów zabytków, których powołuje i odwołuje na wniosek właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Także organy administracji centralnej ujęte są w przepisach u.o.z. Art. 18 stanowi: „Ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu i aktualizacji koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju (...)", a art. 88: „W celu koordynacji przedsięwzięć związanych z ochroną zabytków w razie konfliktu zbrojnego Rada Ministrów może utworzyć, w drodze rozporządzenia, Polski Komitet Doradczy, będący jej organem pomocniczym.”

Ustawa reguluje także zagospodarowanie zabytków, prowadzenie badań, prac i robót oraz podejmowanie innych działań przy zabytkach, nadzór konserwatorski, wywóz zabytków za granicę, sprawę restytucji zabytków wywiezionych niezgodnie z prawem z państwa członkowskiego Unii Europejskiej, zasady finansowania opieki nad zabytkami, zasady opieki nad zabytkami w trakcie konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowych oraz regulacje dotyczące funkcji społecznego opiekuna zabytków. W zakresie podmiotowym ustawa reguluje przede wszystkim działanie organów ochrony zabytków. poprzez sprecyzowanie procesu ich powstawania, organizacji i obowiązków.

2.2.3. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2012 Nr 647)

Niniejsza ustawa w art. 1 ust. 2 pkt. 2 stanowi, iż: „2. W planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnia się zwłaszcza: (...) 4) wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;”. Z kolei art. 3 określa, że: „Prowadzenie, w granicach swojej właściwości rzeczowej, analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego, odnoszących się do obszaru powiatu i zagadnień jego rozwoju, należy do zadań samorządu powiatu.”

Zgodnie z przepisami ustawy, w studiach zagospodarowania przestrzennego, planach jak i decyzjach o warunkach zabudowy uwzględnia się stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej a także obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków i dóbr kultury współczesnej.

2.2.4. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. 2013 Nr 1409)

Ustawa zawiera wyłączenie jej stosowania w przepisie art. 2 ust.2 pkt.3, stanowiąc: „Przepisy ustawy nie naruszają przepisów odrębnych, a w szczególności: (...) 3) o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – w odniesieniu do obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.”

Ustawa określa również, iż obiekt budowlany wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, projektować i budować w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, zapewniając ochronę obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów objętych ochroną konserwatorską.

Z kolei art. 39 określa procedurę prowadzenia robót budowlanych przy obiekcie wpisanym do rejestru zabytków. Zgodnie z jego postanowieniami:

„1. Prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanego przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

2. Pozwolenie na rozbiórkę obiektu budowlanego wpisanego do rejestru zabytków może być wydane po uzyskaniu decyzji Generalnego Konserwatora Zabytków działającego w imieniu ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego o skreśleniu tego obiektu z rejestru zabytków.

3. W stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

4. Wojewódzki konserwator zabytków jest obowiązany zająć stanowisko w sprawie wniosku o pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektów budowlanych, o których mowa w ust. 3, w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Niezajęcie stanowiska w tym terminie uznaje się jako brak zastrzeżeń do przedstawionych we wniosku rozwiązań projektowych.”

Właściwy organ może również, w drodze decyzji, nałożyć na inwestora obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych jeżeli ich realizacja może naruszać ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków.

2.2.5. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013 Nr 1232)

Ustawa określa, iż ochrona powierzchni ziemi polega na zapewnieniu jak najlepszej jej jakości, w szczególności przez m.in. zachowaniu wartości kulturowych, z uwzględnieniem zabytków archeologicznych.

Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej obejmuje m.in. działania związane z utrzymaniem i zachowaniem parków oraz ogrodów, będących przedmiotem ochrony na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Sejmik województwa może, w drodze uchwały, w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na środowisko lub na zabytki określić dla terenu województwa bądź jego części rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania, a także sposób realizacji i kontroli tego obowiązku.

Należy podkreślić że przepisy prawa ochrony środowiska i prawa ochrony zabytków często zachodzą na siebie i chronią ten sam przedmiot ochrony prawnej (np. zabytkowe parki, lub drzewa).

2.2.6. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2013 Nr 627)

Ustawa definiuje tereny zielone jako tereny wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, znajdujące się w granicach wsi o zwartej zabudowie lub miast, pełniące funkcje estetyczne, rekreacyjne, zdrowotne lub osłonowe, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe oraz cmentarze, a także zieleń towarzyszącą ulicom, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom oraz obiektom kolejowym i przemysłowym. Można zatem zakładać, że chroniony jest nie tylko zabytek, ale także jego bezpośrednie otoczenie.

Zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków wydaje wojewódzki konserwator zabytków. Nalicza on i pobiera opłaty niezbędne do wydania zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów choć może od niej odstąpić na podstawie art. 86 ust. 1 pkt. 1 – 13. Warty podkreślenia jest fakt, iż opłaty za usunięcie drzew lub krzewów z terenu uzdrowisk, obszaru ochrony uzdrowiskowej, terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków oraz terenów zieleni są o 100% wyższe od opłat ustalonych na podstawie ustawowych stawek.

2.2.7. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. 2014 Nr 518)

Celami publicznymi, w rozumieniu powyższej ustawy jest m.in. opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Sprzedaż, zamiana, darowizna lub oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, a także wnoszenie tych nieruchomości jako wkładów niepieniężnych (aportów) do spółek, wymaga pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Z kolei jeżeli przedmiotem umowy o oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste jest nieruchomość wpisana do rejestru zabytków, przy określaniu sposobu korzystania z tej nieruchomości można nałożyć, w razie potrzeby, na nabywcę obowiązek odbudowy lub remontu położonych na niej zabytkowych obiektów budowlanych, w terminie określonym w umowie. Podobnie w przypadku decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu można nałożyć, w miarę potrzeby, na jednostkę organizacyjną obowiązek odbudowy lub remontu położonych na tej nieruchomości zabytkowych obiektów budowlanych, w terminie określonym w decyzji.

Podziału nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków dokonuje się po uzyskaniu pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na podział tej nieruchomości.

2.2.8. Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. 2012 Nr 406)

W art. 1 ustawa określa iż państwo sprawuje mecenat nad działalnością kulturalną polegający na wspieraniu i promocji twórczości, edukacji i oświaty kulturalnej, działań i inicjatyw kulturalnych oraz opieki nad zabytkami.

Ustawa nadaje również uprawnienia ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, innym ministrom i kierownikom urzędów centralnych w odniesieniu do podległych im

ośrodków i instytucji kultury, a także jednostkom samorządu terytorialnego, w postaci przyznawania stypendiów osobom zajmującym się twórczością artystyczną, upowszechnianiem kultury oraz opieką nad zabytkami. Stypendium polega na przyznaniu środków finansowych osobom realizującym określone przedsięwzięcia w zakresie twórczości artystycznej, opieki nad zabytkami lub upowszechniania kultury.

2.2.9. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. 2010 Nr 234, poz. 1536)

Art. 3 ustawy określa, że: „Działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w ustawie.” Natomiast zgodnie z rozumieniem ustawy, na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 4 i 16, przez sferę zadań publicznych należy rozumieć zadania w zakresie m.in.: „podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej” oraz „kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego”.

2.2.10 Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. 1997 Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)

Kodeksowe przepisy karne dotyczące ochrony zabytków znajdują się przede wszystkim w rozdziale XXXV K.K. – Przepięstwa przeciwko mieniu. Skuteczność przepisów wobec ochrony zabytków zapewniać ma przepis art. 294 K.K. będący kwalifikacją karną wobec czynów z art. 278 §1 i §2(kradzież), 284 §1 i §2 (przywłaszczenie rzeczy ruchomej, lub prawa majątkowego), 286 § 1 (oszustwo), 287 §1 (oszustwo komputerowe – a zatem np. sprzedaż zabytków na aukcji elektronicznej), 288 §1 lub §3 (zniszczenie mienia), 291 § 1 (paserstwo).

Niezależnie od kwalifikacji karnej przepisu art. 294 K.K. przestępcami przeciwko zabytkom mogą być także kwalifikowane postaci kradzieży: art. 279 K.K. (kradzież z włamaniem), art. 280 K.K. (rozbój), art. 281 K.K. (kradzież rozbójnicza), art. 282 K.K. (wymuszenie rozbójnicze). Przedmiot kradzieży będzie definiował, czy dobrem zagrożonym będzie zabytek.

Kodeksowa ochrona zabytków zawarta jest również w rozdziale XVI K.K., dotyczącym przestępców przeciwko pokojowi, ludzkości oraz przestępców wojennych. Przepis art. 125 K.K. dotyczy zamachu na dobro kultury na obszarze okupowanym, zajętych bądź wojennych. Art. 126 K.K. penalizuje używanie niezgodnie z prawem znaku czerwonego krzyża lub czerwonego półksiężyca, znaku ochronnego dla dóbr kultury, bądź innego znaku chronionego przez prawo międzynarodowe, a także posługiwanie się flagą państwową lub odznaką wojskową nieprzyjaciela, państwa neutralnego albo organizacji lub komisji międzynarodowej. Z kolei art. 126a K.K. stanowi o przestępczym podżeganiu do popełnienia czynu z m.in. z art. 125 K.K.

Art. 126b K.K. systematyzuje kary za niedopełnienie obowiązku należytej kontroli skutkujące popełnieniem czynu karalnego (określonego w art. 117§3 K.K., art. 118, 118a i 119 §1 K.K., oraz art. 120-126a K.K.).

2.2.11 Ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. 2012 Nr 987)

Z perspektywy prawa ochrony zabytków, powyższa ustawa skupia się na zabytkach ruchomych, określając zadania muzeów na przechowywaniu, ochronie, katalogowaniu oraz konserwacji zabytków. Ustawa nadaje również muzeom prawo pierwokupu zabytków.

2.2.12 Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. 2012 Nr 642)

W art. 6 ustawa określa iż zbiory bibliotek mające wyjątkową wartość i znaczenie dla dziedzictwa narodowego stanowią, w całości lub części, narodowy zasób biblioteczny. Natomiast narodowy zasób biblioteczny podlega szczególnej ochronie. Przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego działa Rada do Spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Do zakresu działania Rady, jako organu opiniodawczo-doradczego w sprawach narodowego zasobu bibliotecznego, należy w szczególności:

1. opiniowanie wniosków organizatorów bibliotek o włączenie ich zbiorów do narodowego zasobu bibliotecznego oraz przedstawianie ministrowi propozycji dotyczących zatwierdzenia tych wniosków;
2. opiniowanie systemu informacji o narodowym zasobie bibliotecznym;
3. opracowywanie i przyjmowanie planów pracy dotyczących narodowego zasobu bibliotecznego;

Regulacje dotyczące narodowego zasoby bibliotecznego oraz działania Rady są szerzej określone w przepisach art. 6 ust. 2a-3 powyższej ustawy.

2.2.13 Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. 2011 Nr 123, poz. 698)

Zgodnie z przepisami niniejszej ustawy do zwrotu, znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i wywiezionych niezgodnie z prawem z terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, materiałów archiwalnych, od wytworzenia których upłynęło: więcej niż 50 lat albo 50 lat lub mniej, jeżeli stanowią państwowy zasób archiwalny stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 6 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, z tym że organem właściwym do prowadzenia postępowania dotyczącego zwrotu jest Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych.

Ustawa chroni zatem szczególną formę zabytków jaką są materiały archiwalne.

2.2.14 Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. 2013 Nr 595)

Art. 4 ust. 1 definiuje zadania powiatu, zgodnie z którymi: „1. Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponad-gminnym w zakresie: (...) 7) kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;(...)”. Wobec tego należy stwierdzić, że wykonywanie zadań w zakresie kultury i ochrony zabytków jest ustawowym zadaniem samorządów powiatowych.

2.2.15 Akty niższego rzędu

Ochrona zabytków jest również regulowana w aktach niższego rzędu, spośród których wymienić można następujące unormowania:

- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz. U. 2005 r. Nr 112, poz. 940),
- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 czerwca 2004 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych (Dz. U. 2004 r. Nr

150, poz. 1579),

- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 12 maja 2004 r. w sprawie odznaki "Za opiekę nad zabytkami" (Dz. U. 2004 r. Nr 124, poz. 1304),
- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz. U. 2004 r. Nr 212, poz. 2153),
- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 14 maja 2004 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. 2004 r. Nr 124, poz. 1305),
- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 19 kwietnia 2004 r. w sprawie wywozu zabytków i przedmiotów o cechach zabytków za granicę (Dz. U. 2004 r. Nr 84, poz. 789),
- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 1 kwietnia 2004 r. w sprawie nagród za odkrycie lub znalezienie zabytków archeologicznych (Dz. U. 2004 r. Nr 71, poz. 650),
- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 r. w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczanego na zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków (Dz. U. 2004 r. Nr 30, poz. 259).

3. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

3.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

3.1.1. Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

na lata 2013 – 2016

Krajowy program ochrony zabytków został utworzony na podstawie przepisów art. 84 i 85 u.o.z. Program ma stanowić kluczowy instrument planowania politycznego w zakresie ochrony zabytków poprzez ocenę chronionego zasobu, określenie strategicznych celów, kierunków działań i zadań poszczególnych adresatów i ich sposobów finansowania oraz ustalenie harmonogramu ich wykonania.

W programie dokonano diagnozy stanu ochrony zabytków w następujących płaszczyznach:

- organizacji i zadań organów ochrony zabytków w Polsce,
- stanu zachowania zabytków w Polsce, w tym roli i znaczenia rejestru zabytków oraz systemów informacji o zabytkach,
- komunikacji, porozumienia i współpracy w obszarze ochrony zabytków w Polsce.

Ponadto dokonano analizy mocnych i słabych stron ochrony zabytków, zagrożeń i szans (SWOT). Jako główny cel programu sformułowano: „wzmocnienie roli dziedzictwa kulturowego i ochrony zabytków w rozwoju potencjału kulturowego i kreatywnego Polaków”.

W celu realizacji powyższego celu, opracowano szczegółowe zadania:

- wspieranie rozwiązań systemowych na rzecz ochrony zabytków w Polsce,
- wzmocnienie synergii działania organów ochrony zabytków,

- tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa w kulturze, edukacji na rzecz dziedzictwa kulturowego oraz jego promocji i reinterpretacji.

Dla wymienionych w programie celów i zadań opracowano harmonogramy realizacji wraz z planami finansowymi. Program zawiera również projekt systemu wdrażania, monitoringu i ewaluacji oraz analizę ryzyka.

Krajowy program posiada również zagadnienia horyzontalne którymi są tematy wiodące, których problematyka została poruszona w co najmniej dwóch obszarach diagnozy oraz dwóch celach szczegółowych. Są to:

- podniesienie sprawności i skuteczności działań organów ochrony zabytków, w tym jakości merytorycznej decyzji administracyjnych (szkolenia, standaryzacja działań, itp.);
- porządkowanie rejestru zabytków oraz stworzenie wiarygodnej metodologicznie diagnozy stanu zachowania zabytków nieruchomych;
- zwiększenie uspołecznienia ochrony zabytków i opieki nad zabytkami; budowanie przez organy ochrony zabytków partnerskich relacji z obywatelami, jak i propagowanie postaw;
- współodpowiedzialności społecznej za zachowanie zabytków (współpraca z mediami, wykorzystywanie mediów elektronicznych, konkursy, itp.);
- wdrożenie procesów kształtowania postawy krajobrazowej wśród organów ochrony zabytków;
- zwiększenie zaangażowania samorządów, ze szczególnym uwzględnieniem gmin, w ochronę i opiekę nad zabytkami oraz wzmocnienie zaangażowania społecznego na rzecz ochrony zabytków, w tym propagowanie parków kulturowych (ich stanowienie jest władczą kompetencją rad gmin) jako skutecznej formy ochrony zabytków.

3.1.2. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Zgodnie z koncepcją zagospodarowania przestrzennego kraju, zabytki powinny podlegać badaniom i ochronie, nawet jeśli na powierzchni ziemi – jak w wypadku wielu stanowisk archeologicznych – nie ma śladów pozwalających na eksponowanie jej w scenariuszach rozwoju funkcji symbolicznych. W dokumencie zapisano, iż „odziedziczone” obiekty muszą pełnić funkcje użytkowe współcześnie nadane, zgodne z ich potencjałem i wymogami ochrony. W przeciwnym wypadku niszczone, giną, tracą wartość, nieodwracalnie zubożając potencjał rozwojowy i obraz dziedzictwa narodowego. Dokument postuluje zatem adaptowanie zabytków do nowych funkcji. Zachodzi więc pytanie o zakres ochrony funkcji zabytków, odnoszący się szczególnie do zabytków techniki (np. zabytkowych elektrowni wodnych).

Koncepcja przewiduje, że w perspektywie najbliższych dwudziestu lat rola ochrony zabytków i zainteresowanie nimi społeczeństwa będzie rosło – zwiększanie się zamożności Polaków oraz przekształcenia o charakterze kulturowym będą powodowały wzrost znaczenia rozwojowego zarówno materialnych jak i niematerialnych składników dziedzictwa kulturowego. Ich lokalizacja i umiejętność wykorzystania w procesach rozwoju będzie wpływała pozytywnie na tok koncentracji gospodarczej, ludnościowej i rangę kultury i turystyki.

Ochrona przestrzeni o charakterze symbolicznym, posiadającej ponadprzeciętne walory i znaczny potencjał rozwojowy będzie stopniowo zwiększana poprzez powoływanie kolejnych miejsc o charakterze promocji dziedzictwa kulturowego i naturalnego (miejsca światowego dziedzictwa UNESCO, pomniki

historii i parki kulturowe).

Włocławek oraz powiat włocławski w koncepcji zagospodarowania przestrzennego kraju zostały określone jako ważne centra administracyjne, gospodarcze i społeczne, koncentrujące niektóre funkcje metropolitalne i odgrywające podstawową rolę w życiu gospodarczym, społecznym i administracyjnym poszczególnych regionów. Koncepcja przewiduje że dla zapewnienia wykorzystania potencjału gospodarczego całego obszaru funkcjonalnego (ośrodek wraz z otaczającymi go zurbanizowanymi gminami miejskimi i wiejskimi) oraz dla ułatwienia współdziałania władz publicznych w zakresie dostarczania usług publicznych mających podstawowe znaczenie rozwojowe może się pojawiać potrzeba opracowania strategii i wspólnej wizji zagospodarowania przestrzennego.

3.1.3. Strategia rozwoju kraju 2020

Zgodnie z treścią dokumentu sprostanie rosnącym wymaganiom modernizującego się społeczeństwa stanie się wyzwaniem i bodźcem rozwojowym dla jednostek samorządu terytorialnego. Miasta, aby mogły być biegunami rozwoju, muszą stać się miejscami bardziej przyjaznymi do życia, pracy, prowadzenia działalności gospodarczej, korzystania z dóbr kultury, wypoczynku i rozrywki. Będzie to wymagało aktywnej polityki inwestycyjnej, prowadzonej głównie na szczeblu lokalnym, jak też uwolnienia potencjałów rynkowych, zdolnych do zaspokojenia rosnących potrzeb i aspiracji ludności.

Strategia przewiduje również iż w perspektywie jej obowiązywania wprowadzony zostanie odpowiedni system regulacji i decyzji, pozwalający m.in. na kontrolowanie procesów suburbanizacji, planowanie na obszarach rozwojowych i stosowanie planowania funkcjonalnego, uwzględniającego również aspekt społeczny oraz ochronę krajobrazu kulturowego i przyrodniczego.

3.1.4. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2020

Za jeden z głównych priorytetów narodowej strategii rozwoju kultury określono ochronę dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie ochronę i rewaloryzację zabytków. Zgodnie z treścią dokumentu, kultura ma być stymulatorem rozwoju ekonomicznego.

Celem działania strategii ma być zrównoważony rozwój kultury, a w szczególności m.in.:

1. Wzrost efektywności zarządzania sferą kultury;
2. Zmniejszenie dysproporcji regionalnych w rozwoju i dostępie do kultury;
3. Wzrost udziału kultury w PKB;
4. Zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków;
5. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury kultury;
6. Wzrost uczestnictwa w kulturze;
7. Promocja polskiej kultury za granicą;
8. Wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań w systemie organizacji działalności kulturalnej i w systemie upowszechniania kultury.

Jednocześnie w dokumencie podkreślono iż w latach 1999–2004 liczba zabytków ogółem w Polsce wpisanych do rejestru wzrastała i w 2004 r. była o 4% wyższa niż w 1999 r. Natomiast w 2004 r. największy wzrost liczby zabytków w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano w województwach kujawsko-pomorskim oraz lubelskim.

3.2 Relacje powiatowego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa

3.2.1. Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020

– Plan modernizacji 2020+

Strategia przewiduje efektywniejsze wykorzystywanie energii, zarówno w zakresie funkcjonowania gospodarki, administracji, instytucji publicznych czy poszczególnych gospodarstw domowych. Istotnym zamierzeniem jest polepszenie efektu energetycznego w budynkach użyteczności publicznej m.in. w zabytkach poprzez przedsięwzięcia termomodernizacyjne, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii – np. energii słonecznej (kolektory słoneczne), wiatrowej (elektrownie wiatrowe), montaż pomp ciepła, czy rozwój technologii zgazowywania odpadów.

Dla miasta Włocławek i Powiatu Włocławskiego jako „potencjalne markowe produkt turystyczne” wskazano:

1. zagospodarowanie turystyczne rejonu Zbiornika Włocławskiego i rzeki Wisły;
2. rewitalizację Krośniewickiej Kolei Dojazdowej;
3. utworzenie muzeum megalitów w Sarnowie z budową Parku Kulturowego Wietrzychowice;
4. odtworzenie grodziska w Zgłowiączce;
5. wykorzystanie zasobów geotermii w Janiszewie;
6. kompleksowe zagospodarowanie rzeki Zgłowiączki od jej źródła na terenie gminy Topólka aż do ujścia do Wisły we Włocławku.

3.2.2. Kujawsko-Pomorski Regionalny Program Operacyjny 2014-2020

W Osi priorytetowej 6. odpowiadającej celowi tematycznemu Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów jako ważny obszar interwencji wskazano ochronę dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego regionu.

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego realizowane inwestycje stanowią uzupełnienie projektów poziomu krajowego, realizowanych w najważniejszych obiektach z punktu widzenia ochrony dziedzictwa narodowego. Interwencje mają być skierowane na projekty infrastrukturalne realizowane w instytucjach kultury i obiektach zabytkowych, a także na konserwację zabytków ruchomych. Uzupełniająco mają być realizowane działania z zakresu promocji kultury pod kątem komercyjnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego regionu (np. produkt regionalny).

W ramach osi priorytetowej 6 wsparcie uzyskają wyłącznie projekty o kluczowym dla województwa kujawsko-pomorskiego znaczeniu. Pozostałe działania z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego wspierane będą w ramach osi przeznaczonych na realizację polityki terytorialnej (os priorytetowa 12) oraz osi ukierunkowanej na rozwój kierowany przez społeczność lokalną (os priorytetowa 14).

3.2.3. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2013 - 2016

Plan zagospodarowania przestrzennego wymienia wśród obiektów pozostających pod ochroną konserwatorską:

- obiekty budownictwa i architektury (w liczbie 23145), w tym obiekty zabudowy mieszkalnej, architektury sakralnej, budownictwa obronnego, obiekty użyteczności

- publicznej, zabudowy przemysłowej oraz inne;
- cmentarze (1752);
- zabytkową zielen (prawie 1200 obiektów);
- zabytki archeologiczne (41 425 stanowisk archeologicznych, w tym 188 grodzisk i osad grodowych).

Jako cele gospodarcze województwa określono m.in. ochronę dziedzictwa kulturowego zmierzającą do kształtowania struktur przestrzennych umożliwiających ochronę krajobrazu kulturowego i pojedynczych zabytków przed zniszczeniem, degradacją, dewaloryzacją oraz udostępniającą dziedzictwo kulturowe społeczeństwu. Zgodnie z planem przez ochronę zabytków rozumie się:

- zachowanie dziedzictwa kulturowego w stanie umożliwiającym jego przetrwanie dla przyszłych pokoleń;
- harmonijne kształtowanie krajobrazu kulturowego;
- dbałość o integralność zabytkowych struktur urbanistycznych i ruralistycznych;
- rewaloryzację zabytkowych układów urbanistycznych o dużym znaczeniu kulturowym i historycznym;
- ochronę zasobów kulturowych miast poprzez eliminację ruchu samochodowego z ich zabytkowych centrów: Brześcia Kujawskiego, Bydgoszczy, Chełmna, Golubia-Dobrzynia, Grudziądza, Koronowa, Kruszwicy, Łabiszyna, Mogilna, Pakości, Rypina, Strzelna, Torunia, Wąbrzeźna i Włocławka;
- konserwację oraz szerokie turystyczne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego ruin zamków;

Wśród polityki zagospodarowania województwa postuluje się m.in.:

- konserwację zabytkowych obiektów sakralnych oraz zespołów dworsko-parkowych;
- objęcie ochroną prawną w formie rezerwatu kultury następujących obiektów i zespołów dziedzictwa kulturowego: ruin zamków w Bobrownikach, Nowym Jasińcu, Raciążku, Zamku Bierzgłowskim i w Toruniu (pozostałości zamku Dybowskiego wraz z Kępą Bazarową), zespołu pałacowo-parkowego w Ostromecku i Samostrzelu, Przyczółka Mostowego w Toruniu, zespołu stanowisk archeologicznych w Starogrodzie i Kałdusie, obiektów będących elementami fortyfikacji miasta Grudziądza (Cytadela, forty Wielka Księża Góra i Mała Księża Góra);
- oraz historycznych układów urbanistycznych w: Bydgoszczy, Toruniu, Włocławku, Grudziądzu, Brześciu Kujawskim, Chełmnie, Ciechocinku, Koronowie, Nieszawie, Nowem i Świeciu;
- utworzenie następujących parków kulturowych: aleksandrowskiego, bobrownickiego, ciechocińskiego, dobrzyńskiego, nadnoteckiego, nadwiślańskiego, kowalskiego, lubieńskiego, łabiszyńskiego, szubińskiego, śródmieścia Bydgoszczy, śródmieścia Włocławka, Bydgoskiego Przedmieścia w Toruniu (fragment zabudowy wraz z parkiem miejskim), Pierścienia Fortów w Toruniu.

3.2.4. Strategia Rozwoju Turystyki Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Dokument ten określa cele i kierunki rozwoju regionu w obszarze turystyki. Jako cel nadrzędny określono podniesienie atrakcyjności i konkurencyjności województwa w materii turystyki. Strategia zawiera opracowanie będące waloryzacją zasobów środowiska kulturowego województwa, pod kątem ich

atrakcyjności turystycznej. Zgodnie z treścią dokumentu, celami rozwoju turystyki w województwie powinno być:

1. Zwiększenie ruchu turystycznego;
2. Rozwój instytucjonalnej obsługi turystyki;
3. Zapewnienie dostępności walorów i produktów turystycznych.

Powyższe cele powinny być osiągnięte poprzez m.in.:

1. Rozwój produktu turystycznego województwa;
2. Opracowanie zintegrowanych programów rozwoju turystyki dla ośrodków i obszarów turystycznych;
3. Dbałość o zasoby środowiska kulturowego i przyrodniczego.

Natomiast dbałość o zasoby środowiska kulturowego powinna być rozumiana jako:

- Uporządkowanie zagospodarowania przestrzennego w obszarach turystycznych;
- Rozwój podstawowej infrastruktury technicznej w obszarach turystycznych (w tym gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami);
- Poprawę czystości wód powierzchniowych;
- Renowację zasobów dziedzictwa kulturowego o szczególnym znaczeniu dla turystyki.

3.2.5. Program Opieki nad Zabytkami Województwa Kujawsko Pomorskiego na lata 2013 - 2016

Program Opieki nad Zabytkami Województwa Kujawsko Pomorskiego stanowi podsumowanie wiedzy konserwatorskiej oraz plan ochrony zabytków w obrębie województwa.

W programie zawarto uwarunkowania prawne i pozaprawne dotyczące ochrony zabytków, wskazano zabytki znajdujące się na terenie województwa zachowując podział na pomniki historii, zabytki ruchome oraz zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków a także zabytki znajdujące się w ewidencji. Podsumowano również poprzedni program m.in. na podstawie czego sformułowano wnioski na lata 2013-2016.

Zgodnie z wojewódzkim programem opieki nad zabytkami, region Kujaw charakteryzuje się:

- najliczniej zachowanymi w tej części województwa przykładami sakralnej architektury romańskiej w Strzelnie, Inowrocławiu, Kruszwicy, Kościelcu gm. Pakość, Kościelnej Wsi,
- dawnymi zespołami cukrowni,
- siecią kolei wąskotorowych,
- miejscowościami uzdrowiskowymi – Ciechocinek, Inowrocław, Wieniec Zdrój gm. Brześć Kujawski,
- założeniami pałacowo- i dworsko-parkowymi,
- miejscowościami o zachowanych układach ruralistycznych i zabudowie o wartościach kulturowych,
- licznymi obiektami architektury drewnianej licznie reprezentowanej przez zabudowę sakralną.

Plan działania pogrupowano na konkretne cele: zachowanie dziedzictwa kulturowego, zachowanie dziedzictwa niematerialnego, kultywowanie tradycji regionalnych, wzrost świadomości społecznej dla ochrony dziedzictwa kulturowego oraz wzrost konkurencyjności regionu.

Każdy cel podzielony jest na kierunki działań. Opieka nad zabytkami zgodnie z zapisami programu skoncentrowana jest na działaniach prawnych (ustawowych), popularyzacji i edukacji w dziedzinie ochrony zabytków, ochronie materialnej (poprzez prace konserwatorskie i restauratorskie), zachowaniu ładu przestrzennego (otoczenia wokół zabytków), promocji i zagospodarowaniu zabytków w celach turystycznych.

Z istotnych w szczególności postanowień dla powiatu włocławskiego program zakłada wspieranie

starań o przyznanie tytułu pomnika historii m.in. zespołowi grobowców kujawskich w Wietrzychowicach, Gaju oraz Sarnowie.

4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

4.1. Relacje powiatowego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie powiatu (analiza dokumentów programowych powiatu)

4.1.1. Strategia Rozwoju Powiatu Włocławskiego

Powyższy dokument określa, że wiodącą funkcją powiatu obok rolnictwa, jest turystyka. Wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe, kulturowe i uzdrowiskowe powiatu oraz dobre warunki do rozwoju agroturystyki, turystyki krajoznawczej i pobytowej są najcenniejszym bogactwem powiatu. Zgodnie z treścią strategii, celami strategicznymi powiatu włocławskiego jest m.in. dobre wykorzystanie walorów przyrodniczych, kulturowych i uzdrowiskowych. Celami operacyjnymi dla powyższego założenia jest:

- wspieranie tworzenia gospodarstw agroturystycznych,
- rozwój bazy i zagospodarowanie w infrastrukturę turystyczną terenów turystycznych i rekreacyjnych;
- promocja walorów przyrodniczych, kulturowych i uzdrowiskowych powiatu;
- wykorzystanie walorów parku krajobrazowego i rezerwatów przyrody do edukacji ekologicznej;

Brak bezpośredniego odwołania strategii do materii ochrony zabytków zawęża jej zastosowanie. Tematykę ochrony zabytków można jedynie rozpatrywać w kontekście założeń dotyczących rozwoju turystyki w powiecie.

4.2. Relacje powiatowego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie gminy (analiza dokumentów programowych gmin leżących w powiecie włocławskim)

4.2.1. Miasto i Gmina Lubraniec

A) Gminny program opieki nad zabytkami

Miasto w obecnej chwili nie posiada Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Zgodnie z danymi uzyskanymi od miasta, planuje się wdrożyć Gminny Program Opieki nad Zabytkami w latach 2014-2015.

B) Gminna Ewidencja Zabytków

W chwili obecnej, miasta Lubraniec nie posiada Gminnej Ewidencji Zabytków, która, zgodnie z informacjami uzyskanymi od władz samorządowych, jest w trakcie opracowywania.

C) Inne dokumenty

Strategia rozwoju gminy i miasta Lubraniec na lata 2001-2015

W problemach rozwojowych gminy, zauważono, iż gmina nie posiada zagospodarowania turystycznego – bazy noclegowej, szlaków turystycznych, małej gastronomii. Uniemożliwia to wykorzystanie posiadanych zasobów dziedzictwa kulturowego, jakim są liczne obiekty architektury

sakralnej oraz zespoły dworsko-parkowe. Zgodnie z treścią strategii, obiekty zabytkowe mogłyby służyć jako czynnik rozwoju turystyki krajoznawczej np. edukacyjnej.

Natomiast dla celu operacyjnego 4 – wysoki poziom usług i obsługi mieszkańców o charakterze publicznym, w zadaniu „kultura” zobowiązano się m.in. do zagospodarowania terenu rezerwatu archeologicznego Sarnowo, oraz wydania informatora turystycznego o grobowcach. Z kolei dla zadania „turystyka i rekreacja” zaplanowano m.in. zagospodarowanie turystyczne zasobów dziedzictwa kulturowego – wytyczenie szlaków turystycznych i stworzenie infrastruktury turystycznej.

4.2.2. Miasto i Gmina Izbica Kujawska

A) Gminny program opieki nad zabytkami

Miasto w obecnej chwili nie posiada Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Zgodnie z danymi uzyskanymi od miasta, planuje się wdrożyć Gminny Program Opieki nad Zabytkami do 30 czerwca 2015 r.

B) Gminna Ewidencja Zabytków

W chwili obecnej, miasto Izbica Kujawska nie posiada Gminnej Ewidencji Zabytków, która, zgodnie z informacjami uzyskanymi od władz samorządowych, ma być ukończona do 30 czerwca 2015 r.

C) Inne dokumenty

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Izbica Kujawska

Zgodnie z treścią dokumentu, turystyka w Izbicy Kujawskiej jest oparta o istniejące zabytki (zarówno obiekty sakralne i inne murowane ale również o unikatowe grobowce prasłowiańskie - Wietrzychowice i Gaj) i szlak turystyczny (Szlak Powstania Styczniowego na Kujawach). Studium określa również, iż zespół urbanistyczny miasta Izbica Kujawska wymaga szczególnej ochrony. Dotyczy to historycznych podziałów własnościowych, ciągów komunikacyjnych, linii zabudowy oraz gabarytów budynków. Konieczne jest utrzymanie historycznej skali wysokościowej zabudowy miasta oraz jego dotychczasowych dominant przestrzennych - kościoła rzymskokatolickiego i kościoła ewangelicko - augsburskiego. Wprowadzane w ten obszar nowe formy zainwestowania powinny dopuszczać wyłącznie funkcje ukształtowane historycznie, tj.: mieszkalnictwo, handel, drobne usługi.

Studium szczegółowo opisuje zespoły dworsko-parkowe, zabytki sakralne, nieruchomości, techniki, archeologiczne, przyrodnicze oraz zabytki architektury sepulkralnej znajdujące się na terenie gminy, określa ich stan zachowania oraz zawiera zalecenia ekspertów do postępowania przy powyższych zabytkach.

Natomiast w kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy, zapisano m.in., że pod pojęciem "polityki ochrony dóbr kultury" rozumie się::

- programy prac badawczych i studialnych tzw. programy "ratownictwa przestrzennego" jako część składowa programu ochrony dóbr kultury, przez co należy rozumieć w szczególności opracowanie:
 - Programów badawczych (np. dla stref archeologicznych, dla założeń wiejskich);
 - Programów zabezpieczających i remontowych;
 - Programów funkcjonalno-przestrzennych np. dla turystyki krajoznawczej;
- oddawanie w dzierżawę lub sprzedawanie obiektów zabytkowych na cele zgodne z ich charakterem np. dla turystyki krajoznawczej;

- stworzenie preferencji finansowych (nisko oprocentowane kredyty i ulgi podatkowe) i działania organizacyjne (prywatyzacja);

Ponadto zapisano, iż istniejące powiązania funkcjonalno-przestrzenne należy wykorzystać i rozwijać np. dla potrzeb popularyzowanej ostatnio tzw. "agroturystyki" uzupełnionej o turystykę pieszą i rowerową, dla potrzeb których można adaptować istniejące zespoły parkowo dworskie, dawną kolejkę wąskotorową czy też szlaki historyczne.

W zasadach gospodarowania przestrzenią gminy i miasta wprowadzono dwie strefy:

- A – strefę „ścislej ochrony konserwatorskiej” - dotyczącą obiektów wpisanych do rejestru zabytków;
- E – strefę „ochrony ekspozycji” - dotyczącą obszarów bezpośrednio przylegających do obiektów i zespołów zabytkowych, związanych z ich ekspozycją;

Strategia rozwoju gminy na lata 2000-2015

W celu operacyjnym „racjonalne wykorzystanie walorów krajobrazowo – turystycznych” określono m.in. następujące zadania:

- wykorzystanie zabytków architektonicznych:
 - kościoła parafialnego w Izbicy Kujawskiej z XV w.,
 - kościołów drewnianych w Modzerowie i Pustyni,
 - dawnej bożnicy w Izbicy Kujawskiej,
 - dworku w Mchówku,
 - dworku w Izbicy Kujawskiej,
 - domu pierwszych tkaczy z XIX w. (ul. Słubickiego, ul. Augustowska w Izbicy Kujawskiej);
- wykorzystanie zabytków archeologicznych, którymi jest 5 grobowców we wsi Wietrzychowice i 1 grobowiec we wsi Gaj (ok. 3.500 lat p.n.e.)
- wykorzystanie interesujących lokacji, takich jak:
 - wieś Długie – miejsce urodzenia matki Fryderyka Chopina,
 - wieś Mchówek – w której znajduje się dworek, gdzie stacjonował sztab armii Poznań i Pomorze oraz otoczenie parkowe,
- wykonanie folderu z mapą promującego walory turystyczne gminy;
- wytyczenie szlaków turystyki pieszej, rowerowej i samochodowej;

Należy jednak stwierdzić, iż powyższa strategia rozwoju jest w materii ochrony zabytków dokumentem słabej jakości i z uwagi na zbyt ogólne zadania pozbawionym większego znaczenia.

4.2.3. Miasto i Gmina Chodecz

A) Gminny program opieki nad zabytkami

Miasto w obecnej chwili nie posiada Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Zgodnie z danymi uzyskanymi od gminy, planuje się wdrożyć Gminny Program Opieki nad Zabytkami po zabezpieczeniu środków w budżecie miasta. Miasto nie określiła jednak przedziału czasowego w którym zobowiązuje się do utworzenia programu.

B) Gminna Ewidencja Zabytków

W chwili obecnej, miasto Chodecz nie posiada Gminnej Ewidencji Zabytków, która, zgodnie z informacjami uzyskanymi od władz samorządowych, ma być opracowana po zabezpieczeniu środków w budżecie gminy. Nie określono jednak ram czasowych, w który miasto zobowiązuje się do stworzenia ewidencji.

C) Inne dokumenty

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Studium zawiera wykaz zabytków nieruchomych znajdujących się na terenie gminy. Wylicza ono także założenia znajdujące się wśród nich założenia dworsko parkowe, zawierając informacje na temat stanu ich zachowania oraz wymaganych prac remontowych, a także zaleceń w kwestii ich ochrony:

- dla zespołu dworskiego w Chodeczku: ochrona w granicach założenia, porządkowanie struktury przestrzennej, stałe prowadzenie prac zapobiegawczych i remontowych, ewidencja zieleni;
- dla zespołu dworskiego w Ignalinie: ochrona układu w granicach założenia, porządkowanie struktury przestrzennej. Kapitałny remont obiektu z przywróceniem właściwego pierwotnego wystroju detali architektonicznych;
- dla zespołu parkowo-dworskiego w Łani: ochrona układu w granicach założenia, ewidencja zieleni, remonty bieżące kapitalne;
- dla zespołu dworsko-parkowego w Zameczku: ochrona układu w granicach założenia, ewidencja parku, stałe remonty;

Zgodnie postanowieniami studium w obrębie założeń parkowo-dworskich obowiązuje zakaz wprowadzania jakichkolwiek zmian (inwestycji), a ich porządkowanie i rewaloryzacja musi być prowadzone w oparciu o szczegółowe opracowania projektowe uzgodnione z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

W studium określono uwarunkowania dotyczące zabytków archeologicznych poprzez scharakteryzowanie sieci osadniczej.

4.2.4. Gmina Fabianki

A) Gminny program opieki nad zabytkami

Gmina w obecnej chwili nie posiada Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Zgodnie z danymi uzyskanymi od gminy, planuje się wdrożyć Gminny Program Opieki nad Zabytkami do 2017 r.

B) Gminna Ewidencja Zabytków

W chwili obecnej, gmina Fabianki nie posiada Gminnej Ewidencji Zabytków, która, zgodnie z informacjami uzyskanymi od władz samorządowych, ma być ukończona do 2017 r.

C) Inne dokumenty

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Fabianki

Studium zawiera wykaz stanowisk archeologicznych oraz wykaz zabytków widniejących w rejestrze i ewidencji zabytków.

Studium zawiera następujące postanowienia:

Dla stanowisk archeologicznych:

- roboty ziemne: budowa dróg, kanalizacja, wodociągi, gazyfikacja, telefonizacja, przedsięwzięcia melioracyjne itp. prowadzone w obrębie stanowisk archeologicznych i na obszarach występowania stanowisk archeologicznych podlegają uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków
- do ustaleń realizacyjnych należy wnieść inwestorski obowiązek poniesienia kosztów odnośnie archeologicznych prac ratowniczych, powierzchniowych i wykopaliskowych oraz nadzorów archeologicznych odnośnie przedsięwzięć związanych z robotami ziemnymi podejmowanymi na obszarach i w strefach stanowisk archeologicznych.
- odnośnie grodziska w Zarzeczewie należy podjąć działanie mające na celu wyłączenie go spod własności prywatnej i przejęcia na własność gminy.

Natomiast dla pozostałych obiektów wprowadzono strefy:

- "A - ścisłej ochrony konserwatorskiej" - dotyczącą obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków - według granic określonych wpisem do rejestru zabytków
- "B - ochrony ekspozycji" - dotyczącą obszarów bezpośrednio przylegających do obiektów i zespołów zabytkowych, związanych z ich eksploatacją.

Ochroną objęto również ruralistyczny krajobraz kulturowy, wprowadzając:

- Obowiązek przestrzegania nadzorów i uzgadniania koncepcji, projektów i planów realizacyjnych dot. obiektów i zespołów zabytkowych oraz związanych z nimi stref "E" a także obowiązek opracowywania inwentaryzacji budynków o wartościach historycznych (wymienionych w niniejszym opracowaniu) każdorazowo przed wydaniem decyzji na rozbiórkę;
- Ochronę historycznego rozplanowania z uwzględnieniem występujących w terenie podziałów parcelacyjnych, linii rozgraniczających dróg, linii historycznej zabudowy, osi kompozycyjnych, powiązań widokowych, dominant przestrzennych, ukształtowania siedlisk (zagród) itp.;
- Nakaz kontynuacji miejscowej tradycji budowlanej przy wymianie i wprowadzaniu nowej zabudowy skalą i charakterem zharmonizowanej z otoczeniem.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Ustalony Uchwałą Rady Gminy w Fabiankach nr XXIX/213/2001 17 października 2001 r. dla obszaru działek nr 326/13 przy ul. Wiślanej i działki Nr 348/8 i 348/14 we wsi Szpetal Górny zakłada, iż przewiduje się potrzebę „informowania wojewódzkiego konserwatora zabytków o nowych znaleziskach archeologicznych odkrytych przy wykonywaniu wykopów fundamentowych obiektów”.

4.2.5. Gmina Włocławek

A) Gminny program opieki nad zabytkami

Gmina posiada „Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Włocławek na lata 2014-2017” przyjęty przez Radę Gminy Włocławek w dniu 18 lutego 2014 r. uchwałą Nr XXVIII/268/14.

Założeniem programowym jest poprawa stanu zasobów dziedzictwa kulturowego gminy poprzez określenie działań edukacyjnych, kierowanych do mieszkańców gminy, organizacyjnych i finansowych kierowanych na elementy dziedzictwa kulturowego oraz upowszechnienie w świadomości społeczeństwa gminy potrzeb i zasad ochrony środowiska kulturowego.

W programie określono następujące priorytety działań:

2. Uwzględnienie dziedzictwa kulturowego jako elementu rozwoju;

3. Ochronę i kształtowanie krajobrazu kulturowego;
4. Dokumentację, promocję oraz edukację w zakresie dziedzictwa kulturowego gminy.

W zakresie powyższych priorytetów określono następujące zadania:

1. Prowadzenie Gminnej Ewidencji Zabytków:
 - Uzupełnienie bazy obiektów w programie opieki o listę zabytków ruchomych oraz zabytków archeologicznych;
 - Bieżącą aktualizację Gminnej Ewidencji Zabytków w formie elektronicznej;
 - Opracowanie danych do bazy danych przestrzennych o istniejących obiektach zabytkowych koniecznej przy realizacji planów i programów w celu zintegrowania w Systemach Informacji Przestrzennej poziomu regionalnego;
2. Uwzględnienie ochrony zabytków w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i kontrola ich realizacji:
 - Podejmowanie działań mających na celu uporządkowanie ładu przestrzennego;
 - Przestrzeganie zakazów i nakazów obowiązujących w strefach ochronnych wyznaczonych w Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Włocławek;
3. Promocję i popularyzację dziedzictwa kulturowego;
 - Przegląd istniejącego systemu oznakowania zabytków na terenie gminy;
 - Uzupełnienie oznakowania zabytków na terenie Gminy: tablice, plansze, mapy;
 - Zaprojektowanie i realizację nowych tras turystycznych, w szczególności wyznaczenie i oznaczenie ścieżek rowerowych, a także budowę tablic informacyjnych;
 - Prowadzenie i aktualizację zakładki o zabytkach na stronie internetowej Gminy;
4. Edukację w zakresie ochrony dóbr kultury;
 - Włączenie tematyki ochrony dóbr kultury do zajęć szkolnych w szkołach podstawowych i gimnazjum prowadzonym przez gminę;
 - Informowanie właścicieli prywatnych o możliwościach pozyskania środków finansowych na odnowę zabytków;
5. Wspieranie aktywności lokalnej mającej na celu poszanowanie dziedzictwa kulturowego.
 - Propagowanie działania społecznej opieki nad zabytkami;
 - Gromadzenie materiałów archiwalnych (stare zdjęcia, mapy, publikacje, studia, itp.) dotyczących Gminy Włocławek;
 - Wspieranie rozwoju agroturystyki;
 - Wspieranie rozwoju bazy noclegowej, gastronomicznej, sportowej i rekreacyjnej, zwłaszcza na terenach rekreacyjno – wypoczynkowych w sołectwie Smólnik w powiązaniu z terenami atrakcyjnymi przyrodniczo we wschodniej części gminy.

B) Gminna Ewidencja Zabytków

W chwili obecnej, gmina Włocławek nie posiada Gminnej Ewidencji Zabytków. Gmina zobowiązała się do rozważenia opracowania ewidencji w 2015 r. Należy jednak podkreślić, że Gmina wpisała prowadzenie ewidencji jako zadanie własne w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami.

C) Inne dokumenty

Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Włocławek

Za główne uwarunkowania i kierunki kształtowania polityki przestrzennej w zakresie dziedzictwa kulturowego w powyższym dokumencie przyjęto ustalenie stref ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” i strefy ochrony ekspozycyjnej „K” wraz z wyznaczeniem granic, dla następujących zabytków :

- dla założenia rezydencjonalnego w Dębicach,
- dla Kościoła parafialnego i cmentarza w Kruszynie,
- dla założenia rezydencjonalnego w Smółsku,
- dla założenia rezydencjonalnego w Świętosławiu,
- dla założenia rezydencjonalnego w Wistce Królewskiej.

Ponadto strefami ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” objęto:

- cmentarz ewangelicko - augsburski w miejscowości Ładne,
- kapliczkę przydrożną z 1934 r. w Modzerowie,
- zespół szkoły podstawowej w Smólniku (granica strefy wyznaczona ogrodzeniem szkoły),
- zabytkowy dworzec kolejowy w Warząchewce wraz z budynkiem gospodarczym i szaletem z około 1920 r.,
- szkołę podstawową w Warząchewce z około 1930 r. (granica strefy wyznaczona ogrodzeniem szkoły).

Na obszarach objętych strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” wszelkie remonty, modernizacje i adaptacje należy uzgadniać z konserwatorem zabytków. Natomiast na obszarach objętych strefą ochrony ekspozycji „K” obowiązuje zakaz wznoszenia obiektów kubaturowych i przysłon zieleni wysokiej na osiach widokowych.

Ponadto w studium zapisano, iż:

1. Ochronę kompozycji przestrzennej jedynek zachowanych na terenie gminy historycznych układów przestrzennych wsi Kruszyn i Skoków Dużych - działania ochronne powinny obejmować dbałość o nienaruszanie zachowanego układu przestrzennego, a w ramach tego układu ochronę historycznych linii zabudowy podziałów parcelacyjnych, dbałość o przetrwanie zachowanych domów oraz zagród, przestrzeganie aby nowa zabudowa skalą kubatury i kompozycją bryły była harmonijnie wkomponowywana w istniejący historyczny układ przestrzenny, jak również zachowaną historyczną zabudowę; wszelkie działania konserwatorskie, jak i remontowe oraz nowe inwestycje budowlane na terenie wspomnianych wsi powinny być uzgadniane z konserwatorem zabytków na etapie ustalania warunków zabudowy, jak również na etapie projektowania. W przypadku wspomnianych ośrodków osadniczych ochronie powinna podlegać panorama widokowa wsi;
2. Ochronie powinny podlegać także zachowane nieliczne założenia rezydencjonalne - w sposób szczególny w Smółsku i Świętosławiu, ale także w Dębicach, Kruszynku i Wistce Królewskiej - wszelkie prace konserwatorskie przy obiektach oraz prace rewaloryzacyjne przy założeniach parkowych powinny być uzgadniane z Konserwatorem Zabytków; wszelkie prace przy obiektach winny być wykonywane ze szczególną dbałością o zachowanie formy kompozycyjnej bryły, dyspozycji przestrzennej wnętrza oraz detalu architektonicznego - w sposób szczególny winno to dotyczyć dworów w Smółsku i Świętosławiu, a także w Wistce Królewskiej;
3. W przypadku adaptacji obiektów użyteczności publicznej, obiektów techniki, jak również obiektów mieszkalnych o wartościach zabytkowych lub historycznych wszelkie prace należy poprzedzać uzgodnieniem z Konserwatorem Zabytków - szczególną ochroną należy otoczyć

- zespół dworca kolejowego w Warząchewce;
4. Działaniom ochronnym winny podlegać zachowane aleje zabytkowe w Dębicach - Ludwinowie oraz Kruszynku - Choceniu;
 5. Ochronie winien podlegać także trakt kolejki wąskotorowej Włocławek - Kruszyn - Kruszynek - Świętosław - Nowa Wieś oraz Włocławek - Brześć Kujawski - Radziejów - Koło - w części obejmującej gminę Włocławek oraz w częściach poza jej granicami;
 6. W obrębie stanowisk archeologicznych wszelka działalność inwestycyjna musi być poprzedzona zezwoleniem Konserwatora Zabytków, a prace prowadzone mogą być pod nadzorem archeologicznym; w razie stwierdzenia relikwów kultury materialnej teren winien być udostępniony do badań archeologicznych;
 7. Na terenie gminy obowiązuje bezwzględna ochrona obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz ochrona obiektów planowanych do wpisu i uznanych za dobra kultury, znajdujących się w ewidencji Służb Ochrony Zabytków;

Strategia rozwoju gminy Włocławek na lata 2009-2020

W powyższym dokumencie w "celu strategicznym II: Zrównoważony rozwój funkcjonalno - przestrzenny gminy", zadaniu "poprawa efektywności działań w sferze ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego" zapisano: „Działania w sferze ochrony i kształtowania środowiska tak przyrodniczego jak i kulturowego, bezpośrednio poprawią stan środowiska przyrodniczego, pośrednio winny podwyższać atrakcyjność lokalizacyjną gminy, w tym jej walory jako obszaru wypoczynkowego, sprzyjąc poprawie warunków życia i zdrowotności mieszkańców.”

W punkcie 2 powyższego celu, określono zadanie polegające na wprowadzeniu działań edukacyjnych wśród mieszkańców, a szczególnie młodzieży w zakresie znaczenia ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego dla rozwoju gminy. Zgodnie z treścią dokumentu, koncepcja rozwoju gospodarczego gminy opierająca się o użytkowanie zasobów i walorów jej środowiska przyrodniczego (także dziedzictwa kulturowego), sugeruje podjęcie działań na rzecz jego utrzymywania w jak najlepszym stanie. Stąd postulat kształtowania świadomości ekologicznej społeczności gminy, utrwalanie przekonania, że wysoka jakość środowiska przyrodniczego jest jednym z podstawowych warunków zakładanego sukcesu ekonomicznego.

4.2.6. Gmina Lubanie

A) Gminny program opieki nad zabytkami

Gmina w obecnej chwili nie posiada Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Zgodnie z danymi uzyskanymi od gminy, planuje się wdrożyć Gminny Program Opieki nad Zabytkami do 2015 r.

B) Gminna Ewidencja Zabytków

W chwili obecnej, gmina Lubanie nie posiada Gminnej Ewidencji Zabytków, której opracowanie zgodnie z informacjami uzyskanymi od władz samorządowych, ma być ukończone na przełomie 2014/2015 r.

C) Inne dokumenty

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Lubanie

Plan obejmuje ochroną konserwatorską trzy obiekty znajdujące się w Lubaniu (dwa budynki mieszkalne, murowane z początków XX wieku, oraz murowaną kapliczkę z figurą Chrystusa Króla), w odniesieniu do których obowiązuje nakaz utrzymania historycznego rozwiązania architektonicznego elewacji, gabarytów oraz kształtu dachu. Ponadto, plan ustala strefy ochrony konserwatorskiej udokumentowanych stanowisk archeologicznych ujętych w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Zgodnie z ustaleniami planu nakłada on obowiązek uzgodnienia z WKZ wszelkich prac budowlanych na etapie pozwolenia na budowę lub zgłoszenia robót budowlanych dla:

- obiektów znajdujących się w ewidencji zabytków, z obowiązkiem odtworzenia ich formy przy przebudowie;
- pozostałych obiektów znajdujących się w ewidencji zabytków.

4.2.7. Gmina Chocień

A) Gminny program opieki nad zabytkami

Gmina w obecnej chwili nie posiada Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Zgodnie z danymi uzyskanymi od gminy, planuje się wdrożyć Gminny Program Opieki nad Zabytkami do 2016-2018 r.

B) Gminna Ewidencja Zabytków

W chwili obecnej, gmina Chocień nie posiada Gminnej Ewidencji Zabytków, której opracowanie zgodnie z informacjami uzyskanymi od władz samorządowych, ma być ukończone do 2016 – 2018 r.

C) Inne dokumenty

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chocień

Studium zawiera wykaz zabytków nieruchomych i archeologicznych w gminie Chocień wpisanych do rejestru zabytków, a także obiektów wpisanych do ewidencji zabytków. Studium wobec zabytków wpisanych do rejestru zakłada następujące zasady ochrony:

- trwałe zachowanie historycznej formy architektonicznej i substancji budowlanej obiektu wpisanego do rejestru,
- utrzymanie (ewentualnie rewaloryzacja) otoczenia obiektu zabytkowego zgodnie z historycznym zagospodarowaniem,
- opracowanie rozwiązań inwestycyjnych na podstawie zaleceń konserwatorskich, zgodnie z odpowiednimi przepisami szczególnymi (art. 36 ust. 1 pkt 1-6, pkt 8-11 u.o.z.).

Natomiast wobec stanowisk archeologicznych wprowadzono następujące obostrzenia:

- zakaz wszelkiej działalności związanej z pracami ziemnymi, poza badaniami archeologicznymi oraz pracami zabezpieczającymi tych stanowisk,
- zachowanie istniejącego układu topograficznego,
- pozwolenie wojewódzkiego konserwatora zabytków na wszelkie działania w obrębie tych stanowisk, zgodnie z odpowiednimi przepisami szczególnymi (art. 36 ust. 1 pkt 5, ust. 4 i 6 u.o.z.).

Wobec zabytków znajdujących się jedynie w ewidencji, studium wprowadza następujące zapisy:

- utrzymania historycznej formy architektonicznej obiektu (gabaryty, forma dachu i rodzaj pokrycia,

- kompozycja i wystrój elewacji, forma stolarki okiennej i drzwiowej),
- zapewnienia zachowania walorów funkcjonalnych i użytkowych obiektu,
 - zagospodarowania na nowe funkcje przy utrzymaniu walorów zabytkowych,
 - opracowania dokumentacji konserwatorskiej obiektu w przypadku jego rozbiórki,
 - współpracy z wojewódzkim konserwatorem zabytków zgodnie z odpowiednimi przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków.

Zgodnie z treścią dokumentu podstawowe kierunki działań związane z rozwojem i kształtowaniem sieci osadniczej w województwie zakładają wzmocnienie jej potencjału, podniesienie jakości życia mieszkańców, wykorzystanie walorów turystycznych oraz ochronę dziedzictwa kulturowego. Głównym kierunkiem działań planistycznych odnoszących się do środowiska przyrodniczego i kulturowego jest ich ochrona i zachowanie w jak najlepszym stanie dla przyszłych pokoleń. Ogół tych działań będzie korzystnie wpływać na poprawę jakości życia mieszkańców a przez zwiększenie ogólnej atrakcyjności turystycznej przyspieszy rozwój aktywności związanej z obsługą ruchu turystycznego.

Strategia Rozwoju Gminy Chocień

Jako zagrożenie dla rozwoju gminy wpisano „niszczenie dóbr kultury”, dodając iż dziedzictwo dóbr kultury jako czynnik integrujący środowisko lokalne, powinno być przedmiotem troski władz rządowych i samorządowych wszystkich szczebli. Dbalność o dobra kultury będzie korzystnie wpływać na ogólną estetykę otoczenia, podniesienie jej walorów przyrodniczo-krajobrazowych a także wzbogaci atrakcyjność inwestycyjną różnych funkcji.

Strategia porusza jednak materię ochrony zabytków w bardzo niewielkim stopniu.

Plan odnowy miejscowości Chocień

Dokument zawiera inwentaryzację obiektów zabytkowych na terenie wsi Chocień. W analizie SWOT ujęto iż mocną stroną gminy Chocień jest posiadanie zabytków, z położeniem nacisku na zespół parkowo-dworski.

Plan odnowy miejscowości Jarantowice

W analizie SWOT jako zaletę Jarantowic wskazano znajdujące się na terenie wsi zabytki, ze szczególnym naciskiem na zespół parkowo-dworski. Z kolei jednym z celów planu odnowy jest przebudowa infrastruktury rekreacyjno – turystycznej nad Jeziołem Borzymowskim, której efektem ma być zwiększenie atrakcyjności turystycznej miejscowości.

4.2.8. Gmina Baruchowo

A) Gminny program opieki nad zabytkami

Gmina w obecnej chwili nie posiada Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Zgodnie z danymi uzyskanymi od gminy, nie planuje ona wprowadzenia programu.

B) Gminna Ewidencja Zabytków

W chwili obecnej, gmina Baruchowo nie posiada Gminnej Ewidencji Zabytków, której opracowanie zgodnie z informacjami uzyskanymi od władz samorządowych, ma być ukończone do końca 2014 r.

C) Inne dokumenty

Lokalny Program Rozwoju Gminy Baruchowo na lata 2012-2020

Powyższy dokument jako problemy gminy określa niewykorzystany potencjał walorów przyrodniczych gminy, w szczególności:

1. Mało skuteczna promocja walorów przyrodniczych gminy oraz dziedzictwa kulturowego;
2. Niewystarczające zagospodarowanie i ochrona obiektów przyrodniczych;
3. Słaba infrastruktura turystyczna;
4. Mała liczba gospodarstw turystycznych;

Odpowiedzią na to mają być m.in.:

1. Rozwój różnych form turystyki i agroturystyki;
2. Zwiększenie popytu w Polsce i Europie na usługi turystyczne oparte o zasoby przyrodnicze;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baruchowo

Studium zawiera szczegółowy opis zabytków nieruchomych, wraz z analizą ich stanu zachowania, a także zawiera wykaz zabytków archeologicznych.

W celach pośrednich studium, wyszczególniono cele przyrodniczo-kulturowe, którymi są:

- maksymalna ochrona środowiska przyrodniczego przy wykorzystaniu jego walorów,
- zachowanie i eksponowanie dóbr dziedzictwa kulturowego.

Dla parków podworskich stworzono sklasyfikowany teren „ZP” dla którego wyszczególniono następujące zalecenia:

- utrzymanie istniejącej zabudowy (dwór w Baruchowie – przeznaczenie podstawowe: usługi, dwory w Czarnem i Zawadzie Nowej – przeznaczenie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna oraz usługowa) bez możliwości przebudowy, nadbudowy, rozbudowy,
- dla obiektów historycznych obowiązywanie ochrony bryły, formy architektonicznej, historycznego detalu architektonicznego (w tym kształtu okien i podziałów stolarki okiennej), kolorystyki i stosowanych materiałów budowlanych,
- możliwość odbudowy budynków ramach założeń dworsko-parkowych w oparciu o stosowną dokumentację dotyczącą obiektów zabytkowych,
- obowiązek utrzymania co najmniej 60% powierzchni poszczególnych działek jako powierzchni biologicznie czynnej,
- utrzymanie, a tam gdzie jest to możliwe odtworzenie układu kompozycyjnego (ukształtowanie powierzchni, aleje, kompozycje zieleni) i hydrograficznego, oraz zachowanie i konserwacja historycznych elementów małej architektury,
- uzupełnienie ubytków i nowych nasadzeniach wyłącznie na podstawie specjalistycznych dokumentacji, prace rewaloryzacyjne powinny się odbyć w oparciu o stosowną dokumentację dotyczącą obiektów zabytkowych,
- obowiązek prowadzenia wszelkich działań w obrębie obiektów objętych ochroną konserwatorską zgodnie z przepisami odrębnymi.

Rozdział XVI studium poświęcony jest ochronie dziedzictwa kulturowego. Studium ustaliło następujące zasady ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego:

- ochronę z mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – w odniesieniu do zespołów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
- zasadę harmonijnego wkomponowania nowej zabudowy w istniejący krajobraz kulturowo-przyrodniczy,
- zasadę maksymalnej ochrony zachowanych obiektów o wartości historyczno-kulturowej,
- utrzymanie i wyeksponowanie kulturowo-historycznej fizjonomii wsi o zachowanym historycznym układzie ruralistycznym wraz z wypełniającą ją zabudową o wartości kulturowej.

Zgodnie z treścią studium, dominującymi kierunkami działań w odniesieniu do wyżej wymienionych terenów i obiektów powinna być rewaloryzacja i konserwacja rozumiana jako:

- utrzymanie bądź przywrócenie wartości historyczno-kulturowych z jednoczesnym dostosowaniem do współczesnych standardów cywilizacyjnych w ściśle określonym wyważonym zakresie. Powyższe dotyczy zarówno obiektów sakralnych jak i o funkcji mieszkaniowej. Obejmować powinno również bezpośrednie otoczenie, z uwagi na konieczność zachowania historycznych relacji przestrzennych, w tym zwłaszcza utrzymanie urządzeń wspomagających (np. ogrodzeń, kaplic) a także zieleni towarzyszącej w obrębie działek, na których obiekty te są zlokalizowane,
- w odniesieniu do parków dworskich utrzymanie, a tam gdzie jest to możliwe odtworzenie, układu kompozycyjnego i hydrograficznego, pielęgnacja i konserwacja z uzupełnieniami ubytków i nowymi nasadzeniami na podstawie specjalistycznej dokumentacji, likwidacja obiektów i funkcji kolizyjnych,
- pełna ochrona, zwłaszcza przed działalnością inżynierską i budowlaną, z zachowaniem istniejącego układu topograficznego oraz sposobu użytkowania – w odniesieniu do stanowiska o własnej formie krajobrazowej (gródek stożkowy w Grodnie).

Natomiast zasada harmonijnego wkomponowania nowej zabudowy w istniejący krajobraz kulturowo-przyrodniczy realizowana być powinna poprzez:

- wkomponowanie nowej zabudowy w istniejący układ topograficzno-przestrzenny,
- podkreślenie walorów położenia rozumiane jako niestwarzanie agresywnej konkurencji wizualnej poprzez wyraz architektoniczny obiektu (w tym również poprzez jego kolorystykę lub dominację kubaturowo-wysokościową),
- sukcesywne uzupełnianie ciągów istniejącej zabudowy z ograniczeniem realizacji dużych zespołów zabudowy w otwartym krajobrazie, z zachowaniem zadrzewień i zakrzewień przydrożnych i śródpolnych. trwałe zachowanie historycznej formy architektonicznej i substancji budowlanej obiektu wpisanego do rejestru zabytków,
- rewaloryzację otoczenia obiektu zabytkowego zgodnie z historycznym zagospodarowaniem,
- opracowanie rozwiązań inwestycyjnych na podstawie zaleceń konserwatorskich, po uzyskaniu pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, zgodnie przepisami odrębnymi.

Zapisy studium obejmują zarówno zabytki wpisane do rejestru, jak i ewidencji:

1. Dla zabudowy mieszkaniowej:

- utrzymanie istniejącej zabudowy w należyłym stanie technicznym, z dopuszczeniem zmiany

funkcji obiektu i podniesieniem standardu wyposażenia techniczno-użytkowego, z zastrzeżeniami dotyczącymi zachowania w maksymalnym stopniu, a tam gdzie jest to możliwe, odtworzenia historycznej kompozycji obiektu (wysokość, kształt, układ eksponowanych elewacji, kształt dachu, rozmieszczenie, wielkość i proporcje otworów), zewnętrznego detalu architektonicznego, a także dostosowania nowej funkcji i nowego programu użytkowego do specyfiki obiektu;

- zachowanie w przypadku remontów i modernizacji historycznego detalu architektonicznego i wyposażenia wewnątrz (o ile występują);
 - zachowanie historycznych relacji przestrzennych i obiektów wspomagających (np. zabudowy gospodarczej) oraz zieleni towarzyszącej w obrębie działek, na których są zlokalizowane;
2. Dla zespołów dworsko-parkowych w Baruchowie, Czarnem, Zakrzewie i parku dworskiego w Zawadzie Nowej:
- utrzymanie jednej własności obejmującej teren parku i grunty pod dworem oraz sam dwór, bądź przywracanie (tam gdzie jest to możliwe) jedności władania (własności);
 - odstąpienie od dalszych parcelacji;
 - utrzymanie, a tam gdzie jest to możliwe odtworzenie układu kompozycyjnego (ukształtowanie powierzchni, aleje, kompozycje zieleni) i hydrograficznego, oraz zachowanie i konserwacja historycznych elementów małej architektury;
 - pielęgnacja i konserwacja zieleni;
 - uzupełnianie ubytków i nowe nasadzenia wyłącznie na podstawie specjalistycznych dokumentacji;
 - sukcesywna likwidacja funkcji i obiektów kolizyjnych;
3. Dla cmentarzy przykościelnych i cmentarzy położonych poza obszarami zabudowy wsi:
- zakaz lokalizacji obiektów i urządzeń kolidujących z pierwotną funkcją;
 - ochrona zachowanych elementów, uporządkowanie i podkreślenie symboliki miejsca poprzez utrzymanie bądź uczytelnienie zachowanego układu dróg, alejek, kwater, ochronę nagrobków, krzyży, zachowanego drzewostanu, likwidację samosiejek, wyłącznie na podstawie specjalistycznego opracowania;
4. Dla kapliczek i figurek:
- ochrona przed dewastacją, bieżące prace konserwacyjne, z maksymalnym zachowaniem pierwotnego wyrazu architektonicznego;
 - dla stanowisk archeologicznych nie posiadających własnej formy krajobrazowej występuje konieczność wykonania archeologicznych badań wykopaliskowych poprzedzających procesy inwestycyjne, wiąże się to z koniecznością wyprzedzającego zawiadomienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o przystąpieniu do przygotowań inwestycji;

Studium wskazuje również obszary wskazane do rewaloryzacji - tereny parków podworskich w Baruchowie, Czarnem, Zakrzewie i Zawadzie Nowej. Dokument zawiera również zapisy dotyczące obszarów objętych ochroną konserwatorską, obszarów objętych ochroną konserwatorską ekspozycji, obszarów ochrony krajobrazu kulturowego wsi Świątkowice i Okna a także zasady ochrony zabytków

archeologicznych.

Należy podkreślić, że studium jest dokumentem wysokiej jakości pod względem dziedziny ochrony zabytków z uwagi na fakt, iż jest kompleksową i starannie sporządzoną analizą stanu posiadania, zachowania oraz zaleceń i kierunków dalszego działania.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Baruchowo

Uchwalony 16 października 2003 r. przez Radę Gminy Baruchowo uchwałą nr XI/64/2003 dla miejscowości Baruchowo. W zakresie ochrony wartości kulturowych ustalono, iż w przypadku odkrycia w trakcie prac ziemnych reliktyw kultury materialnej należy wstrzymać prace, powiadomić o odkryciu właściwe służby ochrony zabytków, a teren udostępnić do badań archeologicznych zrealizowanych na koszt inwestora.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Baruchowo, Boża Wola

Uchwalony 16 października 2003 r. przez Radę Gminy Baruchowo uchwałą nr XI/65/2003 dla miejscowości Baruchowo, Boża Wola. W zakresie ochrony wartości kulturowych ustalono, iż w przypadku odkrycia w trakcie prac ziemnych reliktyw kultury materialnej należy wstrzymać prace, powiadomić o odkryciu właściwe służby ochrony zabytków, a teren udostępnić do badań archeologicznych zrealizowanych na koszt inwestora.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Trzebowo

Uchwalony 16 października 2003 r. przez Radę Gminy Baruchowo uchwałą nr XI/66/2003 dla miejscowości Trzebowo. W zakresie ochrony wartości kulturowych ustalono, iż w przypadku odkrycia w trakcie prac ziemnych reliktyw kultury materialnej należy wstrzymać prace, powiadomić o odkryciu właściwe służby ochrony zabytków, a teren udostępnić do badań archeologicznych zrealizowanych na koszt inwestora.

4.2.9. Gmina Boniewo

A) Gminny program opieki nad zabytkami

Gmina w obecnej chwili nie posiada Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Zgodnie z danymi uzyskanymi od gminy, planuje się wdrożyć Gminny Program Opieki nad Zabytkami od 2015 - 2018 r.

B) Gminna Ewidencja Zabytków

W chwili obecnej, gmina Boniewo nie posiada Gminnej Ewidencji Zabytków, której opracowanie zgodnie z informacjami uzyskanymi od władz samorządowych, ma być ukończone w latach 2015 – 2018 r.

C) Inne dokumenty

Lokalny program rozwoju gminy Boniewo na lata 2012 – 2020

Program zawiera listę zabytków znajdujących się na terenie gminy Boniewo. Natomiast dla celu „Wzrost spójności społeczno-gospodarczej gminy” w sferze środowiska i turystyki postuluje się m.in następujące zadania:

- Uzyskanie zgody na gospodarowanie terenami wokół jeziora Grójec oraz zagospodarowanie turystyczne;
- Utworzenie bazy noclegowo - wypoczynkowej i gastronomicznej;
- Turystyczne wykorzystanie kolejki wąskotorowej;
- Budowa ścieżek rowerowo-piesznych;

Strategia rozwoju turystycznego gminy Boniewo

Dla celu „Rozwój gminy z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego i folkloru” przewidziano następujące zadania:

- Opracowanie systemu wsparcia dla rozwoju folkloru i dziedzictwa kulturowego opartego na tradycji Kujaw;
- Wspieranie i promocja „ginących zawodów” związanych z lokalnymi tradycjami;
- Przygotowanie i realizacja rozwoju rzemiosła ludowego charakterystycznego dla regionu we współpracy z miejscowymi twórcami;
- Promowanie zespołów folklorystycznych;
- Pomoc i wspieranie dla organizacji, imprez kulturalnych w oparciu o tradycje regionu;
- Opracowanie materiałów promocyjnych dotyczących atrakcyjności turystycznej, rekreacyjnej i folklorystycznej gminy;
- Włączenie do promocji gminy grup producentów zdrowej ekologicznej żywności w powiązaniu z gospodarstwami agroturystycznymi;
- Stworzenie odpowiednich przepływów informacji i zadań promocyjnych dla poszczególnych podmiotów i instytucji w gminie;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Boniewo

W studium zapisano, iż problem stanowi zły stan większości obiektów zabytkowych, a także ich niewłaściwe wykorzystanie. Jak zauważono obiekty podworskie o funkcji mieszkaniowej znajdują się częściowo w złym stanie technicznym. W dokumencie określono, że w zakresie ochrony zabytków konieczne jest:

- zachowanie bezwzględnej ochrony istniejących zasobów, obiektów kulturowych o ile nie będą zagrażać bezpieczeństwu ludzi;
- konserwacji oraz wprowadzaniu funkcji niesprzecznych z charakterem obiektów, zespołów, w tym szerokim turystycznym ich wykorzystaniu;
- utrzymania układów urbanistycznych o znaczeniu kulturowym i historycznym. Ponadto ustalono, iż wobec obiektów zabytkowych należy:
 - prowadzić remonty z zachowaniem funkcji nie kolidujących z charakterem tych obiektów;
 - podjąć prace rewaloryzacyjne dla parków;
 - przestrzegać nadzorów i uzgodnień konserwatorskich przy pracach projektowych i wykonawczych;
 - w stosunku do części obiektów uregulować prawa własnościowych;
 - zapobiegać degradacji;
 - ułatwiać nabywanie obiektów przez osoby fizyczne.

4.2.10. Miasto i Gmina Brześć Kujawski

A) Gminny program opieki nad zabytkami

Miasto w obecnej chwili nie posiada Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Zgodnie z danymi uzyskanymi od gminy, program jest w trakcie opracowywania i będzie ukończony do 31 sierpnia 2014 r.

B) Gminna Ewidencja Zabytków

W chwili obecnej, miasto nie posiada Gminnej Ewidencji Zabytków, której opracowanie zgodnie z informacjami uzyskanymi od władz samorządowych, ma być ukończone do 31 sierpnia 2014 r.

C) Inne dokumenty

Strategia rozwoju miasta i gminy Brześć Kujawski 2001 - 2015

W analizie SWOT po mocnych stronach gminy zapisano bogate dziedzictwo kulturowe i historyczne gminy. Jako problem zidentyfikowano natomiast niewystarczające zagospodarowanie turystyczne, argumentując, iż: „poza bazą sanatoryjną i pensjonatową w miejscowości Wieniec Zdrój na terenie gminy miasta Brześć Kujawski nie występują obiekty o przeznaczeniu rekreacyjnym i turystycznym. Różnorodność walorów krajobrazowo-przyrodniczych, kulturowych i uzdrowiskowych stwarza korzystne warunki do rozwoju turystyki pobytowej, leczniczej a także krajoznawczej i edukacyjnej. Wymaga to jednak stworzenia odpowiedniej bazy noclegowej oraz infrastruktury turystycznej w postaci parkingów, małej gastronomii, punktów usługowych, ścieżek rowerowych i zagospodarowania miejsc odpoczynku.”

Jako cel strategiczny określono dobre wykorzystane walory przyrodnicze, kulturowe i uzdrowiskowe. W ramach celu operacyjnego „rozwój infrastruktury turystycznej i zagospodarowanie terenów rekreacyjnych” wyodrębniono następujące zadania:

- Opracowanie koncepcji zagospodarowania architektoniczno-krajoznawczej historycznej części miasta Brześć Kujawski, objętej ochroną konserwatorską;
- Wspieranie indywidualnych działań mieszkańców i podmiotów gospodarczych poprzez coroczne przeznaczanie środków finansowych na poprawę estetyki Gminy i elementy małej architektury z uwzględnieniem usuwania istniejących barier architektonicznych;
- Poprawę estetyki Gminy i elementy małej architektury z uwzględnieniem usuwania istniejących barier architektonicznych;
- Pozyskanie inwestorów dla powstania obiektów restauracji regionalnych;
- Stworzenie warunków dla powstania bazy noclegowej (tereny, budynki do zagospodarowania na hotele, pensjonaty) i rekreacyjnej oraz pozyskanie inwestorów;
- Zagospodarowanie rekreacyjno-wypoczynkowe jeziora Cmentowo w Starym Brześciu;
- Systematyczne odnawianie zespołów pałacowo-parkowych na terenie gminy i udostępnianie ich dla celów turystyki krajoznawczej;

Dla celu „Wykorzystanie walorów historyczno – kulturowych Brześcia Kujawskiego” zapisano zadania polegające na:

- Utworzeniu elementów zagospodarowania turystycznego (parkingów, informacji wizualnych, gastronomii, baz noclegowych) w centrum historycznym Brześcia;

- Podjęcie działań w celu utworzenia stałej wystawy eksponatów pochodzących z wykopalisk archeologicznych;
- Zagospodarowanie na funkcje rekreacyjne i kulturowe rejonu byłych murów obronnych wzdłuż ulicy Łokietka;
- Zagospodarowanie rekreacyjno-wypoczynkowe brzegów rzeki Zgłowiączki w granicach Brześcia oraz terenów otaczających;
- Podjęcie współpracy z sąsiednimi gminami w celu odbudowy i modernizacji oraz wspólnej eksploatacji kolejki wąskotorowej dla celów turystyki;
- Opracowanie monografii miasta Brześć Kujawski w celu wykorzystania postaci historycznych oraz historii miasta dla zwiększenia atrakcyjności turystycznej.

Natomiast dla celu „Promocja walorów turystycznych, uzdrowiskowych i historyczno-kulturowych gminy” określono następujące postulaty:

- Opracowanie informatora turystycznego zawierającego zasoby historyczne, kulturowe, osobliwości przyrodnicze, szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe itp.;
- Współpraca z Towarzystwem Kulturalnym w Brześciu i Stowarzyszeniem 2000 na rzecz wspólnych działań promocyjnych, udziału w targach turystycznych, organizacji wspólnych imprez kulturalnych i edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży;
- Założenie strony internetowej z uwzględnieniem aspektów historycznych i gospodarczych Brześcia Kujawskiego;
- Wykorzystanie do promocji lokalnych mediów poprzez cykliczne umieszczanie informacji o walorach i atrakcjach turystycznych terenu gminy;
- Włączenie funkcji lecznictwa uzdrowiskowego w system promocji gminy;

Strategia rozwoju turystyki gminy Brześć Kujawski

Zgodnie z treścią dokumentu gmina powinna wykorzystać kolejkę wąskotorową jako atrakcję turystycznej w sezonie letnim przez zorganizowanie przejażdżek wagonikami osobowymi, a także zbudować bazę noclegową i gastronomiczną na terenie miasta Brześcia Kujawskiego. Ponadto, w strategii postuluje się zagospodarowanie licznych obiektów posiadających walory historyczne, kulturowe Brześcia Kujawskiego oraz uzdrowiskowe miejscowości Wieniec Zdrój, a także zespołów parkowo-dworskich przede wszystkim dla turystyki edukacyjnej i poznawczej. Ponadto, w dokumencie zapisano następujące zadania:

- Zagospodarowanie dorzecza rzeki Zgłowiączki na terenie miasta Brześcia Kujawskiego wzdłuż murów obronnych na turystyczno-rekreacyjne;
- Zagospodarowanie obszaru przy jeziorze Cmentowie na skansen archeologiczny;
- Budowa ciągu pieszo-rowerowego z Włocławka przez Wieniec Zdrój, Wieniec, miasto Brześć Kujawski w kierunku Lubrańca;
- Połączenie wykopalisk archeologicznych ciągami pieszo-rowerowymi z Miechowic do Konar – Osłonek, gm. Osiećciny;

Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Brześć Kujawski

W dokumencie wprowadzono następujące preferencje rozwoju, dotyczące:

1. Zachowanych historycznych zespołów urbanistycznych z utrzymaną strukturą przestrzenną i dawnym rozplanowaniem, z historycznym układem ulic i traktów, z zachowanymi zabytkami, które

- po przeprowadzeniu rewaloryzacji mogą być adaptowane dla celów turystycznych.
2. Zachowanych i objętych ochroną konserwatorską obiektów zabytkowych.
- Wobec powyższych obiektów zapisano następujące ograniczenia:
- Niewłaściwy stan utrzymania obiektów zabytkowych (nie wpisanych do rejestru zabytków) – remontowanych z utratą cech stylowych, z wykorzystaniem niewłaściwych materiałów budowlanych z jednoczesnym stosowaniem "agresywnych" pod względem kolorystyki i wielkości szyldów reklamowych a także zniekształcenia dawnego układu przestrzennego przez współczesne, dyszharmonizujące objekty budowlane;
 - Obiekty wpisane do rejestru zabytków podlegają ochronie konserwatorskiej. Powoduje to obowiązek dla właściciela obiektu i inwestora do uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych w obrębie zabytku oraz w jego otoczeniu a także przy podejmowaniu innych działań w obrębie zabytku;
 - Ochrona konserwatorska zabytkowego układu urbanistycznego wymaga zachowania podstawowych wartości historycznych obszaru, takich jak: sieć dawnych dróg z ich szerokościami, kwartały zabudowy z uwzględnieniem dawnych podziałów własnościowych, historyczne wysokości zabudowy z utrzymaniem dawnych dominant wysokościowych, kształtu i pokrycia dachów itp.;
 - Osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która zamierza finansować roboty budowlane przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru lub objętym ochroną na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jest obowiązana pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji, jeżeli prowadzenie tych badań jest niezbędne dla ochrony zabytków archeologicznych;
 - Ochrona konserwatorska w obszarze stanowisk archeologicznych, ogranicza zainwestowanie tych obszarów poprzez nakaz zabezpieczenia nadzorów archeologicznych podczas prowadzenia prac ziemnych;

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Brześć Kujawski

Niniejszy plan uchwalono dla wyodrębnionych obszarów położonych w miejscowościach Pikutkowo, Słone i Machnacz. Na obszarze objętym planem wydzielono teren „ZP” - zabytkowego zespołu dworsko – parkowego. Ponadto ochroną objęto znajdujący się w ewidencji zabytków zespół dworsko – parkowy w Pikutkowie który objęto ochroną konserwatorską oraz w odniesieniu do którego ustalono nakaz utrzymania historycznego rozwiązania architektonicznego elewacji, gabarytów oraz kształtu dachu. W planie wyszczególniono także stanowiska archeologiczne obejmując je ochroną konserwatorską.

4.2.11. Gmina Kowal

A) Gminny program opieki nad zabytkami

Gmina w obecnej chwili nie posiada Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Zgodnie z danymi uzyskanymi od gminy, planuje się dopiero określić ramy czasowe utworzenia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.

B) Gminna Ewidencja Zabytków

W chwili obecnej, gmina Kowal nie posiada Gminnej Ewidencji Zabytków, której opracowanie zgodnie z informacjami uzyskanymi od władz samorządowych, ma być ukończone razem z Gminnym

Programem Opieki nad Zabytkami.

C) Inne dokumenty

Strategia rozwoju gminy i miasta Kowal

W strategii postuluje się objęcie ochroną obiektów zabytkowych o walorach lokalnych. Dokument nie porusza jednak tematyki ochrony i opieki nad zabytkami w ujęciu planistycznym i strategicznym. Materia ochrony dóbr kultury jest w powyższej strategii potraktowana w sposób lakoniczny.

4.2.12. Miasto Kowal

A) Gminny program opieki nad zabytkami

Miasto w obecnej chwili nie posiada Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Zgodnie z danymi uzyskanymi od gminy, nie można określić przedziału czasowego w jakim program zostanie wdrożony.

B) Gminna Ewidencja Zabytków

W chwili obecnej, miasto nie posiada Gminnej Ewidencji Zabytków. Zgodnie z danymi uzyskanymi od władz samorządowych ewidencja jest na etapie aktualizacji i opracowywania kart ewidencyjnych.

C) Inne dokumenty

Strategia rozwoju gminy i miasta Kowal

Postanowienia powyższej strategii zostały omówione w odpowiednim punkcie poświęconym gminie Kowal.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kowal

Zgodnie z treścią dokumentu, ochronie konserwatorskiej podlegają zarówno zabytki wpisane do rejestru jak i do ewidencji. Ponadto ochronie podlega wyodrębniony obszar historycznego układu urbanistycznego miasta i strefy ochrony archeologicznej. Zabytki ewidencjonowane zostały objęte ochroną zgodną z art. 27 u.o.z. Określono również, iż prace w obrębie stref ochrony archeologicznej mogą być prowadzone tylko w oparciu o warunki określone przez wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Ponadto dokument zawiera wykaz zabytków nieruchomych oraz zabytków archeologicznych znajdujących się na terenie miasta Kowala.

Ochrona zabytków określona przez studium nie wykracza poza postanowienia zawarte w u.o.z.

4.2.13. Miasto i Gmina Lubień Kujawski

A) Gminny program opieki nad zabytkami

Miasto w obecnej chwili nie posiada Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Zgodnie z danymi uzyskanymi od gminy nie planuje ona w chwili obecnej wprowadzać programu.

B) Gminna Ewidencja Zabytków

W chwili obecnej, Lubień Kujawski nie posiada Gminnej Ewidencji Zabytków. Miasto nie określiło kiedy planuje opracować ewidencję.

C) Inne dokumenty

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Zgodnie z postanowieniami studium, obiekty zabytkowe wpisane do rejestru podlegają bezwzględnej ochronie i muszą być uwzględnione w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Wszelkie działania inwestycyjne powinno poprzedzać całościowe opracowania koncepcyjne terenu. Wszelkie uzupełnienia układu przestrzennego nową zabudową należy dopasować do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie usytuowania, skali kubaturowej, rozwiązań kompozycyjnych bryły, artykulacji elewacji oraz detalu architektonicznego.

Analogiczne rygory studium wprowadza wobec obiektów "typowanych do wpisania do rejestru zabytków". Wobec zabytków wpisanych do ewidencji studium wprowadza obowiązek ujawnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz inwentaryzacji w przypadku wydania pozwolenia na rozbiórkę.

Studium wprowadza następujące strefy ochrony:

1. Strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej "A" - na której obszarze wszelkie działania inwestycyjne powinno poprzedzać całościowe opracowania koncepcyjne zagospodarowania terenu w odniesieniu do lokalizacji poszczególnych form architektonicznych, funkcjonalnego zagospodarowania terenu, działań rewaloryzacyjnych w stosunku do założeń pałacowo-dworskich. Adaptację obiektu do nowej funkcji należy poprzedzić badaniami architektonicznymi.
2. Strefę ochrony ekspozycyjnej - istniejącą w granicach wyznaczonych wokół wybranych zabytków wpisanych do rejestru. W jej granicy obowiązuje zakaz wznoszenia obiektów a także przesłon w postaci zieleni wysokiej przesłaniającej osie widokowe na obiekty zabytkowe.
3. Strefę ochrony zespołów urbanistycznych i ruralistycznych - dot. układu urbanistycznego Lubienia Kujawskiego i ruralistycznego Kłóbki. Studium nakłada obowiązek respektowania dawnego podziału parcelacyjnego dostosowując parametry przestrzenne, gabaryty nowej zabudowy do zachowanych obiektów zabytkowych.
4. Strefę ochrony zespołów urbanistycznych i ruralistycznych "R" - dot. miasta Lubień Kujawski i wsi Kłóbka. Studium nakłada obowiązek utrzymania historycznej skali wysokościowej zabudowy miasta, jego dotychczasowych dominant przestrzennych. W stosunku do Kłóbki studium wprowadza obowiązek utrzymania historycznego układu przestrzennego w zachowanych podziałach, traktach komunikacyjnych, gabarytach zabudowy, wzajemnych powiązaniach przestrzennych ze szczególnym uwzględnieniem dominant - kościoła i założenia dworsko-parkowego
5. Stanowisko archeologiczne ujęte w ewidencji jako dobra kultury - wszelka działalność inwestycyjna w obrębie stanowisk archeologicznych musi być poprzedzona wykopaliskowymi badaniami archeologicznymi. Prace ziemne muszą być prowadzone pod nadzorem archeologicznym. W przypadku odkrycia relikwów kultury materialnej teren musi być udostępniony do badań archeologicznych.

Strategia rozwoju miasta i gminy Lubień Kujawski 2001 - 2015

Ochrona zabytków w powyższym dokumencie została opisana w sposób bardzo lakoniczny. Zauważono walor turystyczny obiektów zabytkowych, wskazując m.in. na skansen w Kłóbce prezentujący

kulturę ludności Kujawskiej i Dobrzyńskiej oraz kościół parafialny murowany z 1884-86 r. w Lubieniu Kujawskim, a także dwór murowany z parkiem z końca XVIII w. Pośrednio do materii zabytków odnosi się cel operacyjny „promocja walorów przyrodniczych i kulturowych miasta i gminy”, zgodnie z którym miasto zaplanowało następujące zadania:

1. Przygotowanie informatora turystycznego zawierającego zasoby przyrodnicze i kulturowe, adresy bazy wypoczynkowej i rekreacyjnej, szlaki turystyczne, trasy rowerowe, itp.;
2. Współpraca ze Stowarzyszeniem Gmin Turystycznych na rzecz wspólnych działań promocyjnych np.: udziału w targach turystycznych, organizacji wspólnych imprez na rzecz edukacji ekologicznej i kulturowej dla dzieci i młodzieży;
3. Wykorzystanie lokalnych mediów do zamieszczania informacji o walorach miasta i gminy - szczególnie o skansenie w Kłóbce;
4. Założenie strony internetowej.

5. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego powiatu

5.1. Położenie administracyjne powiatu

Powiat ziemski włocławski leży w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, na lewym brzegu rzeki Wisły, z wyjątkiem gminy Fabianki, która położona jest na jej prawym brzegu. Od północy powiat włocławski graniczy z powiatem lipnowskim, od wschodu z powiatem płockim i gostyńskim, od południa z powiatem kolskim natomiast od zachodu z powiatami: aleksandrowskim i radziejowskim. Z granic powiatu ziemskiego włocławskiego wydzielony jest powiat grodzki - miasto Włocławek, była siedziba województwa włocławskiego. Siedziba powiatu ziemskiego włocławskiego położona jest poza jego granicami, na obszarze powiatu grodzkiego - miasta Włocławka.

Powiat dzieli się na 13 jednostek samorządowych: miasto Kowal, gminy miejsko - wiejskie: Brześć Kujawski, Chodecz, Lubień Kujawski, Izbicę Kujawską i Lubraniec oraz gminy wiejskie: Boniewo, Baruchowo, Choceń, Fabianki, Kowal, Lubanie i Włocławek.

Ogólna powierzchnia powiatu włocławskiego wynosi 1.472 km², co stanowi 8,2% powierzchni województwa kujawsko-pomorskiego i 0,47% powierzchni Polski. Obszar ten zamieszkuje 87.409 osób, co stanowi 4,2% ogółu mieszkańców województwa.

Wskaźnik gęstości zaludnienia wynosi 59 osób na km² przy średniej w powiatach ziemskich województwa 73 osoby na km², 117 osób na km² w województwie Kujawsko Pomorskim i 124 osoby na km² w kraju.

5.2. Położenie geograficzne powiatu

Obszar powiatu włocławskiego leży na Pojezierzu Kujawskim w makroregionie Pojezierza Wielkopolskiego i Kotliny Płockiej na obszarze historycznym zwanym Kujawami oraz Ziemią Dobrzyńską.

Środowisko przyrodnicze powiatu włocławskiego jest zróżnicowane, co wynika z faktu, że przez ten obszar przebiegają liczne naturalne granice geologiczne, geomorfologiczne, hydrograficzne, przyrodniczo-leśne. Rzeźba terenu, ukształtowana głównie przez lądolód skandynawski wykazuje wyraźne zróżnicowanie i wywiera wpływ na wiele innych czynników środowiska geograficznego. Rozległe wysoczyzny morenowe i równiny sandrowe rozcinają pradoliny i doliny rzeczne oraz rynny polodowcowe. Najgłębsze odcinki rynnowe wypełnione są jeziorami, a w płytszych odcinkach zalegają podmokłe łąki, torfowiska i bagna.

Obszar powiatu włocławskiego leży w dorzeczu Wisły, która wraz z jej lewymi dopływami stanowi

główną sieć hydrograficzną powiatu.

Powiat włocławski, a szczególnie jego północna część, stanowi duży zasób wód podziemnych, wymagających szczególnej ochrony jako zbiornik wody pitnej dla ludności powiatu grodzkiego - miasta Włocławka i przetwórstwa rolno-spożywczego.

Powiat włocławski zalegają gleby strefowe, które związane są z określonym typem warunków klimatyczno-roślinnych. Należą do nich gleby brunatnoziemne i bielicoziemne. Występują także gleby śród strefowe jak czarne ziemie. Gleby brunatno ziemne pojawiają się w postaci gleb brunatnych i gleb pływowych.

Powiat włocławski niemal w całości położony jest w dorzeczu Wisły. Tylko jego niewielka południowo-zachodnia część należy do dorzecza Odry poprzez rzekę Noteć biorącą swój początek ze zlewni Jeziora Prздеckiego skąd poprzez jeziora Modzerowskie i Długie wody kieruje się do jeziora Gopło.

W całości na terenie powiatu położone są rzeki: Chodeczka, Lubieńka, Rakutowka, Ruda i Zuzanka.

Lasy na terenie powiatu rozmieszczone są bardzo nierównomiernie, co jest konsekwencją zróżnicowania glebowego. Największy zwarty kompleks leśny występuje w północno-wschodniej części powiatu na piaszczystych terasach doliny Wisły. Wysoczyzny morenowe powiatu włocławskiego, a szczególnie Równina Kujawska są prawie bezleśne.

Na terenie powiatu włocławskiego występują obszary i obiekty objęte ochroną prawną w celu zachowania w stanie naturalnym określonych gatunków roślin i zwierząt. Należą do nich: Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy, rezerваты leśne - Olszyny Rakutowskie i Wójtowski Grąd oraz dwa faunistyczne - Jezioro Rakutowskie i Jazy, a także obszary chronionego krajobrazu z których największym jest obszar Jeziora Modzerowskiego o powierzchni 1.508 ha w gminie Izbicy Kujawskiej.

Przez powiat przebiega autostrada A1 relacji północ-południe, a także drogi krajowe 62 (Strzelno – Siemiatycze), 67 (Włocławek - Lipno) i 91 (Gdańsk - Łódź).

5.3. Zarys historii obszaru powiatu

Na terenach na których współcześnie znajduje się powiat włocławski, istnieją liczne stanowiska archeologiczne, wśród których szczególnie cenne jest cmentarzysko megalityczne w Sarnowie, Wietrzychowicach i Gaju. Zachowało się tam osiem wielkich, trójkątnych, obłożonych kamieniami kurhanów wiążących się z kulturą pucharów lejkowatych ze schyłku IV i początku III tysiąclecia p.n.e. Kurhany tzw. typu kujawskiego należą do najstarszych oraz najokazalszych grobowców megalitycznych w skali całego kraju. Natomiast z okresu wczesnego średniowiecza pochodzą grodziska m.in. w Broniszewie, Choceniu, Grodnie, Kazaniu, Kłobii, Kromszewicach, Krukowie, Sokołowie, Sułkowie, Turowie.

Ziemie kujawskie sprzyjały rozwojowi osadnictwa. Posiadały walory rolnicze, a także komunikacyjno – handlowe. Dostęp do Wisły umożliwił Włocławkowi znaczne możliwości handlowe, natomiast przez Brześć Kujawski i Kowal przechodził główny szlak łączący Wielkopolskę z Mazowszem, krzyżując się ze szlakami wiodącymi z Małopolski i ze Śląska.

Wczesne zaludnienie i zagospodarowanie Kujaw sprawiło, że weszły one w skład najwcześniejszych terytoriów plemiennych, które utworzyły potem państwo polskie. Nazwa Kujaw po raz pierwszy pojawiła się w bulli z r. 1136. Strategiczne znaczenie Kujaw w okresie wczesnego średniowiecza podkreśla utworzenie na ich terenie odrębnego biskupstwa (datowanego, w zależności od źródeł od 1013 do 1124 r.). Jego stolicą, początkowo stała się Kruszwica. Wkrótce biskupstwo przeniesione zostało do Włocławka, w Kruszwyce pozostawiono zaś kapitułę. Początkowo Kujawy stanowiły część składową księstwa mazowieckiego. Wyodrębniły się w 1194 r. w osobne księstwo, pierwotnie ze stolicą we Włocławku podczas sprawowania władzy przez Bolesława, syna Mieszka Starego. Po objęciu księstwa przez Kazimierza I, ok. 1233 r. stolicę przeniesiono do Inowrocławia. W 1267 r. w wyniku rozdrobnienia, powstało księstwo brzesko-kujawskie. W 1327 r. zostało one inkorporowane w granice królestwa polskiego przez Władysława Łokietka. Kolejne

agresje zakonu krzyżackiego w latach 1329, 1332-1343 oraz 1431 spustoszyły ziemie regionu kujawskiego. Za panowania Władysława Jagiełły uformował się nowy podział administracyjny – część wschodnia Kujaw weszła w skład województwa brzesko-kujawskiego dzielącego się na powiaty: przedecki, kowalski i brzesko-kujawski. Podział ten został zachowany do czasów rozbiorów. W 1569 biskup Stanisław Karnkowski założył na terenie diecezji Seminarium Duchowne, na wzór Hozjańskiego Seminarium w Braniewie. W wyniku drugiego rozbioru Polski, w roku 1793 całe Kujawy znalazły się pod zaborem pruskim. Z powrotem w granicach państwowości polskiej znalazły się w czasach Księstwa Warszawskiego, kiedy weszły w skład Departamentu Bydgoskiego. Po proklamacji Królestwa Polskiego w 1815 r. część zachodnia Kujaw oddzielona została od reszty granicą zaborów. Część wschodnia, wchodząca w skład Królestwa, została włączona do województwa warszawskiego. Utworzono wtedy osobny powiat włocławski, przenosząc jego siedzibę w 1837 r. z Brześcia Kujawskiego do Włocławka. Po uzyskaniu niepodległości w 1918 r. okolice Włocławka włączono w skład województwa pomorskiego. W 1945 r. powiat włocławski wszedł z kolei w skład województwa bydgoskiego. W 1975 r. powstało województwo włocławskie w obrębie którego znalazły się niemal całe Kujawy. Po reformie administracyjnej Polski w 1999 r. Kujawy weszły w skład nowo utworzonego województwa Kujawsko-Pomorskiego z siedzibą w Bydgoszczy. Znaczna ich część znajduje się w obrębie powiatu włocławskiego.

Z siedmiu miast Kujaw, Włocławek stanowił aż do rozbiorów własność biskupów. Trzy dalsze: Brześć Kujawski, Kowal i Przedecz należały do króla i były siedzibami starostw. Pozostałe trzy: Chodecz, Lubraniec i Lubień Kujawski były miastami prywatnymi.

Najstarszą osadą o charakterze miejskim był Włocławek (ob. powiat grodzki Włocławek), datowany na przełom X i XI w. W tym okresie znajdował się tu prawdopodobnie gród książęcy z osadą targową i rybacką, związany z przeprawą przez Wisłę. Natomiast na przełomie XI-XII istniał jako siedziba kasztelańska. W związku z przeniesieniem siedziby diecezji z Kruszwicy, Kazimierz I książę Kujawski uznał Włocławek za własność biskupią. Pierwszej lokacji dokonano staraniem biskupa Wolimira Bolesty na podstawie przywileju księcia Kazimierza I w 1261 na prawie chełmińskim. W 1292 r. doszło do nieudanej próby osadzenia przez króla Władysława Łokietka we Włocławku kasztelana Przeclawa, który ostatecznie obrał za swoją siedzibę Brześć Kujawski. Miasto było wielokrotnie niszczone przez Krzyżaków - zburzona została m.in. pierwotna romańska katedra. Ponownej lokacji związanej prawdopodobnie ze zniszczeniem miasta przez wojska krzyżackie dokonano na prawie niemieckim (magdeburskim) w 1339 r. przez biskupa Macieja z Gołańczy. W czasach Kazimierza Wielkiego nastąpił rozwój ekonomiczny, którego najsilniejszy etap miał miejsce po podpisaniu Pokoju Toruńskiego w 1466 r. Rozwój szlaków wodnych wpływał pozytywnie na gospodarkę miasta w którym znajdowała się szkoła katedralna, komora celna, 5 młynów i 28 spichlerzy oraz 10 cechów rzemieślniczych. Miasto posiadało również brukowane ulice i wodociągi. W XVII wieku nastąpił początek regresu. W 1620 znaczna część grodu została zniszczona w pożarze. W 1652 r. komorę celną przeniesiono do Nieszawy. W 1657 r. Włocławek został spustoszony w czasie wojen ze Szwecją. Miasto wyludniło się co, jak się podejrzewa, spowodowało zmianę jego nazwy z "Włocław" na "Włocławek". W 1806 znalazło się w granicach Księstwa Warszawskiego w departamencie bydgoskim, a po utworzeniu Królestwa Polskiego zostało włączone w jego zasób jako miasto graniczne. W 1836 r. przeniesiono do Włocławka władze powiatowe a w 1837 r. miasto włączono do guberni warszawskiej. Znaczny rozwój nastąpił z powrotem w XIX w. w związku z budową szeregu zakładów przemysłowych: papierni Gotfryda Grossa, fabryki cykorii Mana i Bohma na Zazamczu, fabryki maszyn rolniczych Haacka, browaru Bojańczyka i fabryki mydła Vaedtkego. W 1819 r. zainstalowano lampy uliczne, zaś w 1823 r. uruchomiono szpital. Dalszy intensywny rozwój miał związek z gwałtownym ożywieniem szlaków wodnych na Wiśle. W 1855 r. zbudowano port żeglugi parowej, w 1862 r. połączenie kolejowe z Warszawą i Bydgoszczą. Powstawały kolejne fabryki: fajansu, drukarnie Neumana, Błędowskiego, Piotrowskich, Wołkowicza oraz Diecezjalna.

Wśród miast królewskich wiodącą rolę pełnił Brześć Kujawski, stanowiący stolicę województwa i siedzibę starostwa w czasach I Rzeczypospolitej. Wczesnośredniowieczny gród wraz z osadą położony był

wśród bagien i rozlewisk Zgłowiączki, w miejscu dzisiejszego Starego Brześcia. Po utworzeniu w Brześciu stolicy księstwa kujawskiego w 1236 r. nastąpiło – przed rokiem 1250 – nadanie praw miejskich wraz z przeniesieniem osady na współczesne miejsce. W 1300 r. zdobyty przez Wacława II Czeskiego, pozostał w jego rękach do 1306 r. Dwukrotnie Brześć oblegany był przez Krzyżaków. Został zdobyty w trzecim oblężeniu (w 1332 r.) i pozostał w ich rękach do 1343 r. Na mocy Traktatu Kaliskiego został zwrócony Polsce, choć wojska krzyżackie opuściły miasto dopiero w roku 1346. W następnych latach Brześć Kujawski stał się stolicą utworzonego województwa brzesko-kujawskiego oraz siedzibą starostwa grodowego i pozostał nim do trzeciego rozbioru Polski. Miasto rozwijało się dzięki wytwórczości rzemieślniczej a także jako ośrodek skupiający handel zbożem. W 1655 r. zostało zdobyte i spustoszone przez wojska szwedzkie. Okupowane było do roku 1657. Nie odzyskało już później dawnego znaczenia. W drugim rozbiorze Polski zostało włączone do Prus zaś w okresie wojen napoleońskich znalazło się w granicach Księstwa Warszawskiego. Po roku 1815, zostało włączone w granice Królestwa Polskiego stając się miastem obwodowym; niedługo jednak władze zostały przeniesione do sąsiedniego Włocławka. Od połowy XIX w. Brześć Kujawski zaczął się gwałtownie rozwijać, na co wpływ miała budowa cukrowni w 1894 r. a w następnych latach m.in. fabryki maszyn rolniczych a także kolejki wąskotorowej która stała się ważnym udogodnieniem infrastrukturalnym całego regionu.

Drugim miastem w kolejności powstania był Przedecz (ob. powiat kolski). Pierwotnie należał do uposażenia arcybiskupów gnieźnieńskich. W Przedeczu wzniesiono murowany zamek ok. 1360 r. z inicjatywy Kazimierza Wielkiego. Dokładna data lokacji miasta jest nieznana. Przedecz jest wzmiankowany w źródłach jako miasto w roku 1383. Przywilej lokacyjny miał nadać książę mazowiecki Siemowit. W XV w. utworzono tu starostwo grodowe. Po wielkim pożarze w 1558 r. miastu został wydany nowy przywilej lokacyjny przez króla Zygmunta Augusta. Na przełomie XVII i XVIII w. miasto gwałtownie traciło na znaczeniu stopniowo się wyludniając. W 1867 utraciło prawa miejskie, ostatecznie je odzyskując w 1919 r.

Najpóźniej lokowanym miastem wśród miast królewskich był Kowal. Jednocześnie posiada on bardzo bogate tradycje związane z legendą o narodzeniu się tutaj króla Kazimierza Wielkiego w 1310 r. Wieś wzmiankowana była w 1185 r. w związku z nadaniem jej kapitulie włocławskiej przez księcia mazowieckiego Leszka. U schyłku średniowiecza Kowal prawdopodobnie pozostawał osadą targową. W 1519 r. lokowano miasto na prawie chełmińskim dzięki przywilejowi króla Zygmunta Starego. Rozwój miasta został zahamowany zniszczeniami wyrządzonymi przez wojska szwedzkie. W Kowalu istniała kasztelania, a następnie siedziba starostwa grodowego, którą pozostał do trzeciego rozbioru Polski. Po utworzeniu Księstwa Warszawskiego miasto stało się siedzibą powiatu, który jednak zniesiono po 1831 r.

Spośród miast prywatnych wszystkie trzy były lokowane w okresie późnego średniowiecza. Najstarszy spośród nich jest Chodecz, lokowany w 1442 r. Jako wieś, Chodecz wzmiankowany jest w roku 1325. Na przełomie XIV i XV w. stał się siedzibą rodu Dołęgów z Kretkowa. W 1442 Jan z Kretkowa, wojewoda brzesko-kujawski uzyskał od króla Władysława Jagiellończyka prawa miejskie dla Chodcza, z dwoma jarmarkami rocznie. Źródła historyczne podają istnienie w roku 1489 fortalicium (fortalicji, małej strażnicy) a później castrum (zamku), przy którym postawiono dwa młyny. W 1512 r. Mikołaj Kretkowski, wojewoda brzesko-kujawski uzyskał od króla Zygmunta I Starego potwierdzenie przywileju erekcyjnego miasta. W 1520 r. król zwolnił miasto na osiem lat od płacenia czynszów, danin i poborów – prawdopodobnie w związku ze zniszczeniami spowodowanymi pożarem. W czasie wojen polsko-szwedzkich miasto zostało silnie zniszczone, w konsekwencji czego przeistoczyło się w osadę rolniczą. W XIX w. przeszło na własność Ignacego Lipskiego, którego staraniem podupadły Chodecz odzyskał w 1822 r. utracone na początku wieku prawa miejskie. Ożywienie gospodarcze przyniosła również budowa szosy sieradzko – włocławskiej w 1860 r. oraz kolei warszawsko-bydgoskiej w 1862 r.

Data lokacji Lubienia Kujawskiego nie jest znana. Źródła określają Lubień mianem oppidum (łac. wzniesienie, miasteczko) w 1489 r., co pozwala przypuszczać, że uzyskało ono prawa miejskie przed tą datą. W średniowieczu był własnością rodu Doliwitów, zajmujących ówczesnie wysokie funkcje państwowe. Z biegiem czasu ród przyjął nazwisko Lubieńskich, a jego przedstawiciele byli m.in. wojewodami,

kasztelanami brzesko-kujawskimi a także podskarzbimi koronnymi. Na początku XVII w. miasto przeszło na własność Arnolfa Kryńskiego, podkanclerza koronnego, w wieku XVIII stając się z kolei własnością Marianny Dobek, która ufundowała tu szkołę oraz przytułek dla starców. Od XIX w. dobra należały do Walentego Waliszewskiego, sędziego pokoju i marszałka powiatu kowalskiego, przechodząc pod koniec wieku w posiadanie rodziny Wernerów. Częste zmiany właścicieli nie sprzyjały rozwojowi miasta, które, w konsekwencji utraciło prawa miejskie w latach 1867-1919, odzyskując je dopiero w okresie międzywojennym.

Miastem lokowanym najpóźniej, spośród miast prywatnych był Lubraniec. W średniowieczu wieś stanowiła siedzibę rodu Godziembitów. W XV w. dokonano podziału na Wielki i Mały Lubraniec. Około roku 1512 r. biskup poznański Jan Lubrański założył miasto na mocy przywileju króla Zygmunta I Starego. W 1518 r. powstała z kolei ordynacja lubraniecka w skład której wchodziły: Lubraniec Wielki i Mały, Redecz Kalny, Kunkowa Wola, Kazanie, Krowice, Janiszewo, Żydowo, Biernacice, Bicz, Biskupice oraz 8 innych wsi. Po bezdzietnej śmierci Mikołaja, brata biskupa Jana, miasto przeszło na własność Tomasza, starosty piotrkowskiego. Po pożarze w 1549 r. nastąpił regres gospodarczy. Miasto zostało zniszczone w wielkim stopniu, skutkiem czego zostało zwolnione przez króla Zygmunta II Augusta od płacenia wszelkich danin i podatków z wyjątkiem myta. W 1596 r. Lubraniec został nabyty przez Andrzeja Modliszewskiego, starostę modlińskiego. W 1648 r. znalazło się w posiadaniu Jana Dąbskiego, kasztelana brzesko-kujawskiego. Kolejny z właścicieli, Wojciech Dąbski, marszałek koronny, uzyskał dla miasta przywilej organizowania 12 jarmarków rocznie. Miasto sukcesywnie traciło jednak na znaczeniu, ostatecznie tracąc prawa miejskie w latach 1867-1919.

Opisując historię współczesnego powiatu włocławskiego, warto również poświęcić miejsce pozostałym, ówczesnie mniejszym miejscowościom, które pełnią teraz rolę lokalnych ośrodków administracyjno-społecznych.

Wieś Izbica należała do rodu Awdańców. Jan Długosz w swej kronice wzmiankował Izbicę przed 1124 r. Rodzinie Awdańców przypisuje się założenie w Izbicy parafii w XIII w., przy czym Izbica była już wówczas wymieniana jako miasto szlacheckie. W roku 1394 (lub 1391) ówczesny właściciel Izbicy Maciej uzyskał od króla Władysława Jagiełły akt lokacyjny miasta na prawie magdeburskim. W 1472 r. dobra izbickie obejmujące miasto Izbica Kujawska i wsie: Krzywa Wieś, Nowa Wieś i Sokołowo w powiecie przedeckim nabył Andrzej Kretkowski h. Dołęga. W 1595 r. miasto Izbica otrzymało przywilej erekcyjny. Kryzys I połowy XVII w., na który następnie nałożyły się zniszczenia wojenne przede wszystkim związane ze szwedzkim "potopem", wojny z Zakonem i skutki rozejmu Lubomirskiego, spowodowały zubożenie i wyludnienie miejscowości. W I poł. XVIII w. Izbica należała do Skarbków. W 1744 r. Jan Skarbek herbu Abbank kasztelan inowrocławski syn wojewody Łęczyckiego Franciszka odkupił od swoich braci Władysława i Wojciecha ich części leżące w powiecie przedeckim dóbr izbickich tj. miasto Izbicę, 6 wsi i dwa młyny. W 1754 r. na mocy przywileju Augusta III dziedzic Izbicy Skarbek założył tzw. nowe miasto (dla odróżnienia od dotychczasowego – starego miasta) nazwane Nową Izbicą. Nowa Izbica położona była na wschód od starego miasta, faktycznie jednak stanowiła z nim jeden organizm społeczny i gospodarczy. Miasto otrzymało prawo magdeburskie oraz samorząd z burmistrzem. W 1789 r. właścicielem miasta był hrabia Skarbek. Około 1825 r. dziedzicem Izbicy stał się generał Augustyn Słubicki zaś w połowie XIX w. Izbica była własnością Mieczysława hrabiego Miączyńskiego i Marii ze Słubickich Miączyńskiej. W 1867 r. na podstawie ukazu carskiego miasto Izbicę włączono do utworzonej guberni kaliskiej powiatu kolskiego. Tego samego roku pod pretekstem reformy administracyjnej przeprowadzonej przez władze rosyjskie a faktycznie za udział w powstaniu Izbicę pozbawiono praw miejskich. W efekcie tego Izbica została osadą z siedzibą gminy i sądu gminnego. Prawa miejskie Izbica Kujawska odzyskała w 1918 r.

Baruchowo było wzmiankowane w roku 1388 jako dziedziczna wieś Marcina, podczaszego i Mikołaja, podkomorzego Ziemi Dobrzyńskiej. W połowie XVI wieś zaczęła należeć do Baruchowskich, w XVIII w. przechodząc na własność Moszczeńskich, a później Dąbskich. Po 1830 r. została połączona z kluczem wiesławskim jako własność Leona Zygmunta Kretkowskiego, radcy województwa mazowieckiego i

śędziego pokoju okręgu kowalskiego. Wieś pozostała w posiadaniu rodu Kretkowskich do roku 1945.

Brzezie od XIII w. stanowiło własność rycerską. W XIV w. było rezydencją Stanisława Czyrzyka herbu Doliwa, zwanego Stanisławem z Brzezia (Brzezińskim). Pozostało w posiadaniu rodu do końca XVI w. Na początku XIX w. stało się własnością Józefa Dąbskiego, w 1809 r. przechodząc z kolei w posiadanie Miączyńskich. W II połowie XIX w. zostało nabyte przez rodzinę Kronenbergów w której posiadaniu pozostało do końca II wojny światowej.

Chełmica Duża, pierwotnie nosiła nazwę Chełmicy Wielkiej. Położona nad jeziorem Chełmica stanowiła w XVI i XVII w. własność rodziny Czerskich herbu Ogończyk. W XVII - XIX w. była własnością Rutkowskich herbu Pobóg. Po 1880 dobra przeszły na własność rodziny Grabińskich i pozostały w ich rękach do 1945 r.

Dziedzicem wsi Chocień był w 1444 r. Marcin herbu Mościć vel Ostoja, posiadający również Dąbie. W 1489 r. stał się własnością Lubranieckiego, w XVI w. Mikołaja Sokołowskiego herbu Pomian, następnie w XVII w. Arnolfa Krylskiego, podkanclerzego koronnego. W dalszych latach Chocień stawał się własnością Kretkowskich herbu Dołęga, Brzeskich herbu Starża i Blizińskich. Ostatecznie został sprzedany w XIX w. Fryderykowi Langemu.

Chodeczek został nabyty w 1448 r. przez Andrzeja (późniejszego wojewodę brzesko-kujawskiego) i Alberta (kantora włocławskiego) Kretkowskich od dziedziców z Woli. W połowie XVIII w. był własnością starosty przedeckiego Jakuba Zygmunta Kretkowskiego. Chodeczek stanowił ośrodek dużego klucza w którego skład wchodziły: Strzygi, Kamienna, Zameczek, Kromszewice, Prošno Pielezski, Szubin, Psary, Brzozowa, Mielno, Strzyżki, Bogolomia, Zalesie i Mstowo. W 1844 r. dobra znalazły się w ręku Ignacego Lipskiego, natomiast od początku XX w. do 1945 r. stanowiły własność rodziny Wernerów.

Dąbie (Kujawskie) wzmiankowane są w źródłach historycznych jako należące w 1298 r. do Dobiesława z Dąbie herbu Awdaniec, a w 1419 do Mościca z Dąbia herbu Ostoja. W 1444 r. wieś została nabyta przez Bernarda z Małej Kłobi herbu Godziemba od Marcina Mościca z Chocenia. Kolejnymi dziedzicami byli: Bernard Dąbski miecznik brzeski, Andrzej Dąbski kasztelan kujawski, Zygmunt Dąbski wojewoda brzesko-kujawski i jego syn Zygmunt Wojciech, starosta sochaczewski i marszałek nadworny koronny. W 1777 r. wieś została zakupiona przez Ignacego Zagajewskiego, stolnika kowalskiego, zaś w 1858 r. przeszła na własność Jana Mittelstaeda, ostatecznie przechodząc na początku XX wieku w posiadanie rodziny Szajewskich.

Dąbrówka była ok. 1560 r. własnością Dąbrowskich, herbu Dołęga. W roku 1789 przeszła w posiadanie Andrzeja Tańskiego, zaś w 1881 r. stała się własnością Franka.

Dębice stanowiły w XVI w. własność I. Poddębskiego. W II połowie wieku, stanowiły dobra Kazanowskich aby w 1716 r. przejść w posiadanie Józefa Dąbskiego, majora wojsk koronnych. Następnie oddane w posag córce Józefa, w jej małżeństwie ze Stefanem Radoszewskim. Na początku XIX w. raz jeszcze w drodze małżeństwa przeszły na własność Michała Sokołowskiego, starosty kowalskiego. Ostatecznie majątek zostaje kupiony przez rodzinę Haacków, do której należał aż do roku 1945.

Falbórz do końca XVI w. wchodził w skład starostwa brzeskiego, przechodząc następnie na własność rodziny Chrzęszczewskich herbu Trzaska. W XIX w. stanowił własność Hipolita Przyłubskiego Poraj, a następnie rodziny Krzymuskich, która posiadała Falbórz do roku 1945.

Grabkowo, wzmiankowane w źródłach jako istniejące już w 1252 r. Stanowiło wcześniej własność biskupów włocławskich, pozostając w ich posiadaniu do czasu sekularyzacji po pierwszym rozbiórze Polski.

Kamienna pod koniec XV w. należała do rodziny Krośniewskich, zaś w XVI w. rodziny Lubieńskich. Pod koniec XVIII w. była własnością braci: Feliksa Kretkowskiego – senatora i kasztelana Królestwa a także generała wojsk koronnych oraz Jakuba Zygmunta Kretkowskiego, starosty przedeckiego, od 1792 r. właściciela całości. W 1810 r. Kamienna stała się własnością Józefa Kretkowskiego, radcy powiatu kowalskiego, z którego inicjatywy powstał park krajobrazowo-romantyczny. Majątek został skonfiskowany rodzinie Kretkowskich za udział w Powstaniu Styczniowym i wystawiony na licytację, na której został wykupiony przez rodzinę Rutkowskich. Na przełomie XIX i XX wieku przeszedł na własność

rodziny Ciechomskich i pozostał w ich rękach do 1945 r.

Kazanie w XV w. stanowiło własność rodziny Lubrańskich, zaś po 1538 r. Erazma Kretkowskiego, kasztelana gnieźnieńskiego. Kazanie wchodziły w skład tzw. ordynacji lubrańskiej. W XVII w. były własnością Franciszka Łochowskiego, w XVIII w. rodziny Dąbskich, w XIX w. Joanny ze Słubickich Mniewskiej zaś później rodziny Grodzickich, w których posiadaniu pozostały do 1945 r..

Kłobia była do rozbiorów własnością królewską. W 1145 nadana została przez księcia Mieszka III Starego klasztorowi cystersów w Łądzie. Odzyskana została w 1293 r. przez Władysława Łokietka. W 1781 r. folwark Kłobia został oddany za zgodą królewską w dożywocie Kajetanowi Słubickiemu, a w 1789 r. Grzegorzowi Wardęskiemu.

Kłóbka najprawomocniej istniała we wczesnym średniowieczu, o czym świadczy pozostałość grodziska otoczonego podwójnym wałem. W źródłach wzmiankowana ok. roku 1444 jako Mała Kłobia, własność Bernarda herbu Godziemba. W 1789 r. była w posiadaniu Bernarda Konieckiego, a przed 1811 przeszła na własność skarbu. Następnie należała do Stanisława a później Władysława Orpiszewskiego, pozostając własnością rodziny do 1945 r.

Kłótno, w źródłach wzmiankowane było już w 1266. Do rozbiorów Polski wchodziło w skład dóbr biskupów włocławskich.

Kruszyn w źródłach pojawia się w roku 1250. Wchodził on w skład dóbr królewskich. W 1765 r. dożywotnim tenentariuszem (dzierżawcą) został Stefan Radoszewski a od 1792 r. Michał Sokołowski, starosta kowalski. W II połowie XIX w. stał się własnością rodziny Krzymuskich a następnie Haacków, w których posiadaniu pozostał do zakończenia drugiej wojny światowej.

Modlibórz, w XVI w. był w posiadaniu rodziny Kłóbskich, zaś w XVIII w. przeszedł na własność Niedźwiedzkich, by ostatecznie stać się dobrem rodziny Raciencich w XIX w.

Nakonowo-Diabełek w 1307 zostało nadane Stanisławowi z Godziembów, wojewodzie brzeskiemu. W XVI w. Diabełek należał do starostwa kowalskiego a Nakonowo zostało wykupione przez Sylwestra Kretkowskiego od rodziny Oporowskich i następnie przekazane Stanisławowi Kostce ze Sztemberku. W XIX w. Nakonowo przeszło na własność rodziny Gąsiorowskich zaś w pobliżu młyna Diabełek wzniesiono kaplicę z obrazem św. Marka.

Olganowo, zostało nabyte w 1389 r. przez Mikołaja z Lubrańca od Jarosława z Pomorza. W XVI w. było własnością rodziny Ślesieńskich, w XVIII w. Mierzyńskich, w 1881 Fryderyka Fursta, by ostatecznie przejść na początku XX wieku na własność rodziny Gabryelów i pozostać w ich rękach do 1945 r.

Osiecz Wielki w 1549 r. należał do rodziny Osieckich, zaś od 1557 do Andrzeja Kretkowskiego, kasztelana kowalskiego. Od ok. 1810 był własnością rodziny Bnińskich, zaś w XX w. dobra weszły w posiadanie rodziny Platerów.

Otmianowo, od XVI w. było własnością Siewierskich. Od końca XVIII w. do 1945 r. majątek był w posiadaniu rodziny Glińskich.

Rakutowo, znane w XVI w. jako Rachutowo lub Rachułowice, było od 1374 r. wsią książęcą należącą do grodu w Kowalu. Przywilejem królowej Elżbiety zostało przeniesione z prawa polskiego na magdeburskie z przyznaniem sołectwa Wojtkowi Schwolino. W 1438 r. wraz z kluczem kowalskim oddane przez króla Władysława Jagiełłę w zastaw Piotrowi z Oporowa, chorążemu łeczyckiemu. Do rozbiorów wieś wchodziła w skład dóbr starostwa kowalskiego.

Smólsk, jest wzmiankowany w źródłach od 1252 jako własność biskupów kujawskich. W XVI w. stał się dobrem szlacheckim należąc do rodziny Kazanowskich (młyn w Smółsku należał do rodziny Lasockich). W 1634 r. przeszedł w posiadanie Dąbskich a następnie rodziny Sokołowskich. Kolejnymi dziedzicami byli: Prot Mięłęki, rodzina Woydów, a w okresie II Rzeczypospolitej rodzina Olszowskich.

Sułkowo było siedzibą rodową rodziny Sułkowskich. W XVIII w. stało się własnością rodziny Wodzińskich a w XIX w. - Bnińskich.

Nazwa Szpetala Górnego pochodzi od szpitala św. Gotarda, ufundowanego na początku XIII w. przez Boguszę, wojewodę łeczyckiego dla cystersów z Lubiąża. Wkrótce po założeniu został dwukrotnie

spustoszony przez Prusów i w konsekwencji opuszczony przez zakonników z Lubiąży. Następnie został przejęty przez klasztor w Byszewie. Od 1358 r. stał się wsią rycerską, a później szlachecką. W 1695 r. został nabyty przez Kazimierza Pobóg Rutkowskiego, kasztelana dobrzyńskiego i pozostał w posiadaniu rodziny Rutkowskich do 1939 r.

Śmiłowice zostały w 1347 r. przeniesione przez króla Kazimierza Wielkiego z prawa polskiego na magdeburskie. W 1438 r. król Władysław Jagiełła oddał ją w zastaw Piotrowi z Oporowa. W 1457 r. zostały nadane przez króla Kazimierza Jagiellończyka Janowi z Kościelca, zaś w 1476 dobra przeszły w posiadanie Krzysztofa Kostki, wojewody pomorskiego. Po wygaśnięciu linii męskiej rodu Kostków, dobra zostały nadane Andrzejowi Kretkowskiemu, wojewodzie brzeskiemu który przekazał tenutę (prawa dzierżawne) swemu synowi Stanisławowi. W XVIII w. dobra przeszły na własność Dąmbskich i pozostały w ich rękach do rozbiorów. Po rozbiorach zostały nabyte przez Macieja von Waldorff -Wolickiego a w II połowie XIX w. stały się własnością Gustawa Findeisena.

Wieniec od średniowiecza stanowił własność biskupów włocławskich. W 1255 r. książę kujawski Kazimierz nadał wsi prawo niemieckie. Zgodnie ze źródłami historycznymi Wieniec w 1266 r. posiadał działający młyn na rzece Zgłowiączce. Po konfiskacie dóbr kościelnych w 1796 r. majątek został nadany przez rząd pruski generałowi von Hohenlohe-Ingelfingen. Na początku wieku XIX właścicielem stał się Józef Dąmbski. Dobra przeszły następnie na rodzinę Miączyńskich, a w 1868 r. zostały nabyte przez Leopolda Kronenberga, bankiera warszawskiego, który w 1873 r. połączył Wieniec z Brzeziem szosą, zaś w 1877 r. zbudował murowany most na Zgłowiączce.

Więśławice w 1379 r. były własnością Jakuba z Więśławic. Od 1433 r. przeszły w posiadanie Wojciecha Baryczki herbu Rola. W 1688 r. stały się własnością Stanisława Kretkowskiego, w 1726 r. Józefa Kretkowskiego, kasztelana kowalskiego. W 1788 r. dobra odziedziczył Zygmunt Kretkowski, łowczy inowrocławski. W połowie XIX w. Więśławice stały się ośrodkiem dużego klucza, stanowiącego własność Leona Zygmunta Kretkowskiego, radcy województwa mazowieckiego i sędziego pokoju. Wieś pozostała w rękach rodziny Kretkowskich do końca drugiej wojny światowej.

Wistka Królewska, w XVII wieku występowała pod nazwą Wistka Królewska i Wistka Szlachecka. Wistka Królewska wchodziła w skład starostwa duninowskiego. W 1760 r. została oddana w dożywocie Zygmuntovi Kretkowskiemu, wojewodzie chełmińskiemu, a po jego śmierci Antoniemu Gostomskiemu. Po zaborach król pruski podarował ją generałowi Blücherowi. Następnie została zakupiona przez rodzinę de Stronzów, w 1820 r. otrzymał ją zaś w posagu tajny radca Ministerstwa Sprawiedliwości w Berlinie Karol Wilhelm von Ike, który przybrał nazwisko Ike-Duninowski. Wieś pozostała w posiadaniu tej rodziny do roku 1945.

Natomiast Wistka Szlachecka od 1519 r. była własnością Mikołaja Kretkowskiego, wojewody brzesko-kujawskiego. Przez kolejne lata była w posiadaniu różnych rodzin, aby ostatecznie wrócić w posiadanie Kretkowskich w XIX w.

Jedną ze starszych wsi na obszarze Kujaw jest Zgłowiączka, wzmiankowana w źródłach już 1155 r. i kilkakrotnie w XIII w. Była ważnym ośrodkiem gospodarczym z uwagi na eksploatowaną tam kopalnię soli i istniejący w związku z nią targ. Pierwotnie była wsią książęcą, następnie przeszła w posiadanie kapituły plockiej. Została odzyskana przez króla Kazimierza Wielkiego w drodze wymiany za wieś Trzepowo. W 1557 r. w Zgłowiączce istniał folwark i kościół. Później stała się uposażeniem klasztoru kanoników regularnych w Lubrańcu. Po sekularyzacji 1819 r. stała się folwarkiem rządowym.

Żydowo, wzmiankowane jest w źródłach z 1393 r. Najprawdopodobniej istniały dwie części, z których jedna należała do klasztoru kanoników regularnych w Lubrańcu, druga zaś do Kobielskiego.

5.4. Krajobraz kulturowy

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami szeroko określa pojęcie krajobrazu kulturowego jako przestrzeni historycznie ukształtowanej w wyniku działalności człowieka, zawierającej

wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze. Tak sformułowana definicja, oznacza, iż do pojęcia krajobrazu kulturowego zakwalifikować można zarówno założenia urbanistyczne jak ruralistyczne a także obiekty architektoniczne wraz z ich otoczeniem i układy zieleni komponowanej.

Wobec powyższych ustaleń szersza charakterystyka krajobrazu kulturowego zostanie opisana w kolejnych podrozdziałach niniejszego programu.

5.5. Zabytki nieruchome

5.5.1 Zabytki architektury sakralnej

Zabytki sakralne leżące na terenie Powiatu Włocławskiego pochodzą głównie z XVIII- XIX w. Po części stało się tak z powodu zniszczeń o charakterze losowym (pożary), bądź celowych dewastacji (podczas wojen). Kościoły nie były zazwyczaj odbudowywane na wzór obiektów zniszczonych, lecz wznoszone od nowa, według obecnie panującego stylu architektonicznego. Ważne było również kształtowanie się myśli konserwatorskiej, na którą największy wpływ miał jej rozwój w XVIII w. kiedy za doktrynę przyjęto zachowanie historycznego wyglądu obiektów zabytkowych. Wcześniej, w czasach istnienia Królestwa Polskiego dominujący trend nakazywał "unowocześniać" i "upiększać" zabytki zgodnie z ówczesnie panującym gustem. Stąd, wiele obiektów podległo niepotrzebnej renowacji - chociażby kościół parafialny p.w. św. Stanisława Biskupa w Brześciu Kujawskim, który został poddany barokizacji w 1710 r. Początek XX w. przyniósł zmianę myślenia ówczesnych zarządców, wobec czego często decydowano się przywracać obiektom ich dawny, zabytkowy charakter. I tak, wspomniany wcześniej kościół w Brześciu Kujawskim został poddany regotyżacji wg projektu architekta Tomasza Pajzderskiego w 1908 r. Trzeba jednak pamiętać, że wobec braku wiedzy na temat pierwotnego wyglądu kościoła jego zabytkowy charakter, wywodzący się z 1556 r. został bezpowrotnie utracony.

Należy również wspomnieć o nagannych przypadkach wyburzania zabytkowych kościołów i budowania na ich miejscu obiektów o charakterze współczesnym. Ilustracją takiego działania jest rozebranie ok. 1880 r. drewnianego kościoła w Wieńcu i zbudowanie w jego miejsce obiektu neogotyckiego. Innym przykładem było rozebranie drewnianego kościoła w Kłobi i zbudowanie na jego miejsce świątyni neogotyckiej w 1883 r..

Wspomnieć należy również o destrukcyjnym zachowaniu okupanta niemieckiego, który niszczył liczne zabytki na terenie Kujaw. Stało się tak właśnie z barokowym kościołem w Kruszynie pod wezwaniem Matki Boskiej Królowej Polski. Ta niewątpliwie wyjątkowa świątynia (z uwagi na rzadkość budowli barokowych na terenach Kujaw) została rozebrana przez Niemców w 1941 r. Kościół został odbudowany w 1955 r. Innym przykładem może być zburzenie kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Bartłomieja w Śmiłowicach. Zabytkowy kościół z początków XVIII w. został po wojnie zastąpiony drewnianą kaplicą. Obecnie została ona zburzona, zaś na jej miejscu powstał współczesny kościół pozbawiony walorów zabytkowych.

Warto również odwołać się do podanego wyżej przykładu kościoła parafialnego w Wieńcu p.w. św. Stanisława Kostki i Mikołaja. Jak wskazano wyżej, drewniany kościół został zburzony a w jego miejsce postawiono neogotycką świątynię wg. projektu architekta Artura Goebła. Został on zniszczony przez Niemców w 1941 r. Obecnie istniejący w tym miejscu kościół pochodzi z 1964 r. i ma nowoczesny charakter.

Większość kościołów znajdujących się na Kujawach jest orientowana - a zatem zwrócona częścią prezbiterialną, mieszczącą ołtarz główny ku wschodowi, w stronę z której ma nadejść Jezus Chrystus podczas drugiego przyjścia na Ziemię - tzw. "paruzji". Jednym z niewielu wyjątków od powyższej reguły jest kościół parafialny p.w. św. Józefa w Szpetalu Górnym. Ta klasycystyczna świątynia pochodząca z początków XIX w. została spalona w 1945 r. i odbudowana w rok po zakończeniu wojny. Murowany kościół o charakterze salowym jest zwrócony częścią ołtarzową ku zachodowi.

Znaczna część kościołów drewnianych nie przetrwała do czasów współczesnych. Wynikało to zarówno z częstych pożarów, które niszczyły zabytkowe świątynie, a także z częstych wyburzeń i budowaniu na ich miejscu kościołów murowanych. Z powyższych powodów do dnia dzisiejszego na terenie powiatu włocławskiego przetrwało jedynie kilka drewnianych kościołów. Należy do nich m.in. kościół parafialny p.w. św. Trójcy w Dąbiu Kujawskim. Zbudowany został w 1790 r. jako drewniany kościół o konstrukcji zrębowej. Ściany prezbiterium zostały wzmocnione lisicami. Kościół posiada okna ostrołukowe w obramieniach listwowych ze stolarką pochodzącą z XIX w. Drugim zachowanym obiektem jest kościół

filialny p.w. św. Marka w Nakonowie-Diabelku, również o konstrukcji zrębowej, choć w przeciwieństwie do kościoła w Dąbiu Kujawskim posiada dobudówki konstrukcji słupowej oraz kamienne podmurowanie. Został zbudowany w 1765 r. oraz gruntownie odnowiony w 1958 r. i przesunięty na obecne miejsce. Ponadto dobudowano kruchtę i zakrystię.

Większość zabytków sakralnych, które zachowały się do dzisiaj jest murowana. Z najstarszych obiektów na terenie powiatu wymienić należy kościół parafialny pod wezwaniem Stanisława Biskupa w Brześciu Kujawskim, zbudowany po 1332 r. o neogotyckim charakterze. Wielokrotnie palony i burzony, także podczas wojen ze Szwecją, w 1806 r. został on zamknięty z powodu zagrożenia budowlanego. Podczas wojen napoleońskich używany przez wojsko francuskie jako magazyn. Gruntownie remontowany w latach 1819-30. W połowie wieku XIX w. rozebrano przylegające do kościoła kaplice. Świątynia jest trójnawowa, halowa (a zatem o nawach równej wysokości), murowana z cegły o układzie gotyckim.

Drugim przykładem kościoła gotyckiego, jest, znajdujący się także w Brześciu Kujawskim kościół klasztorny poddominikański pod wezwaniem św. Michała Archanioła. Obecnie posiada on jednak neobarokową formę nadaną przy odbudowie w latach 1922-1928. Kościół jest murowany z cegły, trójnawowy i w przeciwieństwie do kościoła parafialnego - bazylikowy - z nawą główną wyższą od dwóch pozostałych.

Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Izbicy Kujawskiej pochodzi z XV w. Zbudowany został również w stylu gotyckim. Jest jednonawowy z niższym i nieco węższym zamkniętym wielobocznym prezbiterium. W I. 70-tych XX wieku dobudowano obszerną kruchtę i zakrystię, a także dzwonnice. Znajdujące się w kościele dwa ołtarze boczne prezentują styl barokowy.

Gotycki jest również kościół parafialny p.w. Narodzenia N.P. Marii w Zgłowiączce, zbudowany w XV w. Posiada on neogotyckie dobudówki: kaplicę, zakrystię i wieżę z pomieszczeniami po bokach i od wschodniego szczytu nawy. Został odnowiony w 1924, jednak z zachowaniem zabytkowego charakteru.

Kościół parafialny św. Urszuli w Kowalu pochodzi z lat 1604-1608. W 1829 r. dobudowano nawę południową, zaś w 1893 - nawę północną. Na początku XX w. zasklepiono wnętrze. Kościół zbudowany jest w stylu późnorenansowym z przekształceniami klasycystycznymi i bezstylowymi.

Pozostałe zachowane zabytki sakralne na terenie powiatu włocławskiego pochodzą głównie z XIX w. i mają charakter neogotycki. Należą do nich: kościół parafialny pod wezwaniem św. Dominika w Chodczu z połowy XIX w., kościół parafialny pod wezwaniem św. Wojciecha w Kłobii z lat 1883-1888, kościół parafialny pod wezwaniem św. Prokopa w Kłóbce z lat 1880-1911 posiadający gotycką wieżę choć całą świątynię określa się mianem "bezstylowej", kościół pod wezwaniem św. Trójcy w Kłótni z 1878 r., kościół pod wezwaniem Matki Boskiej Szkaplerznej w Lubrańcu z 1906 r.. Wyjątek stanowią dwa kościoły neoromańskie: kościół parafialny pod wezwaniem św. Marii Magdaleny w Grabkowie z 1889 r. i kościół pod wezwaniem Najświętszego Serca Jezusa w Lubieniu Kujawskim z 1886 r. oraz klasycystyczny kościół parafialny pod wezwaniem śś. Małgorzaty i Michała Archanioła w Błennej z 1861 r.

Warto również zwrócić uwagę na obiekty sakralne inne niż świątynie katolickie. W Lubrańcu znajduje się pochodząca z XVIII w. synagoga. Wzniesiona w stylu barokowym na rzucie prostokąta, została zdewastowana przez Niemców w 1945 r. i odbudowana po wojnie. Obecnie nie pełni już swojej funkcji, znajduje się w niej bowiem Gminny Ośrodek Kultury.

Synagoga znajduje się również w Izbicy Kujawskiej. Pochodzi z połowy XIX wieku. Po II wojnie

światowej obiekt wykorzystywany był jako magazyn i sklep meblowy. W 2000 r. bożnica została przekazana gminie wyznaniowej z Wrocławia.

W Izbicy Kujawskiej znajduje się również kościół ewangelicki pochodzący z XIX w. Wzniesiony w stylu neogotyckim spełniał swoją funkcję także po drugiej wojnie światowej. Obecnie jest własnością prywatną. Przy kościele ocalał fragment cmentarza niemieckiego.

5.5.2 Zabytki architektury rezydencjalnej

Na terenie powiatu włocławskiego zachowało się wiele dworów i pałaców. Jednakże większość z nich pochodzi z XIX w., część zaś została zbudowana już w XX w. Znaczna ilość dworów została zbudowana w stylu eklektycznym - zatem o niejednorodnym charakterze, zazwyczaj łącząc w sobie cechy stylu klasycystycznego.

Jednym z dworów posiadających najstarsze korzenie historyczne jest dwór w Kruszynku. Jest to budowla neogotycka, pochodząca z XIX w. Był on własnością rodziny Poddębskich, później Radoszewskich, ostatecznie w XX wieku znalazł się w posiadaniu rodziny Haacków i tam pozostał do 1945 r. Dwór jest budowlą murowaną, parterową na rzucie wydłużonego prostokąta. W elewacji krótszego boku znalazł się niewielki taras z neogotycką balustradą.

Przykładem dworu eklektycznego cechach klasycystycznych jest dwór w Baruchowie. Zbudowany został pod koniec XIX w. dla Emiliana Kretkowskiego, prawdopodobnie z wykorzystaniem fragmentów starszego. Jest budynkiem parterowym, murowanym z cegły, wzniesionym na rzucie zbliżonym do litery "H".

Podobnie prezentuje się eklektyczny dwór w Choceniu, również pochodzący z końca XIX w. Także i on jest murowaną, parterową budowlą z mieszkalnym poddaszem.

Dwór w Sułkowie jest również reprezentantem eklektyzmu o cechach klasycyzujących. Zbudowany został w 1890 r., murowany, parterowy z piętrowymi skrzydłami bocznymi. Jego cechą szczególną jest wysokie podpiwniczenie.

Dwór w Żydowie, pochodzący z końca XIX w. jest konstrukcją murowaną, parterową z piętrowym skrzydłem i ryzalitem, na wysokich piwnicach. W jego otoczeniu znajduje się niewielki park krajobrazowy z kolistym podjazdem na osi dworu.

Eklektyczny dwór w Izbicy Kujawskiej pochodzi z II połowy XIX w. Jest to murowany budynek parterowy z piętrowym ryzalitem na osi.

Podobnie dwór w Mchówku – również wzniesiony w stylu eklektycznym w II połowie XIX w. Dwór rozbudowano w latach 30 XX wieku. Także on jest murowany, parterowy z piętrowym ryzalitem na osi.

Dwór w Szczkowie, choć zbudowany w 1929 r. również posiada cechy eklektyzmu. Dwór jest murowany, parterowy, ze środkową częścią piętrową.

Przedstawicielem eklektyzmu jest także murowany dwór w Wietrychowicach z końca XIX w. Jest on budowlą parterową z piętrowym skrzydłem.

Drugą dużą grupę dworów stanowią obiekty zbudowane w stylu klasycystycznym. Najstarszym przedstawicielem tego stylu na terenie powiatu jest dwór w Lubieniu Kujawskim. Zbudowany na przełomie XVIII/XIX w., rozbudowany w połowie XIX i XX w. o skrzydła boczne, parterowy, o konstrukcji szkieletowej wypełnianej gliną.

Podobnie dwór w Modliborzu, zbudowany w połowie XIX w., który charakteryzuje się skromnymi cechami klasycystycznymi i jest budowlą murowaną, parterową z piętrowym ryzalitem.

Dwór w Smółsku, wzniesiony na początku XIX w. przez Mieleńskich został odnowiony po pożarze pod koniec XIX w. Jest budowlą klasycystyczną w stylu willi palladiańskiej (od stylu zapoczątkowanego przez architekta Andrei Palladiano). Dwór jest murowany, piętrowy, z niższą drugą kondygnacją, na wysokich piwnicach. Wzniesiony został na rzucie kwadratu z półkolistym ryzalitem.

Dwór w Kazaniu został zbudowany po 1918 r. dla Filipa Grodzickiego. Przebudowany w 1928 r. i

remontowany w 1938 r. jest budowlą o skromnych cechach klasycystycznych. Murowany, parterowy, zbudowany na rzucie prostokąta.

Z kolei w przypadku dworu w Nasiegniewie, zbudowanego w I połowie XIX w. cechy klasycystyczne uległy zatarciu. Jest on jednak wyjątkowy, bowiem jest budowlą drewnianą o konstrukcji zrębowej, oszalowany z otynkowanymi półszczytami konstrukcji szkieletowej. Dwór jest parterowy z pięterkiem na poddaszu. W otoczeniu znajduje się niewielki park z kolistym gazonem i kępami drzew.

Na terenie powiatu znajdują się również dwa dwory późnoklasycystyczne: w Unisławicach i Wistce Królewskiej. Oba są obiektami murowanymi i parterowymi. Dwór w Wistce Królewskiej został zbudowany na wysokim podpiwniczeniu.

W stylu neoklasycystycznym zbudowany został dwór w Chodczku, pochodzący z 1904 r. Jest to konstrukcja murowana, piętrowa na rzucie nieregularnym. Przy dworze znajduje się park krajobrazowy zaprojektowany w 1906 przez Stefana Celichowskiego.

Innego typu jest dwór w Dębicach, rozbudowany ok. połowy i na końcu XIX w. ze starszego drewnianego. Część drewniana jest konstrukcji zrębowej, otynkowana i parterowa, wiążąc się z murowanymi, nierównej wysokości skrzydłami. W otoczeniu dworu znajduje się park.

Dwór w Otmianowie, pochodzący z 1920 r. murowany, piętrowy na nieregularnym rzucie, z dwoma ryzalitami i niewielkim parku krajobrazowym, również jest pozbawiony cech stylowych.

Także dworek w Mikołajkach, zbudowany pod koniec XIX w. nie posiada wyraźnych cech stylowych. Jest to budowla murowana, parterowa, zbudowana na planie prostokąta.

Na terenie powiatu znajdują się również dwa obiekty zbudowane w tzw. stylu dworkowym - ukształtowanym na przelomie XIX i XX w. na podłożu nurtu klasycystycznego, i nawiązującym do uznawanego za symbol polskiej rodzimości i emanację narodowego ducha szlacheckiego dworu z kolumnowym portykiem. Są to: murowany dwór w Dąbrówce z 1930 r. wraz z resztkami parku ze stawem oraz podobny do niego dwór w Olganowie zbudowany po 1920 r.

Pałace leżące na terenie powiatu są, bez wyjątku, zbudowane w stylu eklektycznym. Najstarszy jest pałac w Falborzu, zbudowany ok. 1870 r. z portykiem dodanym po 1920 r. Jest on murowany, piętrowy z parterowymi przybudówkami. Pałac jest częściowo podpiwniczony. Wzniesiony został na nieregularnym rzucie z korpusem w formie wydłużonego prostokąta z ryzalitami i przybudówkami przy krótszych bokach.

Pałac w Brzeziu, został wzniesiony w 1873 r. dla Leopolda Kronenberga. Został gruntownie odnowiony w 1978 r. Pałac został wybudowany w stylu eklektycznym w duchu renesansu francuskiego. Jest budowlą murowaną, piętrową z dwupiętrowym ryzalitem i częściowo mieszkalnym poddaszem. Wzniesiony na rzucie prostokąta.

Z kolei pałacyk w Popowiczkach został zbudowany ok 1880 r. w stylu eklektycznym o cechach klasycystycznych. Murowany, częściowo piętrowy, częściowo parterowy na wysokich suterenach. Wzniesiony na rzucie nieregularnym, z licznymi ryzalitami i wieżami w narożniku korpusu piętrowego oraz w narożniku przy części parterowej. Na północ od pałacu znajduje się park założony w 2 połowie XIX wieku z sadzawką i urozmaiconym drzewostanem o swobodnej kompozycji.

Pałac w Wiślawicach zbudowany na kamiennych fundamentach dworu z XVI w. Z połowy XVII wieku zachowały się sklepienie kolebkowo piwnice pod środkową częścią pałacu. Sam pałac zbudowany został w 1887 r. w stylu eklektycznym o cechach neobarokowych. Pałac jest piętrowy, murowany z cegły i otynkowany. Wzniesiony został na rzucie prostokąta z niesymetrycznie rozmieszczonymi ryzalitami. W otoczeniu pałacu znajduje się park krajobrazowy.

5.5.3 Zespoły folwarczne

Na terenie powiatu włocławskiego znajduje się szereg założeń folwarcznych o zróżnicowanym układzie i stanie zachowania. Pozostałości założenia folwarcznego znaleźć można w Dąbiu Kujawskim, gdzie na zachód od dawnej lokalizacji dworu znajduje się uliczka gospodarza prowadząca do kuźni, stodoły

z przełomu XVIII i XIX w. oraz czworaków, obory i stajni z drugiej połowy XIX w.

Zespół dworski w Kamiennej znajduje się w obrębie parku. Dwór zbudowany został na początku XIX w. Murowany, o skromnych cechach klasycystycznych, parterowy, został wzniesiony na rzucie prostokąta. Od północy zbudowano krótką i niską przewiązkę łącząca dwór z oficyną wzniesioną w drugiej połowie XIX w. Obok oficyny znajduje się zejście do piwnic w kamiennej obudowie. Obok dworu leży, wzniesiona w połowie XIX w. neogotycka, murowana kaplica. W obrębie zespołu znajduje się także neogotycki, piętrowy pawilon wzniesiony po 1810 r. złożony z prostokątnego budynku o mieszkalnym przyziemiu i drugiej kondygnacji oraz kwadratowej części o charakterze baszty. Na zespół składa się również park, szerzej omówiony w kolejnym podrozdziale.

Natomiast w Szpitalu Górnym znajdują się pozostałości zespołu dworskiego, zbudowanego w 1912 r. i zniszczonego w 1945 r. Do dzisiaj zachował się park krajobrazowy, lamus (budynek gospodarczy) z końca XVIII w. bez wyraźnych cech stylowych oraz zespół murowanych budynków z końca XIX w. będących pozostałościami folwarku.

Z kolei najbardziej okazałym zespołem pałacowym jest posiadłość zachowana w Wieńcu. Jest to rozległe założenie z pałacem i pałacykiem położonymi w obrębie parku, na którego obrzeżu znajdują się zabudowania folwarczne. Pałac został zbudowany po 1890 r. w stylu eklektycznym o charakterze renesansu włoskiego. Jest on murowany oraz piętrowy, wzniesiony na suterrenach. Zbudowany na rzucie wydłużonego prostokąta z ryzalitami w obu dłuższych elewacjach i kwadratowymi wieżami przy krótszych bokach. Z kolei tzw. "stary pałac" pochodzi z początków XIX w. Był wielokrotnie przebudowywany i odnawiany, także po 1945 r. Ma charakter neogotycki. Jest murowany, piętrowy, wzniesiony na rzucie wydłużonego prostokąta z parą ryzalitów skrajnych oraz częściowo wbudowaną w korpus ośmioboczną wieżą. Na zachód od parku znajduje się zespół folwarczny. Budynki gospodarcze są złożone z trzech murowanych budowli parterowych z połowy XIX w., na rzutach wydłużonych prostokątów oraz trójkondygnacyjnego murowanego spichlerza z końca XIX w. Znajdujący się wokół pałaców park został szerzej omówiony w dalszych podrozdziałach. W ramach zespołu znajduje się również dawna murowana gorzelnia z 1877 r. zbudowana w stylu eklektycznym o cechach klasycyzujących oraz parterowy zajazd z drugiej połowy XIX w., drewniany o konstrukcji szkieletowej z wypełnieniami ceglanymi.

Innym przykładem zespołu pałacowego na terenie Kujaw jest pałac w Osieczy Wielkiej. Składa się na niego późnoklasycystyczny pałac z połowy XIX w. Jest to budowla murowana, piętrowa, prostokątna z portykiem na osi frontu i dwoma przybudówkami przy krótszych bokach oraz piętrowym ryzalitem przy elewacji tylnej. Obok pałacu znajduje się pawilon ogrodowy w typie holenderni, zbudowany pod koniec XIX w., oraz klasycystyczny murowany spichlerz z połowy XIX w. W ramach zespołu znajduje się park krajobrazowy założony w pierwszej połowie XIX w.

Z kolei do zespołu pałacowego w Lubrańcu należy murowany pałac wzniesiony po 1827 r., po 1950 r. adaptowany na gimnazjum i internat. Budowla ma charakter późnoklasycystyczny. Pałac jest wzniesiony na rzucie prostokąta, piętrowy na wysokich suterrenach. Obok niego znajduje się późnoklasycystyczna, murowana oficyna z początków XIX w. Jest to konstrukcja piętrowa, z prostokątnym korpusem i ryzalitami przy elewacji tylnej. Do oficyny przylega dziedziniec gospodarczy otoczony budynkami z końca XIX w., znacznie jednak przekształconymi i pozbawionymi cech stylowych. Przylegający do pałacu park został opisany w dalszym podrozdziale niniejszego programu.

5.5.4 Obiekty użyteczności publicznej

Na terenie powiatu zachowało się bardzo mało obiektów budowanych dla celów społecznych bądź administracyjnych. Jedyne zachowane zabytki znajdują się w Brześciu Kujawskim. Ratusz miejski, wzniesiono w 1824 r. na miejsce gotyckiego, spalonego w czasie potopu szwedzkiego, został zbudowany w stylu klasycystycznym. Usytuowany jest w zachodniej części rynku. Jest murowany, wzniesiony na planie prostokąta. Na ścianie frontowej zbudowany portyk z czterema kolumnami w typie

jońskim dźwigającymi belkowanie oraz trójkątny przyczółek. Wejście w części środkowej zamknięto półkoliście. Dach jest dwuspadowy, kryty blachą. Wieża odpowiadająca szerokością portykowi, jest kwadratowa, o dwóch kondygnacjach. Na wieży znajduje się taras obwiedziony balustradą.

Także w Brześciu Kujawskim znajdują się pozostałości zamku wzniesionego przez Kazimierza Wielkiego ok. połowy XIV w. Był on wielokrotnie przebudowany oraz odbudowywany po wojnie ze Szwecją. Na początku osiemnastego stulecia przeznaczony na więzienie, a w połowie XIX w. adaptowany na szkołę, obecnie mieści się w nim poczta i mieszkania lokatorskie.

5.5.5 Architektura sepulkralna

Sztuka sepulkralna na terenie powiatu jest bogata z uwagi na burzliwy charakter dziejów Kujaw. Prowincjonalne cmentarze obfitują w zabytkowe nagrobki lub kaplice cmentarne miejscowych posiadaczy ziemskich. Duża ilość cmentarzy ewangelickich świadczy o napływie ludności niemieckiej na Kujawy.

Jedno z najciekawszych założeń cmentarnych znajduje się w Chodczu. Zostało ono ufundowane w 1799 r. przez Jakuba Zygmunta Kretkowskiego, starostę bobrownickiego i przedeckiego. W ramach zespołu cmentarnego znajduje się barokowa kaplica cmentarna pod wezwaniem św. Jakuba, pochodząca z 1799 r. Zwrócona ołtarzem ku zachodowi, jest murowana i tynkowana. Kaplica ma charakter salowy, z trójbocznym zamknięciem. Obok znajduje się dawny dom braci szpitalnych, parterowy i jednotraktowy na rzucie wydłużonego prostokąta. W ramach zespołu istnieją również katakumby - o formie budynku parterowego na rzucie wydłużonego prostokąta. W katakumbach znajdują się liczne płyty epitafijne z których najstarsze pochodzą z trzeciej ćwierci XIX w. Powyższe budynki znajdują się na terenie cmentarza. Cmentarz zaplanowano na układzie regularnym, szachownicowym, z główną aleją w osi kaplicy św. Jakuba. W północnej części znajduje się nagrobek Piotra Morzyckiego, neogotycki, kamienny na rzucie trójkątnym.

Podobnie w Lubrańcu, w 1834 zbudowano murowaną kaplicę cmentarną pod wezwaniem św. Anny. Zbudowana w stylu neogotyckim, ma charakter salowy. Wzniesiona została na planie prostokąta. Pod kaplicą znajduje się krypta grobowa. Kaplica leży na terenie cmentarza rzymskokatolickiego. Znajdują się na nim kamienne nagrobki klasycystyczne pochodzące z ok. połowy XIX w.

Warta wspomnienia jest również kaplica grobowa znajdująca się na cmentarzu rzymskokatolickim w Kowalu. W kaplicy pochowani zostali członkowie rodu Kretkowskich. Sam budynek został wzniesiony w 1857 r. Wbudowany jest w obwód muru okalającego cmentarz. Budowla ma charakter neogotycki, jest wymurowana z cegły. Zbudowana została na planie prostokąta, z wnętrzem o charakterze salowym.

Znajdujący się w Szpetalu Górnym cmentarz przykościelny posiada usytuowaną w jego północno-wschodnim narożniku kostnicę. Wzniesiona została w 1809 r. w stylu klasycystycznym. Jest ona budowlą murowaną, zbudowaną na rzucie prostokąta.

Ponadto, na terenie powiatu usytuowane są następujące cmentarze katolickie:

- Cmentarz parafialny rzymskokatolicki w Brzeziu
- Cmentarz parafialny rzymskokatolicki w Wieńcu
- Cmentarz parafialny rzymskokatolicki w Kłótnie
- Cmentarz parafialny rzymskokatolicki w Chełmicy Dużej
- Cmentarz parafialny rzymskokatolicki w Lubanie
- Cmentarz parafialny rzymskokatolicki w Kruszynie
- Cmentarz parafialny rzymskokatolicki w Grabkowie
- Cmentarz parafialny rzymskokatolicki w Boniewie
- Cmentarz parafialny rzymskokatolicki w Kłobii
- Cmentarz parafialny rzymskokatolicki w Zgłowiączce

- Cmentarz parafialny rzymskokatolicki w Błennej
- Cmentarz parafialny rzymskokatolicki w Lubieniu Kujawskim
- Cmentarz parafialny rzymskokatolicki w Dąbiu Kujawskim
- Cmentarz rzymskokatolicki w Modzerowie
- Cmentarz rzymskokatolicki w Pustyni
- Cmentarz rzymskokatolicki w Kłóbce
- Cmentarz rzymskokatolicki w Lubominie
- Cmentarz rzymskokatolicki w Brześciu Kujawskim
- Cmentarz grzebalny w Śmiłowicach
- Cmentarz I wojny światowej w Borzymiu
- Cmentarz ofiar I wojny światowej w Gołębinie Parcelach

Liczenie występują także cmentarze ewangelickie:

- Cmentarz ewangelicki w Izbicy Kujawskiej
- Cmentarz ewangelicki w Mieczysławowie
- Cmentarz ewangelicki w Tymieniu
- Cmentarz ewangelicki w Bagnie
- Cmentarz ewangelicki w Golskich Holendrach
- Cmentarz ewangelicki w Kanibród Długich
- Cmentarz ewangelicki w Kanibród Durlatach
- Cmentarz ewangelicki w Józefach
- Cmentarz ewangelicki w Psarach
- Cmentarz ewangelicki w Przysypce
- Cmentarz ewangelicki w Leonowie
- Cmentarz ewangelicki w Ładnem
- Cmentarz ewangelicki w Lubrańcu
- Cmentarz ewangelicki w Dębniakach
- Cmentarz ewangelicki w Rakutowie
- Cmentarz ewangelicki w Siarczycach

Na terenie powiatu istnieją także pozostałości dwóch cmentarzy żydowskich znajdujące się w Lubrańcu i Lubieniu Kujawskim.

5.5.6 Zieleń komponowana

Zachowane na terenie powiatu parki należą do zespołów dworskich lub pałacowych i reprezentują styl XIX-wiecznego parku krajobrazowego. Większość z nich jest w złym stanie zachowania z uwagi na utratę części starodrzewia, historycznych zakrzewień oraz zatarcie układu kompozycyjnego. Problemem jest również pozbawienie parków ich pierwotnej funkcji. Całości dopełnia zła polityka własnościowa w stosunku do parków ze strony ich obecnych zarządców.

Park krajobrazowy w Baruchowie jest typowym przedstawicielem zieleni komponowanej na terenie

powiatu. Przyległy do dworu, został utworzony w XIX w. Obejmuje zróżnicowany wysokościowo teren, z krętymi alejami i kępami starodrzewu. Od południa znajduje się grobla wydzielająca osuszony obecnie staw. Od frontu zaś, zbudowano kolisty podjazd z murem oporowym.

Z kolei w Bogusławicach z dawnego założenia dworskiego przetrwał do dzisiaj tylko park. Ma on charakter regularnego układu zamkniętego alejami: kasztanową i modrzewiową, kanałem z mostkami i drogą dojazdową. Na terenie parku znajduje się także kilkusetletni dąb.

Należący do zespołu pałacowego w Brzeziu park został zaprojektowany w 1889 r. przez Waleriana Kronenberga. Ma on eklektyczny charakter, z elementami układu geometrycznego i fragmentami swobodnej kompozycji krajobrazu, z urozmaiconym drzewostanem.

Podobnie park w Falborzu, należący do zespołu pałacowego, posiada urozmaicony układ z polanami, grabowymi szpalerami i rzadkimi okazami drzew i krzewów.

Ciekawy zabytek stanowi park należący do zespołu dworskiego w Kamiennej. W najstarszych częściach został on założony w XVIII w. w typie regularnego ogrodu francuskiego. Po 1810 r. przekształcony i znacznie powiększony w duchu romantycznym. Jedna z kwater zachowała nazwę labiryntu, choć nie przetrwał on, niestety, do czasów współczesnych. Przed frontem dworu znajduje się kolisty podjazd oraz sadzawka. Całość ogrodu jest obwiedziona korytem rzeki, natomiast w północno-zachodniej części parku znajduje się staw z wyspą pośrodku.

Słabiej zachowany jest park należący do zespołu pałacowego w Lubrańcu. Pochodzi z I połowy XIX w. Przed frontem pałacu znajduje się kolisty podjazd, natomiast w kierunku południowego zachodu owalna sadzawka. Na wschodzie znajdują się tarasy opadające ku rzece, przecięte na osi ciągiem schodów. Resztki starodrzewu były uzupełniane po II wojnie światowej, lecz w większości niezgodnie z pierwotną kompozycją.

Park w Wieńcu, należący do zespołu pałacowego, istniał od I połowy XIX w. Został poszerzony i przeprojektowany w 1904 r. przez Waleriana Kronenberga. Założenie parku ma charakter eklektyczny z zachowanymi fragmentami regularnego rozplanowania połączonego układami swobodnymi. Na osi elewacji ogrodowej pałacu znajduje się wydłużony prostokątny parter pośrodku którego umieszczona została kolista sadzawka z fontanną. W parku zachowały się urozmaicone okazy starodrzewu.

Park krajobrazowy przy zespole pałacowym w Wiślawicach również pochodzi z XIX w. Posiada on polanę na osi elewacji tylnej pałacu wraz z kępami urozmaiconego drzewostanu: tulipanowców, platanów, daglezi zielonych, modrzewiów, świerków i brzoź. Park obejmuje potok wypływający do stawów położonych na północny-wschód od pałacu.

5.5.7 Zabytki techniki

Zabytki techniki często są lekceważone, jako rodzaj dóbr kultury "mniej istotnych". Tym niemniej są chronione prawnie, a ich dobre zachowanie i wykorzystanie może być bardziej atrakcyjne turystycznie i gospodarczo w porównaniu do "tradycyjnych" zabytków nieruchomych.

Na terenie powiatu zachował się szereg młynów wodnych, świadczących o wysokim rozwoju gospodarczym regionu ruralistycznego Kujaw. Niestety, w większości z nich zdemontowano urządzenia mechaniczne. W zamian zamontowano turbiny oraz generatory energii elektrycznej zamieniając zabytkowe młyny w małe elektrownie. Młyny co do zasady są już własnością prywatną, stąd niemożliwe jest wyegzekwowanie zachowania ich funkcji. Pośród młynów znajdujących się na terenie powiatu wymienić można:

- młyn wodny, ob. elektryczny w Józefowie-Potoku;
- młyn wodny w Ossowie;

- młyn wodny w Nowym Młynie (w ruinie po pożarze);
- ruinę turbinowni młyna wodnego w Borzymowicach;
- młyn wodny w Rudzie Lubienieckiej;

Podobnie w przypadku młynów miejskich, ich mechanizm został zamieniony na elektryczny. W powiecie zachowały się cztery takie młyny:

- młyn elektryczny w Czerniewicach;
- młyn elektryczny w Izbicy Kujawskiej;
- młyn elektryczny w Chodczu;
- młyn elektryczny w Lubieniu Kujawskim.

W Chełmicy Małej oraz Chodczu zachowały się dwa drewniane wiatraki typu koźlak o charakterystycznej, prostej konstrukcji. "Kozioł" stanowił specjalną podstawę, podtrzymującą słup stanowiący pionową oś, wokół której obracano całą konstrukcję wiatraka wraz z mechanizmem aby jego śmigła, zwane też skrzydłami, mogły przyjąć odpowiednie położenie w stosunku do napędzającego je wiatru.

Rarytasem wśród zabytków techniki są pozostałości kolejki wąskotorowej znajdujące się na liniach Włocławek – Kruszyn – Kruszynek – Świętosław – Nowa Wieś oraz w Boniewie. Kolej wąskotorową zbudowano na potrzeby cukrowni w Brześciu Kujawskim w 1908 r. zaczynając od linii Włocławek - Brześć Kujawski, a następnie w 1910 r. Smólsk - Boniewo. W II RP cukrownie wyłączone z linii wąskotorowych, a tzw. Kujawskie Koleje Wąskotorowe stały się częścią Warszawskiej Dyrekcji Kolei Państwowych. W szczytowym okresie w roku 1938 dziennie odprawiano i przyjmowano 18 pociągów pasażerskich: do Brześcia Kujawskiego jeździło 11 par, do Sompolna dwie pary, zaś do Koła, Izbicy Kujawskiego, Dobrego i Lubrańca po jednej parze. Po II wojnie światowej kolej zaczęła podupadać. Stopniowo zmniejszano ilość kursów i likwidowano kolejne trasy na rzecz transportu samochodowego. Ostatecznie kolej została zlikwidowana w kwietniu 1978 r. Dziś pozostałości linii wąskotorowej znajdują się w złym stanie. Poza linią kolejową zachowała się część infrastruktury kolejowej - chociażby zabytkowe dworce. Należy nadmienić, że funkcjonująca kolejka wąskotorowa byłaby wielką atrakcją regionu a pomysły reaktywacji linii tego typu wdraża się z sukcesami w całej Polsce.

Należy również pamiętać o zabytkowych fabrykach znajdujących się na terenie regionu a świadczących o jego gwałtownym rozwoju gospodarczym i względnym bogactwie na przełomie XIX i XX wieku. Pozostały jedynie nikłe szczątki zabudowy fabrycznej zespołów cukrowni w Chełmicy Dużej i Brześciu Kujawskim oraz nieczynny zespół gorzelnii w Dubielewie. Za wyjątkiem cukrowni w Brześciu Kujawskim, stanowiącej własność Skarbu Państwa, są one własnością prywatną. Tym niemniej należałoby dążyć do ewentualnej adaptacji i zachowania przynajmniej części obiektów reprezentatywnych dla historii tych fabryk oraz całego regionu.

5.5.8 Układy przestrzenne

Na terenie powiatu znajdują się także chronione układy urbanistyczne. W większości pochodzą one z XIX w. W rejestrze zabytków oraz ewidencji znajdują się:

- Historyczny układ urbanistyczny w Lubaniu
- Historyczny układ urbanistyczny w Lubrańcu
- Historyczny układ urbanistyczny w Choceniu
- Historyczny układ urbanistyczny w Izbicy Kujawskiej
- Historyczny układ urbanistyczny w Brześciu Kujawskim

- Historyczny układ urbanistyczny w Kowalu
- Historyczny układ urbanistyczny w Chodczu
- Historyczny układ urbanistyczny w Lubieniu Kujawskim

Wsie na terenie powiatu co do zasady były wsiami folwarcznymi. Nieliczne przypadki wsi chłopskich bądź osadniczych nie są objęte ochroną konserwatorską. Zgodnie z rejestrem zabytków i ewidencją, ochronie podlegają:

- Historyczny układ ruralistyczny w Kruszynie
- Historyczny układ ruralistyczny w Kłóbce
- Historyczny układ ruralistyczny w Zgłowiączce

Należy również wspomnieć, że ochronie konserwatorskiej podlega osobno wpisany do ewidencji zabytków historyczny układ architektoniczno – przestrzenny założenia fabrycznego cukrowni w Brześciu Kujawskim.

5.5.9. Militaria

Na terenie powiatu włocławskiego znajduje się szereg umocnień związanych z obroną wojsk niemieckich przed nacierającymi wojskami sowieckimi w 1944 r. Włocławek został ogłoszony "twierdzą" ("festung Leslau") a pod miastem wzniesiono dużą liczbę małych fortyfikacji mających na celu spowolnić atakujące wojska.

Większość z wyżej wymienionych obiektów znajduje się w bardzo złym stanie. Znaczna część została zdewastowana. Nie jest też znana ich dokładna liczba, ani lokacja. Obiekty te nie są wpisane do rejestru ani do ewidencji zabytków, wobec czego nie są chronione prawnie.

Należałoby rozważyć możliwość zewidencjonowania powyższych obiektów, ustalenia ich liczby oraz lokalizacji oraz, być może, częściową restaurację, zabezpieczenie i utworzenie szlaku turystycznego. Trzeba nadmienić, że wiele gmin i powiatów w Polsce eksponuje pozostałości wojskowe w swojej ofercie turystycznej, a część czyni z nich wręcz główną atrakcję. Jako przykład można podać miasto Borne Sulinowo, będące dawniej sowiecką bazą, ale również gminy powiatu międzyrzeckiego i świebodzińskiego leżące w bezpośredniej bliskości Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego - systemu podziemnych fortyfikacji zbudowanych przez III Rzeszę przed II wojną światową.

5.5.10. Dziedzictwo niematerialne

Na terenie powiatu włocławskiego znajduje się Kujawsko-Dobrzyński Park Etnograficzny w Kłóbce. Położony jest nad rzeczką Lubieńką w sąsiedztwie założenia parkowo-dworskiego, należącego niegdyś do rodu Orpiszewskich, który w chwili obecnej poddany został kompleksowym pracom remontowym i jest włączany do programu skansenu. Jego celem jest ukazanie wyglądu tradycyjnej drewnianej zabudowy kujawskich wsi, tradycyjnych przedmiotów i narzędzi związanych z życiem i pracą mieszkańców regionu od końca XIX wieku do lat 30. XX wieku. W parku etnograficznym kultywowane są również tradycyjne zawody, takie jak kowalstwo, garncarstwo czy wikliniarstwo. Za jego pomocą zachowywane jest również niematerialne dziedzictwo w postaci tradycyjnych strojów kujawskich czy pieśni ludowych.

Na obszarze parku znajduje się 17 obiektów z końca XVIII, z XIX i początku XX wieku, w większości przeniesionych z różnych wsi Kujaw i ziemi dobrzyńskiej. W parku odtwarzane są głównie zagrody wiejskie i budynki z nimi związane: chałupy, stodoły, chlewiki, obórki, stajnie, spichlerze. Zrekonstruowane jest również kuźnia i garncarnia jako przykłady zakładów rzemieślniczych. Przeniesiono również obiekty przemysłu wiejskiego - drewniany wiatrak typu "koźlak" oraz użyteczności publicznej: remizę, karcznię, a także budynek szkoły, w którym mieści się sala lekcyjna, kancelaria i mieszkanie

nauczycielki.

W trakcie sezonu kilka razy w roku w parku etnograficznym organizowane są spotkania z cyklu "z życia dawnej wsi". W ramach cyklu ukazywana jest praca rzemieślnicza w warsztatach znajdujących się na terenie parku. Pokazuje się również przykłady zajęć domowych: wyrób masła, tłoczenie oleju, pranie w baliach etc. Prezentowane są pieśni ludowe oraz obrzędy właściwe dla regionu Kujaw.

5.6. Zabytki o najwyższym znaczeniu dla powiatu

Do najważniejszych zabytków powiatu, reprezentacyjnych w skali krajowej a nawet światowej, zaliczyć można:

- Grobowce megalityczne w Sarnowie, Wietrzychowicach i Gaju - opisane szerzej w rozdz. 6.3 niniejszego programu;
- Pałac w Wieńcu - opisany szerzej w rozdz. 5.5.3 niniejszego programu;
- Pałac w Lubrańcu - opisany szerzej w rozdz. 5.5.3 niniejszego programu;
- Pałac w Brzeziu - stanowiący własność Starostwa Powiatowego we Włocławku i opisany szerzej w rozdz. 5.5.2 niniejszego programu;
- Bożnicę w Lubrańcu - w której przeprowadzono gruntowną rewaloryzację i adaptację na ośrodek kultury - szerzej opisaną w rozdz. 5.5.1 niniejszego programu;

5.7. Zabytki powiatu włocławskiego i Skarbu Państwa reprezentowanego przez Starostę Włocławskiego

W chwili obecnej jedynie 15% zabytków znajdujących się na terenie kraju jest własnością Skarbu Państwa. Najczęściej wchodzi one w skład majątku administracji publicznej będąc siedzibami urzędów, szkół, internatów, muzeów, banków itp. Można jednak zaobserwować wyraźną tendencję ku sprzedaży i prywatyzacji posiadanych obiektów zabytkowych.

W przypadku zabytków Powiatu Włocławskiego, ich większa część stanowi własność Skarbu Państwa reprezentowaną przez Starostę Włocławskiego (tak jest w przypadku zabytkowego dworu w Otmianowie i Lubieniu Kujawskim oraz podworskiego parku w Śmiłowicach). Bezpośrednią własność Powiatu stanowi jednak pałac w Brzeziu. W przypadku większości obiektów zabytkowych Powiatu zawarto stosowne umowy przekazania zarządu trwałego (w przypadku Otmianowa z gminą Boniewo, natomiast w Lubieniu Kujawskim z Domem Dziecka będącym jednostką Powiatu Włocławskiego) bądź umowy użyczenia (w stosunku do dworu w Śmiłowicach - z gminą Chocień).

Warto również krótko wspomnieć o reprezentującym cechy późnobarokowe i neoklasycystyczne dworze w Ossowie z końca XVIII w. W ówczesnym czasie Ossowo należało do rodziny Trzebuchowskich. W końcu XVIII w. wystawiony został centralny segment dworu. W XIX w. własność przeszła na rodzinę Bogatków herbu Pomian. W II połowie XIX w. dobudowano ganek kolumnowy w fasadzie, ryzalit na osi elewacji tylnej oraz skrzydło wschodnie. Na początku XX wieku dostawiono skrzydło zachodnie wraz z gankiem w elewacji. W 1914 r. majątek nabył Zygmunt Walenty Wieszczycki, który odsprzedał go w 1919 r. Aleksandrowi Szadkowskiemu. W latach 1918-1939 dostawiono niską przybudówkę do elewacji wschodniej skrzydła wschodniego. W 1931 r. właścicielką wsi została Joanna Czyżewska. Po zakończeniu II wojny światowej majątek przejął Skarb Państwa. W tym czasie w skład zabudowań dworskich i folwarcznych wchodziły: dwór, kuźnia, spichlerz, szopa, obora, stodoła, stajnia i obora, piwnica, chlew, szopa, remiza i cztery budynki mieszkalne. Po wojnie dwór przejął obóz pracy w Mielęcinie a następnie przekazany Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska w Lubrańcu. W 1992 r. rozebrano najstarszą część dworu

obejmującą centralny segment. Dwór do 2014 r. stanowił własność Powiatu Włocławskiego, natomiast obecnie należy do miasta Lubrańca. W budynku znajdują się obecnie mieszkania lokatorskie.

Należy zauważyć, iż dwór jest w złym stanie technicznym, choć miasto opracowało projekt jego odbudowy i przebudowy wraz z adaptacją jego części na świetlice i mieszkania socjalne.

5.7.1. Zespół dworsko-parkowy w Otmianowie

Dwór w Otmianowie został zbudowany ok 1875 r. przez Wincentego Glińskiego. W 1879 r. na dobra Otmianowo składały się: folwark Otmianowo, majątek oraz wieś. Od 1907 r. właścicielem został Józef Gliński, który ok. 1920 r. przeprowadza rozbudowę dworu. W latach 1935-1939 właścicielami majątku stała się rodzina Dąbskich. Po II wojnie światowej majątek rozparcelowano, a do dworu, częściowo zdewastowanego, wprowadzili się mieszkańcy. Obecnie dwór należy do Skarbu Państwa reprezentowanego przez Starostę Włocławskiego w zarządzie gminy Boniewo. Dwór w chwili obecnej pełni rolę mieszkalną.

Dwór został zbudowany w stylu eklektycznym. Fundamenty wzniesiono z ciosów kamiennych na zaprawie wapiennej. Ściany konstrukcyjne zbudowano z cegły ceramicznej, pełnej, na zaprawie wapiennej, otynkując całą budowlę. Budynek skonstruowano na planie litery L, z nieregularnymi licznymi ryzalitami i wejściem na osi. Bryła dworu jest rozbita wertykalnie i horyzontalnie, złożona z wielu kubicznych ryzalitów i dobudówek różnej wysokości. Dwór jest parterowy z piętrowym skrzydłem.

Budynek jest w złym stanie. Ściany obiektu są zawilgocone, występują również ubytki w tynku elewacji oraz braki w rurach spustowych. Stolarka okienna została częściowo wymieniona na PCV. W ciągu ostatnich czterech lat w obrębie dworu przeprowadzono częściową naprawę pokrycia dachowego, założono i uzupełniono i oczyszczono brakujące rynny. Dodatkowo przeprowadzono prace porządkowe terenu wokół obiektu oraz dokonano oczyszczenia zabytkowego parku z wiatrolomów i uschniętych drzew. W ciągu najbliższych czterech lat gmina zarządzająca obiektem nie planuje wykonywania kolejnych prac remontowych.

5.7.2. Zespół pałacowo-parkowy w Brzeziu

Rezydencja w Brzeziu powstawała w 1873 r. według projektu pracującego dla rodziny Kronenbergów Artura Goebła. Natomiast założenie parkowe zostało zaprojektowane przez samego Waleriana Kronenberga w roku 1889. Wtedy także powstała droga łącząca Brzezie z Wieńcem i szosa wiodąca z Brzezia do traktu włocławsko-nieszawskiego. Drogi te zaprojektowano jako integralną część obu założeń. Brzezie stanowiło główną i ulubioną siedzibę rodu Kronenbergów a także ośrodek okazałych dóbr. Do rodziny, poza Brzeziem i Wieńcem, należało piętnaście innych majątków w dawnej gminie Wieniec i trzy majątki w powiecie piotrkowskim. Brzezie w rękach rodziny Kronenbergów pozostało do roku 1939. Po wojnie przeszło w ręce Skarbu Państwa. Park i pałac mieścił kolejno kilka instytucji: szkołę, dom dziecka a także Państwowe Pogotowie Opiekuńcze. Jako znak czasów warto wspomnieć, że w Brzeziu planowano utworzenie Ośrodka Szkoleniowego PZPR. Obecnie mieści się tam Wielofunkcyjna Placówka Oświatowo-Wychowawcza będąca jednostką powiatu włocławskiego.

Pałac został zbudowany w stylu eklektycznym o charakterze renesansu francuskiego. Jest to budynek murowany z cegły, obłożony licówką z cegielki czerwonej z tynkowanymi narożami. Pałac jest piętrowy z trzecią kondygnacją umieszczoną częściowo w poddaszu. Wzniesiony został na planie prostokąta z ryzalitami o zróżnicowanych głębokościach i szerokościach. Bryła budynku jest zwarta, nieregularna z okrągłą czterokondygnacyjną wieżą w południowo zachodnim narożniku, zwieńczona wysokim dwuspadowym dachem z połącją krytą dachówką.

Na terenie parku znajduje się także tzw. "wilsonówka" - parkowy pawilon będący niewielkim parterowym domem, murowanym z cegły i otynkowanym. Zbudowany został na planie prostokąta o prostej

bryle z facjatą nad trzema środkowymi osiami. Dach "wilsonówki" jest czterospadowy kryty papą.

Z kolei oficyna jest budynkiem parterowym, otynkowanym, z cegły, lecz zniekształconym kilkoma przybudówkami. Wzniesiona na planie zestawionych narożami prostokątów posiada prostą bryłę krytą dachem naczółkowym.

Park ma charakter eklektyczny z elementami układu geometrycznego i fragmentami swobodnej kompozycji krajobrazu z urozmaiconym drzewostanem. Układ zabytkowej zieleni tworzą nieregularne masywy drzew i krzewów ukształtowane w formę kilku różnej wielkości polan. Dobór roślin został dokonany celowo, tak że park zmienia swój wygląd w zależności od pory roku.

Stan wszystkich obiektów wchodzących w skład pałacu jest zły. W pałacu należy wymienić stolarkę okien i drzwi oraz naprawić blacharkę odpływową z dachu. Należy również dokonać remontu elewacji oraz osuszenia ścian budynku. W 2010 r. w trakcie ubiegania się o zezwolenie na prowadzenie działalności wydana została decyzja Komendy Miejskiej Straży Pożarnej we Włocławku zobowiązująca do wykonania następujących prac:

- zapewnienia prawidłowej odporności klatki schodowej,
- wyposażenia budynku w hydranty,
- zapewnienia odpowiedniej szerokości dróg ewakuacyjnych,
- montażu drzwi do piwnic o odpowiedniej odporności ogniowej,
- zapewnienia odpowiedniej odporności ogniowej stropów,

W pozostałych trzech budynkach mieszkalnych zamieszkuje dwanaście rodzin. Stan dwóch budynków jest bardzo zły. W "Domu Nauczyciela" niezbędna jest wymiana poszycia dachowego i blacharki odpływowej. Wskazany jest również remont elewacji oraz korytarzy i klatki schodowej. Budynek mieszkalny przy kotłowni wymaga remontu dachu i elewacji. W większości mieszkań konieczna jest wymiana okien.

W ciągu ostatnich czterech lat nie były prowadzone żadne poważniejsze prace remontowe. Prowadzono tylko prace remontowe zaplecza kuchennego oraz drobne prace wewnątrz budynku zmierzające do poprawy warunków bytowych dzieci a także prace naprawcze dotyczące sieci wodno-kanalizacyjnej i centralnego ogrzewania.

Zespół pałacowo-parkowy w Brzeziu jest obecnie przygotowywany do sprzedaży, w związku z czym nie przewiduje się prowadzenia prac remontowych.

5.7.3. Park podworski w Śmiłowicach

Dwór wokół którego utworzono park krajobrazowy został wzniesiony po roku 1874 staraniem Gustawa Findeisena, dyrektora Kolei Warszawsko - Wiedeńskiej. Niestety został częściowo spalony podczas działań wojennych. Po wojnie dobra ziemskie zostały przejęte przez Skarb Państwa i przekazane utworzonemu Powiatowemu Związkowi Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” we Włocławku. Resztki dworu zostały samowolnie rozebrane przez parcelantów majątku ziemskiego (sam dwór został zburzony w 1953 r.). W 1947 r. zdewastowano także park podworski. Straty oceniono na 40-50%. Wycięte zostało 1269 drzew różnych gatunków. Park jest obecnie własnością Skarbu Państwa reprezentowanego przez Starostę Włocławskiego i jest użyczony gminie Choceń.

W ciągu ostatnich dekad w parku dopuszczono do niekontrolowanego wzrostu roślinności, w wyniku czego doszło do zatarcia układu przestrzennego i kompozycyjnego. Jednakże w parku zachowała się bogata szata roślinna oraz okazały drzewostan, spośród którego znaczna część stanowi pomniki przyrody. Za pomocą dofinansowania ze środków unijnych dokonano rewitalizacji parku zachowując cechy architektury ogrodowej. Ponadto prowadzi się prace porządkowe: usuwane są wiatrołomy i drzewa w złym stanie

fitosanitarnym.

W latach 2013-2014 na terenie parku zbudowano plac rekreacyjny oraz sceny na nasypie z kostki betonowej, boisko do siatkówki a także przyłącza wodociągowe i energetyczne. Ponadto odbudowano alejki parkowe i zamontowano urządzenia małej architektury. W najbliższych latach nie planuje się prowadzenia kolejnych prac.

5.7.4. Zespół dworsko-parkowy w Lubieniu Kujawskim

Zbudowany w XVIII-XIX w. w stylu klasycystycznym. Najstarsza modrzewiowa część dworu pierwotnie leżała w pobliskiej wsi Gagowy. Została odkupiona przez właściciela folwarku Henryka Rauchudta. Nowy właściciel - Seweryn Jung nakazał jej rozebranie, przeniesienie i postawienie na nowym podpiwniczeniu w obecnym miejscu. Sprzedana rodzinie Wernerów, została rozbudowana w latach 1924-1925. Dobudowany został piętrowy murowany ryzalit wraz z murowanym łącznikiem. Całość otynkowano, a od południowego zachodu zamurowano wejście i niektóre okna. Z kolei od północnego wschodu dobudowano ganek z kolumnowym portykiem oraz niewielkie pomieszczenie przed sienią, zaś od południowego wschodu półokrągły taras. Pałac pozostał własnością Wernerów do 1945 r. kiedy to został przejęty przez Skarb Państwa. Na początku znajdował się tam dom dziecka prowadzony przez siostry zakonne, który upaństwowiono w 1951 r. Funkcja obiektu nie zmieniła się do czasów współczesnych, z tym, że Dom Dziecka jest obecnie jednostką powiatu włocławskiego. Obiekt należy do Powiatu Włocławskiego i jest oddany w zarząd wieczysty Domowi Dziecka w Lubieniu Kujawskim.

Dwór jest budowlą drewniano - murowaną. Otynkowany z zewnątrz, częściowo podpiwniczony na fundamentach ceglanych. Wzniesiony został na niejednorodnym rzucie. W części starszej zachowano typu kształt litery "L". Bryła jest rozbita horyzontalnie, jednokondygnacyjna z użytkowym poddaszem, połączona parterowym łącznikiem i podpiwniczona w środkowej części. Dach jest wielopołaciowy, drewniany, pokryty dachówką typu "mnich-mniszka". Ściany przy dachu pokryto blachą miedzianą. Podobne rozwiązanie zastosowano przy daszku frontowego ganku, z tym, że jest trójspadowy o typie kopertowym.

Elewacja zewnętrzna budynku dworu znajduje się w stanie dobrym, choć zauważalne są pęknięcia tynków. Budynek posiada odpowiednie zabezpieczenia przeciwpożarowe.

Znajdujący się na terenie zespołu magazyn (wpisany do ewidencji zabytków) jest - zgodnie z informacjami uzyskanymi od jednostki - w złym stanie technicznym. Budynek nie jest wykorzystywany do celów statutowych.

Na terenie zespołu istnieje także wieża ciśnień. Jest ona obecnie wykorzystywana jako budynek gospodarczo-mieszkalny. Jej stan techniczny jest dobry.

Z zabytkowego parku znajdującego się w ramach zespołu wydzielono geodezyjnie działkę na której znajdował się zdewaloryzowany sad. Działkę z sadem skreślono z rejestru zabytków decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 2 września 2013 r. Pozostała część parku nadal podlega ochronie prawnej.

W ciągu ostatnich czterech lat wymieniono instalację elektryczną w całym budynku dworu. Dokonano również wymiany pokrycia dachowego oraz pomalowano elewację budynku. Wymieniono rynny deszczowe zewnętrzne. Pomalowano również wnętrze obiektu. W latach 2010-2014 w parku prowadzono prace konserwacyjne polegające na systematycznym porządkowaniu terenów zielonych, wysiewu trawy oraz cięć pielęgnacyjnych drzewostanu.

W ciągu najbliższych czterech lat jednostka planuje wymienić stolarkę okienną i drzwiową w dworze, naprawić ogrodzenie od strony drogi krajowej nr 91 oraz wykonać ogrodzenie zabytku z graniczącą działką na której znajdował się zdewaloryzowany sad. Jednostka planuje również wykonanie restauracji parku dworskiego.

6. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony

6.1. Zabytki nieruchome

Wykaz obiektów objętych wpisem do rejestru zabytków nieruchomych znajduje się w załączniku nr 1 do niniejszego programu.

6.2 Zabytki ruchome

Zabytki nieruchome na terenie powiatu włocławskiego występują przede wszystkim jako wyposażenie świątyń katolickich. Drugą dużą grupę zabytków ruchomych stanowią zbiory muzealne. Zabytki ruchome należą też do prywatnych właścicieli (np. zabytkowe auta) bądź prywatnych kolekcji.

Wykaz rejestru zabytków ruchomych jest dostępny w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Toruniu, Delegaturze we Włocławku.

6.3. Zabytki archeologiczne

Absolutnym fenomenem na skalę europejską są zachowane grobowce neolityczne w Gaju, Wietrzychowicach oraz Sarnowie. Pochodzą z okresu neolitu i związane są z „kulturą pucharów lejkowatych” (schyłek IV i początek III tysiąclecia p.n.e). W literaturze są często określane jako typ "kujawski" lub są nazywane "kujawskimi piramidami" (albo "polskimi piramidami"). Grobowce zostały zbudowane w formie olbrzymich nasypów, w kształcie wydłużonego trójkąta, nierzadko dochodzące do 150 m długości, obłożonych głazami i większymi kamieniami, których ciężar w partii szczytowej sięgał 7-10 ton. Niestety część grobowców uległa uszkodzeniu na początku XX w. w postaci kradzieży głazów, które posłużyły do budowy muru sąsiadującego z cmentarzyskiem folwarku w Wietrzychowicach. W latach trzydziestych i sześćdziesiątych grobowce rozebrano w celu badań archeologicznych prowadzonych przez prof. Konrada Jażdżewskiego. Po ukończonych badaniach megality zrekonstruowano w utworzonych parkach archeologicznych w Wietrzychowicach i Sarnowie. Należy jednak pamiętać, że parki archeologiczne, wbrew nazwie, mają za główne zadanie chronić zabytek, nie zaś promować jego aspekt turystyczny. Ogromny potencjał turystyczny grobowców nie jest wykorzystywany nawet w małej części. Budowa odpowiedniego zaplecza, ścieżek turystycznych, zatrudnienie wykwalifikowanego personelu (przewodników), a także stworzenie atrakcji tematycznie powiązanych z okresem archeologicznym z pewnością przyczyniło by się do rozwoju gospodarczego i turystycznego okolicznych gmin a także wypromowania regionu nawet na poziomie międzynarodowym.

Ponadto na terenie powiatu znajduje się szereg dawnych grodzisk z okresu średniowiecza. Są one przede wszystkim stanowiskami archeologicznymi ponieważ pozostałości dawnych kultur zachowały się głównie pod postacią wykopalisk. Nie stanowią one atrakcji turystycznej, jednakże wskazana jest ich ochrona - szczególnie przed tzw. "poszukiwaczami skarbów", którzy używając detektorów metalu rozkopują stanowiska archeologiczne i uniemożliwiają ich późniejsze dokładne zbadanie. Spośród grodzisk wpisanych do rejestru zabytków wyróżnić można:

- grodzisko wczesnośredniowieczne w Mchówku
- grodzisko wczesnośredniowieczne Zarzeczewo
- grodzisko średniowieczne w Kłóbce
- grodzisko średniowieczne w Sułkowie
- grodzisko średniowieczne w Turowie
- grodzisko średniowieczne w Zgłowiączce

- grodzisko późnośredniowieczne w Hucie Chodeckiej

Kompletny wykaz zabytków archeologicznych oraz stanowisk archeologicznych na terenie powiatu włocławskiego znajduje się w załączniku nr 2 do niniejszego programu.

7. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego powiatu. Analiza szans i zagrożeń

W niniejszym rozdziale dokonano analizy stanu dziedzictwa kulturowego zabytków znajdujących się na terenie powiatu poprzez wskazanie szans i zagrożeń. Wnioski płynące z analizy mają posłużyć właściwemu sformułowaniu postulatów programowych powiatowego programu opieki nad zabytkami.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>1. Wysokie zróżnicowanie typologiczne zabytków znajdujących się na terenie powiatu włocławskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – duże zagęszczenie dobrze zachowanych zabytków sakralnych; – duża ilość dobrze zachowanych dworów, zespołów dworskich oraz zespołów pałacowych - ze szczególnym wskazaniem pałacu w Wieńcu jako obiektu o reprezentacyjnym charakterze w skali krajowej; – zabytki sztuki sepulkralnej będące cennymi źródłami historii regionu Kujaw; – zabytkowe parki podworskie; – zabytki techniki - o wysokim potencjale turystycznym; – zabytki archeologiczne - jako reprezentatywne w skali światowej; <p>2. Znajdujące się na terenie powiatu grobowce megalityczne w Gaju, Sarnowie i Wietrzychowicach, które przy właściwym wykorzystaniu i zabezpieczeniu mogą stać się atrakcją turystyczną w skali światowej i znacząco przyczynić się do rozwoju gospodarczego regionu;</p> <p>3. Istniejące parki archeologiczne w Wietrzychowicach oraz w Sarnowie;</p> <p>4. Znajdująca się na terenie powiatu linia kolejki wąskotorowej, która po renowacji i przy właściwym wykorzystaniu mogła by się stać dużą atrakcją regionu w skali</p>	<p>1. Zniszczenia i dewaloryzacja części zabytków znajdujących się na terenie powiatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyburzenia dokonywane w XIX w. w celu budowy nowoczesnych budowli; – zniszczenia spowodowane działaniami wojennymi; – wyburzenia dokonywane po 1945 r.; – niewłaściwe wykorzystanie istniejących zabytków zaadaptowanych na cele społeczne po drugiej wojnie światowej; – opuszczenie i nieużytkowanie części obiektów zabytkowych - jak np. budynki zespołu cukrowni w Brześciu Kujawskim; – uszkodzenia zieleni komponowanej w wyniku działań wojennych; – niewłaściwa konserwacja zieleni komponowanej, złamanie istniejących kompozycji, przypadkowe nasadzenia; – zły stan zieleni komponowanej na terenie powiatu; <p>2. Dewaloryzacja części zabytków na skutek niewłaściwie lub nieumiejętnie przeprowadzanych prac renowacyjnych i remontowych;</p> <p>3. Brak opracowanych gminnych programów opieki nad zabytkami za wyjątkiem gminy Włocławek;</p> <p>4. Brak opracowanych gminnych ewidencji zabytków;</p>

krajowej; 5. Zabytkowe układy urbanistyczne i ruralistyczne wywodzące się z czasów wczesnego średniowiecza;6. Zabytkowe parki podworskie, których właściwe zachowanie może znacząco zwiększyć komfort i jakość życia mieszkańców powiatu;7. Określenie zabytkowych wartości krajobrazu kulturowego i zasad jego ochrony w opracowanych studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla większości gmin i miast na terenie powiatu włocławskiego;8. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego opracowane dla części miejscowości, ustalające specjalne zasady ochrony zabytków dla obiektów znajdujących się na ich terenie;9. Dobre zewidencjonowanie zabytków znajdujących się na terenie powiatu włocławskiego;10. Istniejące ustalenia prawne dla celów udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków na obszarze Powiatu Włocławskiego;11. Wyszczególnienie materii ochrony zabytków, wraz z opisanymi zasadami przyznawania dotacji, znakowania zabytków oraz społecznych opiekunów zabytków na stronie Starostwa Powiatowego we Włocławku;	5. Mała ilość uchwalonych Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego dla gmin leżących na terenie powiatu.6. Istniejące studia uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego opracowane dla gmin wymagają aktualizacji;7. Dokumenty programowe powiatu zbyt ogólnikowo podchodzące do materii ochrony zabytków i ich właściwego wykorzystania;8. Dokumenty programowe części gmin zbyt lakonicznie określają ochronę zabytków a także ich wykorzystanie w celach turystycznych;9. Część zabytków należących do Starostwa Powiatowego nie jest wpisana do rejestru zabytków mimo podstawy do dokonania takiego wpisu;10. Zabytki o wielkim potencjale turystycznym są niewykorzystywane, lub niedostatecznie wykorzystywane - ze szczególnym uwzględnieniem grobowców megalitycznych w Wietrzychowicach, Sarnowie i Gaju, oraz zabytkowej linii kolejki wąskotorowej;11. Brak dostatecznej współpracy na linii gminy-powiat w dziedzinie ochrony zabytków;12. Brak dostatecznej świadomości w sferze ochrony zabytków pośród mieszkańców powiatu włocławskiego;13. Brak dostatecznej ilości ścieżek turystycznych oraz rowerowych w celu pełnego wykorzystania potencjału turystycznego dóbr kultury znajdujących się na terenie powiatu;14. Brak dostatecznej infrastruktury w okolicach zabytków mogących potencjalnie budzić największe zainteresowanie;15. Słaba promocja historii powiatu. Niewielka sali muzealnych, konferencji regionalnych, konkursów historycznych, rajdów w terenie, katalogów opisujących zabytki powiatu włocławskiego. Uboga prezentacja zasobów zabytkowych na stronie Starostwa Powiatowego we Włocławku;

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Identyfikacja mieszkańców powiatu z dobrami kultury poprzez działania informacyjne, promocyjne i turystyczne dające w konsekwencji poprawę ochrony zabytków; 2. Zainteresowanie gmin powiatu włocławskiego tematyką ochrony zabytków i ich właściwego wykorzystania; 3. Zwiększenie ruchu turystycznego na terenie powiatu w oparciu o istniejące dobra kultury; 4. Rozwój gospodarczy, ekonomiczny i infrastrukturalny będący następstwem zwiększonego ruchu turystycznego; 5. Utworzenie nowych miejsc pracy związany z rozbudową infrastrukturalną okolic zabytków ale również rewitalizacji zabytków i ich otoczenia; 6. Budowa nowych i poprawa jakości istniejących ścieżek turystycznych i rowerowych oraz właściwe ich oznakowanie; 7. Rewitalizacja istniejących zabytków oraz zieleni komponowanej; 8. Promowanie historii powiatu oraz dóbr leżących na jego terenie; 9. Rozszerzenie działań edukacyjnych dotyczących ochrony zabytków, ich właściwego traktowania i zagospodarowania; 10. Wpisanie do rejestru zabytków własnych, oraz zachęcanie do tej czynności właścicieli innych zabytków poprzez informowanie o korzyściach płynących z wpisu; 11. Położenie szczególnego nacisku na najbardziej atrakcyjne zabytki powiatu włocławskiego: rezerwy archeologiczne w Sarnowie i Wietrzychowicach oraz linię kolei wąskotorowej; 12. Koordynacja działań dotyczących ochrony zabytków z gminami powiatu włocławskiego; 13. Koordynacja działań dotyczących ochrony zabytków z systemem ochrony środowiska przyrodniczego; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Destrukcja obiektów zabytkowych o wysokim stopniu atrakcyjności, a także ważnych z uwagi na historię regionu: <ul style="list-style-type: none"> – dalsza dewastacja zespołów budynków cukrowni w Brześciu Kujawskim, obecnie opuszczonych a będących własnością Skarbu Państwa; – dalsza dewastacja budynków zespołu cukrowni w Chełmicy Dużej; – dalsza dewastacja budynków gorzelnii w Dubielewie; – dewastacja i w konsekwencji nieodwracalne zniszczenie pozostałości linii wąskotorowej leżących na terenie powiatu włocławskiego; 2. Dewaloryzacja zabytków spowodowana niewłaściwymi lub nieumiejętnymi przebudowami zabytków poczynionymi bez uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków; 3. Dewaloryzacja i w konsekwencji destrukcja niewłaściwie pielęgnowanej zieleni komponowanej, w szczególności parków podworskich oraz parków należących do zespołów pałacowych; 4. Zagrożenia wynikające z możliwości zniszczenia stanowisk archeologicznych przez tzw. "poszukiwaczy skarbów" z uwagi na dużą ilość stanowisk archeologicznych występujących na terenie powiatu; 5. Zakłócenie historycznych układów urbanistycznych i historycznych układów ruralistycznych poprzez niekontrolowany rozwój obrzeży miast i wsi; 6. Nieodwracalna utrata nieodnawialnych źródeł dóbr kultury; 7. Niewłaściwe lub niedostateczne wykorzystanie walorów turystycznych zabytków leżących na terenie powiatu; 8. Brak rozwoju oferty turystycznej i w konsekwencji jej uboga oferta;

14. Możliwość pozyskiwania środków finansowych na renowację obiektów zabytkowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej;

9. Brak rozwoju turystyki przyczyniający się do stagnacji gospodarczej - szczególnie małych ośrodków jak wsie czy przysiółki;
10. Niska świadomość w tematyce ochrony zabytków wśród mieszkańców powiatu włocławskiego; brak zainteresowania i wiedzy dotyczącej miejscowej historii;
11. Brak utożsamienia się mieszkańców powiatu z historią i kulturą regionu;
12. Brak właściwej ochrony zabytków zapewnianej przez gminy z uwagi na niedostateczne środki (także osobowe) przeznaczane przez nie w rzeczowej materii;
13. Brak właściwego określenia ochrony i wykorzystania zabytków w dokumentach programowych powiatu włocławskiego;
14. Niedostateczna ilość środków finansowych przeznaczanych na renowację, rewitalizację i ochronę zabytków znajdujących się na terenie powiatu;

8. Założenia programowe powiatowego programu opieki nad zabytkami**Priorytet I: Renowacja i rewitalizacja zabytków na terenie powiatu włocławskiego**

L.p.	Cel	Zadanie	Działanie	Podmiot odpowiedzialny	Termin wykonania
1	Zapobieganie degradacji i renowacja zabytków	<p>Prowadzenie prac remontowo-konserwatorskich przy obiektach zabytkowych należących do powiatu</p> <p>Rozwiązanie zagadnień własnościowych zabytków należących do powiatu</p> <p>Pozyskiwanie środków finansowych</p>	<p>Systematyczne przeprowadzanie remontów bieżących w obiektach zabytkowych będących własnością powiatu.</p> <p>Ustalenie stanu zachowania zabytków należących do powiatu i określenie ich wartości zabytkowej</p> <p>Opracowanie długofalowego, uwzględniającego kompleksowość działań planu remontów obiektów zabytkowych znajdujących się w zasobach powiatu</p> <p>Przeniesienie własności zabytków oddanych w zarząd wieczysty na gminy pełniące rzeczony zarząd</p> <p>Pozyskiwanie środków finansowych na</p>	<p>Starostwo Powiatowe we Włocławku</p> <p>Starostwo Powiatowe we Włocławku, gminy powiatu włocławskiego</p>	<p>działania ciągłe</p> <p>2014-2015</p> <p>2014-2015</p> <p>2014-2017</p> <p>działania ciągłe</p>

			remont zabytków z przeznaczonych na ten cel funduszy zewnętrznych		
2	Rewaloryzacja i rewitalizacja zieleni komponowanej	Bieżące prace renowacyjne parków Utrzymanie historycznych kompozycji Rewaloryzacja parków Pozyskiwanie funduszy na rewitalizację parków	Systematyczne działania służące zachowaniu historycznych założeń parkowych Zewidencjonowanie zieleni znajdującej się na terenie parków Rewaloryzacja parków polegająca na powrocie do oryginalnej kompozycji zgodnie z zachowaną dokumentacją historyczną Pozyskiwanie funduszy ze źródeł przeznaczonych na ochronę środowiska	Starostwo Powiatowe we Włocławku, gminy powiatu włocławskiego	działania ciągłe 2014-2015 2014-2017 działania ciągłe
3	Wspomaganie renowacji zabytków nie należących do powiatu	Dofinansowanie remontów zabytków nie będących własnością powiatu	Dofinansowywanie remontów zabytków nie będących własnością powiatu na podstawie Uchwały nr XV/166/12 Rady Powiatu z dnia 30 sierpnia 2012 w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków na obszarze Powiatu Włocławskiego z późn. zm. Dofinansowanie montażu instalacji przeciwpożarowej i antywłamaniowej	Starostwo Powiatowe we Włocławku	działania ciągłe

Priorytet II: Ochrona materii zabytkowej za pomocą środków prawnych

L.p.	Cel	Zadanie	Działanie	Podmiot odpowiedzialny	Termin wykonania
1	Oznakowanie obiektów zabytkowych	Działania na podstawie art. 12 u.o.z.	Umieszczanie tablic informacyjnych „Zabytek chroniony prawem” na zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zgodnie z rozporządzeniem ministra kultury (Dz. U. z 2004 r. Nr 30, poz. 259)	Starostwo Powiatowe we Włocławku	działania ciągłe
2	Wspomaganie prawnej ochrony zabytków	Prowadzenie listy społecznych opiekunów zabytków	<p>Powoływanie i odwoływanie społecznych opiekunów zabytków na wniosek Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków</p> <p>Opracowanie i przyjęcie wzorów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – listy społecznych opiekunów zabytków, – legitymacji społecznego opiekuna zabytków, – zaświadczenia o posiadaniu uprawnień społecznego opiekuna zabytków 	Starostwo Powiatowe we Włocławku	działania ciągłe
		Działania promocyjne zachęcające do zostania	Nawiązanie współpracy z gminnymi i miejskimi domami kultury, szkołami i organizacjami społecznymi w celu		2014-2017

		społecznym opiekunem zabytków	<p>promowania instytucji społecznych opiekunów zabytków</p> <p>Opracowanie broszury informacyjnej określających prawa, obowiązki i korzyści wynikające z bycia społecznym opiekunem zabytków</p> <p>Ustanowienie corocznej nagrody Starosty Włocławskiego dla opiekunów szczególnie zasłużonych dla ochrony zabytków</p> <p>Powołanie społecznych opiekunów zabytków dla każdej z gmin wchodzących w skład powiatu</p>		
3	Wzmocnienie ochrony obiektów zabytkowych za pomocą wpisu do rejestru zabytków.	<p>Działania prawne wobec zabytków będących własnością powiatu</p> <p>Działania wobec zabytków nie będących własnością powiatu</p>	<p>Działania zmierzające do wpisania do rejestru zabytków obiektów widniejących obecnie jedynie w ewidencji</p> <p>Działania promocyjne zachęcające do wnioskowania o wpisanie obiektów do rejestru zabytków poprzez podkreślenie zalet tego rozwiązania</p>	Starostwo Powiatowe we Włocławku	2014-2017
4	Prawne wzmocnianie ochrony zabytków leżących na terenie powiatu	Wzmocnienie ochrony zabytku poprzez uznanie go za pomnik historii	Podejmowanie działań prowadzących do uznania za pomnik historii grobowców megalitycznych w Sarnowie oraz Wietrzychowicach i Gaju	Starostwo Powiatowe we Włocławku, gminy powiatu włocławskiego	2014-2017

		<p>Wzmocnienie ochrony zabytkowej zieleni poprzez uznanie jej za pomnik przyrody</p> <p>Wzmocnienie ochrony zabytków poprzez powołanie parków kulturowych</p>	<p>Podejmowanie, wspólnie radami gmin działań mających na celu uznanie za pomnik przyrody zabytkowych drzew wytypowanych na podstawie przeprowadzonej ewidencji zieleni komponowanej</p> <p>Podejmowanie, wspólnie z gminami, działań prowadzących do utworzenia parków kulturowych w wytypowanych wspólnie miejscach</p>		
5	Umocowanie ochrony zabytków w dokumentach planistycznych	<p>Uwzględnianie ochrony zabytków w powiatowych programach planistycznych</p> <p>Współpraca z gminami w celu koordynacji strategii rozwoju gmin oraz strategii rozwoju turystyki gmin.</p>	<p>Wpisanie kompleksowej ochrony zabytków w "Strategii rozwoju powiatu na lata 2016-2030".</p> <p>Uwzględnienie ochrony zabytkowej zieleni komponowanej w powiatowym "Programie ochrony środowiska na lata 2016 - 2023"</p> <p>Uwzględnienie kompleksowej ochrony zabytków w powiatowym "Programie rozwoju lokalnego na lata 2015- 2020"</p> <p>Wspieranie gmin w opracowywaniu strategii rozwoju oraz strategii rozwoju turystyki gmin w zagadnieniach dotyczących ochrony zabytków i ich adaptacji i zagospodarowywania</p>	Starostwo Powiatowe we Włocławku, gminy powiatu włocławskiego, Wojewódzki Konserwator Zabytków	2014-2017

		Współpraca z gminami i Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	<p>Koordinacja działań gminnych oraz działań pomiędzy gminami a Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w celu unifikacji standardów ochrony zabytków i zapewnienia jej wysokiej jakości na terenie całego powiatu.</p> <p>Koordinacja działań gminnych oraz działań pomiędzy gminami a Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w celu unifikacji standardów ochrony zabytków i zapewnienia kompleksowej ochrony zabytków, szczególnie wobec obiektów znajdujących się na terenie obejmującym kilka gmin.</p>		
--	--	--	---	--	--

Priorytet III: Badanie i ewidencja istniejącej materii zabytkowej

L.p.	Cel	Zadanie	Działanie	Podmiot odpowiedzialny	Termin wykonania
1	Inwentaryzacja zabytków należących do powiatu	Zewidencjonowanie zabytków należących do powiatu włocławskiego	Stworzenie wewnętrznej ewidencji określającej zabytki należące do powiatu będące w rejestrze zabytków, ewidencji a także obiekty które spełniają cechy obiektów zabytkowych.	Starostwo Powiatowe we Włocławku	2014-2017

			Określenie stanu zachowania obiektów, potrzeb renowacyjnych i możliwości dofinansowania ich konserwacji ze środków zewnętrznych.		
2	Inwentaryzacja obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków i ewidencji	Weryfikacja walorów historycznych i estetycznych obiektów zabytkowych leżących na terenie powiatu	Weryfikacja zabytków widniejących w ewidencji i rejestrze zabytków poprzez określenie ich stanu zachowania, walorów historycznych oraz ustalenie ich struktury własnościowej.	Starostwo Powiatowe we Włocławku, gminy powiatu włocławskiego	2014-2017
3	Inwentaryzacja innych obiektów leżących na terenie powiatu	Zewidencjonowanie militariów leżących na terenie powiatu	Nawiązanie współpracy z organizacjami społecznymi zajmującymi się zabytkami militarystyki w celu określenia ilości obiektów tego typu leżących na terenie powiatu, ich dokładnego położenia oraz stanu zachowania Określenie stanu prawnego zachowanych obiektów o charakterystyce militarnej i ew. działania zmierzające do zagospodarowania ich przez powiat	Starostwo Powiatowe we Włocławku, gminy powiatu włocławskiego	2014-2017
4	Ochrona dziedzictwa niematerialnego	Zewidencjonowanie i ochrona zabytków niematerialnych	Przeprowadzenie badań w celu ustalenia istnienia zabytków niematerialnych na terenie powiatu zabytków niematerialnych takich jak nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej	Starostwo Powiatowe we Włocławku, gminy powiatu włocławskiego, Wojewódzki Konserwator Zabytków	2014-2017

			Wnioskowanie do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wpisanie zabytków niematerialnych do rejestru w zależności od wyników badań.		
5	Wzmocnienie ochrony zabytków na szczeblu powiatowym	Współpraca z gminami i Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w procesie tworzenia i monitorowania gminnych programów opieki nad zabytkami Współpraca z gminami i Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w procesie tworzenia gminnych ewidencji zabytków	Podjęcie przez Starostwo Powiatowe działań koordynujących współpracę pomiędzy miastami i gminami wchodzącymi w skład powiatu włocławskiego oraz Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Monitorowanie stanu wykonania przez gminy Gminnych Programów Opieki nad Zabytkami. Wypracowanie wspólnej polityki ochrony zabytków. Monitorowanie prawidłowości, aktualności i stanu wykonania przez gminy Gminnych Ewidencji Zabytków.	Starostwo Powiatowe we Włocławku, gminy powiatu włocławskiego, Wojewódzki Konserwator Zabytków	2014-2017

Priorytet IV: Zagospodarowanie zabytków dla rozwoju turystycznego regionu

L.p.	Cel	Zadanie	Działanie	Podmiot odpowiedzialny	Termin wykonania
------	-----	---------	-----------	------------------------	------------------

1	Rewaloryzacja i odbudowa linii kolei wąskotorowej	<p>Podjęcie współpracy z Fundacją Polskich Kolei Wąskotorowych</p> <p>Podjęcie współpracy ze Stowarzyszeniem Kolejki Wąskotorowej w Krośniewicach</p> <p>Działania planistyczne</p>	<p>Podjęcie działań mających na celu zinwentaryzowanie istniejącej sieci kolei wąskotorowej i określenie stanu jej zachowania</p> <p>Podjęcie dialogu mającego określić możliwość współfinansowania odbudowy kolei i zapewnienie jej historycznych cech</p> <p>Uzyskanie informacji praktycznych z uwagi na doświadczenie SKW w odbudowie i utrzymaniu kolejki wąskotorowej</p> <p>Podjęcie dialogu mającego na celu weryfikację możliwości połączenia systemu SKW z kujawską kolejką wąskotorową i współpracy w utrzymaniu i promocji.</p> <p>Opracowanie ustaleń w zakresie renowacji kolei, jej wykorzystania, promocji i utrzymania oraz koordynacji działań pomiędzy powiatem a gminami na terenie których leży kolej.</p>	Starostwo Powiatowe we Włocławku, gminy powiatu włocławskiego	2014-2017
2	Zwiększenie atrakcyjności megalitów w Sarnowie, Wietrzychowicach i Gaju	Koordynacja działań z miastami Izbicą Kujawską i Lubrańcem	Opracowanie planu rozwoju i rozbudowy infrastruktury w pobliżu parków archeologicznych Sarnowo i Wietrzychowice	Starostwo Powiatowe we Włocławku, gminy powiatu	2014-2017

		Powołanie do życia parku kulturowego i rekonstrukcja budowli historycznych	<p>Konsultacje ze środowiskiem naukowym, w celu opracowania sposobu rekonstrukcji obiektów historycznych</p> <p>Utworzenie parku kulturowego obejmującego grobowce megalityczne w Sarnowie, Gaju i Wietrzychowicach</p> <p>Rekonstrukcja historycznego osiedla z okresu neolitu</p> <p>Budowa infrastruktury pomocniczej</p> <p>Oznaczenie szlaków, renowacja i budowa ścieżek turystycznych, działania promocyjne</p>	włocławskiego	
3	Wspieranie turystyki historyczno-krajobrazowej	<p>Połączenie polityki ochrony dziedzictwa kulturowego z agroturystyką</p> <p>Wspieranie obiektów i instytucji będących regionalnymi atrakcjami turystycznymi</p>	<p>Wspieranie rozwoju gospodarstw agroturystycznych w zabytkowych obiektach budownictwa drewnianego oferujących wypoczynek i rozrywkę (regionalne potrawy, zwyczaje itp.) oparte na miejscowych tradycjach</p> <p>Wspieranie muzeów regionalnych</p> <p>Nawiązanie współpracy pomiędzy starostwem, Parkiem Etnograficznym w</p>	Starostwo Powiatowe we Włocławku, gminy powiatu włocławskiego	2014-2017

			Kłóbce oraz gminą Lubień Kujawski w celu wsparcia promocyjnego skansenu oraz zwiększenia jego popularności a także organizowania wspólnych wydarzeń kulturalnych		
4	Wdrożenie nowych szlaków turystycznych	Opracowanie nowych szlaków turystycznych Budowa infrastruktury szlaków turystycznych Oznaczenie szlaków turystycznych	Opracowanie i wytyczenie nowych szlaków turystycznych i kulturowych: - pieszych - samochodowych - konnych - wodnych Budowa infrastruktury wypoczynkowo-informacyjnej (ławek, zadaszenia, tablic informacyjnych) Oznaczenie szlaków turystycznych oraz zabytków leżących na szlakach.	Starostwo Powiatowe we Włocławku, gminy powiatu włocławskiego	2014-2017
5	Zwiększanie kompetencji samorządów i właścicieli zabytków w zakresie ochrony materii zabytkowej	Wspieranie władz samorządowych Wspieranie właścicieli obiektów zabytkowych	Organizowanie konferencji dot. stanu zachowania zabytków na terenie powiatu, sposobów ich konserwacji, finansowania remontów, adaptacji, wypracowania wspólnej polityki ochrony zabytków Organizowanie szkoleń dot. przepisów prawnych regulujących ochronę zabytków Organizowanie konferencji dot.	Starostwo Powiatowe we Włocławku, gminy powiatu włocławskiego, Wojewódzki Konserwator Zabytków	2014-2017

			sposobów i zasad konserwacji zabytków a także sposobów pozyskiwania zewnętrznych środków na remont obiektów zabytkowych		
--	--	--	--	--	--

Priorytet V: Promocja zabytków i rozwój regionalnej tożsamości kulturowej z pomocą dóbr kultury.

L.p.	Cel	Zadanie	Działanie	Podmiot odpowiedzialny	Termin wykonania
1	Wzmocnienie regionalnej świadomości historycznej w programach edukacji	Edukacja z wykorzystaniem zasobów dziedzictwa kulturowego	<p>Opracowanie programu lekcji na temat zabytkowej architektury właściwej dla regionu Kujaw</p> <p>Opracowanie programu lekcji na temat historii Kujaw i miejscowych rodów szlacheckich w powiązaniu z zachowanymi zabytkami nieruchomymi i ruchomymi.</p> <p>Opracowanie programu gier edukacyjnych i terenowych, których uczestnicy zapoznaliby się z historią regionu i zabytkami powiatu.</p>	Starostwo Powiatowe we Włocławku	2014-2017
2	Opracowanie oferty turystycznej	<p>Opracowanie mapy powiatu z kompleksowo wyszczególnionymi zabytkami oraz atrakcjami turystycznymi o charakterze dziedzictwa kulturowego</p> <p>Opracowanie przewodnika opisującego atrakcje turystyczne powiatu o charakterze zabytkowym oraz innych</p>	<p>Opracowanie i publikacja mapy na stronie internetowej powiatu oraz na stronach gmin wchodzących w skład powiatu włocławskiego</p> <p>Opracowanie przewodnika i opublikowanie go w formie elektronicznej na stronie powiatu oraz na stronach gmin wchodzących w skład powiatu włocławskiego</p>	Starostwo Powiatowe we Włocławku, gminy powiatu włocławskiego	2014-2016

		materiałów o charakterze promocyjno-informacyjnym	Wydawanie i wspieranie publikacji (w tym folderów promocyjnych) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego powiatu		
3	Współpraca z mediami w celu rozwoju regionalnej tożsamości kulturowej	<p>Promowanie zabytków w telewizji</p> <p>Promowanie zabytków w prasie</p>	<p>Nawiązanie współpracy z telewizjami nadającymi w zasięgu regionalnym. Emisja programów przybliżających historię regionu i promujących zabytki powiatu włocławskiego</p> <p>Nawiązanie współpracy z lokalną prasą. Publikacja istniejących i planowanych ścieżek turystycznych.</p> <p>Publikacja opracowanej mapy zabytków powiatu.</p> <p>Informowanie o przedsięwzięciach i inwestycjach dot. zabytków powiatu włocławskiego.</p> <p>Promocja właściwego użytkowania zabytków, ich renowacji, rewitalizacji i adaptacji.</p> <p>Zamieszczanie poradnika o możliwości uzyskania dofinansowania na remont zabytku.</p>	Starostwo Powiatowe we Włocławku	działania ciągłe

		Promowanie zabytków w radiu	<p>Nawiązanie współpracy z lokalnymi rozgłośniami. Rozważenie możliwości opracowania cyklu krótkich audycji o lokalnych atrakcjach zabytkowych.</p> <p>Zapewnienie relacji z organizowanych przez powiat włocławski imprez o tematyce poświęconej zabytkom</p> <p>Informowanie o inwestycjach i przedsięwzięciach</p> <p>Informowanie o odbywających się szkoleniach w dziedzinie ochrony zabytków.</p>		
4	Propagowanie dziedzictwa kulturowego powiatu	Organizowanie cyklicznych imprez kulturalnych powiązanych z tematyką dóbr kultury oraz zabytków niematerialnych	<p>Inicjowanie i organizowanie przez powiat Europejskich Dni Dziedzictwa</p> <p>Organizowanie imprez i wystaw poświęconych zabytkom materialnym i niematerialnym</p>	Starostwo Powiatowe we Włocławku, gminy powiatu włocławskiego	2014-2017
5	Działania społeczne w materii ochrony zabytków	Organizowanie konkursów zwiększających świadomość społeczeństwa w zakresie ochrony zabytków	<p>Opracowanie warunków i ogłoszenie konkursu na najlepiej zachowany zabytek nieruchomy powiatu włocławskiego</p> <p>Opracowanie warunków i ogłoszenie konkursu na właściwą opiekę nad zabytkami</p>	Starostwo Powiatowe we Włocławku,	2014-2017

		Dofinansowywanie inicjatyw społecznych i lokalnych w zakresie dziedzictwa kulturowego	Opracowanie warunków i przyznawanie nagrody za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania ochrony kultury materialnej powiatu (w tym prac magisterskich i dyplomowych) Wspieranie lokalnych inicjatyw takich jak sale pamięci, konkursy, renowacje konkretnych obiektów związanych z historią regionu		
--	--	---	--	--	--

9. Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami

Zadania zaplanowane w niniejszym programie będą wykonywane za pomocą następujących instrumentów o charakterze:

1. Prawnym - poprzez:

- wnioskowane o wpisanie zabytków należących do starostwa do rejestru zabytków zgodnie z art. 9 u.o.z.;
- umieszczanie ustawowo określonych znaków informacyjnych, zgodnie z art. 12 u.o.z.;
- ustanowienie oraz prowadzenie listy społecznych opiekunów zabytków na podstawie art. 103 u.o.z.;
- wykonywanie decyzji administracyjnych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w oparciu o odpowiednie przepisy u.o.z.;

2. Finansowym - poprzez:

- finansowanie prac konserwatorskich i remontowych przy obiektach zabytkowych będących własnością powiatu włocławskiego;
- dofinansowywanie remontów i konserwacji zabytków nie będących własnością gminy na podstawie Uchwały nr XV/166/12 Rady Powiatu z dnia 30 sierpnia 2012 w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków na obszarze Powiatu Włocławskiego z późn. zm.;
- pozyskiwanie środków zewnętrznych w postaci korzystania z programów uwzględniających finansowanie z funduszy europejskich;
- dotacje;
- subwencje;
- dofinansowania;
- nagrody;

3. Koordynacyjnym - poprzez:

- wykonywanie postanowień wojewódzkiego programu ochrony zabytków oraz innych dokumentów strategicznych na poziomie wojewódzkim oraz krajowym;
- współpracę z gminami w zakresie zbudowania wspólnej polityki ochrony zabytków;
- współpracę z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;
- współpracę z ośrodkami akademickimi i naukowymi w zakresie ochrony zabytków;
- współpracę z Kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami;

4. Społecznych - poprzez:

- edukację za pomocą wprowadzenia zagadnień ochrony zabytków i historii regionu do programów nauczania szkół;
- promocję - za pomocą konkursów, imprez, wydawnictw etc.;
- aktywizację społeczeństwa - poprzez działania promocyjne na rzecz powołania społecznych opiekunów zabytków;
- współpracę z organizacjami społecznymi i organizacjami pożytku publicznego;

- działania prowadzące do tworzenia miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami i ich odpowiednim wykorzystaniem;
5. Kontrolnych - poprzez:
- ewaluację prac i nadzór nad stanem zachowania zabytków;
 - monitorowanie stanu wykonania przez gminy Gminnych Programów Opieki nad Zabytkami;
 - monitorowanie prawidłowości, aktualności i stanu wykonania przez gminy Gminnych Ewidencji Zabytków;
 - inwentaryzację i weryfikację zabytków widniejących w rejestrze i ewidencji zabytków;

10. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami

W ramach priorytetu I: "Renowacja i rewitalizacja zabytków na terenie powiatu włocławskiego":

1. Poziom wydatków z budżetu powiatu na ochronę i opiekę nad zabytkami;
2. Łączna wartość przeprowadzonych remontów i prac porządkowych w zabytkach należących do powiatu;
3. Łączna wartość dofinansowań do renowacji i konserwacji zabytków zgodnie z postanowieniami właściwej uchwały Rady Powiatu;
4. Łączna ilość obiektów poddanych renowacji i konserwacji ze środków powiatu;
5. Łączna wartość środków zewnętrznych pozyskanych na renowację i konserwację zabytków;
6. Ilość obiektów zabytkowych których własność przeniesiono na gminy bądź miasta;
7. Procent ukończenia ewidencji zieleni znajdującej się na terenie parków;
8. Ilość opracowanych informatorów dla właścicieli zabytków dot. pozyskiwania dofinansowań na remont i konserwację zabytków;
9. Ilość obiektów zabytkowych adaptowanych do nowych funkcji;
10. Ilość obiektów zabytkowych których funkcja została zmieniona;
11. Inne.

W ramach priorytetu II: "Ochrona materii zabytkowej za pomocą środków prawnych":

1. Łączna ilość umieszczonych tablic informacyjnych zgodnie z art. 12 u.o.z.;
2. Łączna ilość powołanych i odwołanych społecznych opiekunów zabytków;
3. Liczba wniosków o wpis do rejestru zabytków obiektów i zespołów zabytkowych należących do powiatu włocławskiego;
4. Łączna ilość ustanowionych pomników przyrody;
5. Łączna ilość utworzonych parków kulturowych;
6. Ilość programów strategicznych powiatu w których uwzględniono ochronę zabytków;
7. Inne.

W ramach priorytetu III: "Badanie i ewidencja istniejącej materii zabytkowej":

1. Ilość zabytków ujętych w wewnętrznej ewidencji zabytków należących do powiatu;
2. Procent zabytków zweryfikowanych pod względem stanu zachowania, walorów historycznych i ustalenia struktury własnościowej;
3. Ilość nawiązanych współpracy w sprawie obiektów militarystycznych o charakterze zabytkowym;
4. Ilość wykonanych przez gminy Gminnych Programów Opieki nad Zabytkami;
5. Ilość wykonanych przez gminy Gminnych Ewidencji Zabytków;
6. Inne.

W ramach priorytetu IV: "Zagospodarowanie zabytków dla rozwoju turystycznego regionu":

1. Ilość współpracy nawiązanych z organizacjami społecznymi w celu odbudowy linii kolejki wąskotorowej;
2. Ilość środków finansowych przeznaczonych rozbudowę turystyczną wokół zabytków megalitycznych w Wietrzychowicach, Sarnowie i Gaju;
3. Ilość opracowanych nowych ścieżek turystycznych i kulturowych;
4. Łączna ilość środków finansowych przeznaczonych na budowę infrastruktury wypoczynkowo-informacyjnej na trasie ścieżek turystyczno-kulturowych;
5. Ilość zorganizowanych konferencji dot. ochrony zabytków;
6. Ilość zorganizowanych szkoleń dot. ochrony zabytków;
7. Inne.

W ramach priorytetu V: "Promocja zabytków i rozwój regionalnej tożsamości kulturowej z pomocą dóbr kultury.":

1. Ilość opracowanych dla szkół programów lekcji i gier dot. ochrony zabytków i historii Kujaw;
2. Ilość opracowanych i wydanych przewodników, folderów, broszur informacyjnych, wydawnictw okolicznościowych poruszających tematykę zabytków leżących na terenie powiatu włocławskiego;
3. Ilość nawiązanych współpracy z mediami;
4. Ilość zorganizowanych imprez i wystaw poświęconym dziedzictwu kulturowemu;
5. Ilość zorganizowanych konkursów dot. ochrony i opieki nad zabytkami;
6. Łączna wartość dofinansowania inicjatyw społecznych i lokalnych w zakresie dziedzictwa kulturowego;
7. Inne.

11. Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami

Zgodnie z przepisami ustawy w zakresie sprawowania opieki nad zabytkami osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna posiadająca tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego finansuje prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy tym zabytku. Natomiast jednostka samorządu terytorialnego sprawując opiekę przy zabytkach, finansuje prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane ze środków własnych.

11.1. Finansowanie ze środków krajowych

Osoby fizyczne oraz jednostki organizacyjne mogą ubiegać się o udzielenie dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy tym zabytku. Dofinansowania udziela się na podstawie zawartej umowy pomiędzy beneficjentem a ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Środki pochodzą z "Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego". Dotacja może być udzielona w wysokości do 50% nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru lub 100% w przypadku zabytków o wyjątkowej wartości historycznej, artystycznej lub naukowej. Szczegółowe warunki i tryb udzielania dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków określa rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 6 czerwca 2005 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 939 z późn.zm.).

11.2. Finansowanie ze środków wojewódzkich

Dofinansowywanie prac konserwatorskich zabytków wpisanych do rejestru w województwie Kujawsko Pomorskim regulują: uchwała Nr XXV/497/08 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 września 2008 r. w sprawie ustalenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz uchwały Nr XXVI/437/12 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 września 2012 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Zgodnie z treścią dokumentu celem dotacji jest ochrona krajobrazu kulturowego i dziedzictwa

narodowego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, wspieranie i uzupełnianie działań właścicieli i zarządców zabytków dla zapewnienia ochrony i konserwacji wartościowych elementów substancji zabytkowej. Dotacje mogą być natomiast udzielone jedynie na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Województwa Kujawsko-Pomorskiego, dostępnych publicznie, posiadających istotne znaczenie historyczne, artystyczne lub kulturowe i znajdujących się w złym stanie technicznym. Dokument zawiera katalog zamknięty prac na które może zostać przyznane dofinansowanie. Natomiast o samą dotację ubiegać się może osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna posiadająca tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego.

Dotacji udzielić może również wojewódzki konserwator zabytków ze środków pochodzących z budżetu państwa w części której dysponentem jest wojewoda.

11.3. Finansowanie ze środków powiatowych

Na terenie powiatu włocławskiego dofinansowanie konserwacji zabytków wpisanych do rejestru regulują: uchwała Rady Powiatu nr XV/166/12 z 30 sierpnia 2012 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków na obszarze Powiatu Włocławskiego oraz uchwała Rady Powiatu nr XXIII/243/13 z 17 czerwca 2013 r. o zmianie uchwały w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków na obszarze Powiatu Włocławskiego.

Celem dotacji jest ochrona krajobrazu kulturowego i dziedzictwa narodowego na terenie Powiatu Włocławskiego, wspieranie i uzupełnianie działań właścicieli i zarządców zabytków dla zapewnienia ochrony i konserwacji wartościowych elementów substancji zabytkowej. Udziela się jej na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Powiatu Włocławskiego. Dotacja może być udzielona osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do zabytku, wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego, albo stosunku zobowiązaniowego. Dotacja może być udzielona w wysokości do 50 % nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru.

11.4. Finansowanie ze środków Unii Europejskiej

11.4.1 Program Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020

Zapisy dotyczące ochrony zabytków znajdują się w Osi priorytetowej VI: Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego. W ramach osi wyróżniono następujące Priorytet inwestycyjny 6.3 zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.

W ramach powyższego priorytetu inwestycyjnego wsparciem objęte będą kompleksowe zadania związane z ochroną i udostępnieniem, w tym turystycznym, zabytków o znaczeniu ogólnopolskim i światowym, w tym znajdujących się na liście Światowego Dziedzictwa UNESCO i liście obiektów uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii. Przewiduje się również realizację projektów dotyczących rozwoju zasobów kultury jako miejsc prezentacji dziedzictwa kulturowego, w tym poprzez poprawę standardów funkcjonowania instytucji kultury pełniących rolę kulturotwórczą i rolę ośrodków życia kulturalnego w wielu miastach Polski. Wspierane będą również nowoczesne rozwiązania w zakresie dostępu do kultury. W ramach inwestycji odnoszących się do ochrony dziedzictwa kulturowego wspierane będą projekty z zakresu

ochrony, zachowania i udostępnienia, w tym turystycznego, zabytkowych obiektów o znaczeniu ponadregionalnym, dotyczące renowacji zabytków nieruchomych wraz z otoczeniem, konserwacji zabytków ruchomych i ich digitalizacji (w przypadkach kiedy została ujęta jako element projektu). Beneficjentami w ramach priorytetu inwestycyjnego będą instytucje kultury, archiwa państwowe, jednostki samorządu terytorialnego, szkoły i uczelnie artystyczne prowadzone i nadzorowane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, kościoły i związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe, podmioty zarządzające obiektami indywidualnie wpisanymi na Listę Dziedzictwa UNESCO. Wsparcie będą mogły uzyskać również partnerstwa projektowe zawiązane przez uprawnionych beneficjentów

11.4.2 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

W Działaniu 6.8 Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich w poddziałaniu 6.8.1: Badania i inwestycje związane z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej.

W ramach poddziałania przewidziano odnawianie lub poprawa stanu obiektów budowlanych, w tym zabytkowych, służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego oraz zakup obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie z przeznaczeniem na cele publiczne. Rodzaj pomocy ma przyjąć formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji, w szczególności:

- koszty przebudowy lub modernizacji obiektów budowlanych;
- koszty zakupu sprzętu, materiałów i usług, służących realizacji operacji;
- koszty ogólne, bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją operacji.

Beneficjentami powyższych działań mają być gminy, instytucje kultury, dla których organizatorem są jednostki samorządu terytorialnego oraz kościoły lub inne związki wyznaniowe.

11.4.3. Kujawsko-Pomorski Program Operacyjny na lata 2014-2020

Ochrona zabytków ujęta jest w Osi priorytetowej IV: Region przyjazny środowisku, Priorytecie inwestycyjnym 6.3 Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego. Realizacja programu inwestycyjnego ma służyć z jednej strony zachowaniu dziedzictwa naturalnego i kulturowego oraz rozwojowi zasobów kultury, z drugiej bardziej efektywnemu ich wykorzystaniu dla rozwoju społeczno-gospodarczego regionu jako źródła realnych korzyści ekonomicznych. Wsparcie w ramach programu inwestycyjnego skierowane zostanie na projekty infrastrukturalne realizowane w instytucjach kultury, bibliotekach, archiwach, muzeach, obiektach i na obszarach zabytkowych, obszarach przemysłowych o wartościach historycznych, a także na konserwację zabytków ruchomych i materiałów archiwalnych stanowiących dziedzictwo dokumentacyjne.

Przewiduje się także wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych walorów środowiskowych i kulturowych regionu pod kątem komercyjnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego i naturalnego regionu (np. produkt regionalny), w tym poprzez dofinansowanie działalności i rozwój centrów informacji turystycznej i kulturalnej. Beneficjentami będą jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia oraz samorządowe jednostki organizacyjne; inne podmioty posiadające osobowość prawną; państwowe jednostki organizacyjne; organy władzy, administracji rządowej; przedsiębiorstwa; organizacje pozarządowe; kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych. Program realizowany będzie przy zastosowaniu instrumentu ZIT dla obszarów miejskich (w rozumieniu art. 7 rozporządzenia EFRR) tj. na terenie Bydgoszczy i Torunia i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie oraz miast o charakterze regionalnym i subregionalnym (Grudziądz, Inowrocław, Włocławek) i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie oraz instrumentu podobnego do ZIT na poziomie powiatowym.

12. Część graficzna programu opieki nad zabytkami

Przykłady architektury sakralnej:

Kościół p.w. św. Stanisława Biskupa w Brześciu Kujawskim

Kościół p.w. Św. Trójcy w Dąbiu Kujawskim

Kościół ewangelicki w Izbicy Kujawskiej

Synagoga w Lubrańcu

Przykłady architektury rezydencjalnej:

Dwór w Żydowie

Dwór w Mchówku

Pałac w Falborzu

Pałac w Wieńcu

Pałac w Wieńcu - elewacja frontowa

Przykłady obiektów użyteczności publicznej:

Ratusz w Brześciu Kujawskim

Szkoła rolnicza w Starym Brześciu

Przykłady architektury sepulkralnej:

Kaplica cmentarna w Chodczu

Kaplica w Czarmaninku

Kaplica w Pustyni

Przykłady zabytków techniki:

Wiatrak typu "Kozłak" w Chodczu

Stacja kolejki wąskotorowej w Boniewie

Pozostałości kolejki wąskotorowej w Boniewie

Zabytki będące własnością powiatu włocławskiego i Skarbu Państwa reprezentowanego przez Starostę Włocławskiego:

Dwór w Otmianowie

Park podworski w Śmiłowicach

Pałac w Brzeziu

Dwór w Lubieniu Kujawskim

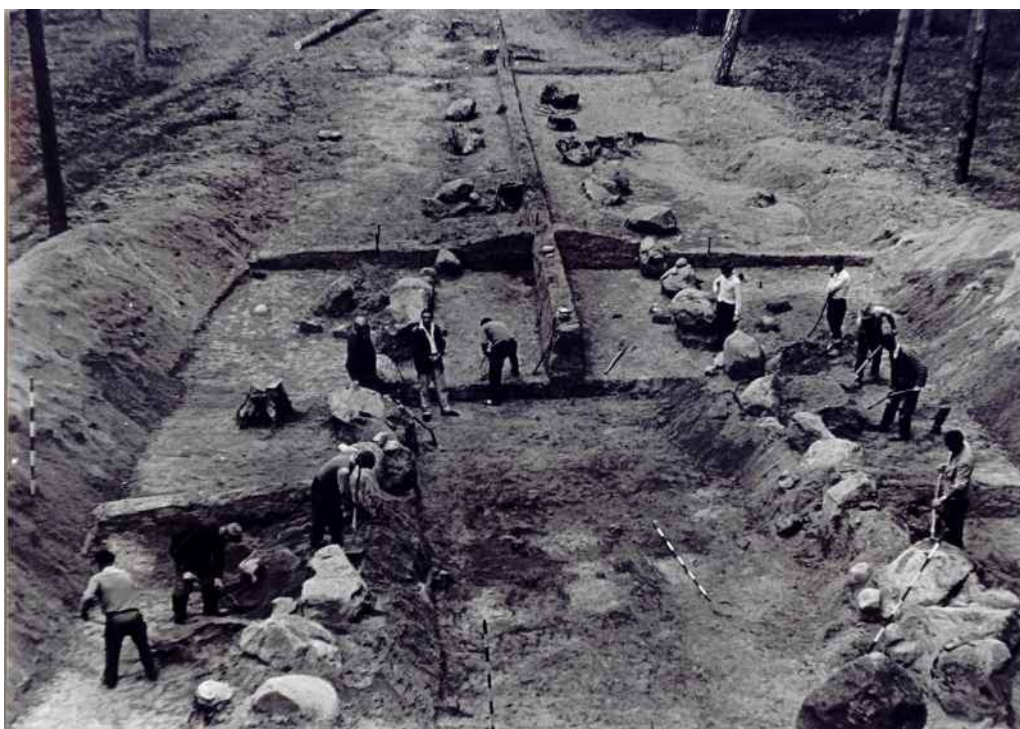
Dwór w Ossowie

Dwór w Ossowie

Grobowiec neolityczny w Wietrzychowicach

Grobowiec nr 1 w Wietrzychowicach podczas badań archeologicznych przeprowadzonych w roku 1968 r

Aneks I: Wykaz zabytków na terenie powiatu włocławskiego znajdujących się w ewidencji i rejestrze zabytków

Wykaz zabytków znajdujących się na terenie gminy Baruchowo

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Rejestr zabytków
1	Baruchowo	zespół dworsko – parkowy :		1984. 07. 20- A/1245
1.1		dwór	XIX w. k.	
1.2		park dworski	XIX w. k.	
1.3		aleja dojazdowa lipowa	XIX w. k.	
2	Czarne	zespół dworsko – parkowy :	XIX/XX w.	1984. 09. 17- A/1223
2.1		dwór drewniany	1870	
2.2		park dworski	XIX w. 2 poł.	
2.3		gajówka drewniana	XIX w. k.	
3	Goreń Duży	dom drewniany 26	1900 ok.	
4	Goreń Duży	dom drewniany 38	XX w. pocz.	
5	Goreń Nowy	dom drewniany 5	XX w. pocz.	
6	Goreń Nowy	dom drewniany 11	XX w. pocz.	
7	Grodno	gródek stożkowy		1986. 12. 30 – C/134
8	Kłótno	zespół kościoła parafialnego:		
8.1		kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. Trójcy wraz z terenem przykościelnym w granicach ogrodzenia	1878-1881	1995. 01. 20 – A/716
8.2		dzwonnica	1880 ok.	
8.3		plebania	1920 ok.	
8.4		budynek gospodarczy	XX w. pocz.	
8.5		ogrodzenie	XIX/XX w.	
8.6		figura Jezusa Chrystusa	1948	
8.7		starodrzew		
9	Kłótno	cmentarz parafialny rzymskokatolicki :	1900 ok.	
9.1		historyczne nagrobki	XX w. 1 poł.	
9.2		ogrodzenie z bramą	XX w. 1 poł.	
9.3		starodrzew		
10	Kłótno	d. cmentarz parafialny rzymskokatolicki :	XIX w. k.	

10.1		historyczne nagrobki (szczątkowe)		
10.2		słupy bramne	XIX w. k.	
10.3		starodrzew		
11	Kurowo	figura św. Tekli (obok 2 lipy)	1776	
12	Kurowo – Kolonia	figura Matki Boskiej	1919	
13	Kurowo	szpaler kasztanowców		
14	Leonowo	cmentarz ewangelicki : historyczne nagrobki (szczątkowe), starodrzew	1900 ok.	
15	Okna	dom drewniany 19	1890 ok.	
16	Okna	dom drewniany 21 (d. nr 22)	XIX w. k.	
17	Okna	dom drewniany 25	1880 ok.	
18	Okna	dom drewniany 31	XIX w. k.	
19	Świątkowice - Patrowo	aleja lipowa		
20	Zawada Nowa	zespół dworsko – parkowy :		
20.1		dwór	XIX w. 1 poł.	
20.2		budynek inwentarski	XIX w. 2 poł.	
20.3		park dworski	XIX w. poł.	
21	Zakrzewo	park dworski	XIX w. 2 poł.	1984. 07. 25 – A/1307

Wykaz zabytków znajdujących się na terenie gminy Fabianki

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Rejestr zabytków
1	Bogucin	figura MB	1946	
2	Chełmica Duża	zespół kościoła parafialnego :		
2.1		kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. Jakuba z terenem otaczającym wyznaczonym na załączniku do decyzji	1906-1917	1994. 03. 25 – A/480
2.2		plebania	pocz. XX w.	
2.3		ogrodzenie	pocz. XX w.	
2.4		starodrzew		
3	Chełmica Duża	cmentarz parafialny rzymskokatolicki :	XIX w. 2 poł.	
3.1		nagrobki historyczne		
3.2		ogrodzenie		
3.3		starodrzew		
4	Chełmica Duża	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1998. 12. 14 – A/1195
4.1		park dworski	XVIII w.	
4.2		d. oficyna i stajnia	XIX w. 1 poł.	
4.3		d. oficyna i powozownia	XIX w. 1 poł.	
4.4		kuźnia, ob. magazyn	XIX w. 2 poł.	
4.5		dom ogrodnika, ob. budynek mieszkalny nr 4	XIX w. k.	
5	Chełmica Duża	<u>budynki administracyjno – mieszkalne zespołu cukrowni:</u>		
5.1		budynek dyrekcji, ob. dom nr 30	1900	
5.2		dom 3, ob. dom nr 24	1900	
5.3		dom 4, ob. dom nr 19	1900	
5.4		dom 5, ob. dom nr 18	1900	
5.5		starodrzew		
6	Chełmica Duża	<u>budynki produkcyjne zespołu cukrowni :</u>		
6.1		budynek główny	1900	
6.2		biuro techniczne i laboratorium	1900	
6.3		magazyn cukru	1900	
6.4		pakownia i segregacja	1900	

6.5		wapniarnia	1900	
6.6		warsztat	1900	
6.7		kotłownia	1900	
7	Chełmca Mała	wiatrak koźlak drewniany	XIX w. 3 ćw.	
8	Chełmca Cyprianka	aleja kasztanowcowa		
9	Cyprianka	kapliczka przydrożna MB		
10	Fabianki	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1997. 04. 24 – A/726
10.1		dwór, ob. dom nr 12	XX w. pocz.	
10.2		park dworski	XIX w.	
10.3		oficyna	XIX w. 4 ćw.	
10.4		rządcówka (dom ogrodnika ?)	XIX w. 4 ćw.	
10.5		obora	XIX w. k.	
10.6		spichlerz	1900 ok.	
10.7		dom drewniany nr 93 (d. nr 7) osiedla pracowników folwarcznych	1914	
10.8		dom drewniany nr 92 (d. nr 8) osiedla pracowników folwarcznych	1914	
10.9		dom drewniany nr 91 (d. nr 9) osiedla pracowników folwarcznych	1914	
10.10		dom drewniany nr 90 (d. nr 10) osiedla pracowników folwarcznych	1914	
10.11		budynek gospodarczy	1 poł. XX w.	
11	Fabianki – Bogucin	szkoła	1920	
12	Fabianki	dom	pocz. XX w.	
13	Fabianki	dom nr 34	pocz. XX w.	
14	Fabianki	dom drewniany nr 35	pocz. XX w.	
15	Fabianki	dom nr 36	pocz. XX w.	
16	Fabianki	dom nr 37	pocz. XX w.	
17	Fabianki	kapliczka przydrożna	1946	
18	Łęg Witoszyn	cmentarz ewangelicki : historyczne nagrobki, starodrzew	XIX w. 2 poł.	
19	Nasiegniewo	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1991. 03. 21 – A/1480
19.1		dwór drewniany	XIX w. poł. ok.	
19.2		park dworski	XIX w. 1 poł.	
19.3		oficyna murowano-drewniana	XIX w. k.	
19.4		czworak	XIX w. 2 poł.	

19.5		kuźnia	XIX w. k.	
		obora - chlewnia – przebudowana	XIX w. 2 poł.	
19.6		obora	pocz. XX w.	
20	Nasiegniewo	szkoła	1920 ok.	
21	Nasiegniewo	figura Chrystusa	2 ćw. XX w.	
22	Nasiegniewo	aleja jesionowa		
23	Szpetal Górny	<u>zespół kościoła parafialnego :</u>		
23.1		kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. Józefa wraz z terenem otaczającym wyznaczonym na załączniku do decyzji	1808-1809	1994. 03. 25 – A/481
23.2		kostnica	1808-1809	
23.3		brama z ogrodzeniem	XIX w. 4 ćw.	
23.4		krzyż	ok. 1918	
23.5		starodrzew		
24	Szpetal Górny	cmentarz paraf. rzymskokatolicki: historyczne nagrobki, starodrzew	XIX w. 2 poł.	
25	Szpetal Górny	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1991. 04. 16 – A/1479
25.1		lamus– oficyna	XVI/XVII w.	
25.2		park dworski	XIX w. 2 poł.	
25.3		budynek inwentarski – obora, chlew, ob. magazyn	1885	
		czworaki drewniane – 1 przebudowany – skreślony z rej. w 1997 r, 2 nie istnieje	XIX w. 4 ćw.	
25.4		stajnia z wozownią, ob. dom 186	1888	
25.5		ośmiorak, ul. Klonowa 2-3	1938	
26	Szpetal Górny	aleja jaworowo – lipowo – dębowo – jesionowa		
27	Szpetal Górny	aleja lipowa		
28	Szpetal Górny	aleja lipowa		
29	Szpetal Górny	kapliczka przydrożna	1900 ok.	
30	Rumunki Bogucińskie	cmentarz ewangelicki : historyczne nagrobki, starodrzew	XIX w. 2 poł.	
31	Uniechowo	park dworski	XX w. pocz.	
32	Uniechowo	krzyż przydrożny metalowy	1899	
33	Wilczeniec	cmentarz ewangelicki : historyczne nagrobki, starodrzew	XIX w. 2 poł.	

34	Witoszyn Nowy	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
34.1		oficyna	XX w. pocz.	
34.2		park dworski	XIX w. 2 poł.	
35	Zarzewo Stare	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
35.1		dwór	1890 ok.	1983. 04. 21 – A/1400
35.2		pozostałości parku	XX w. pocz.	
36	Zarzewo	grodzisko wczesnośredniowieczne		1965. 11. 04 – C/48

Wykaz zabytków znajdujących się na terenie gminy Lubanie

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Rejestr zabytków
1	Bodzia	cmentarz ewangelicki	XIX w. k.	
2	Bodzia	dom gliniany nr 4	4 ćw. XIX w.	
3	Bodzia	dom gliniany nr 5	2 poł. XIX w.	
4	Bodzia	dom gliniany nr 19	4 ćw. XIX w.	
5	Bodzia	figura przydrożna Matki Bożej	1947	
6	Kazimierzewo	zespół osadniczy – wielokulturowe stanowisko archeologiczne		1997. 12. 31 – C/151
	Kazimierzewo – Janowice	zespół dworsko – parkowy :		
		dwór	XIX w. 4 ćw.	Nie istnieje
7		park dworski	XIX w. poł.	
8	Lubanie	zespół kościoła parafialnego :		
8.1		kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. Mikołaja wraz z terenem przykościelnym w granicach ogrodzenia	1909	1994. 03. 25 – A/479
8.2		dzwonnica	1909	
8.3		ogrodzenie z bramą	1900 ok.	
8.4		kapliczka z figurą Chrystusa Króla	1947	
9	Lubanie	plebania	1 ćw. XX w.	
10	Lubanie	cmentarz parafialny rzymskokatolicki	XIX w. k.	
11	Lubanie	kapliczka MB na cmentarzu parafialnym	1872	
12	Lubanie	dom nr 7	1 ćw. XX w.	
13	Lubanie	dom nr 22	pocz. XX w.	
14	Lubanie	dom nr 26	pocz. XX w.	
15	Lubanie	dom nr 26	pocz. XX w.	
16	Lubanie	dom gliniany nr 32	1885	
17	Lubanie	dom nr 34	4 ćw. XIX w.	
18	Lubanie	dom nr 39	Ok. 1920	
19	Lubanie	dom nr 50	1 ćw. XX w.	
20	Lubanie	budynek gospodarczy nr 50	Ok. 1900	

21	Lubanie	kapliczka przydrożna	I. 20-te XX w., remont – po 1946	
22	Lubanie	historyczny układ ruralistyczny		
23	Probostwo Górne	dom nr 80	1 ćw. XX w.	
24	Probostwo Górne	dom nr 86	1 ćw. XX w.	
25	Ustronie	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
25.1		dwór, ob. szkoła	XIX w. 3 ćw.	
25.2		brama do parku	4 ćw. XIX w.	
25.3		park – ogród	XX w. 20 lata	
26	Ustronie	dwór obronny – grodzisko późnośredniowieczne	XVII w pocz.	1965. 09. 15 – C/27

Wykaz zabytków znajdujących się na terenie gminy Włocławek

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Rejestr zabytków
1	Adamino	dom drewniany nr 8	ok. 1900	
2	Dąb Polski	dom drewniany 10	1819 przed	
3	Dąb Polski	krzyż przydrożny		
4	Dębice	relikty nowożytnego pawilonu dworskiego		1996. 01. 24 – C/149
5	Dębice	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1987. 12. 30 – A/1497
5.1		dwór	XIX w. poł. ok.	
5.2		park dworski	XVIII, XIX, XX w.	
5.3		rządcówka	XIX w. poł.	
5.4		spichlerz z działką nr 96/16	XIX w. poł.	
		stajnia, nie istnieje, skreślone w 2008	XIX w. poł.	
		stodoła, nie istnieje skreślone w 2008	XIX w. poł.	
		wozownia, nie istnieje skreślone w 2008	XIX w. poł.	
5.5		budynek mieszkalny folwarczny	1 poł. XX w.	
5.6		czworak	XIX w. poł.	
6	Dębice	krzyż przydrożny	1 ćw. XX w.	
7	Dębice Ludwinowo	aleja topolowo – lipowa		
8	Humlin	dom nr 4	lata 20-te XX w.	
9	Humlin	dom nr 6	1933	
10	Humlin	spichlerz nr 6	l. 30-te XX w.	
11	Humlin	dom nr 9	ok. 1870	
12	Józefowo – Potok	kaszarnia	1936	
13	Józefowo – Potok	młyn wodny, ob. elektryczny	1925	
14	Kawka	kapliczka przydrożna	1 ćw. XX w.	
15	Kruszyn	historyczny układ ruralistyczny		
16	Kruszyn	<u>zespół kościoła parafialnego :</u>		
16.1		kościół paraf rzymskokatolicki pw. św. MB Królowej Polski	1955-1957	
16.2		plebania	1920 ok.	
16.3		budynek gospodarczy I	XX w. 20 lata	
16.4		budynek gospodarczy II	XX w. 20 lata	

16.5		ogrodzenie	XX w. 20 lata	
17	Kruszyn	organistówka, ul. Włocławska 60	XX w. pocz.	
18	Kruszyn	<u>cmentarz parafialny rzymskokatolicki :</u>	3 ćw. XIX w.	
18.1		nagrobki historyczne		
18.2		ogrodzenie		
18.3		starodrzew		
19	Kruszyn	park podworski	XIX w. 2 poł.	
20	Kruszyn	szkoła, ul. Włocławska 6	1930 ok.	
21	Kruszyn	budynek gospodarczy przy szkole, ul. Włocławska 6	XX w. pocz.	
22	Kruszyn	dom, ul. Kazimierza Wielkiego 83	1 ćw. XX w.	
23	Kruszyn	dom, ul. Szkolna 2	1935	
24	Kruszyn	figurka Chrystusa przydrożna	XX w. pocz.	
25	Kruszyn	figurka NMP przydrożna	1919	
26	Kruszynek – Dobra Wola	droga brukowa (1400 m)	lata 30-te XX w.	
27	Kruszynek	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
27.1		dwór	XIX w. poł. ok.	
27.2		pozostałości parku dworskiego	XIX w. 2 poł.	
28	Kruszynek - Chocień	aleja kasztanowa	XIX w. 1 poł.	
29	Ładne (Mursk)	<u>cmentarz ewangelicki :</u>	1900 – 1920	
29.1		nagrobki historyczne		
29.2		brama cmentarna	1920 ok.	
29.3		starodrzew		
30	Ładne (Mursk)	szkoła i zbór ewangelicki, ob. dom	1896	
31	Modzerewo	kaplica ewangelicka, ob. filialna rzymskokatolicka p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	1934	
32	Modzerewo	brama do kaplicy ewangelickiej	1934	
33	Modzerewo	figura MB	2 ćw. XX w.	
34	Modzerewo	figura przydrożna NMP	1. 20-te XX w., remont po 2000	
35	Modzerewo	dom z częścią inwentarską nr 49	2 ćw. XX w.	
36	Nowa Wieś	park podworski	XIX w. 2 poł.	
37	Pińczata	dom drewniany nr 32	pocz. XX w.	

38	Przerytka	dom drewniany 1	4 ćw. XIX w.	
39	Przerytka	kapliczka przydrożna z figurą Św. Józefa	Ok. 1930	
40	Ruda	leśniczówka drewniana	2 ćw. XX w.	
41	Ruda	stodoła drewniana przy leśniczówce	2 ćw. XX w.	
42	Skoki Duże	<u>zagroda nr 4 :</u>		1984. 08. 14 - 144/A
42.1		dom drewniany	1840-1845 ok.	
		chlew drewniany (przeniesiona do skansenu)	1850 ok.	
		drewutnia drewniana (przeniesiona do skansenu)	1900 ok.	
		obora ze stajnią drewniane (przeniesiona do skansenu)	1887	
		stodoła drewniana (przeniesiona do skansenu)	1850 ok.	
42.2		studnia z żurawiem drewniane	1880 ok.	
43	Skoki Duże	dom drewniany 4 (dawniej 3)	XX w. 3 ćw.	
44	Skoki Duże	dom gliniany 5	1860 ok.	
45	Skoki Duże	dom drewniano – murowany 10	XIX/XX w.	
46	Smólnik	<u>zespół budynków szkoły :</u>		
46.1		szkoła	1929	
46.2		dom nauczyciela	1929	
46.3		budynek gospodarczy	1929	
47	Smólnik	dom drewniany 17	XIX w. 4 ćw.	
48	Smólnik	dom drewniany 26	ok. poł. XIX w.	
49	Smólnik	dom drewniany 38	XIX w. 4 ćw.	
50	Smólnik	kapliczka przydrożna	l. 20-te XX w., remonty – po 1946	
51	Smólnik	kapliczka MB	1 ćw. XX w.	
52	Smólsk	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1985. 06. 5 – A/1219
52.1		dwór -	XIX w. 2 ćw.	
52.2		park dworski	XIX w. 1 poł.	
53	Smólsk	figurka Chrystusa	XX w. pocz.	
54	Smólsk	kapliczka NMP	XX w. pocz.	
55	Świętosław	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1992. 01. 20 – A/1477

55.1		dwór murowano-drewniany	XVIII/XIX w.	
55.2		park dworski	XIX w. 1 poł.	
55.3		kuźnia	XIX w. k.	
55.4		obora	XIX w. k.	
55.5		spichlerz	XIX w. k.	
55.6		stajnia	XIX w. k.	
55.7		stodoła, ob. magazyn	XIX w. k.	
55.8		obora (2)	1 ćw. XX w.	
55.9		stodoła	XIX w. k., pocz. XX	
55.10		czworak nr 2	XIX w. 2 poł.	
55.11		czworak nr 3	1 ćw. XX w.	
55.12		czworak nr 11	1 ćw. XX w.	
55.13		brama	XIX w. k.	
55.14		pozostałość alei lipowej		
56	Telażna Stara	dom drewniany 8	1 ćw. XX w.	
57	Warząchewka Polska	<u>zespół dworca kolejowego :</u>		
57.1		dworzec	1920 ok.	
57.2		budynek gospodarczy	1920 ok.	
57.3		budynek gospodarczy drewniany	1920 ok.	
57.4		szalet i budynek gospodarczy	1920 ok.	
58	Warząchewka Polska	szkoła	1959	
59	Wistka Królewska	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1991. 04. 22 – A/1196
59.1		dwór -	XIX w. poł. ok.	
59.2		park dworski	XVIII w. 2 poł.	
60	Wistka Królewska	kapliczka MB	1 ćw. XX w.	
61	Wójtowskie	dom drewniany 3	1913	
62	Włocławek – Kruszyn – Kruszynek – Świętosław – Nowa Wieś	Linia kolejki wąskotorowej		
63	Kutno – Włocławek – Aleksandrów Kuj. – Toruń	Linia kolejowa		

Wykaz zabytków znajdujących się na terenie miasta Lubrańca

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania	Rejestr zabytków
1	historyczny układ urbanistyczny		XVI w., XIX w.	
2	zespół kościoła parafialnego :			
2.1	kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. MB Szkaplerznej		1905-1906	1996. 07. 15 – A/471
2.2	ogrodzenie wraz z terenem przykościelnym w granicach działki nr 505		XIX/XX w.	
2.3	plebania	Ul. Św. Józefa 2	1901	
2.4	starodrzew			
3	zespół cmentarza parafialnego :			
3.1	cmentarz parafialny rzymskokatolicki i komunalny			1996. 07. 2 – A/659
3.2	kaplica cmentarna pw. św. Anny		1834	
3.3	ogrodzenie z bramą		XIX/XX w.	
3.4	starodrzew			
4	zespół pałacowo – parkowy :			1984. 07. 26 – A/1239
4.1	pałac Mniewskich, ob. internat LO		1827 po	
4.2	oficyna		1827 po	
4.3	park pałacowy		XIX w. pocz.	
4.4	budynek gospodarczy		XIX w. k.	
4.5	ogrodzenie z bramą		2 ćw. XIX w.	
5	bożnica, ob. Gminny Ośrodek Kultury -		XVIII w. poł. ok.	1960. 09. 07 - A/697
6	cmentarz ewangelicki		XIX w. 2 poł.	
7	cmentarz żydowski		XIX w. 2 poł.	
8	aleja lipowa			
9	dom	Św. Anny 12	pocz. XX w.	
10	dom	Św. Anny 15	pocz. XX w.	
11	dom	Św. Anny 22	pocz. XX w.	
12	dom	Brzeska 14	1900 ok.	
13	młyn elektryczny, ob. magazyn	Brzeska 33	1900 ok.	
14	dom	Brzeska 26	pocz. XX w.	
15	dom	Brzeska 39	pocz. XX w.	
16	dom	Brzeska 41	XIX/XX w.	

17	zespół budynków szkoły :	Brzeska 51		
17.1	szkoła		1924-1926	
17.2	oficyna z zespołu szkoły		1924-1926	
18	dom, dom parafialny	Św. Józefa 4		
19	dom	Św. Józefa 8	pocz. XX w.	
20	dom	Św. Józefa 10	pocz. XX w.	
21	dom	Kaliska 15	pocz. XX w.	
22	budynek d. domu ludowego i kina (ob. OSP Lubraniec)	Pl. Mariana Szulca 4	1930 ok.	
23	dom	Kujawska 7/ Sienkiewicza	lata 30-te XX w.	
24	figura przydrożna	Al.Lipowa/Wojska Polskiego	pocz. XX w.	
25	dom	Mickiewicza 4a/Pl. 3 Maja 1	pocz. XX w.	
26	dom	Mickiewicza 11	pocz. XX w.	
27	dom	Mickiewicza 23	XVIII w. k.	
28	dom	pl. 3 Maja 6/ Sienkiewicza	pocz. XX w.	
29	dom	pl. 3 Maja 7, 7a	pocz. XX w.	
30	dom	pl. 3 Maja 9	1931	
31	dom	pl. 3 Maja 11	pocz. XX w.	
32	dom	Sienkiewicza 5	pocz. XX w.	
33	dom	Sienkiewicza 11/Kujawska	pocz. XX w.	
34	dom	Sienkiewicza 48	pocz. XX w.	
35	dom	Sienkiewicza 58	pocz. XX w.	
36	mieszalnia pasz	Słowackiego		
37	dom	Wojska Polskiego 1	pocz. XX w.	

Wykaz zabytków znajdujących się na terenie gminy Lubraniec

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Rejestr zabytków
1	Annowo	figura przydrożna MB	1932	
2	Dąbie	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1957. 04. 25 – A/1332
		dwór , nie istnieje, skreślony z rejestru w 2004 r.	XVII/XVIII w.?	
2.1		oficyny ruina -	1900 ok.	
2.2		park dworski	XVIII w.	
2.3		mostek nad strugą	2 poł. XIX w.	
2.4		lodownia	XIX w. k.	
2.5		aleja lipowa	XIX w. k.	
3	Dąbie Kuj.	<u>zespół kościoła parafialnego :</u>		
3.1		kościół parafialny rzymskokatolicki drewniany pw. Św. Trójcy	1789-1790	1982. 11. 15 – A/429
3.2		plebania	XIX w. 2 poł.	
3.3		budynek gospodarczy	XIX w. 2 poł.	
3.4		ogrodzenie z bramami	XIX w. 2 poł.	
3.5		dzwonnica	l. 30-te XX w.	
3.6		figura MB przed kościołem	po 1920	
3.7		figura Chrystusa Króla przed kościołem	po 1920	
3.8		starodrzew		
4	Dąbie Kuj.	cmentarz parafialny rzymskokatolicki	XIX w. 2 poł.	
5	Dąbie Kuj.	figura przydrożna Chrystusa Pana	Ok. 1930	
6	Dąbie Kuj.	<u>zespół budynków szkoły :</u>		
6.1		szkoła	1928	
6.2		dom nauczyciela	1928	
6.3		budynek gospodarczy	1928	
6.4		szalet	1928	
7	Dąbie Kuj.	dom nr 5 (organistówka)	ok. 1900	
8	Dąbie Kuj.	dom nr 16A (d. szkoła)	ok. 1900	
9	Gołębin Parcele	cmentarz ofiar I wojny św.		

10	Kazanie	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1984. 07. 26 – A/1313
10.1		dwór	1918 po	
10.2		oficyny dworskiej ruina -	XIX w. k.	
10.3		park dworski	XIX w. 2 poł.	
		stajnia , przebudowana	1900 ok.	
		stodoła nie istnieje	1900 ok.	
10.4		czworak murowany	1900 ok.	
10.5		rządówka murowana	1900 ok.	
11	Kazanie	remiza straży pożarnej	1918	
12	Kłobia	<u>zespół kościoła parafialnego :</u>		1996. 08. 29 – A/490
12.1		kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. Wojciecha	1883-1888	
12.2		brama z ogrodzeniem wokół kościoła	XIX w. 2 poł.	
12.3		starodrzew wraz z terenem przykościelnym w granicach działki nr 59		
13	Kłobia	figura przykościelna MB	po 1920	
14	Kłobia	<u>zespół cmentarza parafialnego :</u>		1996. 07. 02 – A/661
14.1		cmentarz parafialny rzymskokatolicki	XIX w. 3 ćw.	
14.2		brama z ogrodzeniem -	k. XIX w.	
14.3		starodrzew		
15	Kłobia	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1984. 07. 26 – A/1237/1-2 (dawny nr rej. zab. – 135/A)
15.1		dwór -	1920 ok.	
		park dworski nie istnieje	XIX w.	
15.2		budynki gospodarcze folwarczne	XX w. pocz.	
16	Kłobia	dom nr 32a	Lata 20-te XX w.	
17	Kłobia	dom z budynkiem gospodarczym	1924	
18	Kłobia Wieś	dom nr 33	Lata 20-te XX w.	
19	Marysin	<u>zespół budynków Szkoły Rolniczej :</u>		
19.1		szkoła	Lata 20-te XX w.	
19.2		dom ogrodnika	Lata 20-te XX w.	

19.3		budynek gospodarczy	Lata 20-te XX w.	
19.4		lodownia		
20	Milżynek	kapliczka przydrożna z figurką MB	1941	
21	Ossowo	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1984. 07. 26 – A/1238
21.1		dwór -	XVIII w. k.	
21.2		park dworski	XIX w. 2 poł.	
22	Ossowo	młyn wodny drewniany, ob. elektryczny	1900 ok.	
23	Ossowo	dom młynarza	Lata 20 - te XX w.	
24	Ossowo	most drogowy nad przepustem przy stawach młyńskich	Pocz. XX w.	
25	Redecz Kalny	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1984. 07. 27 – A/1236
25.1		dwór -	XIX w. 2 poł.	
25.2		park dworski	XIX w. 2 poł.	
25.3		d. czworak I, ob. dom mieszkalny	1900 ok.	
25.4		d. czworak II, ob. dom mieszkalny	XIX w. k.	
25.5		bramy z ogrodzeniem parku dworskiego	1900 ok.	
25.6		d. rządówka, ob. dom mieszkalny	XX w. pocz.	
25.7		figura przydrożna MB	po 1920	
26	Sarnowo	neolityczne kujawskie grobowce megalityczne		1968. 05. 27 – C/68
27	Siarczyce	cmentarz ewangelicki	XIX w. 2 poł.	
28	Siarczyce	d. dwór, ob. dom mieszkalny nr 13	XX w. pocz.	
29	Siarczyce	aleja lipowa	XIX w. 2 poł.	
30	Siarczyce	kapliczka przydrożna na dębie	ok. 1900	
31	Siemnowek	kapliczka murowana przydrożna	1900 ok.	
32	Smogorzewo	kapliczka przydrożna murowana z figurą Św. Józefa z Dzieciątkiem	po 1920	
33	Sułkowo	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1984. 07. 27 – 138/A
33.1		dwór, nr 16 -	1890 ok.	
33.2		park dworski		
34	Sułkowo	grodzisko średniowieczne		1965. 09. 28 – C/38
35	Turowo	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
35.1		dwór	1920 ok.	

35.2		budynek folwarczny mieszkalny	XX w. pocz.	
35.3		stodoła	XX w. pocz.	
35.4		pozostałości parku dworskiego	XIX/XX w.	
36	Turowo	grodzisko średniowieczne		1985. 01. 31 – C/130
37	Turowo	kapliczka przydrożna	XIX w. k.	
38	Zgłowiączka	<u>zespół kościoła parafialnego :</u>		
38.1		kościół parafialny rzymskokatolicki pw. Narodzenia NMP -	XV w.	1981. 02. 17 – A/439
38.2		plebania (d. dwór)	XX w. 20 lata	
38.3		budynek gospodarczy	1920 ok.	
38.4		brama z ogrodzeniem wokół kościoła	1920 ok.	
38.5		starodrzew		
39	Zgłowiączka	cmentarz parafialny rzymskokatolicki	XIX w. k.	
40	Zgłowiączka	grodzisko średniowieczne		1965. 12. 13 – C/53
41	Zgłowiączka	<u>zespół budynków szkoły :</u>		
41.1		szkoła, nr 27	1929	
41.2		d. dom dyrektora szkoły, ob. mieszkalny nr 30	1929	
41.3		dom nauczyciela nr 29	1929	
41.4		szalet nr 27	1929	
42	Zgłowiączka	dom nr 11 (d. nr 24)	1900	
43	Zgłowiączka	figura przydrożna Matki Bożej	1938	
44	Zgłowiączka	historyczny układ ruralistyczny		
45	Żydowo	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1984. 07. 27 – A/1503
45.1		dwór	XIX w. 4 ćw.	
45.2		park dworski	XIX w. k.	
45.3		chlewnia I	XIX w. k.	
45.4		chlewnia II		
		lodownia – nie istnieje	XIX w. k.	
45.5		obora	XIX w. k.	
45.6		spichlerz	XIX w. k.	
45.7		kuźnia	XIX w. k.	
45.8		czworak	XIX w. k.	

45.9		czworak	XIX w. k.	
45.10		bramy z ogrodzeniem zespołu dworko – parkowo – folwarcznego	XIX w. k.	
46	Żydowo	figurka przydrożna Św. Józefa z Dzieciątkiem	1937	
47	Żydowo	figurka przydrożna Chrystusa	Lata 30-te XX w.	

Wykaz zabytków znajdujących się na terenie miasta i gminy Chocień

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Rejestr zabytków
1	Bodzanówek	zespół dworsko – parkowy :		
1.1		dwór	XIX w. poł. ok.	
1.2		spichlerz, ob. magazyn	1938-1940	
1.3		park dworski	XIX w. k.	
2	Borzynie	zespół dworsko – parkowy :		
2.1		rządcówka	XIX w. 3 ćw.	
2.2		stodoła	XIX w. 3 ćw.	
2.3		owczarnia	XIX w. 3 ćw.	
2.4		stajnia koni cugowych, ob. budynek gospodarczy	XIX w. 3 ćw.	
2.5		stajnia, ob. budynek gospodarczy	XIX w. 3 ćw.	
2.6		chlewnia	XIX w. 3 ćw.	
2.7		pozostałość parku dworskiego	XX w. pocz.	
3	Borzynie	cmentarz I wojny światowej	XX w. 1 ćw.	
4	Borzynie	d. krochmalnia	1911 r.	
5	Borzymowice	ruina turbinowni młyna wodnego	XIX w. k.	
6	Chocień	historyczny układ urbanistyczny		
7	Chocień	zespół dworsko – parkowy :		1994. 07. 22 – A/717
7.1		dwór, ul. Czerniewicka 2	XIX w. k.	
7.2		park dworski	1900 ok.	
7.3		piwnica ziemna, niedostępna	1900 ok.	
7.4		ogrodzenie z bramami i stróżówka ? (podobno to garaż, patrz niżej, sprawdzić)	1900 ok.	
7.5		czworak I	1900 ok.	
7.6		czworak II	1900 ok.	
7.7		czworak III	1900 ok.	
7.8		dom rządcy i służby, ul. Parkowa 4	1900 ok.	

7.9		garaż, ob. dom, ul. Parkowa 5	1900 ok.	
7.10		kurnik, ob. dom	1900 ok.	
7.11		obora	1900 ok.	
7.12		spichlerz	1900 ok.	
8	Choceń	<u>zespół budynków cukrowni :</u>		
8.1		budynek główny cukrowni ul. Sikorskiego 1	1914	
8.2		portiernia, ul. Sikorskiego 2	1914	
8.3		dom urzędników nr 1, ob. dom, ul. Sikorskiego 3	1914 po	
8.4		budynek administracyjny, ob. dom, Sikorskiego 4	1914 po	
8.5		dom drewniany, ob. dom, ul. Sikorskiego 5	1914 po	
8.6		dom urzędników nr 2, ob. dom, ul. Sikorskiego 7	1914 po	
8.7		dom, ul. Sikorskiego 8	1914 po	
8.8		budynek administracyjny, ob. dom, Sikorskiego 9	1914 po	
8.9		sklep kolonialny, ul. Sikorskiego 10	1914 po	
8.10		piekarnia, ul. Świerczewskiego 38	1914 po	
8.11		młyn, ul. 19 Stycznia	ok. 1905	
8.12		trafostacja, ul. Sikorskiego 1	XIX/XX w.	
9	Choceń	<u>zespół budynków szkoły, ul. Sikorskiego 12 :</u>		
9.1		szkoła	XIX/XX w.	
9.2		dom wielorodzinny	XIX/XX w.	
9.3		starodrzew	XIX/XX w.	
10	Choceń	cmentarz parafialny rzymskokatolicki	XIX w. k.	
11	Choceń	<u>gródek stożkowy</u>		1985. 01. 31 – C/124
12	Czerniewice	<u>zespół dworca kolejowego :</u>		
12.1		dworzec	1893	
12.2		magazyn sprzętu	1892	
12.3		dom pracowników kolei nr 7	1900 ok.	
12.4		budynek gospodarczy przy domu nr 7	1893	
12.5		dom pracowników kolei nr 8	1900 ok.	
13	Czerniewice (wł. Czerniewicki)	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
13.1		dwór	XIX w. k.	

13.2		park dworski	1900 ok.	
14	Czerniewice	dom, ul. Wiejska 3a (d. nr 16), ob. biura SR Czerniewice	1920 ok.	
15	Czerniewice	magazyn zbożowy, ul. Wiejska	1900 ok.	
16	Czerniewice	mleczarnia, ob. punkt skupu mleka	1900 ok.	
17	Czerniewice	młyn elektryczny	1900 ok.	
18	Jarantowice	<u>zespół dworsko parkowy :</u>		1994. 11. 28 – A/1471
18.1		dwór	1914 - 1915	
18.2		park dworski	XVIII/XIX, XX	
18.3		stodoła, kuźnia i stelmarnia	XIX w. 1 poł.	
18.4		obora, dawna stajnia koni cugowych i wozownia	XIX w. 1 poł.	
18.5		owczarnia	XIX w. 1 poł.	
18.6		stodoła	XIX w. 1 poł.	
18.8		stróżówka	XIX w. 1 poł.	
19	Krukowo	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
19.1		dwór	XIX/XX w.	
19.2		starodrzew		
20	Kuźnice	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1994. 12. 30 – A/1293
20.1		dwór	XIX w. 2 poł.	
20.2		park dworski	XIX w. 2 poł.	
20.3		kuźnia z garażem i szopą	XIX w. k.	
20.4		budynek gospodarczy (kurnik) z piwnicą ziemną	XIX w. k.	
20.5		piwnica ziemno – murowana	XIX w. k.	
20.6		rządcówka, ob. budynek gospodarczy	1900 ok.	
20.7		stajnia i magazyn zbożowy (spichlerz)	XIX w. k.	
20.8		stodoła	XIX w. k.	
20.9		czworak	1900 ok.	
20.10		ośmiorak		
20.11		brama	1900 ok.	
20.12		brama w ogrodzeniu	1900 ok.	
21	Kuźnice	kapliczka	Pocz. XX w.	
22	Lutobórz	dom nr 15	1934	

23	Lutobórz	park dworski	XIX w.	
24	Olganowo	zespół dworsko – parkowy :		1995. 12. 20 – A/1467
24.1		dwór	1920 po	
24.2		park dworski	XIX i XX w.	
24.3		chlewnia	XIX w. k.	
		obora, nie istnieje	XIX w. k.	
24.4		spichlerz	XIX w. k.	
24.5		stajnia	XIX w. k.	
25	Siewiersk	dwór	XIX w. k.	
26	Siewiersk	brama z zespołu dworskiego	XIX/XX w.	
27	Skibice	zespół dworsko – parkowy :		
27.1		dwór	1932	
27.2		park dworski	1932	
27.3		brama	1 ćw. XX w.	
28	Stare Nakonowo	zagroda nr 22 :		
28.1		owczarnia	XIX w. 4 ćw.	
28.2		spichlerz	XIX w. 4 ćw.	
28.3		stodoła	XIX w. 4 ćw.	
29	Szczytno	zespół dworsko – parkowy :		
29.1		dwór murowany, ob. szkoła	XIX w. k.	
29.2		park dworski	XIX w. 2 poł.	
30	Szczytno	dom nr 2	1929 – 1932	
31	Szczytno	stajnia z wozownią nr 2	1920 – 1929	
32	Szczytno	aleja jesionowo - robiniowo – kasztanowcowa		
33	Śmiłowice	zespół dworsko – parkowy :		
33.1		park dworski	XIX w. 2 poł.	1995. 06. 07 – A/1469
33.2		dom rządcy	XIX w. 2 poł.	
33.3		obora	XIX w. 2 poł.	
33.4		budynek gospodarczy	po 1875	
34	Śmiłowice	cmentarz parafialny rzymskokatolicki	XIX w. k.	

35	Śmiłowice	zagroda nr 12 : dom, stodoła	pocz. XX w.	
36	Śmiłowice	dom nr 32b	XIX w. k.	
37	Śmiłowice	plebania nr 38	pocz. XX w.	
38	Śmiłowice	młyn wodny drewniany, ob. zrujnowany	1895 ok.	
39	Śmiłowice – Choceń	aleja jesionowa		
40	Śmiłowice – Krukowo	aleja jesionowa		
41	Wichrowice	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
41.1		dwór	1940	
41.2		stajnia z wozownią	pocz. XX w.	
41.3		park dworski	XIX w. k.	
42	Wichrowice	kapliczka przydrożna	XX w. pocz.	
43	Wilkowice	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1997. 03. 24 – A/1465
43.1		dwór, ob. dom nr 109	XIX w. k.	
43.2		park dworski	XIX/XX w.	
43.3		obora z chlewnią	XIX w. k.	
		stodoła, ob. obora, przebudowana utraciła cechy stylowe	XIX w. k.	
43.4		stolarnia	XIX w. k.	
43.5		chlewnia	XIX w. k.	
43.6		ośmiorak	k. XIX w.	
44	Wilkowiczki	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
44.1		dwór	XIX w. 3 ćw.	
44.2		park dworski	XIX w. 2 poł.	
45	Ząbin	dwór	XIX w. k.	

Wykaz zabytków znajdujących się na terenie gminy Boniewo

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Rejestr zabytków
1	Boniewo	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1984. 09. 6 – A/1231
1.1		dwór, ob. apteka i dom	XIX w. poł. ok.	
1.2		park dworski	XIX w. 2 poł.	
1.3		suszarnia	1900 ok.	
1.4		obora	1900 ok.	
2	Boniewo	<u>cmentarz parafialny rzymskokatolicki :</u>	XIX/XX w.	1992. 04. 29 – A/1198
2.1		historyczne nagrobki		
2.2		brama cmentarna	1899	
2.3		starodrzew		
3	Boniewo	<u>zespół budynków szkoły :</u>	1929 – 1930	
3.1		szkoła	1929	
3.2		dom nauczyciela	1930	
4	Boniewo	dworzec kolejki wąskotorowej	1920 ok.	
5	Boniewo	wieża ciśnień	1920	
6	Boniewo	magazyn sprzętu		
7	Boniewo	linia kolejki wąskotorowej	XX w. pocz.	
8	Jerzmanowo	dworzec kolejki wąskotorowej	ok. 1920	
9	Grójec	park dworski	XIX w. 2 poł.	
10	Grójczyk	park dworski	XIX w. 2 poł.	
11	Kaniewo	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1984. 09. 15 – A/1246
11.1		dwór	1912-1914	
		park dworski- nie istnieje	XIX w. 2 poł.	
12	Lubomin	cmentarz rzymskokatolicki	XIX w. k.	
13	Mikołajki	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
13.1		dwór	XIX w. k.	
13.2		park dworski	XIX w. k.	
13.3		obora	XIX w. k.	
13.4		droga brukowana do d. folwarku	XIX w. k.	

14	Osiecz Wielki	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
14.1		pałac	XIX w. poł. ok.	
14.2		oficyna, ob. dom nr 38	XIX w. 1 poł.	
14.3		pawilon ogrodowy	XIX w. 3 ćw.	
14.4		spichlerz	XIX w. poł. ok.	
14.5		stajnia z wozownią	XIX w. poł. ok.	
14.6		ogrodzenie	XIX w. poł. ok.	
14.7		park dworski	XIX w. 1 poł.	
15	Osiecz Wielki	<u>dwór obronny – grodzisko</u>	XV – XVI w.	1994. 12. 29 – C/146
16	Otmianowo	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1984. 09. 6 – A/1230
16.1		dwór	XIX w. 2 poł.	
16.2		park dworski	XIX w. 2 poł.	

Wykaz zabytków znajdujących się na terenie miasta i gminy Izbicy Kujawskiej

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Rejestr zabytków
1	Błenna	<u>zespół kościoła parafialnego :</u>		
1.1		kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. św. Małgorzaty i Michała Archanioła	1861	1998. 03. 24 – A/489
1.2		ogrodzenie	1861 – 1877	
1.3		starodrzew i teren w granicach określonych na zał. do decyzji		
1.4		plebania, nr 12	1920-1925	
2	Błenna	d. organistówka, ob. dom	I. 20-te XX w.	
3	Błenna	kapliczka przydrożna MB	k. XIX w.	
4	Błenna	cmentarz parafialny rzymskokatolicki	XIX w. k.	
5	Błenna	zagroda nr 26 :		
5.1		dom gliniany	1900	
5.2		stodoła gliniana	1900	
6	Chociszewo	cmentarzysko z epoki brązu kultury lużyckiej		1969.12.08 – C/113
7	Chotel	<u>zespół dworsko – folwarczny :</u>		
7.1		dwór	k. XIX w.	
7.2		budynek gospodarczy – magazyn z d. folwarku	k. XIX w.	
7.3		ogrodzenie	k. XIX w.	
7.4		starodrzew		
8	Chotel	czworak (1)	pocz. XX w.	
9	Chotel	czworak (2)	pocz. XX w.	
10	Chotel	czworak (3)	pocz. XX w.	
11	Chotel	czworak (4)	pocz. XX w.	
12	Chotel	czworak (5)	pocz. XX w.	
13	Chotel	czworak (6)	pocz. XX w.	
14	Chotel	kapliczka przydrożna	pocz. XX w.	
15	Gaj	neolityczny kujawski grobowiec megalityczny		1987. 06. 30 – C/136
16	Gaj	leśniczówka	1926	
17	Grochowiska	dom	I poł. XX w.	
18	Izbica Kujawska	młyn elektryczny mur., ul. Augustowska 2	ok. 1900	

19	Izbica Kujawska	dom, ul. Augustowska 8	pocz. XX w.	
20	Izbica Kujawska	dom, ul. Augustowska 14/16	pocz. XX w.	
21	Izbica Kujawska	dom, ul. Augustowska 22	pocz. XX w.	
22	Izbica Kujawska	dom, ul. Augustowska 24/26	pocz. XX w.	
23	Izbica Kujawska	<u>zespół kościoła parafialnego :</u>		
23.1		kościół parafialny rzymskokatolicki pw. Wniebowzięcia NMP	XV w.	1953. 01. 17- A/444
23.2		brama i ogrodzenie	1900 ok.	
23.3		dzwonnica	1900 ok.	
23.4		starodrzew		
24	Izbica Kujawska	plebania, ul. Toruńska 2	k. XIX w.	
25	Izbica Kujawska	budynek gospodarczy przy plebanii	ok. 1900	
26	Izbica Kujawska	cmentarz parafialny rzymskokatolicki	XIX w. k.	
27	Izbica Kujawska	ogrodzenie cmentarza parafialnego z bramą	pocz. XX w.	
28	Izbica Kujawska	dom, ul. Garbarska 22	XIX w. 2 ćw.	
29	Izbica Kujawska	dom, ul. Garbarska 27	ok. 1900	
30	Izbica Kujawska	budynek dworca kolejki wąskotorowej	I. 20-te XX w.	
31	Izbica Kujawska	dom, ul. Kolska 1/3	I. 20-te XX w.	
32	Izbica Kujawska	d. młyn, ob. magazyn, ul. Kolska 18	ok. 1900	
33	Izbica Kujawska	dom, ul. Kolska 22	I. 20-te XX w.	
34	Izbica Kujawska	budynek usługowy z warsztatem, ul. Kolska 22	I. 20-te XX w.	
35	Izbica Kujawska	dom, ul. Kolska 37	I. 30-te XX w.	
36	Izbica Kujawska	budynek gospodarczo-usługowy, ul. 3-go Maja 1	I. 20-te XX w.	
37	Izbica Kujawska	ogrodzenie folwarku z bramami, ul.3-go Maja 1,2	I. 20-te XX w.	
38	Izbica Kujawska	dom, ul. 3-go Maja 9	I. 20-te XX w.	
39	Izbica Kujawska	kościół ewangelicki, ul. Narutowicza i teren w granicach określonych na zał. do decyzji - duża fiszka w wez	XIX w. k.	1992. 09. 14 – A/701
40	Izbica Kujawska	ogrodzenie kościoła ewangelickiego	XIX w. k.	
41	Izbica Kujawska	cmentarz ewangelicki	1900 ok.	
42	Izbica Kujawska	brama na cmentarz ewangelicki	ok. 1900	
43	Izbica Kujawska	dawna szkoła nr 2, ob. gimnazjum nr 1, ul. Nowomiejska 3	ok. 1920, po 1945	
44	Izbica Kujawska	budynek gospodarczy, przy gimnazjum, ul. Nowomiejska 3	ok. 1920	
45	Izbica Kujawska	dom, ul. Narutowicza 13/15	pocz. XX w.	

46	Izbica Kujawska	remiza, ul. Narutowicza 20	1909	
47	Izbica Kujawska	dom, ul. Narutowicza 29 (d.15)	1900 ok.	
48	Izbica Kujawska	dom z oficyną, ul. Narutowicza 59/Augustowska 30	2 poł. XIX w.	
49	Izbica Kujawska	zespół dworsko – parkowy :		
49.1		dwór, ob. DPS, ul. Narutowicza 65	XIX w. 2 poł.	
49.2		park dworski	XIX w. 2 poł.	
49.3		brama w parku dworskim	pocz. XX w.	
50	Izbica Kujawska	budynek mieszkalno-usługowy, pl. Wolności 20	l. 30-te XX w.	
51	Izbica Kujawska	budynek kina, pl. Wolności 28a	ok. 1925	
52	Izbica Kujawska	dom, Pl. Piłsudskiego 28		
53	Izbica Kujawska	d. internat LO, Pl. Piłsudskiego 30	ok. 1920	
54	Izbica Kujawska	dom, ul. Słubickiego 1	ok. 1900	
55	Izbica Kujawska	dom, ul. Słubickiego 3/5	pocz. XX w.	
56	Izbica Kujawska	dom, ul. Słubickiego 7/9	pocz. XX w.	
57	Izbica Kujawska	dom, ul. Słubickiego 8	pocz. XX w.	
58	Izbica Kujawska	dom, ul. Słubickiego 19	pocz. XX w.	
59	Izbica Kujawska	dom, ul. Słubickiego 27	pocz. XX w.	
60	Izbica Kujawska	dom, ul. Słubickiego 29	1921	
61	Izbica Kujawska	dom, ul. Słubickiego 33	pocz. XX w.	
62	Izbica Kujawska	d. szkoła, ob. dom, ul. Szkolna 2	1900 ok.	
63	Izbica Kujawska	dom, ul. Szkolna 3/5	1925 ok.	
64	Izbica Kujawska	d. budynek urzędu gminy, ob. dom, ul. Szkolna 11	pocz. XX w.	
65	Izbica Kujawska	bożnica i teren w granicach określonych na zał. do decyzji, ul. 21 Stycznia	XIX w. poł. ok.	1995. 10. 5 – A/715
66	Izbica Kujawska	d. organistówka, ul. Toruńska 3 (d. nr 1)	XIX/XX w.	
67	Izbica Kujawska	dom, ul. Toruńska 7	pocz. XX w.	
68	Izbica Kujawska	dom, ul. Toruńska 8	l. 20-te XX w.	
69	Izbica Kujawska	dom, ul. Toruńska 9	pocz. XX w.	
70	Izbica Kujawska	kapliczka przydrożna, ul. Toruńska ok. 21	2 poł. XX w.	
71	Izbica Kujawska	figura przydrożna MB Niepokalanej, ul. Narutowicza	ok. 1930	
72	Izbica Kujawska	kapliczka przydrożna, ul. Kolska/Zielona	l. 20-te XX w.	
73	Izbica Kujawska	dom, ul. Zielna 2	l. 20-te XX w.	
74	Izbica Kujawska	dom, ul. Zielna 3	l. 20-te XX w.	
75	Izbica Kujawska	dom, ul. Zielna 10	pocz. XX w.	

76	Izbica Kujawska	historyczny układ urbanistyczny	XIX w.	
77	Józefowo	kapliczka	pocz. XX w.	
78	Kazanki	kapliczka przydrożna	I. 30-te XX w.	
79	Mchówek	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
79.1		dwór, ob. szkoła	XIX w. 2 poł.	1995. 12. 20 – A/722
79.2		park dworski	XIX w.	
79.3		dom ogrodnika, ob. budynek mieszkalny	XIX w. k.	
79.4		wozownia i stajnia, ob. remiza	XIX w. k.	
79.5		budynek gospodarczy	XIX w. k.	
80	Mchówek	ochronka, ob. budynek mieszkalny	XIX w. k.	
81	Mchówek	kapliczka	I. 20-te XX w.	
82	Mchówek	kapliczka przydrożna na drzewie	I. 40-te XX w.	
83	Mchówek	grodzisko wczesnośredniowieczne		1988. 12. 30 – C/139
84	Mieczysławowo	szkoła, d. pastorówka	pocz. XX w.	
85	Mieczysławowo	cmentarz ewangelicki	XIX w. 2 poł.	
86	Modzerowo	<u>zespół kościoła parafialnego :</u>		
86.1		kościół parafialny rzymskokatolicki drewniany pw. św. Stanisława Bpa	1796	1981. 02. 17 – A/442
86.2		dzwonnica drewniana	XIX w. 1 ćw.	1969. 07.29 – 700/A
86.3		ogrodzenie	1900 ok.	
86.4		starodrzew		
86.5		figura Chrystusa przy kościele	I. 60-te XX w.	
87	Modzerowo	plebania	pocz. XX w.	
88	Modzerowo	budynki gospodarcze przy plebanii	XIX/XX w.	
89	Modzerowo	cmentarz parafialny rzymskokatolicki	XIX w. k.	
90	Modzerowo	dom (na północnym krańcu wsi)	pocz. XX w.	
91	Modzerowo	dom drewniany nr 21	k. XIX w.	
92	Modzerowo	zagroda nr 32	XIX w. 3 ćw.	
93	Modzerowo	gródek stożkowaty późnośredniowieczny		1993. 06. 16 – C/141
94	Naczachowo	aleja lipowa uzupełniona robiniami akacjowymi		
95	Pasieka	cmentarz ewangelicki	XIX w. k.	
96	Pasieka	kapliczka	I poł. XX w.	

97	Pasieka	krzyż przydrożny	I. 30-te XX w.	
98	Pustynia	kaplica filialna rzymskokatolicka drewniana pw. św. Floriana -	1639 ok.	1969. 07. 29- A/441
99	Pustynia	cmentarz rzymskokatolicki	XVIII w. k.	
100	Pustynia	kapliczka przydrożna	I. 60-te XX w.	
101	Pustynia	aleja robiniowa		
102	Sokołowo	kapliczka	XIX/XX w.	
103	Skarbanowo	zagroda nr 14 : dom z oborą gliniane	1864 ok.	
104	Skarbanowo	zagroda nr 15 :		
104.1		dom z oborą gliniane	1893 ok.	
104.2		stodoła gliniana, w stanie ruiny	1893 ok.	
105	Skarbanowo	szkoła	I. 20-te XX w.	
106	Skarbanowo	dom	XIX/XX w.	
107	Skarbanowo	stodoła gliniana z zagrody nr 32	4 ćw. XIX w.	
108	Skarbanowo	figura przydrożna MB	I. 30-te XX w.	
109	Skarbanowo	szpaler robiniowy		
110	Skaszyn	kapliczka przydrożna	I. 30-te XX w.	
111	Szczkowo	zespół dworsko – parkowy :		
111.1		dwór, ob. szkoła	1929	
111.2		park dworski	XIX w. k.	
112	Śmielnik	budynek mieszkalny folwarczny	k. XIX w.	
113	Śmielnik	dom nr 4	pocz. XX w.	
114	Śmielnik	dom nr 6	pocz. XX w.	
115	Śmieły	krzyż przydrożny	I. 20-te XX w.	
116	Świętochłowice	kapliczka przydrożna	I. 30-te XX w.	
117	Świszewy	budynek mieszkalny folwarczny	k. XIX w.	
118	Świszewy	młyn	I poł. XX w.	
119	Świszewy	linia kolejki wąskotorowej		
120	Świszewy	kapliczka	I poł. XX w.	
121	Tymień	cmentarz ewangelicki	XIX w. k.	
122	Wietrzychowice	neolityczne kujawskie grobowce megalityczne		1968. 06. 01 – C/69
123	Wietrzychowice	kapliczka z figurą Pana Jezusa	I poł. XX w.	
124	Wietrzychowice	kapliczka przydrożna na drzewie	I. 50-te XX w.	
125	Wietrzychowice	zespół dworsko – parkowy :	k. XIX w.	

125.1		dwór	k. XIX w.	
125.2		park dworski	k. XIX w.	
125.4		ogrodzenie	k. XIX w.	

Wykaz zabytków znajdujących się na terenie miasta Lubienia Kujawskiego

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania	Rejestr zabytków
1	historyczny układ urbanistyczny		XV – XX w.	
2	zespół kościoła parafialnego :	Pl. Wolności 15		
2.1	kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. Najświętszego Serca Jezusa wraz z terenem przykościelnym w granicach działki nr 484 -		1884-1886	1994. 05. 11 – A/477
2.2	ogrodzenie kościoła -		k. XIX w.	
2.3	starodrzew		XIX/XX w.	
3	plebania	Pl. Wolności 14	k. XIX w.	
4	budynek gospodarczy I przy plebanii		k. XIX w.	
5	budynek gospodarczy II przy plebanii		k. XIX w.	
6	ogrodzenie przy plebanii		k. XIX w.	
7	cmentarz parafialny rzymskokatolicki		XIX w. 2 poł.	
7.1	nagrobki historyczne			
7.2	brama cmentarza		ok. 1935	
7.3	ogrodzenie cmentarza		ok. 1935	
7.4	starodrzew			
8	cmentarz żydowski			
9	zespół dworsko – parkowy :			1985. 09. 17 – A/1218
9.1	dwór szachulcowo-murowany -	1 Maja 44	XVIII w. k.	
9.2	park dworski		XIX w. poł.	
9.3	fragmenty ogrodzenia		XIX/XX w.	
10	zespół folwarczny :			
10.1	spichlerz		XIX/XX w.	
10.2	wieża ciśnięć		XX w. pocz.	
10.3	stajnia koni cugowych		XIX/XX w.	
10.4	stajnia koni roboczych i chlewnia		XIX/XX w.	
10.5	czworak I	19 Stycznia 2	XIX/XX w.	
10.6	ośmiorak	1 Maja 13	XIX/XX w.	
10.7	dom ekonoma	1 Maja 9	XIX/XX w.	
11	relikty późnośredniowiecznego dworu obronnego			1986. 12. 30 – C/135
12	dom	Kościuszki 5	XX w. pocz.	

13	dom (d. masarnia)	Kościuszki 9	1914	
14	dom	Kościuszki 15	XX w. 20-30 l.	
15	dom	1 Maja 4	k. XIX w.	
16	dom	1 Maja 8/6	k. XIX w.	
17	dom	1 Maja 14	pocz. XX w.	
18	dom murowano – drewniany	1 Maja 30/28	poł. XIX w.	
19	dom (d. poczta)	1 Maja 32	XIX w.	
20	dom drewniany	Przejazd 1	XIX w. 3 ćw.	
21	gorzelnia	19 Stycznia 21/23	XX w. 20 lata	
22	dom	Szkolna 2/ 11 Listopada	ok. 1914	
23	dom	Szkolna 3	1930	
24	kapliczka przydrożna z figurą Chrystusa	Szkolna	1955	
25	dom	pl. Wolności 1/ Woj. Polskiego	1924 przed	
26	dom	pl. Wolności 9	k. XIX w.	
27	dom	pl. Wolności 10/Polna	XX w. pocz.	
28	dom	pl. Wolności 11	XX w. pocz.	
29	dom	pl. Wolności 13	XX w. pocz.	
30	dom	Wojska Polskiego 2	pocz. XX w.	
31	dom	Wojska Polskiego 11	pocz. XX w.	
32	dom z oficyną	Wojska Polskiego 15	pocz. XX w.	
33	dom drewniany	Wojska Polskiego 17	pocz. XIX w.	
34	dom, ob. biblioteka	Wojska Polskiego 18	1925	
35	dom	Wojska Polskiego 23	pocz. XX w.	
36	dom	Wojska Polskiego 23c	pocz. XX w.	
37	dom	Woj. Polskiego 24/26	1901	
38	dom murowano – drewniany	Wojska Polskiego 25	poł. XIX w.	
39	dom	Wojska Polskiego 27	k. XIX w.	
40	dom	Wojska Polskiego 38	XX w. pocz.	
41	dom	Woj. Polskiego 40/11 Listopada		
42	dom z d. warsztatem ślusarskim	Wojska Polskiego 40a	1935	
43	dom	Wojska Polskiego 46	XX w. pocz.	
44	dom	Wojska Polskiego 54/Szkolna	pocz. XX w.	

45	młyn	Wojska Polskiego 62	1912 – 1920	
46	dom, ob. przychodnia	Żwirki i Wigury 3	XX w. 30 lata	

Wykaz zabytków znajdujących się na terenie gminy Lubień Kujawski

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Rejestr zabytków
1	Bagno	cmentarz ewangelicki : fragment nagrobka, 2 słupy bramne	XIX w. 2 poł.	
2	Beszyn	park podworski	XIX/XX w.	
3	Bilno	zespół dworsko – parkowy :		
3.1		ruina dworu	1850 ok.	
3.2		starodrzew		
4	Bilno	zespół budynków szkoły :		
4.1		szkoła	XX w. 20-30 lata	
4.2		dom nauczyciela	XX w. 20-30 lata	
4.3		szalet	XX w. 20-30 lata	
4.4		starodrzew		
5	Dziankowo	park dworski	XIX w. k.	
6	Dziankowo	figura NP. Marii	2 poł. XIX w.	
7	Dziankówek	park podworski	XIX w. k.	
8	Dziankówek	gródek stożkowy		1985. 01. 31 – C/125
9	Gole	park podworski	XIX w. 2 poł.	
10	Golskie Holendry	cmentarz ewangelicki : ślady nagrobków, starodrzew	XIX w. 2 poł.	
11	Kaliska	dworzec kolejowy	XIX w. 4 ćw.	
12	Kaliska	magazyn kolejowy	k. XIX w.	
13	Kaliska	nastawnia kolejowa – posterunek SKP	pocz. XX w.	
14	Kaliska	budynek gospodarczy przy dworcu	k. XIX w.	
15	Kaliska	dom pracowników kolei	k. XIX w.	
16	Kaliska	dom pracowników kolei II	k. XIX w.	
17	Kaliska	dom	k. XIX w.	
18	Kaliska	willa nr 1	1920 ok.	
19	Kamienna	zespół dworsko – parkowy :		1987. 11. 27 – A/1250
19.1		dwór	XIX w. 1 poł.	
19.2		park dworski	XVIII w. , XIX w.	
19.3		kaplica z zespołu dworu	XIX w. poł. ok.	
19.4		oficyna dworska	XIX w. k.	

19.5		pawilon tzw. Szubienica, ob. dom	XIX w. 1 poł.	
19.6		brama i fragment ogrodzenia zespołu dworsko-parkowego	2 poł. XIX w.	
19.7		chlewnia	XIX w. 2 poł.	
19.8		spichlerz	XIX w. 2 poł.	
19.9		stajnia cugowa i powozownia, ob. obora	XIX w. 2 poł.	
19.10		stodoła	XIX w. 2 poł.	
19.11		budynek gospodarczy	XIX w. 2 poł.	
19.12		brama i fragmenty ogrodzenia folwarku	XIX w. 2 poł.	
19.13		czworak	k. XIX w.	
20	Kanibród	<u>zespół budynków szkoły :</u>		
20.1		szkoła	XX w. 20-30 lata	
20.2		dom nauczyciela	XX w. 20-30 lata	
20.3		szalet	XX w. 20-30 lata	
20.4		starodrzew		
21	Kanibród	kapliczka z figurą NMP	pocz. XX w.	
22	Kanibród Długie	cmentarz ewangelicki	XIX w. 2 poł.	
23	Kanibród Durlaty	cmentarz ewangelicki	XIX w. 2 poł.	
24	Kłóbka	historyczny układ ruralistyczny		
25	Kłóbka	<u>zespół kościoła parafialnego :</u>		1996. 07. 8 – A/473
25.1		kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. Prokopa -	1880-1881	
25.2		ogrodzenie murowano – metalowe z bramą wraz z terenem przykościelnym w granicach ogrodzenia -	XIX w. k.	
25.3		starodrzew		
26	Kłóbka	budynek gospodarczy przy plebanii	pocz. XX w.	
27	Kłóbka	<u>zespół cmentarz parafialnego :</u>		
27.1		cmentarz parafialny rzymskokatolicki	XIX w. 2 poł.	1996. 07. 2 – A/660
27.2		kaplica cmentarna pw. św. Prokopa - duża fiszka wez	XIX w. 2 poł.	
27.3		ogrodzenie z bramą - duża fiszka wez		
27.4		starodrzew		
28	Kłóbka	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1984. 09. 17 – A/1224

28.1		dwór murowano-drewniany -	1850 ok.	
28.2		park dworski	XIX w. k.	
28.3		rzędcówka, ob. Sklep	XIX w. k.	
28.4		spichlerz	k. XIX w.	
28.5		ogrodzenie zespołu dworsko – parkowego	k. XIX w.	
29	Kłóbka	kapliczka przydrożna z figurą NMP	pocz. XX w.	
30	Kłóbka	grodzisko średniowieczne		1985. 01. 31 – C/126
31	Kłóbka	magistrat, ob. biblioteka i dom, ul. Wojska Polskiego 27	1926	
32	Kłóbka	dom nr 14	początek XX w.	
33	Kostulin	park podworski		
34	Modlibórz	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
34.1		dwór	XIX w. poł. ok.	
34.2		starodrzew		
35	Rutkowice	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1991. 09. 24 – A/1312
35.1		dwór drewniano-murowany	1914 ok.	
35.2		park dworski	XIX/XX w.	
35.3		rzędcówka	XIX w. 3 ćw.	
35.4		wozownia i stajnia	ok. 1914	
		spichlerz z chlewnią – zrujnowany	XIX w. k.	
36	Rzeżewo	park dworski	XX w. pocz.	1993. 01. 18– A/1201
37	Sławęcín	park podworski	XIX w. poł.	
38	Wąwał	<u>zespół folwarczny :</u>		
38.1		spichlerz z zespołu folwarku		
38.2		stajnia z zespołu folwarku		
38.3		stodoła z zespołu folwarku		
39	Wąwał	kapliczka przydrożna z figurą NMP	1945	

Wykaz zabytków znajdujących się na terenie miasta Brześcia Kujawskiego

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania	Rejestr zabytków
1	zespół kościoła parafialnego :			
1.1	kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. Stanisława Bpa,	pl. Łokietka 13	1332 po	1927. 04. 29 – A/457
1.2	dzwonnica			
1.3	plebania II		1900 ok.	
1.4	ogrodzenie i brama		XX w. pocz.	
1.5	zabudowania gospodarcze		XIX/XX w.	
1.6	kapliczka		XIX w. k.	
1.7	plebania stara, organistówka	Krakowska 30	XIX w. pocz.	
2	zespół klasztorny OO. Dominikanów :			
2.1	kościół klasztorny dominikanów pw. św. Michała Archaniola, ob. filialny	Kołątaja 1	XIV w. 3 ćw.	1927. 04. 29 – A/458
2.2	klasztor (skrzydło wsch.)	Konopnicka 6	XVI w.?	
2.3	cmentarz rzymskokatolicki		XIX w. k.	
3	kapliczka z figurą NMP	Kołątaja	pocz. XX w.	
4	cmentarz żydowski		XIX w. k.	
	cmentarz ewangelicki			
5	dzielnica Starego Miasta		XIV w., 1 poł. XIX w.	1957. 09. 30 – A/1559
6	układ urbanistyczny		XIV w., XIX	
7	murów miejskich pozostałości (przy klasztorze dominikanów)		XIV w. 1 poł.	
8	dom	Dubois 2	XX w. 20 l.	
9	dom	Dubois 4	XIX w. 2 poł.	
10	dom	Dubois 5	XIX w. 2 ćw.	
11	dom	Dubois 8	XIX w. 2 ćw.	
12	więzienie pruskie - dom kary i poprawy, od 1918 szkoła	Dubois 10	XIX w. poł.	
13	dom	Dubois 17	1910 po	
14	dom	Farska 4	XIX w. 3 ćw.	
15	dom	Głowackiego 4	XX w. pocz.	

16	dom	Głowackiego 10 (d. nr 6)	XX w. pocz.	
17	dom	Głowackiego 12	XX w. pocz.	
18	dom	Głowackiego 26	XX w. pocz.	
19	dom	Głowackiego 27 (d. nr 23)	XX w. pocz.	
20	dom	Kolejowa 2	XIX w. 2 ćw.	
21	remiza straży ogniowej	Kolejowa 5	1910 ok.	
22	dom	Kolejowa 7	XIX w. 2 poł.	
23	budynek gospodarczy	Kolejowa 8	XIX w. poł.	
24	dom	Kolejowa 10	XIX w. k.	
25	dom	Kolejowa 11/Długa	XX w. pocz.	
26	zajazd, ob. dom mieszkalny	Kolejowa 32	XIX w. k.	
27	dom	Kolejowa 34 (d. też nr 32)	XIX w. 2 poł.	
28	dom	Konarskiego 13	XX w. 20 l.	
29	<u>zespół budynków szkoły :</u>	Konarskiego 63		
29.1	szkoła		XX w. 20 l.	
29.2	dom nauczyciela		XX w. 20 l.	
29.3	budynek gospodarczy I		XX w. 20 l.	
29.4	budynek gospodarczy II		XX w. 20 l.	
30	dom	Krakowska 27	XIX w. k.	
31	dom	Krakowska 29	XIX w. k.	
32	dom	Krzyżowa 8 (d. nr 6)	XIX w. 2 ćw.	
33	dom	Limanowskiego 3	XX w. pocz.	
34	dom	Limanowskiego 5	XX w. pocz.	
35	dom	Limanowskiego 9	XX w. pocz.	
36	ratusz i teren w granicach działki nr 100	pl. Łokietka 1	1824	1988. 03. 8 – A/681
37	zajazd, ob. dom mieszkalny	pl. Łokietka 2	XIX w. pocz.	
38	dom murowany	pl. Łokietka 3/ Przesmyk	XIX w. 2 poł.	
39	dom	pl. Łokietka 8/Kilińskiego 2	1797	
40	dom	pl. Łokietka 9	XIX w. pocz.	
41	dom	pl. Łokietka 10	XIX w. poł.	
42	dom	pl. Łokietka 11	XIX w. poł.	
43	dom	pl. Łokietka 16	XIX w. pocz.	
44	dom	pl. Łokietka 17	XIX w. poł.	

45	dom	pl. Łokietka 18	XIX w. poł.	
46	dom	pl. Łokietka 19	1918 po	
47	dom	Mickiewicza 1	XX w. pocz.	
48	dom	Mickiewicza 18 (d. nr 14)	XX w. pocz.	
49	dom	Mickiewicza 17	XX w. 20 l.	
50	dom	Mickiewicza 24	XX w. pocz.	
51	dom	Mickiewicza 25	XX w. pocz.	
52	budynek gospodarczy	Mickiewicza 25	XX w. pocz.	
53	dom	Mickiewicza 26	XX w. pocz.	
54	dom	Mickiewicza 51	XX w. pocz.	
55	dom	Mickiewicza 52	XX w. pocz.	
56	dom	Mickiewicza 55	XX w. pocz.	
57	dom	Mickiewicza 61	XX w. pocz.	
58	dom	Mickiewicza 63	XX w. pocz.	
59	dom	Mickiewicza 64	XX w. pocz.	
60	dom	Narutowicza 1	XIX w. 1 ćw.	
61	dom	Narutowicza 3/ Widok 2	XIX w. poł.	
62	dom	Narutowicza 5	XIX w. 1 ćw.	
63	zajazd, ob. dom	Narutowicza 6 (d. nr 6/8/10)	XIX w. poł.	
64	dom	Narutowicza 7	XX w. poł.	
65	dom	Narutowicza 9	XIX w. 1 ćw.	
66	dom	Narutowicza 11	XIX w. poł.	
67	dom	Narutowicza 12	XIX w. 2 poł.	
68	dom	Narutowicza 13	XIX w. 3 ćw.	
69	dom	Narutowicza 14	XIX w. 3 ćw.	
70	dom, ob. Miejskie Centrum Kultury	Narutowicza 15	XIX w. k.	
71	dom	Narutowicza 17	XIX w. 1 ćw.	
72	dom	Nowa 3	XX w. pocz.	
73	dom	Nowa 9	XX w. 20 l.	
73	dom	Okrzei 8		
75	dom	Piaskowa 1	XX w. pocz.	
76	dom	Przesmyk 6	XIX w. 2 ćw.	
77	dom	Reymonta 1/3	XIX w. 2 ćw.	
79	dom	Reymonta 10	XIX w.	

80	dom	Reymonta 12	XIX w. pocz.	
81	dom	Reymonta 14/16	XIX w. pocz.	
82	dom	Reymonta 20	XIX w. pocz.	
83	dom	Reymonta 22/24	1850 ok.	
84	dom	Reymonta 23/25	XIX w. 1 poł.	
85	dom i teren w granicach działki nr 1	Reymonta 26	XVIII w. k.	1988. 07. 6 – A/1022
86	dom	Targowa 3	XX w. pocz.	
87	dom	Targowa 8	pocz. XX w.	
88	dom	Żeromskiego 4	XIX w. 3 ćw.	
89	dom	Żeromskiego 6	XIX w. poł.	
90	dom	Żeromskiego 29	XIX w. poł.	
91	dom	Żeromskiego 30	XIX w. 3 ćw.	
92	historyczny układ architektoniczno – przestrzenny założenia fabrycznego cukrowni			
93	<u>budynki administracyjno – usługowe zespołu cukrowni</u> :			
93.1	pałacyk dyrektora cukrowni, ob. przedszkole	Okrzei 1	1894	
93.2	budynek szkoły, ochronki i świetlicy	Okrzei 4	1903	
93.3	budynek biura plantacji	Przemysłowa 1	1942	
93.4	łaźnia i pralnia	Przemysłowa 1	1906	
93.5	budynek zarządu cukrowni	Traugutta 1	1914	
93.6	budynek kantoru cukrowni, ob. mieszkalny	Traugutta 2	1895	
93.7	stołówka	Przemysłowa 1	1903	
94	<u>budynki produkcyjne zespołu cukrowni :</u>	Przemysłowa 1		
94.1	budynek krajalnicy		1898	
94.2	budynek wyłaczarni I		1898	
94.3	budynek wyłaczarni II		1936	
94.4	budynek wirowni i wirników		1939	
94.5	budynek góry cukrowej		1939	
94.6	turbinownia		1912	
94.7	magazyn cukru		1935	
94.8	magazyn wysłodków suszonych		1923	
94.9	magazyn podręczny cukru		1915	

94.10	magazyn nasion		1902	
94.11	kotłownia		1895	
94.12	parowozownia		1914	
94.13	wagonownia		1936	
94.14	budynek wapiarni i wapniaka		1941	
94.15	laboratorium		1936	
94.16	pompownia		1927	
94.17	budynek wodociągu		1924	
94.18	magazyn cukru	Mickiewicza 71	1902	
95	budynki mieszkalne zespołu cukrowni :			
95.1	dom pracowników cukrowni	Okrzei 3	1903	
95.2	dom pracowników cukrowni	Okrzei 6	1934	
95.3	budynek gospodarczy pracowników cukrowni	Okrzei	pocz. XX w.	
95.4	dom pracowników cukrowni	Traugutta 4	1895 r.	
95.5	dom pracowników cukrowni	Traugutta 8	1895	
95.6	dom pracowników cukrowni	Traugutta 10	1895	
95.7	dom pracowników cukrowni	Traugutta 12	1895	
95.8	dom pracowników cukrowni	Traugutta 13	1900	
95.9	dom pracowników cukrowni	Traugutta 15	1893	
95.10	dom pracowników cukrowni	Traugutta 16	XIX w. k.	
95.11	obora	Traugutta 18	1900	
95.12	budynek ubikacji	Traugutta 18	1900	
95.13	dom pracowników cukrowni	Traugutta 20	1924	
95.14	obora pracowników cukrowni	Traugutta 20	1924	
95.15	dom pracowników cukrowni	Traugutta 22	1924	
95.16	obora	Traugutta 22	1900	
95.17	dom pracowników cukrowni	Traugutta 24	1924	
95.18	dom pracowników cukrowni	Traugutta 26	1928	

Wykaz zabytków znajdujących się na terenie gminy Brześć Kujawski

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Rejestr zabytków
1	Brzezie	kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. Józefa	1930-1936	
2	Brzezie	krzyż przy kościele	po 1950	
3	Brzezie	cmentarz parafialny rzymskokatolicki	XIX w. k.	
4	Brzezie	<u>zespół pałacowo – parkowy :</u>		1987. 11. 4 – A/1483
4.1		pałac, ob. Dom Dziecka	1873	
4.2		park pałacowy	1889	
4.3		oficyna tzw. Wilsonówka	ok. 1890	
4.4		oficyna tzw. dworek	ok. 1880	
4.5		stróżówka z bramą	1873	
4.6		d. dom zarządu	1873	
4.7		tartak (d. stajnia I)	1905	
5		zespół folwarczny :		
5.1		d. dom buchaltera	XIX w. k.	
5.2		dom mieszkalny	XIX w. 4 ćw.	
6	Brzezie-Dubielewo	figura przydrożna św. Józefa z Dzieciątkiem	1891	
7	Brzezie - Wieniec	Aleja lipowa		
8	Brzezie	krzyż pamiątkowy nad jeziorem	4 ćw. XIX w.	
9	Dobra Wola	kapliczka przydrożna z figurą MB	1 w. XX w.	
10	Dobra Wola	szkoła wiejska, ob. budynek mieszkalny	XX w. pocz.	
11	Dubielewo	<u>zespół gorzelni :</u>		
11.1		gorzelnia	1905	

11.2		dom zarządcy	1905	
11.3		kotłownia z kominem	1905	
11.4		magazyn spirytusu	1905	
11.5		budynek gospodarczy przy domu zarządcy gorzelni		
11.6		dom pracowników gorzelni	XX w. pocz.	
11.7		spichlerz z folwarku gorzelni	XX w. pocz.	
11.8		stodoła z folwarku gorzelni	XX w. pocz.	
11.9		budynek inwentarski z folwarku gorzelni	XX w. pocz.	
11.10		ogród przy domu zarządcy	1905	
12	Dubielewo	kapliczka z figurą MB	XX w. pocz.	
13	Falborek	park dworski	XIX w. k.	
14	Falborek	kapliczka przydrożna MB	XX w. pocz.	
15	Falborz	zespół pałacowo – parkowy :		1986. 03. 5 – A/1495
15.1		pałac	XIX w. poł.	
15.2		park pałacowy	XIX w. poł.	
		budynki inwentarskie folwarczne – nie istnieją	XIX w. k.	
15.3		czworak dworski I	XIX w. poł.	
15.4		czworak dworski II		
15.5		czworak dworski III		
15.6		czworak dworski IV		
15.7		garaż, ob. budynek mieszkalny - na obszarze wpisu	XIX w. k.	
15.8		rządca	XIX w. k.	
15.9		d. kuźnia folwarczna	XIX w. k.	
16	Falborz	kapliczka przydrożna	1879	
17	Falborz Parcele	kapliczka z figurą MB	1948	
18	Falborz Parcele	kapliczka z obrazem MB	XIX w. k.	
19	Gustorzyn	zespół dworsko – parkowy :		
19.1		dwór	1918	
19.2		oficyna dworska	XX w. pocz.	
20	Gustorzyn	kapliczka przydrożna z figurą Matki Bożej	1928	
21	Gustorzyn	dom	k. XIX w.	
22	Jądrowice	czworak z zespołu dworsko - parkowego	XX w. pocz.	
23	Kąty	d. szkoła, ob. dom	1907	

24	Kąty	krzyż przydrożny	I. 20-te XX w., remont – 1946, 2000	
25	Kąkowa Wola	d. szkoła, ob. dom mieszkalny nr 16	XX w. pocz.	
26	Kuczyna	pozostałości parku dworskiego	XX w. pocz.	
27	Kuczyna	kapliczka przydrożna z figurą MB	XX w. pocz.	
28	Lipiny	obora z zespołu folwarku	pocz. XX w.	
29	Lipiny	ogrodzenie folwarku ze słupami bramnymi	pocz. XX w.	
30	Lipiny	droga bita do folwarku	pocz. XX w.	
31	Lipiny	budynek leśniczówki	XIX w. k.	
32	Lipiny	dom pracowników leśnych nr 2	pocz. XX w.	
33	Lipiny	budynek gospodarczy przy leśniczówce	pocz. XX w.	
34	Lipiny	kapliczka przydrożna na drzewie	pocz. XX w.	
35	Mazury	leśniczówka	ok. 1920	
36	Miechowice	zespół dworsko – parkowy :		1987. 11. 4 – A/1482
		dworu ruina nie istnieje	XIX w. k.	
36.1		park dworski	XIX w. poł.	
		obora nie istnieje	XIX w. k.	
36.2		spichlerz dworski	XIX w. k.	
36.3		stajnia dworska	1928	
37	Miechowice	krzyż przydrożny i kapliczka na drzewie	k. XIX w.	
38	Nowy Młyn	młyn wodny, ob. elektryczny	1901	
39	Nowy Młyn	dom młynarza	XIX/XX w.	
40	Pikutkowo	dom nr 1 (dz. nr 147/6)	pocz. XX w.	
41	Pikutkowo	zagroda nr 4a : (dz. nr 260)		
41.1		dom	1922	
41.2		obora	1918	
41.3		stodoła	1909	
42	Pikutkowo	dom nr 6	pocz. XX w.	
43		brama wjazdowa przy domu nr 6	pocz. XX w.	
44	Pikutkowo	dom nr 16 (dz. nr 62)		
45	Pikutkowo	dom nr 17 (dz. nr 174/2)		

46	Pikutkowo	zespół dworsko – parkowy : (dz. nr 33/2)		
46.1		dwór, ob. dom 19	1900 ok.	
46.3		figura przydrożna MB	pocz. XX w.	
46.4		starodrzew - pozostałości parku		
47	Pikutkowo	d. folwark zespołu dworsko - parkowego nr 21 (dz. nr 31/1):		
47.1		dom	ok. 1900	
47.2		spichlerz	ok. 1900	
48	Pikutkowo	dom nr 22 (dz. nr 180/7)	pocz. XX w.	
49	Pikutkowo	dom i sklep nr 23 (dz. nr 25/1)	pocz. XX w.	
50	Pikutkowo	dom nr 26 (dz. nr 10/2)	pocz. XX w.	
51	Pikutkowo	dom nr 31 (dz. nr 139/5)	pocz. XX w.	
52	Pikutkowo	dom nr 33 (dz. nr 130/5)	pocz. XX w.	
53	Polówka	zespół dworko – parkowy :		
53.1		dwór	XX w. pocz.	
53.2		budynek gospodarczy	XX w. pocz.	
53.3		czworak	XX w. pocz.	
54	Polówka	krzyż przydrożny drewniany	XX w. pocz.	
55	Polówka	figura przydrożna MB	l. 20-te XX w.	
56	Popowiczki	zespół pałacowo – parkowy :		1987. 10. 12- A/1211
56.1		pałac - duża fiszka w wez	1880 ok.	
56.2		park pałacowy	XX w. pocz.	
56.3		spichlerz	XIX w. k.	
56.4		budynek inwentarski	XIX w. k.	
56.5		brama wjazdowa i ogrodzenie – pozostałości	XIX w. k.	
57	Popowiczki	kapliczka z figurą MB	pocz. XX w.	
58	Popowiczki	krzyż betonowy na postumencie	XX w. 1 poł.	
59	Rzadka Wola	krzyż przydrożny metalowy na głazie kamiennym	1896	
60	Sokołowo	park podworski	XIX w. 1 poł.	1987. 11. 04- A/1206
61	Sokołowo	folwark :		
61.1		budynek pracowników	XIX w. k.	
61.2		budynek pracowników	XIX w. k.	

61.3		budynek pracowników	XIX w. k.	
62	Sokołowo	stanowisko archeologiczne		1988. 12. 30 – 268/A
63	Sokołowo Parcele	kapliczka przydrożna z figurą MB	XX w. pocz.	
64	Sokołowo – Parcele-Sokołowo	droga bita (gościniec)	XX w. pocz.	
65	Stary Brześć	dom nr 25	I. 20-te XX w.	
66	Stary Brześć	d. czworak, ob. dom nr 23	XX w. pocz.	
67	Stary Brześć	d. karczma, ob. dom nr 30	XX w. pocz.	
68	Stary Brześć	krzyż przydrożny	po 1930	
69	Stary Brześć	dwór, ob. posterunek policji	1925 ok.	
70	Stary Brześć	budynek młyna elektrycznego	I. 30-te XX w.	
71	Stary Brześć	<u>zespół budynków szkoły rolniczej :</u>		1986. 06. 9 – A/1302
71.1		szkoła, nr 1	1920-1925	
71.2		dom nauczyciela, nr 4	1920-1925	
71.3		dom mieszkalny, nr 14a	1920-1925	
71.4		warsztat, nr 14	1920-1925	
71.5		chlewnia, nr 14	1920-1925	
71.6		spichlerz, nr 14	1920-1925	
71.7		stodoła, nr 14	1920-1925	
71.8		ogrodzenie zespołu szkoły i teren w granicach działek : 83/3, 83/4	1920-1925	
71.9		remiza strażacka ob. sklep, nr 14	1920-1925	
71.10		zieleni towarzysząca		
72	Wieniec	<u>zespół pałacowo – parkowy :</u>		1993. 05. 5 – A/1023
72.1		pałac Kronenbergów	1890	
72.2		Oficyna - pałac Miączyńskich tzw. stary pałac	XIX w. 2 ćw.	
72.3		park pałacowy	XIX w. 1 poł.	
72.4		brama - kordegarda wjazdowa z ogrodzeniem	1890	
72.5		owczarnia z zespołu folwarku pałacu	1826	
72.6		spichlerz z zespołu folwarku pałacu	XIX w. 2 poł.	
72.7		stodoła z zespołu folwarku pałacu	1847	
72.8		teren w granicach określonych w załączniku do decyzji		

72.9		obora z zespołu folwarku pałacu		
72.10		oficyna, ob. dom 85	XIX w. 3 ćw.	
72.11		budynek administracyjny, ob. budynek mieszkalny, ul. Parkowa 37	XIX w. poł.	
72.12		czworak , ob. dom, ul. Parkowa nr 24	XIX w. poł.	
72.13		dom pracowników folwarcznych tzw. "Czerwone Piekło", ob. dom, ul. Parkowa nr 52	XIX w. k.	
72.14		kuźnia, ob. sklep, ul. Parkowa 25	XIX w. poł.	
72.15		łaźnia, ob. Pieczarkarnia, ul. Akacyjowa 1	XIX w. poł.	
73	Wieniec	<u>cmentarz parafialny rzymskokatolicki :</u>	XIX w. k.	
73.1		nagrobki historyczne		
73.2		kaplica cmentarna	1875	
73.3		starodrzew		
74	Wieniec	plebania przy kościele parafialnym rzymskokatolickim	1900 ok.	
75	Wieniec	dom, ul. Parkowa 56	k. XIX w.	
76	Wieniec	dom, ul. Parkowa 58A	XIX/XX w.	
77	Wieniec	kapliczka przydrożna	l. 20-te XX w., remont po 1946	
78	Wieniec Zdrój	park zdrojowy – sanatoryjny	1923-1927	1997. 03. 04– A/1466

Wykaz zabytków znajdujących się na terenie miasta Kowal

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania	Rejestr zabytków
1	układ urbanistyczny		XIV, 1 poł. XIX w.	
2	zespół kościoła parafialnego :			
2.1	kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. Urszuli		1604-1608	1927. 04. 29. – A/456
2.2	plebania		XIX w. k.	
3	d. cmentarz żydowski	teren oczyszczalni	XIX w. k.	
4	stodoła-warsztat	Jagielły 21–23 (d. nr 17)		
5	park miejski	Kazimierza Wielkiego	1940	
6	dom	Kazimierza Wielkiego 1	XIX w. 2 poł.	
7	dom	Kazimierza Wielkiego 3	XIX w. k.	
8	dom	Kazimierza Wielkiego 5	XIX w. k.	
9	dom	Kazimierza Wielkiego 7	XIX w. k.	
10	szkoła powszechna, ob. Zasadnicza Szkoła Rolniczo-Ogrodnicza	Kazimierza Wielkiego 9	1877, 1933	
11	dom	Kazimierza Wielkiego 8	pocz. XX w.	
12	dom	Kazimierza Wielkiego 10	1913	
13	dom drewniano-murowany	Kazimierza Wielkiego 22	XX w. 20 lata	
14	dom	Kilińskiego 13/Kołątaja 15	XX w. 20 lata	
15	poczta	Kołątaja 5	XX w. 1 ćw.	
16	dom	Kołątaja 6	XIX w. k.	
17	dom	Kołątaja 7	pocz. XX w.	
18	dom	Kołątaja 8	XIX/XX w.	
19	dom	Kołątaja 9	XX w. 20 lata	
20	zespół cmentarza parafialnego :	Konopnickiej		
20.1	cmentarz parafialny rzymskokatolicki		XIX w. poł.	
20.2	kaplica grobowa rodziny Kretkowskich		1857	
20.3	brama cmentarza		XIX w. k.	
21	dom drewniany	Konopnickiej 18	XX w. 20 lata	
22	dom	Konopnickiej 36	1935	
23	dom drewniano – murowany	Konopnickiej 38	XX w. 20 lata	
24	dom	Kopernika 7	XIX w. k.	

25	dom	Kopernika 8/Śniadeckich	XIX w. k.	
26	dom, ob. Dom Pomocy Społecznej	Kopernika 19		
27	dom drewniany	Kopernika 28	XX w. pocz.	
28	dom	Kościuszki 1	XX w. 20 lata	
29	dom	Kościuszki 2	XIX w. 3 ćw.	
30	dom	Kościuszki 7/Kopernika	XIX w. k.	
31	dom	Kościuszki 14	XIX w. k.	
32	dom	Kościuszki 26	1 ćw. XX w.	
33	dom, d. młyn	Kościuszki 27	XX w. pocz.	
34	dom	Kościuszki 28	XIX w. k.	
35	dom drewniany	Kościuszki 32	XIX w. 3 ćw.	
36	dom d. mleczarnia	Kościuszki 36	k. XIX w.	
37	dom	Kościuszki 44	XX w. 20 lata	
38	dom	Matejki 4	pocz. XX w.	
39	dom	Matejki 8	1 poł. XX w.	
40	dom	Mickiewicza 4		
41	dom	Mickiewicza 6	pocz. XX w.	
42	dom	Mickiewicza 8	pocz. XX w.	
43	spichlerz drewniany i warsztat murowany	Piłsudskiego/Kościuszki		
44	młyn mechaniczny, ob. elektryczny -	Piłsudskiego 23	1915-1917	1998. 12. 18 - A/644
45	dom	Piłsudskiego 25	XIX w. k.	
46	spichlerz drewniany - duża fiszka wez	Piłsudskiego 28	1882	1985. 06. 17 - 186/A
47	dom	Piłsudskiego 30	k. XIX w.	
48	dom	Piłsudskiego 57	XX w. 20 lata	
49	dom	Piłsudskiego 70	XX w. 20 lata	
50	dom	Piłsudskiego 84		
51	dom	Piłsudskiego 86		
52	dom	Reja 2/Śniadeckich	1910	
53	dom	Reja 4	1910	
54	dom	pl. Rejtana 1	1900 ok.	
55	dom	pl. Rejtana 2	XIX w. k.	
56	dom	pl. Rejtana 3	1900 ok.	
57	dom	pl. Rejtana 4/Reja	1900 ok.	
58	dom	pl. Rejtana 6	XX w. pocz.	

59	dom	pl. Rejtana 8 – 9	XIX w. 2 poł.	
60	dom	pl. Rejtana 10	XIX w. poł.	
61	dom	pl. Rejtana 11	XIX w. 2 poł.	
62	willa	Słowackiego 10	XX w. 30 lata	
63	dom drewniany	Tylickiego 2	XX w. 20 lata	
64	dom drewniany	Tylickiego 5	XVIII w. k.	
65	dom	Tylickiego 7	pocz. XX w.	
66	dom	Tylickiego 10	XIX/XX w.	
67	dom	Tylickiego 14		
68	dom	Tylickiego 24	1900 ok.	
69	dom	Tylickiego 26	XIX w. 4 ćw.	
70	dom	Tylickiego 27	pocz. XX w.	
71	dom	Tylickiego 28	XX w. 30 lata	
72	dom	Tylickiego 29	XX w. 30 lata	
73	dom	Tylickiego 35	pocz. XX w.	
74	dom drewniany	Tylickiego 48	1900 ok.	
75	zagroda :	Tylickiego 49		
75.1	obora gliniana		1895	
75.2	spichlerze drewniane		1895	
76	dom	Tylickiego 50	pocz. XX w.	
77	dom	Tylickiego 57	XIX w. 2 poł.	
78	dom	Wojska Polskiego 1	pocz. XX w.	
79	dom	Wojska Polskiego 11	lata 30-te XX w.	
80	krzyż przydrożny	Woj.Polskiego/Kościuszki		
81	dom	Zamkowa 2	XIX w. k.	
82	dom, d. Dom Ludowy, ob. straż pożarna	Zamkowa 4	1875	
83	dom	Zamkowa 7		

Wykaz zabytków znajdujących się na terenie gminy Kowal

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Rejestr zabytków
1	Bogusławice	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
1.1		park dworski	1702, 1911	1984. 07. 25- A/1240
1.2		czworak	XX w. pocz.	
1.3		ośmiorak	1912	
1.4		sześciorak	XX w. pocz.	
1.5		obora	1921 ok.	
1.6		aleja kasztanowa		
1.7		staw z przepustami z kamienia polnego		
2	Bogusławice	aleja jesionowa		
3	Bogusławice	kapliczka	XX w. pocz.	
4	Dąbrówka	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1984. 09. 17- A/1225
4.1		dwór - duża fiszka wez	1920-1930	
4.2		park dworski		
5	Dąbrówka C	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
5.1		dwór	XIX w. poł. ok.	
5.2		park dworski	XIX w. poł.	
6	Dąbrówka C	kapliczka (obok starodrzew – lipy)	1946	
7	Dębniaki	cmentarz ewangelicki	XX w. pocz.	
8	Dębniaki	kapliczka	XIX w. k.	
9	Diabelek-Nakonowo	kościół filialny rzymskokatolicki drewniany pw. św. Marka	1765	1982. 11. 15 – A/428
10	Gołaszewo	dworzec kolejowy	XX w. 1 poł.	
11	Gołaszewo	linia kolei szerokotorowej	1861-1862	

12	Gołaszewo	kapliczka	1900 ok.	
13	Gołaszewo	kapliczka (obok starodrzew – kasztanowce)	1905	
14	Grabkowo	dom nr 23	XX w. pocz.	
15	Grabkowo	<u>zespół kościoła parafialnego :</u>		
15.1		kościół paraf. rzymskokatolicki pw. św. Marii Magdaleny	1889	1988. 03. 8 – A/424
15.2		dzwonnica	XIX w. k.	
15.3		plebania	XIX w. k.	
15.4		budynek gospodarczy	XIX w. k.	
15.5		ogrodzenie	XIX w. k.	
15.6		figura Chrystusa	XIX w. k.	
15.7		starodrzew		
16	Grabkowo	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
16.1		dwór	XIX w. k.	
16.2		pozostałości parku	XX w. pocz.	
17	Grabkowo	cmentarz parafialny rzymskokatolicki	XIX w. 1 poł.	
18	Grabkowo	cmentarz parafialny rzymskokatolicki	1920 ok.	
19	Grabkowo	cmentarz choleryczny		
20	Grabkowo	<u>zespół budynków szkoły :</u>		
20.1		szkoła	1929	
20.2		budynek	1918	
20.3		starodrzew		
21	Grodztwo	kapliczka	XIX/XX w.	
22	Kępka Szlachecka	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
22.1		dwór, ob. dom	XIX w. 2 poł.	
22.2		rządcaówka	XIX w. k.	
22.3		zabudowania folwarczne (dwunastorak, piwnica)	XIX w. k.	
22.4		park dworski	XIX w. k.	
23	Krzewent	dom nr 47	ok. 1900	
24	Krzewent	figura MB	1938	
25	Kukowy	kapliczka murowano-drewniana	XX w. pocz.	

26	Rakutowo	cmentarz ewangelicki	XX w. pocz.	
27	Rakutowo	kapliczka murowano-drewniana	XX w. pocz.	
28	Rakutowo	aleja lipowa		
29	Rakutowo	<u>zagroda nr 56 :</u>		
29.1		stodoła drewniana	1893 ok.	
30	Rakutowo	<u>zagroda nr 69 :</u>		
30.1		dom drewniany	1890 ok.	
31	Rakutowo	<u>zagroda nr 64 :</u>		
31.1		dom	1873	
32	Rakutowo	<u>zagroda nr 65 :</u>		
32.1		stodoła drewniana	XX w. pocz.	
33	Rakutowo	<u>zagroda nr 93 :</u>		
33.1		dom, d. dom młynarza	1903	
33.2		stodoła	1900 ok.	
33.3		budynek gospodarczy	Ok. 1900	
33.4		spichlerz	XIX/XX w.	
34	Rakutowo	młyn elektryczny, ob. magazyn	1920 ok.	
35	Unisławice	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		1984. 03. 2 – A/1020
35.1		dwór -	XIX w. poł. ok.	
35.2		park dworski	XIX w. k.	
35.3		obszar historycznego parku	XIX w. k.	
35.4		rządcówka	XIX w. k.	
35.5		czworak	XX w. pocz.	
35.6		ośmiorak	XX w. pocz.	
36	Unisławice	kapliczka (obok starodrzew – kasztanowce)	XIX w. k.	
37	Więslawice	<u>zespół pałacowo – parkowy :</u>		1984. 03. 1 – A/1021
37.1		pałac -	1887 ok.	

37.2		park pałacowy		
37.3		rządcówka	1850 ok.	
37.4		spichlerz	XIX w. 4 ćw.	
37.5		staw parkowy z przepustem z kamienia		
38	Więslawice	szkoła	1939	
39	Więslawice	figura MB	XIX/XX w.	
40	Więslawice	szpaler jesionowy		
41	Więslawice – Parcele	gródek stożkowy		1993. 06. 16 – C/140
42	Zakrzewek	kapliczka	XIX/XX w.	

Wykaz zabytków znajdujących się na terenie miasta i gminy Chodecz

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Rejestr zabytków
1	Brzyszewo	park dworski	XIX w. 2 poł.	
2	Cetty	dom drewniany nr 20	XIX w. 4 ćw.	
3	Cetty	<u>zagroda nr 2 :</u>		
3.1		dom drewniany	XIX w. 4 ćw.	
4	Cetty	dom mieszkalny nr 3	XIX/XX w.	
5	Cetty	budynek gospodarczy nr 3	XIX/XX w.	
6	Chodecz	układ urbanistyczny		
7	Chodecz	<u>zespół kościoła parafialnego :</u>		
7.1		kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. Dominika, ul. Kościuszki 15 wraz z terenem otaczającym wyznaczonym na załączniku do decyzji	1849-1850	1995. 12. 30 – A/474
7.2		ogrodzenie z zespołu kościoła parafialnego	1849-1850	
7.3		plebania, ul. Warszawska 18	1850 ok.	
7.4		wikarówka (d. obora z chlewnią, ob. magazyn), ul. Warszawska 18	ok. 1850 r.	
7.5		stodoła drewniana, ul. Warszawska 18	pocz. XX w.	
8	Chodecz	zespół budynków cmentarza grzebalnego, ul. Warszawska 22 :		1985. 06. 7 – A/694
8.1		kaplica cmentarna pw. św. Jakuba	1799	
8.2		katakumby	1799	
8.3		szpital, ob. dom	1799	
8.4		brama cmentarna	pocz. XIX w.	
8.5		cmentarz parafialny rzymskokatolicki	XVIII w. k.	
9	Chodecz	cmentarz ewangelicki, ul. Zwycięstwa	XIX w. k.	
10	Chodecz	ogrodzenie z bramą cmentarza ewangelickiego	XIX w. k.	
11	Chodecz	cmentarz żydowski, ul. Polna	XIX w. 2 poł.	
12	Chodecz	d. apteka, ob. dom, ul. Apteczna 1/ 19 Stycznia	XIX/XX w.	
13	Chodecz	dom, ul. Apteczna 3	pocz. XX w.	

14	Chodecz	dom, ul. Apteczna 11	pocz. XX w.	
15	Chodecz	wiatrak koźlak drewniany, ul. Boczna	1870 ok.	
16	Chodecz	dom, ul. Kaliska 1 / Apteczna	pocz. XX w.	
17	Chodecz	gospoda, ob. UMG, ul. Kaliska 2	1874	
18	Chodecz	dom, ul. Kaliska 3	pocz. XX w.	
19	Chodecz	dom, ul. Kaliska 7	pocz. XX w.	
20	Chodecz	dom, ul. Kościelna 4	XIX w. 1 poł.	
21	Chodecz	dom drewniany, ul. Kościelna 10	ok. 1900	
22	Chodecz	dom, Pl. Kościuszki / Warszawska	pocz. XX w.	
23	Chodecz	dom, Pl. Kościuszki / Ogrodowa	pocz. XX w.	
24	Chodecz	zajazd, ob. dom mieszkalny, Pl. Kościuszki 4	XIX w. poł. ok.	
25	Chodecz	dom, ul. Ogrodowa 1	pocz. XX w.	
26	Chodecz	willa, ul. Ogrodowa 7	1880 ok.	
27	Chodecz	willa, ul. Ogrodowa 9	1884	
28	Chodecz	dom drewniany, ul. 19 Stycznia 1	ok. 1900	
29	Chodecz	dom, ul. 19 Stycznia 3	pocz. XX w.	
30	Chodecz	dom drewniany, ul. 19 Stycznia 4	pocz. XX w.	
31	Chodecz	dom, ul. 19 Stycznia 5	pocz. XX w.	
32	Chodecz	dom, ul. 19 Stycznia 8/10	pocz. XX w.	
33	Chodecz	dom, ul. 19 Stycznia 12	pocz. XX w.	
34	Chodecz	dom, ul. 19 Stycznia 13	pocz. XX w.	
35	Chodecz	dom, ul. 19 Stycznia 17	ok. 1900	
36	Chodecz	dom, ul. 19 Stycznia 19	ok. 1900	
37	Chodecz	dom murowano-drewniany, ul. Warszawska 3 /19 Stycznia	XIX/XX w.	
38	Chodecz	kamienica, ul. Warszawska 9	XIX/XX w.	
39	Chodecz	dom, ul. Warszawska 13	1900 ok.	
40	Chodecz	kamienica, ul. Warszawska 15 / Kościelna 1	XIX/XX w.	
41	Chodecz	figura przydrożna Chrystusa, ul. Warszawska (naprzeciwko cmentarza parafialnego)	1 poł. XX w.	
42	Chodecz	dom, ul. Warneńczyka 1	ok. 1900	
43	Chodecz	dom, ul. Waryńskiego 5	pocz. XX w.	
44	Chodecz	dom, ul. Waryńskiego 7	pocz. XX w.	
45	Chodecz	dom, ul. Waryńskiego 9	ok. 1900	
46	Chodecz	dom, ul. Waryńskiego 11	pocz. XX w.	

47	Chodecz	dom, ul. Waryńskiego 13	ok. 1900	
48	Chodecz	szkoła, ul. Waryńskiego 20	pocz. XX w.	
49	Chodecz	budynek gospodarczy przy szkole, ul. Waryńskiego 20	pocz. XX w.	
50	Chodecz	d. dom nauczyciela, ob. budynek mieszkalny, ul. Waryńskiego 18 / Przemysłowa	pocz. XX w.	
51	Chodecz	kamienica, ul. Zwycięstwa 1	ok. 1900	
52	Chodecz	dom, Al. Zwycięstwa 3	pocz. XX w.	
53	Chodecz	dom, Al. Zwycięstwa 5	pocz. XX w.	
54	Chodecz	dom, Al. Zwycięstwa 7	pocz. XX w.	
55	Chodecz	dom drewniano-murowany, Al. Zwycięstwa 16	pocz. XX w.	
56	Chodecz	dom, ul. Zwycięstwa 21	ok. 1900	
57	Chodecz	dom, ul. Zwycięstwa 22	XIX/XX w.	
58	Chodecz	młyn elektryczny, ul. Zwycięstwa 24	1900 ok.	
59	Chodecz	dom, ul. Zwycięstwa 25	I. 30-te XX w.	
60	Chodecz	dom, ob. przychodnia lekarska, ul. Zwycięstwa 26	XIX w. poł.	
61	Chodecz	dom, ul. Zwycięstwa 28	ok. 1900	
62	Chodecz	dom, ul. Zwycięstwa 31	XIX/XX w.	
63	Chodecz	dom, ul. Zwycięstwa 34	pocz. XX w.	
64	Chodecz	dom, ul. Zwycięstwa 36	pocz. XX w.	
65	Chodecz	dom, ul. Zwycięstwa 38	pocz. XX w.	
66	Chodecz	dom, ul. Zwycięstwa 40	pocz. XX w.	
67	Chodecz	park dworski	XIX w. 2 poł.	
68	Chodeczek	zespół dworsko – parkowy :		1987. 11. 27 – A/1212
68.1		dwór - duża fiszka wez	1904	
68.2		park dworski	1906	
69	Huta Chodecka (Podgórz – Zameczek)	dwór – willa wraz z terenem otaczającym wyznaczonym na załączniku do decyzji - duża fiszka wez	XIX/XX w.	1995. 08. 03 – A/1500
70		grodzisko późnośredniowieczne		1995. 08. 03 – C/147
71	Ignalin	zespół dworsko – parkowy :		
71.1		dwór, d. szkoła, ob. budynek mieszkalny	1925	
71.2		pozostałości parku	XX w. pocz.	
72	Józefki	cmentarz ewangelicki	XIX w. 2 poł.	

73	Kromszewice (dawne Józefki)	dom drewniano – murowany 18		
74	Kromszewice (dawne Józefki 17)	<u>zagroda nr 69 :</u>		
74.1		dom	1929	
74.2		stajnia z wozownią	1933	
75	Kromszewice	oficyna dworska, ob. dom	XIX w. 4 ćw.	
76	Kromszewice - Szczecin	gródek stożkowaty późnośredniowieczny		1985. 01. 31 – C/128
77	Kubłowo	dom drewniany 21	XIX w. 4 ćw.	
78	Łania	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
78.1		dwór	XIX w. k.	
78.2		d. czworak, ob. dom mieszkalny	XIX w. k.	
78.3		park dworski	XIX w. 2 poł.	
79	Łania	remiza	XIX/XX w.	
80	Psary	cmentarz ewangelicki	XIX w. 2 poł.	
81	Psary	dom 12	1 ćw. XX w.	
82	Psary	dom drewniany 21	1840 ok.	
83	Psary	szkoła	XX w. 20 lata	
84	Przysypka	cmentarz ewangelicki	XIX w. k.	
85	Ruda Lubieniecka	młyn wodny drewniany, ob. elektryczny	1836 ok.	
86	Ruda Lubieniecka	stajnia z oborą z zespołu młyna	2 poł. XIX w.	
87	Strzygi	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
87.1		dwór	XIX w. 3 ćw.	
87.2		park dworski – pozostałości	XIX w. poł.	
88	Strzyżki	budynek podworski, ob. dom mieszkalny	k. XIX w.	
89	Szczecin	park dworski	XIX w.	
90	Wola Adamowa	<u>zespół dworsko – parkowy :</u>		
90.1		dwór, ob. szkoła	XIX w. k.	
90.2		oficyna, ob. dom	1900 ok.	
90.3		park dworski	XIX w. poł.	

91	Zalesie	dom nr 20	1 ćw. XX w.	
92	Zalesie	zagroda nr 45 :		
92.1		obora gliniana	1880 ok.	
92.2		stodoła drewniana	1880 ok.	
93	Zalesie - Pieleszki	park dworski	XIX w. poł.	
94	Zbijewo	park dworski	XIX w. poł	

Aneks II: Wykaz zabytków i stanowisk archeologicznych znajdujących się na terenie powiatu włocławskiego

Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Brześć Kujawski, zlokalizowanych w trakcie badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP).

Lp.	Miejscowość	Nr obszar u AZP	Nr stan. na obsz. AZP	Nr stan. w miejsc.	Funkcja obiektu	Chronologia	Kultura
1	Witoldowo	46–46	046 A-1	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	kamienia epoka, średniowiecze późne, nowożytność	
2	Witoldowo	46–46	045 A-1	01	osadnictwa ślad, osada, osada, osadnictwa ślad	kamienia epoka, średniowiecze wczesne faza E - F, średniowiecze późne, nowożytność	
3	Wieniec	47–45	049	04	osada, osada	neolit, brązu epoka okres IV	amfor kulistych, łużycka
4	Klementynowo	47–46	034	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres, nowożytność XVI–XVII w.	łużycka
5	Klementynowo	47–46	033	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w., nowożytność XVII–XVIII w.	
6	Jaranówek Stary	47–46	032	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres D, nowożytność XVIII w.	łużycka
7	Jaranówek Stary	47–46	031	01	osadnictwa ślad, osada	halsztacki okres, nowożytność XVII w.	
8	Jaranówek Nowy	47–46	030	02	osada, osadnictwa ślad	halsztacki okres D, nowożytność XVII–XVIII w.	łużycka
9	Jaranówek Nowy	47–46	029	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	rzymski okres, nowożytność XVII w.	przeworska
10	Brzezie	47–46	064	08	osada	średniowiecze późne	
11	Gustorzyn	47–46	023	08	osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV	łużycka
12	Klementynowo	47–46	037	05	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV, nowożytność XVIII w.	łużycka
13	Wieniec	47–46	049	04	osada, osada	neolit, brązu epoka okres IV	amfor kulistych, łużycka
14	Brzezie	47–46	060				
15	Aleksandrowo	47–46	001	01	osada, osada, osada, osadnictwa ślad	neolit, neolit, brązu epoka okres IV, nowożytność XVII w.	pucharów lejkowatych, amfor kulistych, łużycka
16	Brzezie	47–46	062	06	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad,	średniowiecze wczesne, średniowiecze późne,	

					osadnictwa ślad	nowożytność	
17	Brzezie	47–46	063	07	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze późne, nowożytność	
18	Gustorzyn	47–46	024	09	osada - cmentarzysko, cmentarzysko, cmentarzysko, cmentarzysko, cmentarzysko, osadnictwa ślad, osada	neolit, brązu epoka okres III, brązu epoka okres IV, halsztacki okres C, halsztacki okres D, lateński okres późny, rzymski okres wczesny	pucharów lejkowatych, łazycka, łazycka, łazycka, łazycka, przeworska, przeworska
19	Dubielewo	47–46	048	10	osada, osada, osada, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka, rzymski okres, nowożytność	pucharów lejkowatych faza IV– V, łazycka, przeworska
20	Aleksandrowo	47–46	003	03	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka okres IV, halsztacki okres D, nowożytność XVIII w.	pucharów lejkowatych, łazycka
21	Aleksandrowo	47–46	002	02	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
22	Wiluś	47–46	055	01	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
23	Wieniec	47–46	054	09	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osada	brązu epoka, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	łazycka
24	Wieniec	47–46	053	08	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres D, nowożytność XVI– XVII w.	
25	Wieniec	47–46	052	07	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres D, rzymski okres, średniowiecze późne XV w.	przeworska
26	Klementynowo	47–46	035	03	osadnictwa ślad	nowożytność XVIII w.	
27	Wieniec	47–46	050	05	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XV w.	
28	Klementynowo	47–46	036	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV w., nowożytność XVIII w.	
29	Lipiny	47–46	047	04	osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV	łazycka
30	Lipiny	47–46	046	03	osada, osadnictwa ślad	neolit, halsztacki okres D	pucharów lejkowatych
31	Lipiny	47–46	045	02	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka okres IV, nowożytność XVII w.	amfor kulistych, łazycka
32	Lipiny	47–46	044	01	osada, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV, halsztacki okres D lateński okres późny, rzymski okres	łazycka, łazycka, przeworska, przeworska
33	Klementynowo	47–46	038	06	osadnictwa ślad	nowożytność XVI w.	
34	Brzezie	47–46	061	05	osada, osada	średniowiecze późne, nowożytność	

35	Wieniec	47–46	051	06	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	neolit, rzymski okres, średniowiecze wczesne XIII w.	amfor kulistych, przeworska
36	Wieniec	47–46	079	18	osadnictwa ślad, osada, osada, osada	kamienia epoka, średniowiecze wczesne faza D - E, średniowiecze późne, nowożytność	
37	Formoza	47–46	018	01	osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV	łazycka
38	Dziadowo	47–46	017	05	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, halsztacki okres	amfor kulistych, łazycka
39	Brzezie	47–46	065	09	obozowisko, osada, osada	neolit, średniowiecze późne, nowożytność	pucharów lejkowatych
40	Dubielewo	47–46	015	07	osada, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV, brązu epoka okres V, rzymski okres	łazycka, przeworska
41	Brzezie	47–46	059	03	osada	średniowiecze wczesne	
42	Dubielewo	47–46	013	05	osada, osada, osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV, halsztacki okres D, nowożytność XVIII w.	łazycka
43	Formoza	47–46	019	02	osadnictwa ślad	lateński okres późny	
44	Dubielewo	47–46	011	03	osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV	łazycka
45	Dziadowo	47–46	016	04	osada, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV, rzymski okres wczesny, średniowiecze wczesne XI w.	łazycka, przeworska
46	Dubielewo	47–46	010	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV, nowożytność XIX–XX w.	łazycka
47	Dubielewo	47–46	009	01	osadnictwa ślad, osada	neolit, halsztacki okres	pucharów lejkowatych, łazycka
48	Dobra Wola	47–46	008	02	osadnictwa ślad	halsztacki okres D	łazycka
49	Dobra Wola	47–46	007	01	osada, osada	halsztacki okres D, rzymski okres	łazycka, przeworska
50	Brzezie	47–46	006	02	osada, osada, osada, osada, osada, osada	neolit, halsztacki okres D, rzymski okres, średniowiecze wczesne faza E - F, średniowiecze późne XV w., nowożytność XVI– XVIII w.	pucharów lejkowatych, łazycka, przeworska
51	Brzezie	47–46	005	01	osadnictwa ślad, osada, osada, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	pucharów lejkowatych
52	Aleksandrowo	47–46	004	04	osada, osada, osada	neolit, brązu epoka okres IV, rzymski okres	pucharów lejkowatych, łazycka, przeworska

53	Dubielewo	47–46	012	04	osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV	łużycka
54	Wieniec	47–46	070	10	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	neolit, neolit, neolit, brązu epoka okres I, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne	ceramiki wstęgowej rytej, ceramiki wstęgowej późna, przeworska
55	Brzezie	47–46	066	10	osadnictwa ślad	średniowiecze późne	
56	Brzezie	47–46	067	11	osada	średniowiecze późne	
57	Dubielewo	47–46	014	06	osada, osada	brązu epoka okres IV, halsztacki okres	łużycka
58	Dubielewo	47–46	069	09	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osada, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, nowożytność	pucharów lejkowatych, łużycka, przeworska
59	Gustorzyn	47–46	020	05	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres D, rzymski okres	łużycka, przeworska
60	Dubielewo	47–46	071	11	osada, osada, osada, osada	brązu epoka okres I, brązu epoka, średniowiecze wczesne, nowożytność	łużycka
61	Wieniec	47–46	072	11	osadnictwa ślad, osada, osada, osada, osada, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada	kamienia epoka, neolit, neolit, brązu epoka okres I, brązu epoka, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	pucharów lejkowatych, amfor kulistych, łużycka
62	Wieniec	47–46	073	12	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
63	Wieniec	47–46	075	14	osada, osada	średniowiecze późne, nowożytność	
64	Wieniec	47–46	076	15	osadnictwa ślad, osada, osada, osada, osada, osada	kamienia epoka, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	łużycka przeworska
65	Gustorzyn	47–46	021	06	osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV	łużycka
66	Wieniec	47–46	077	16	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka	łużycka
67	Wieniec	47–46	078	17	osadnictwa ślad		
68	Gustorzyn	47–46	022	07	osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV	łużycka
69	Wieniec	47–46	074	13	osada, osada	średniowiecze późne, nowożytność	
70	Dubielewo	47–46	068	08	obozowisko, osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze późne	pucharów lejkowatych, łużycka, przeworska
71	Dziadowo	47–47	003	04	osadnictwa ślad	rzymski okres?	
72	Dziadowo	47–47	001	02	osada	nowożytność XVI– XVII w.	

73	Dziadowo	47–47	020	01	cmentarzysko ciałopalne	brązu epoka okres IV–V	łużycka
74	Machnacz	47–47	008	05	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	rzymski okres?, nowożytność XVI–XVII w.	
75	Machnacz	47–47	007	04	osadnictwa ślad, osada	rzymski okres?, nowożytność XVI–XVIII w.	
76	Machnacz	47–47	006	03	osada	nowożytność XVI–XVII w.	
77	Machnacz	47–47	004	01	osada	nowożytność XVII–XVIII w.	
78	Dziadowo	47–47	002	02	osadnictwa ślad, osada	średniowiecze wczesne XI–XII w., nowożytność XVI–XVII w.	
79	Machnacz	47–47	027	09	osada	średniowiecze wczesne	
80	Machnacz	47–47	005	02	osada	nowożytność XVII w.	
81	Miechowice	48–45	055	01	skarb	brązu epoka okres II–III	trzcieniecka
82	Miechowice	48–45	050	04	osada, osada	lateński okres późny, średniowiecze wczesne okres II–III	przeworska
83	Miechowice	48–45	049	03	osada	lateński okres późny	przeworska
84	Miechowice	48–45	051	05	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
85	Miechowice	48–45	052	06	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
86	Hulanka	48–45	053	01	osadnictwa ślad	neolit - brązu epoka wczesna	
87	Jądrowice	48–45	054	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
88	Miechowice	48–45	048	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada	neolit, brązu epoka wczesna, lateński okres środkowy	pucharów lejkowatych, przeworska
89	Stary Brześć	48–46	041	15	osada	rzymski okres	przeworska
90	Wieniec	48–46	076		znalezisko luźne	brązu epoka	łużycka
91	Kąty	48–46	077		znalezisko luźne	neolit	amfor kulistych?
92	Kąty	48–46	078		osadnictwa ślad	neolit	amfor kulistych
93	Kąty	48–46	079		cmentarzysko	neolit	amfor kulistych
94	Kąty Wielkie	48–46	071		znalezisko luźne	brązu epoka	łużycka
95	Stary Brześć	48–46	042	16	osada	brązu epoka okres II	trzcieniecka
96	Kąty	48–46	070		znalezisko luźne	neolit	pucharów lejkowatych faza wiórecka
97	Pikutkowo	48–46	040	5a	cmentarzysko	neolit środkowy	amfor kulistych
98	Pikutkowo	48–46	039	5b	cmentarzysko	neolit środkowy	amfor kulistych
99	Stary Brześć	48–46	038	01	cmentarzysko - osada	neolit środkowy	amfor kulistych
100	Stary Brześć	48–46	032	19	cmentarzysko	rzymski okres młodszy	przeworska
101	Stary Brześć	48–46	037	12	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osada	neolit, neolit, lateński okres wczesny, rzymski okres	pucharów lejkowatych, amfor kulistych, grobow kloszowych, przeworska
102	Stary Brześć	48–46	036	14	osada, osada	lateński okres późny, średniowiecze wczesne	przeworska

						XI w.	
103	Pikutkowo	48–46	043	08	osada	rzymski okres	przeworska
104	Kuczyna	48–46	061	01	osada, osada, grób megalityczny	neolit wczesny, neolit środkowy, neolit środkowy	ceramiki wstęgowej rytej, lendielska, amfor kulistych
105	Falborek	48–46	055	01	osada	średniowiecze późne XIV w.	
106	Miechowice	48–46	001	03	osada	brązu epoka okres V	łużycka
107	Falborz	48–46	057	01	osada, osada, osada, osada, osada, cmentarzysko	neolit wczesny, neolit środkowy, neolit środkowy, brązu epoka wczesna, brązu epoka okres V, średniowiecze wczesne	ceramiki wstęgowej rytej, lendielska, amfor kulistych, iwińska, łużycka
108	Nowy Młyn	48–46	027	06	osada	neolit	pucharów lejkowatych faza wiórecka
109	Falborz	48–46	058	02	osada	rzymski okres	przeworska
110	Kąty Małe	48–46	072		cmentarzysko?	halsztacki okres	łużycka
111	Falborz	48–46	060	06	osadnictwa ślad, osada	rzymski okres, średniowiecze późne XIV w.	przeworska
112	Stary Brześć	48–46	033	17	osada	rzymski okres	przeworska
113	Miechowice	48–46	062	01	osadnictwa ślad	neolit środkowy	pucharów lejkowatych faza pikutkowska
114	Falborz	48–46	063	07	osada	rzymski okres	przeworska
115	Miechowice	48–46	064	02	osada	lateński okres środkowy - lateński okres późny	przeworska
116	Falborek	48–46	066		osada	neolit	pucharów lejkowatych
117	Kąty Małe	48–46	067		osada	brązu epoka	łużycka
118	Wieniec	48–46	069		znalezisko luźne	średniowiecze późne XIV–XV w.	
119	Falborz	48–46	059	05	osada	rzymski okres	przeworska
120	Nowy Młyn	48–46	014	03	osada	brązu epoka okres V	łużycka
121	Gustorzyn	48–46	007	01a	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka okres II, rzymski okres	pucharów lejkowatych, trzcieniecka, przeworska
122	Gustorzyn	48–46	008	01b	osada, osada, osadnictwa ślad	neolit, rzymski okres, średniowiecze późne XIV w.	pucharów lejkowatych, przeworska
123	Gustorzyn	48–46	009	01	osada, osada, cmentarzysko, cmentarzysko, cmentarzysko, osada, osada	neolit wczesny, neolit, neolit środkowy, brązu epoka okres I–II, lateński okres wczesny, lateński okres środkowy, średniowiecze wczesne okres I	lendielska, pucharów lejkowatych faza wiórecka wczesna, amfor kulistych, trzcieniecka, grobow kloszowych, przeworska

124	Gustorzyn	48–46	010	03	osadnictwa ślad, osada	brązu epoka okres II, średniowiecze wczesne okres II	trzciniecka
125	Nowy Młyn	48–46	011	01	osada	brązu epoka okres IV	łużycka
126	Stary Brześć	48–46	035	04	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osada, cmentarzysko, osada	neolit, neolit, neolit - brązu epoka wczesna, brązu epoka okres II, halsztacki okres D, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze wczesne XI w.	ceramiki wstęgowej rytej, amfor kulistych, ceramiki sznurowej, trzciniecka, łużycka, przeworska
127	Nowy Młyn	48–46	013	02	osada, osada, osadnictwa ślad	neolit schyłkowy - brązu epoka wczesna, brązu epoka okres V, średniowiecze wczesne XI w.	ceramiki sznurowej, łużycka
128	Wolica Nowa	48–46	004	01	osadnictwa ślad, osada	neolit wczesny, neolit	ceramiki wstęgowej rytej, pucharów lejkowatych faza pikutkowska
129	Gustorzyn	48–46	015	01	osada	rzymski okres II–III w.n.e.	przeworska
130	Gustorzyn	48–46	016	07	cmentarzysko	średniowiecze wczesne XI w.	
131	Gustorzyn	48–46	017	04	osada	brązu epoka okres V	łużycka
132	Wieniec	48–46	018	03	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit wczesny, średniowiecze późne XIV w.	ceramiki wstęgowej rytej
133	Wieniec	48–46	019	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, rzymski okres	pucharów lejkowatych, przeworska
134	Wieniec	48–46	020	01	osada, osadnictwa ślad	brązu epoka okres I, rzymski okres	iwieńska, przeworska
135	Nowy Młyn	48–46	012	01a	osada, osada	brązu epoka okres III– IV, lateński okres późny	łużycka, przeworska
136	Stary Brześć	48–46	030	13	osadnictwa ślad	neolit środkowy	amfor kulistych
137	Nowy Młyn	48–46	021	05	osadnictwa ślad, osada, osada	neolit późny - brązu epoka wczesna, rzymski okres, średniowiecze późne XIV w.	ceramiki sznurowej, przeworska
138	Pikutkowo	48–46	044	09	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	kamienia epoka, lateński okres środkowy - lateński okres późny, średniowiecze późne XIV w.	przeworska
139	Kąty	48–46	026	03a	osada, osada	neolit, rzymski okres	amfor kulistych, przeworska
140	Kąty	48–46	025	03	osadnictwa ślad,	neolit,	amfor kulistych,

					osada, osada, osada	neolit, rzymski okres, średniowiecze późne XIV w.	pucharów lejkowatych, przeworska
141	Kąty	48–46	024	02	osada, osada	rzymski okres, średniowiecze późne XIV w.	przeworska
142	Gustorzyn	48–46	006	02	osada	rzymski okres	przeworska
143	Kąty	48–46	031	04	osada, osada, osada	neolit, rzymski okres, średniowiecze późne XIV w.	pucharów lejkowatych faza lubońska, przeworska
144	Wolica Nowa	48–46	005	01a	osada	neolit	pucharów lejkowatych faza późna
145	Piaski	48–46	029	01	osada	lateński okres środkowy	przeworska
146	Piaski	48–46	028	02	osada, osada	brązu epoka okres I–II, brązu epoka okres V - halsztacki okres C	iwieńska - trzcieniecka, łużycka
147	Nowy Młyn	48–46	022	5a	osada, osada	neolit późny - brązu epoka wczesna, średniowiecze późne XIII–XIV w.	ceramiki sznurowej
148	Falborz	48–46	002	03	osadnictwa ślad, osada	kamienia epoka, rzymski okres	przeworska
149	Falborz	48–46	003	04	osadnictwa ślad, osada	neolit, brązu epoka okres III– IV	ceramiki wstęgowej, łużycka
150	Stary Brześć	48–46	034	18	osada	rzymski okres	przeworska
151	Kąty	48–46	023	01	osada	średniowiecze późne XIV w.	
152	Brześć Kujawski	48–46	049	04	osada, osada, osada - cmentarzysko, osada - cmentarzysko, osada - cmentarzysko, osada, osada, osada, osada, osada	paleolit późny, neolit wczesny, neolit wczesny - neolit środkowy, neolit środkowy, neolit środkowy, neolit późny - brązu epoka wczesna, brązu epoka, Laten wczesny, Laten późny - rzymski okres, średniowiecze wczesne - średniowiecze późne VI–XIV w.	krąg kultur tylczakowych, ceramiki wstęgowej rytej, lendielska, amfor kulistych, pucharów lejkowatych, ceramiki sznurowej, trzcieniecka, grobow kloszowych, przeworska
153	Brześć Kujawski	48–46	045	24	osadnictwa ślad, osada	neolit, rzymski okres	ceramiki wstęgowej rytej, przeworska
154	Brześć Kujawski	48–46	046	19	osadnictwa ślad	neolit środkowy	ceramiki wstęgowej
155	Brześć Kujawski	48–46	048	03	osada - cmentarzysko, osada - cmentarzysko,	neolit wczesny, neolit, neolit, lateński okres wczesny,	ceramiki wstęgowej rytej, lendielska, amfor kulistych,

					osada - cmentarzysko, osada, osada, osada	lateński okres środkowy - lateński okres późny, średniowiecze późne XIV w.	grobow kloszowych, przeworska
156	Brześć Kujawski	48–46	075		znalezisko luźne	brązu epoka	łużycka
157	Brześć Kujawski	48–46	050	05	osada, osada, osada - cmentarzysko, osada, osada, osada, osada - cmentarzysko, osada, cmentarzysko	mezolit, neolit wczesny, neolit, neolit, neolit, neolit, żelaza epoka wczesna, lateński okres środkowy - rzymski okres, średniowiecze wczesne okres II XI w.	komornicka, ceramiki wstęgowej rytej, lendielska, pucharów lejkowatych, amfor kulistych, ceramiki sznurowej, grobow kloszowych, przeworska
158	Brześć Kujawski	48–46	051	02	osada, osada	neolit środkowy, rzymski okres	amfor kulistych, przeworska
159	Brześć Kujawski	48–46	052	25	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych?
160	Brześć Kujawski	48–46	074		osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka
161	Brześć Kujawski	48–46	054	17	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, neolit środkowy, brązu epoka okres IV, średniowiecze wczesne XI w.	ceramiki wstęgowej, amfor kulistych, łużycka
162	Brześć Kujawski	48–46	056	07	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit wczesny, neolit	ceramiki wstęgowej rytej, pucharów lejkowatych
163	Brześć Kujawski	48–46	065	13	osadnictwa ślad, osada, osada	neolit, brązu epoka okres IV, rzymski okres	pucharów lejkowatych, łużycka, przeworska
164	Brześć Kujawski	48–46	068		znalezisko luźne	średniowiecze późne XIV–XV w.	
165	Brześć Kujawski	48–46	073		znalezisko luźne	brązu epoka okres III– IV	łużycka
166	Brześć Kujawski	48–46	053	08	osada, osada, osada	kamienia epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III	przeworska
167	Brześć Kujawski	48–46	047	10	osada	neolit	lendielska
168	Pikutkowo	48–47	039	28	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osada	brązu epoka okres I, brązu epoka, średniowiecze późne, nowożytność	łużycka
169	Machnacz	48–47	031	13	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	kamienia epoka, średniowiecze późne, nowożytność	
170	Machnacz	48–47	032	14	osada, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze późne, nowożytność	pucharów lejkowatych

171	Machnacz	48–47	033	15	obozowisko, osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	brązu epoka okres I, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	
172	Machnacz	48–47	034	16	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
173	Pikutkowo	48–47	035	24	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne, średniowiecze późne	
174	Pikutkowo	48–47	036	25	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	kamienia epoka, średniowiecze wczesne	
175	Pikutkowo	48–47	038	27	osadnictwa ślad, osada, osada	kamienia epoka, średniowiecze późne, nowożytność	
176	Pikutkowo	48–47	019	19	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	halszacki okres, średniowiecze, nowożytność	
177	Pikutkowo	48–47	040	29	osadnictwa ślad		
178	Pikutkowo	48–47	041	30	obozowisko, osadnictwa ślad, osada, osada, osadnictwa ślad	mezolit, neolit, brązu epoka okres I, rzymski okres, nowożytność	przeworska
179	Pikutkowo	48–47	042	31	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osada, osadnictwa ślad, osada	neolit, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	pucharów lejkowatych, łużycka, przeworska
180	Pikutkowo	48–47	037	26	osada, osadnictwa ślad	średniowiecze późne, nowożytność	
181	Popowiczki	48–47	023	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV– V, średniowiecze, nowożytność	łużycka
182	Pikutkowo	48–47	017	17	osadnictwa ślad	nowożytność	
183	Machnacz	48–47	001	06	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka okres III– IV, nowożytność	łużycka
184	Machnacz	48–47	030	12	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze późne, nowożytność	
185	Machnacz	48–47	029	11	osada, osadnictwa ślad, osada, osada	neolit, średniowiecze wczesne faza E, średniowiecze późne, nowożytność	ceramiki wstęgowej rytej
186	Machnacz	48–47	027	09	cmentarzysko	brązu epoka okres IV– V	łużycka
187	Pikutkowo	48–47	026	06	osada, cmentarzysko, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, neolit, neolit, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne	pucharów lejkowatych faza wiórecka, ceramiki sznurowej, amfor kulistych, ceramiki wstęgowej, łużycka, wenedzka

188	Popowiczki	48–47	024	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres, nowożytność	
189	Pikutkowo	48–47	022	22	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit środkowy, nowożytność	amfor kulistych
190	Pikutkowo	48–47	021	21	osadnictwa ślad	nowożytność	
191	Pikutkowo	48–47	020	20	osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka
192	Pikutkowo	48–47	018	18	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres, nowożytność	
193	Pikutkowo	48–47	016	16	osadnictwa ślad	nowożytność XVI– XVII w.	
194	Marianki	48–47	004	01	osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV	łużycka
195	Machnacz	48–47	002	07	osadnictwa ślad, osada	brązu epoka okres IV– V, średniowiecze	łużycka
196	Przyborowo	48–47	025	01	osadnictwa ślad	nowożytność	
197	Machnacz	48–47	003	08	osadnictwa ślad	nowożytność	
198	Pikutkowo	48–47	015	15	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka okres III, rzymski okres późny, średniowiecze późne, nowożytność	
199	Marianki	48–47	005	02	osada	brązu epoka okres IV– V	łużycka
200	Słone	48–47	006	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres, nowożytność XVI– XVII w.	
201	Słone	48–47	007	02	osadnictwa ślad	halsztacki okres	
202	Pikutkowo	48–47	010	10	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres, nowożytność	
203	Pikutkowo	48–47	011	11	osadnictwa ślad, osada	rzymski okres, średniowiecze późne - nowożytność XIV–XVI w.	przeworska
204	Pikutkowo	48–47	012	12	osadnictwa ślad	halsztacki okres	
205	Pikutkowo	48–47	013	13	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres, nowożytność	
206	Pikutkowo	48–47	014	14	osadnictwa ślad	nowożytność	
207	Sokołowo	49–46	038	01	grodzisko stożkowate	średniowiecze późne	
208	Rzadka Wola - Parcele	49–46	023	05	osada, osada	neolit, brązu epoka wczesna	pucharów lejkowatych
209	Falborek	49–46	024	04	osadnictwa ślad	mezolit	
210	Falborek	49–46	025	03	osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka
211	Kolonia - Rzadka Wola	49–46	026	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
212	Kolonia - Rzadka Wola	49–46	027	02	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
213	Rzadka Wola	49–46	028	01	osada	neolit	pucharów lejkowatych
214	Falborek	49–46	042	02	osada	neolit	pucharów lejkowatych
215	Guzlin	49–46	037	02	osadnictwa ślad	neolit środkowy	lendzielska
216	Rzadka Wola - Parcele	49–46	022	04	osada	brązu epoka	łużycka
217	Guzlin	49–46	002	03	osadnictwa ślad	średniowiecze późne	

218	Guzlin	49–46	036	01	osada, osada	neolit wczesny, neolit środkowy	ceramiki wstęgowej rytej lendzielska
219	Rzadka Wola - Parcele	49–46	021	03	osadnictwa ślad	neolit	amfor kulistych
220	Rzadka Wola - Parcele	49–46	020	02	osadnictwa ślad	neolit	
221	Rzadka Wola - Parcele	49–46	019	01	osadnictwa ślad	brązu epoka wczesna	
222	Rakucin	49–46	018	01	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych?
223	Sokołowo	49–46	015	05	osadnictwa ślad, osada	neolit, rzymski okres	amfor kulistych, przeworska
224	Sokołowo	49–46	014	04	osadnictwa ślad, osada	neolit - brązu epoka wczesna, rzymski okres	przeworska
225	Sokołowo - Parcele	49–46	013	02	osada	średniowiecze późne	
226	Sokołowo - Parcele	49–46	012	01	osadnictwa ślad	średniowiecze późne	
227	Rumaki	49–46	011	02	osada, osada	neolit, rzymski okres	pucharów lejkowatych, przeworska
228	Sokołowo	49–46	005	03	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	rzymski okres, średniowiecze późne	przeworska
229	Rumaki	49–46	003	01	osadnictwa ślad	średniowiecze późne	
230	Sokołowo	49-46	4	2	śląd osadnictwa	średniowiecze późne	
231	Brześć Kujawski	49–46	006	27	osada	średniowiecze późne	
232	Brześć Kujawski	49–46	007	28	osada	średniowiecze późne	
233	Brześć Kujawski	49–46	008	29	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka, średniowiecze późne	łazycka
234	Brześć Kujawski	49–46	009	30	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka	pucharów lejkowatych, łazycka
235	Brześć Kujawski	49–46	010	13	osada	brązu epoka okres III– IV	łazycka
236	Brześć Kujawski	49–46	039	31	fosa miejska	średniowiecze	
237	Brześć Kujawski	49–46	041	33	miasto średniowiecze	średniowiecze	
238	Brześć Kujawski	49–46	001	26	osada	średniowiecze późne	
239	Brześć Kujawski	49–46	040	32	miasto średniowiecze	średniowiecze	
240	Pikutkowo	49–47	024	23	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka okres III, brązu epoka okres IV	łazycka
241	Sokołowo	50–46	070	05	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
242	Sokołowo	50–46	068	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
243	Sokołowo	50–46	069	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
244	Sokołowo	50–47	045	02	osadnictwa ślad	brązu epoka	łazycka
245	Jądrowice	49-45	61	1	śląd osadnictwa	III okres wczesnego średniowiecza	

246	Kąkowa Wola	49-45	62	1	osada	nowożytność	
247	Kąkowa Wola	49-45	63	2	osada	III okres wczesnego średniowiecza	
248	Kąkowa Wola	49-45	64	3	śląd osadnictwa	średniowiecze XIV-XVw	
249	Kąkowa Wola	49-45	65	4	osada	średniowiecze XIII-XIVw	
250	Kąkowa Wola	49-45	66	5	śląd osadnictwa	neolit	k. pucharów lejkowatych
					śląd osadnictwa	średniowiecze XVw	
251	Kąkowa Wola	49-45	67	6	śląd osadnictwa	okres lateński/okres rzymski	k. przeworska
					śląd osadnictwa	średniowiecze XV w	
252	Kolonia Kąkowa Wola	49-45	68	1	osada	okres rzymski	k. przeworska
					śląd osadnictwa	średniowiecze XV – XVI w	
253	Kolonia Kąkowa Wola	49-45	69	2	osada	okres rzymski	k. przeworska
254	Kolonia Kąkowa Wola	49-45	70	3	śląd osadnictwa	neolit	k. pucharów lejkowatych
255	Kolonia Kąkowa Wola	49-45	71	4	osada	neolit	k. pucharów lejkowatych
256		49-45	72	5	śląd osadnictwa	III okres wczesnego średniowiecza	
257	Redecz Kalny	49-45	96	19	osada	III okres wczesnego średniowiecza	
258	Redecz Kalny	49-45	97	20	śląd osadnictwa	III okres wczesnego średniowiecza	
259	Redecz Krukowy	49-45	98	1	osada	średniowiecze XIII - XIV	
260	Redecz Krukowy	49-45	99	2	osada	neolit	k. pucharów lejkowatych
261	Redecz Krukowy	49-45	100	3	śląd osadnictwa	neolit	
262	Redecz Krukowy	49-45	101	4	śląd osadnictwa	neolit	k. pucharów lejkowatych
263	Redecz Krukowy		102	5	osada	średniowiecze XIV- XV	
264	Redecz Krukowy		103	6	osada	średniowiecze XV-XVI w	
265	Redecz Krukowy		104	7	osada	średniowiecze XV-XVI w	
266	Redecz Krukowy		105	8	śląd osadnictwa	III okres wczesnego średniowiecza	
267	Redecz Krukowy		106	9	śląd osadnictwa		
268	Redecz Krukowy		107	10	osada	średniowiecze XIII-XIVw	
269	Redecz Krukowy		108	11	śląd osadnictwa	neolit	k. pucharów lejkowatych
270	Redecz Krukowy		109	12	osada	średniowiecze XIII-XIVw	
271	Redecz Krukowy		110	13	śląd osadnictwa	IV-V okres epoki brązu	k. łużycka

272	Redecz Krukowy		111	14	osada	neolit	amfor kulistych
273	Redecz Krukowy		112	15	śląd osadnictwa	średniowiecze XVw	
274	Redecz Krukowy		113	16	osada	okres halszacki	k. łużycka
275	Redecz Krukowy		114	17	śląd osadnictwa	neolit	
276	Redecz Krukowy		115	18	śląd osadnictwa	III okres wczesnego średniowiecza	
277	Redecz Krukowy		116	19	śląd osadnictwa	średniowiecze XIII-XIVw	
278	Redecz Krukowy		138	20	osada	neolit	k. pucharów lejkowatych

Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Fabianki, zlokalizowanych w trakcie badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP).

Lp.	Miejscowość	Nr obszar u AZP	Nr stan. na obsz. AZP	Nr stan. w miejsc.	Funkcja obiektu	Chronologia	Kultura
1	Cyprianka	45–48	002	06	cmentarzysko, cmentarzysko, cmentarzysko	neolit, halszacki okres, halszacki okres - lateński okres	pucharów lejkowatych, przeworska
2	Cyprianka	45–48	001	05	osada, osada, osadnictwa ślad	brązu epoka, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne XIV–XV w.	łużycka
3	Witoszyn Nowy	46–47	019	01a	osada, osada	rzymski okres, nowożytność XVI w.	
4	Fabianki	46–48	009	01a	osadniczy punkt	średniowiecze wczesne XII w.?	
5	Chełmica Duża	46–48	016	02	osadniczy punkt	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
6	Bogucin Nowy	46–48	013	02	osadniczy punkt	średniowiecze wczesne X–XI w.	
7	Chełmica Duża	46–48	018	07	osadniczy punkt	średniowiecze późne XIV w.	
8	Bogucin Stary	46–48	012	01	osadniczy punkt	średniowiecze późne XV w.	
9	Bogucin Stary	46–48	011	02	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	halszacki okres C, średniowiecze wczesne XII w.	łużycka
10	Wilczeniec Fabiański	46–48	010	01	osadnictwa ślad	halszacki okres C?	łużycka

11	Cyprianka	46–48	008	02	osadniczy punkt, osadniczy punkt, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, halszacki okres C, średniowiecze wczesne XIII w., średniowiecze późne XV w.	pucharów lejkowatych, łużycka
12	Cyprianka	46–48	007	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halszacki okres C, średniowiecze wczesne XIII w?	łużycka
13	Cyprianka	46–48	006	03	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit?, halszacki okres C	łużycka
14	Witoszyn Nowy	46–48	005	03	osadniczy punkt	średniowiecze późne XIV w.	
15	Witoszyn Nowy	46–48	003	01	osadniczy punkt	średniowiecze wczesne XIII w.	
16	Fabianki	46–48	019	04	osadniczy punkt	średniowiecze wczesne XII w?	
17	Chełmca Duża	46–48	017	03	osadniczy punkt	średniowiecze późne XV w.	
18	Witoszyn Nowy	46–48	004	02	osadniczy punkt	średniowiecze późne XIV w.	
19	Chełmca Mała	46–48	028	02	osadniczy punkt, osadniczy punkt, osadniczy punkt	halszacki okres C - D, średniowiecze wczesne XII–XIII w., średniowiecze późne XIV w.	łużycka
20	Chełmca Duża	46–48	020	04	osadniczy punkt	średniowiecze wczesne XIII w.	
21	Bogucin Nowy	46–48	014	01	osadniczy punkt, osadniczy punkt	halszacki okres C, średniowiecze późne XIV w.	łużycka
22	Chełmca Mała	46–48	029	03	cmentarzysko ciałopalne, osadnictwa ślad	halszacki okres D, średniowiecze wczesne XII w.	grobów kloszowych
23	Chełmca Mała	46–48	027	01	osadniczy punkt, osadniczy punkt	halszacki okres C, średniowiecze późne XIV w.	łużycka
24	Fabianki	46–48	026	03	osadnictwa ślad, osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit?, halszacki okres C, średniowiecze wczesne XIII w.	łużycka
25	Fabianki	46–48	025	02	osadniczy punkt, osadniczy punkt	halszacki okres C, średniowiecze wczesne XIII w.	
26	Chełmca Duża	46–48	024	09	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	średniowiecze wczesne XIII w., średniowiecze późne XIV w?	
27	Chełmca Duża	46–48	023	08	osadniczy punkt	średniowiecze wczesne XII w.	
28	Chełmca Duża	46–48	022	06	osadniczy punkt	średniowiecze późne XV w.	
29	Chełmca Duża	46–48	021	05	osadniczy punkt	średniowiecze wczesne XIII w.	

30	Chełmca Mała	46–48	030	04	cmentarzysko ciałopalne, osadnictwa ślad	halsztacki okres D, średniowiecze wczesne XII w.	grobow kloszowych
31	Chełmca Duża	46–49	001	10	osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV	łużycka
32	Chełmca Mała	46–49	002	05	osadnictwa ślad	brązu epoka okres II	trzcinińska
33	Chełmca Duża	46–49	065	01	cmentarzysko ciałopalne	brązu epoka okres IV	łużycka
34	Łęg Witoszyn	47–47	018	02	osada, osada	brązu epoka, rzymski okres	łużycka, przeworska faza B2
35	Łęg Witoszyn	47–47	017	01	osadnictwa ślad, osada, osada, osada	neolit, brązu epoka okres V, rzymski okres, średniowiecze wczesne faza E	amfor kulistych, łużycka, przeworska faza B2
36	Łęg Witoszyn	47–47	019	03	osada	brązu epoka okres IV– V	łużycka
37	Szpetal Górny	47–48	021	07	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadniczy punkt	halsztacki okres C, średniowiecze wczesne XII w., średniowiecze późne XIV w.	
38	Skórzno	47–48	013	06	osadniczy punkt, osadniczy punkt, osadniczy punkt	neolit, halsztacki okres C - D, średniowiecze wczesne XII w.	wschodniopomorska
39	Szpetal Górny	47–48	015	02	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	halsztacki okres C, średniowiecze wczesne XIII w.	łużycka
40	Szpetal Górny	47–48	016	04	osadniczy punkt, osadniczy punkt	halsztacki okres C, średniowiecze późne XIV w.	łużycka
41	Szpetal Górny	47–48	017	05	osadnictwa ślad, osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit?, halsztacki okres C, średniowiecze późne XV w.	łużycka
42	Szpetal Górny	47–48	018	06	osadnictwa ślad, cmentarzysko ciałopalne, osadniczy punkt,	neolit?, halsztacki okres D, średniowiecze wczesne XII w.	wschodniopomorska - łużycka
43	Uniechowo	47–48	020	03	osadniczy punkt, osadniczy punkt	halsztacki okres C, średniowiecze późne XIV w.	łużycka
44	Uniechowo	47–48	012	02	osadniczy punkt	średniowiecze wczesne XIII w.	
45	Szpetal Górny	47–48	022	09	osadnictwa ślad, osadniczy punkt, osadniczy punkt	neolit, halsztacki okres C, średniowiecze wczesne XIII w.	pucharów lejkowatych, łużycka
46	Szpetal Górny	47–48	023	10	osadniczy punkt, osadniczy punkt	halsztacki okres C, średniowiecze wczesne XIII w.	łużycka
47	Szpetal Górny	47–48	019	03	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	neolit, neolit	pucharów lejkowatych

48	Skórzno	47–48	004	03	osadniczy punkt, osadniczy punkt	halsztacki okres C - D, średniowiecze późne XIV w.	łużycka
49	Szpetal Górny	47–48	014	01	osadniczy punkt	neolit	pucharów lejkowatych
50	Uniechowo	47–48	011	01	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	mezolit?, średniowiecze wczesne XIII w.	
51	Szpetal Górny	47–48	003	08	osadniczy punkt, osadniczy punkt	halsztacki okres C, średniowiecze późne XIV w.	łużycka
52	Bogucin Krzyżówki	47–48	001	01	osadniczy punkt	halsztacki okres C	łużycka
53	Skórzno	47–48	005	04	osadniczy punkt	średniowiecze późne XIV–XV w.	
54	Skórzno	47–48	006	05	osadniczy punkt, osadniczy punkt	halsztacki okres C - D, średniowiecze późne XIV w.	łużycka
55	Skórzno	47–48	007	07	osadniczy punkt, osadniczy punkt	halsztacki okres C, średniowiecze wczesne XII w.	łużycka
56	Skórzno	47–48	008	02	osadniczy punkt, cmentarzysko	neolit, halsztacki okres D	łużycka
57	Skórzno	47–48	009	01	osadniczy punkt, cmentarzysko	neolit, halsztacki okres D	pucharów lejkowatych, łużycka
58	Nasiegniewo	47–48	010	01	osadniczy punkt, osadniczy punkt	mezolit?, średniowiecze późne XV w.	
59	Szpetal Górny	47–48	002	11	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	halsztacki okres C, średniowiecze późne XV w.	łużycka
60	Zarzyczewo	47–49	019	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne X–XII w.	
61	Zarzyczewo	47–49	020	04	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	średniowiecze wczesne XI w., średniowiecze późne XIV–XV w.	
62	Nasiegniewo	47–49	021	09	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XI w.	
62	Nasiegniewo	47–49	022	10	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne?	
64	Zarzyczewo	47–49	048	06	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	neolit, brązu epoka okres V	pucharów lejkowatych, łużycka
65	Zarzyczewo	47–49	018	01	grodzisko	średniowiecze wczesne X–XII w.	
66	Nasiegniewo	47–49	063	11	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII w., średniowiecze późne XV w.	
67	Nasiegniewo - Rumunki	47–49	004	05	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XI–XIII w.	
68	Zarzyczewo	47–49	049	07	osadnictwa ślad	średniowiecze późne	

						XIV w.	
69	Zarzyczewo	47–49	017	02	podgrodzie	średniowiecze wczesne X–XIII w. połowa	
70	Nasiegniewo	47–49	016	08	osadniczy punkt, osada, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII–XIII w., średniowiecze późne XIV w., nowożytność XVII– XVIII w.	
71	Krępiny	47–49	015	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XI w.	
72	Krępiny	47–49	014	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XI w.	
73	Nasiegniewo	47–49	005	06	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	średniowiecze wczesne XI–XII w., średniowiecze późne XIV–XV w.	
74	Nasiegniewo - Rumunki	47–49	003	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne X–XII w., średniowiecze późne XIV w.	
75	Nasiegniewo	47–49	002	03	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV–XV w.	
76	Nasiegniewo	47–49	001	02	osadniczy punkt	neolit?	
77	Nasiegniewo	47–49	064	12	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII w.?, średniowiecze późne XIV–XV w.	
78	Nasiegniewo - Budki	47–49	013	07	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XI w., średniowiecze późne XIV w.	
79	Zarzechzewo	47–49	65	8	osada	wczesne średniowiecze XI–XII	
80	Zarzechzewo	47–49	66	9	grodzisko, obiekt kultowy strażnica	wczesne średniowiecze?	

Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Lubanie, zlokalizowanych w trakcie badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP).

Lp.	Miejscowość	Nr obszar u AZP	Nr stan. na obsz. AZP	Nr stan. w miejsc.	Funkcja obiektu	Kultura	Chronologia
1	Przywieczerzyn	45–46	043	06	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad		średniowiecze późne, nowożytność
2	Lubanie	45–46	001	01	osadnictwa ślad		nowożytność XVI w.

3	Przywieczerzyn	45–46	042	05	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne faza F
4	Tadzin	45–46	045	05	osadnictwa ślad		średniowiecze późne
5	Tadzin	45–46	046	06	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność
6	Śliwkowo	45–46	039	03	osadnictwa ślad		kamienia epoka
7	Przywieczerzyn	45–46	044	07	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	łużycka	brązu epoka, średniowiecze późne, nowożytność
8	Lubanie	45–46	007	05	osadnictwa ślad, osada	lendzielska	neolit, nowożytność XVI–XVII w.
9	Lubanie	45–46	006	04	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne okres II, średniowiecze wczesne okres III, nowożytność XVI w.
10	Lubanie	45–46	005	07	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	wschodniopomorsko - kloszowa	halsztacki okres - lateński okres, nowożytność XVI w.
11	Lubanie	45–46	004	06	osadnictwa ślad		nowożytność XVI w.
12	Lubanie	45–46	003	03	osadnictwa ślad		nowożytność XVII w.
13	Lubanie	45–46	002	02	osadnictwa ślad		nowożytność XVI w.
14	Śliwkowo	45–46	038	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	pucharów lejkowatych	neolit, brązu epoka okres I
15	Probostwo Dolne	45–46	8	3	śląd osadnictwa		nowożytność XVI- XVIIw
16	Probostwo Górne	45–46	9	1	śląd osadnictwa		nowożytność XVIIw
17	Probostwo Górne	45–46	10	2	śląd osadnictwa osada śląd osadnictwa		wczesneśredniowiecze III okres średniowiecze XV w nieokreślona
18	Włoszczyca II	45–46	11	1	osada		nowożytność XVI- XVIIIw
19	Włoszczyca II	45–46	12	2	śląd osadnictwa		średniowiecze XVI w
20	Włoszczyca II	45–46	13	3	osada		nowożytność XVI- XVIIw
21	Włoszczyca- Żwirownia	45–46	14	1	śląd osadnictwa		nieokreślona
22	Włoszczyca- Żwirownia	45–46	15	2	śląd osadnictwa		halsztat D
23	Siutkowo	45–46	19	2	osada		średniowiecze XV-XVII w
24	Siutkowo	45–46	20	3	śląd osadnictwa		nowożytność XVIIw
25	Siutkówkę	45–46	23	1	śląd osadnictwa		średniowiecze XV w
26	Siutkówkę	45–46	24	2	śląd osadnictwa śląd osadnictwa		nowożytna nieokreślona
27	Siutkówkę	45–46	25	3	śląd osadnictwa osada		nieokreślona średniowiecze XV w
28	Janowice	45–46	26	1	śląd osadnictwa		nowożytność XVII - XVIII

29	Tadzin	45–46	27	1	śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa		średniowiecze XIII – XIV średniowiecze XIV – XVI nowożytność XVII nieokreślona
30	Zosin	45–46	28	1	śląd osadnictwa		nieokreślona
31	Zosin	45–46	29	2	osada dworska		nowożytność XVI – XVII w.
32	Zosin	45–46	30	3	śląd osadnictwa		nowożytność XVI w.
33	Zosin	45–46	31	4	osada		nowożytność XVI – XVII w.
34	Zosin	45–46	32	5	śląd osadnictwa		nowożytność XVI – XVII w.
35	Zosin	45–46	33	6	śląd osadnictwa		nowożytność XVI w.
36	Przywieczerzyn	45–46	34	1	śląd osadnictwa śląd osadnictwa		nowożytność XVI w. nieokreślona
37	Lubanie	46–46	008	06	osadnictwa ślad		nowożytność XVII w.
38	Przywieczerzyn ek	46–46	016	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada		lateński okres, średniowiecze wczesne X w., nowożytność XVI–XVII w.
39	Ustronie	46–46	034	07	osadnictwa ślad		średniowiecze późne - nowożytność XV koniec - XVI w. początek
40	Ustronie	46–46	028	01	osada		nowożytność XVI–XVII w.
41	Przywieczerzyn ek	46–46	017	02	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad		halsztacki okres, średniowiecze wczesne, nowożytność XVI w.
42	Tadzin	46–46	018	07	osada, osada, osada, osada, osada	pucharów lejkowatych, łużycka, przeworska	neolit, brązu epoka okres IV–V, rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III, nowożytność XVI–XVII w.
43	Przywieczerzyn ek	46–46	019	04	osadnictwa ślad		nowożytność XVI w.
44	Bodzia	46–46	027	01	osadnictwa ślad, osada, osada, osada, osada, osada, osada, osada, osada	ceramiki wstęgowej rytej, pucharów lejkowatych, amfor kulistych, łużycka, przeworska faza C	neolit, neolit, neolit, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne XII–XIII w., średniowiecze wczesne faza D - E, średniowiecze późne XV w.
45	Ustronie	46–46	029	02	osadnictwa ślad		nowożytność XVIII w.
46	Ustronie	46–46	030	03	grodzisko		średniowiecze późne -

							nowożytność XV–XVIII w.
47	Ustronie	46–46	031	04	osada		nowożytność XVI–XVII w.
48	Ustronie	46–46	033	06	osada		nowożytność XVI–XVII w.
49	Bodzia	46–46	044	06	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osada, osadnictwa ślad, osada, osada, osada	ceramiki wstęgowej rytej, amfor kulistych, łużycka, przeworska	mezolit, neolit, neolit, neolit, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne
50	Ustronie	46–46	035		znalezisko luźne		neolit, rzymski okres II w.n.e.
51	Janowice	46–46	036	02	osadnictwa ślad, osada, osada, osada, osada, osada, osada, osada	ceramiki wstęgowej rytej, pucharów lejkowatych, amfor kulistych, łużycka, przeworska	kamienia epoka, neolit, neolit, neolit, brązu epoka okres I, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne
52	Kałęczyniek	46–46	037	01	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne
53	Kałęczyniek	46–46	038	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada	pucharów lejkowatych, łużycka	neolit, brązu epoka, średniowiecze późne, nowożytność
54	Bodzia	46–46	040	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	łużycka	brązu epoka, średniowiecze późne
55	Kałęczyniek	46–46	039	03	osadnictwa ślad, osada, osada, osada, osadnictwa ślad	pucharów lejkowatych, łużycka, przeworska faza C	neolit, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, nowożytność
56	Bodzia	46–46	041	03	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność
57	Bodzia	46–46	042	04	osadnictwa ślad, osada, osada		kamienia epoka, średniowiecze późne, nowożytność
58	Bodzia	46–46	043	05	osada, osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	amfor kulistych, przeworska	neolit, brązu epoka okres I, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność
59	Ustronie	46–46	032	05	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad		rzymski okres, nowożytność XVI w.
60	Mikanowo	46–46	3	1	śląd osadnictwa, osada	wschodniopomorska	nowożytna VVI–XVIII w.
61	Mikanowo	46–46	4	2	śląd osadnictwa.		nowożytna VII w
62	Mikanowo	46–46	5	3	osada		nowożytna XVI w.

63	Mikanowo	46–46	6	5	śląd osadnictwa		nowożytna XVI-XVII w
64	Lubanie	46–46	8	8	śląd osadnictwa		nowożytna XVII w
65	Kolonia Ustronie	46–46	1	1	śląd osadnictwa		średniowiecze XVIw
66	Kolonia Ustronie	46–46	2	2	śląd osadnictwa		nowożytność XVII w.
67	Kazimierzewo	46–46	9	1	śląd osadnictwa		nowożytność XVIII w.
68	Kazimierzewo	46–46	10	2	śląd osadnictwa		nowożytność XVIII w.
69	Kazimierzewo	46–46	11	3	śląd osadnictwa		nowożytność XVI - XVIIw.
70	Kazimierzewo	46–46	12	4	śląd osadnictwa osada śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze nowożytność XVI – XVIIw nieokreślony
71	Stawiec	46–46	13	1	osada		średniowiecze XV-XVIw
72	Stawiec	46–46	14	2	osada śląd osadnictwa		okres halsztacki wczesne średniowiecze
73	Stawiec	46–46	15	3	śląd osadnictwa osada		epoka brązu nowożytność XVI - XVIIw
74	Tadzin	46–46	20	2	osada śląd osadnictwa śląd osadnictwa osada		schyłek epoki brązu okres lateński okres Rzymski wczesne średniowiecze
75	Tadzin	46–46	21	3	śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze IXw średniowiecze XVI nieokreślona
76	Tadzin	46–46	22	4	śląd osadnictwa		nowożytność XVI - XVIIw.
77	Sarnówka	46–46	25	1	śląd osadnictwa	podkloszowa	lateński
78	Bodzia	46–46	44	6	śląd osadnictwa śląd osadnictwa osada osada śląd osadnictwa osada osada osada	KCWR KAK KŁ KP	mezolit neolit wczesne średniowiecze Późne średniowiecze
79	Witoldowo	46–46	45	1	śląd osadnictwa osada osada śląd osadnictwa		epoka kamienia wczesne średniowiecze faza E-F późne średniowiecze nowożytność
80	Witoldowo	46–46	46	2	śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa		epoka kamienia późne średniowiecze nowożytność
81	Gąbinek	46-47	8	3			osada polska XVIII w
82	Gąbinek	46-47	9	4			śląd osadnictwa łużycka
83	Gąbinek	46-47	10	5			osada łużycka osada wczesnośredniowieczna faza D, E
84	Kocia Górka	45-47	42	1	osada, okr.	przeworska	Późno lateński

					osada wiejska		polska, XV-XVI w
85	Kucierz	45-47	43	1	śląd osadnictwa osada wiejska		neolit polska XVI-XVII w
86	Kucierz	45-47	44	3	śląd osadnictwa		łużycka
87	Kucierz	45-47	45	4	śląd osadnictwa,	kult przeworska	okres rzymski
88	Kucierz	45-47	46	5	śląd osadnictwa osada osada wiejska	przeworska polska	neolit okres późnolateński XIV-XV
89	Kucierz	45-47	47	6	osada	polska	XIII – XV w
90	Kucierz	45-47	48	7	osada	kult przeworska	okres rzymski
91	Kucierz	45-47	49	8	osada	polska	XIII – XIV w
92	Kucierz	45-47	50	9	osada osada wiejska	trzcinińska polska	II okres epoki brązu XVII – XVIII w
93	Kucierz	45-47	51	2	osada	polska	XV-XVII w
94	Kucierz	45-47	52	10	śląd osadnictwa osada	polska	nieokreślona XVI – XVIII w
95	Kucierz	45-47	53	13	śląd osadnictwa	polska	XV – XVI w
96	Kucierz	45-47	54	14	osada	przeworska	okres rzymski
97	Kucierz	45-47	55	11	śląd osadnictwa	przeworska	okres rzymski
98	Kucierz	45-47	56	12	osada śląd osadnictwa	trzcinińska lub przedłużycka polska	II/III okres epoki brązu XVII – XVIII w.
99	Gąbinek	45-47	57	2	osad osada wiejska	przeworska osada wiejska	późny okres rzymski XVII – XVIII w
100	Gąbinek	45-47	58	1	osad osada wiejska	przeworska polska	okres późnolateński XVI – XVIII w
101	Probstwo Dolne	45-47	64	1	śląd osadnictwa		okres pradziejowy
102	Probstwo Dolne	45-47	65	2	śląd osadnictwa		okres pradziejowy

Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Baruchowo, zlokalizowanych w trakcie badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP).

Lp.	Miejscowość	Nr obszar u AZP	Nr stan. na obsz. AZP	Nr stan. w miejsc.	Funkcja obiektu	Chronologia	Kultura
1	Goreń Duży	50–50	013	13	osada, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	pucharów lejkowatych
2	Goreń Duży	50–50	005	05	osadnictwa ślad, osada	neolit, średniowiecze wczesne okres III	pucharów lejkowatych
3	Goreń Duży	50–50	004	04	osada, osada	neolit, średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	pucharów lejkowatych
4	Goreń Duży	50–50	003	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
5	Goreń Duży	50–50	002	02	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
6	Goreń Nowy	50–50	014	01	osada	neolit	pucharów lejkowatych
7	Goreń Duży	50–50	012	12	osada	neolit	
8	Goreń Duży	50–50	011	11	osadnictwa ślad	neolit - brązu epoka	
9	Goreń Duży	50–50	010	10	osada, osada	średniowiecze wczesne okres II, średniowiecze późne - nowożytność XIV–XVI w.	
10	Goreń Duży	50–50	008	08	osada	neolit	pucharów lejkowatych
11	Goreń Duży	50–50	007	07	osada	neolit	pucharów lejkowatych
12	Goreń Duży	50–50	006	06	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
13	Goreń Duży	50–50	001	01	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
14	Goreń Duży	50–50	009	09	obozowisko?	neolit schyłkowy	ceramiki sznurowej

15	Lubaty	50–51	003	05	osadnictwa ślad	brązu epoka okres II	trzcieniecka
16	Lubaty	50–51	006	07	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	paleolit schyłkowy, neolit	świderska, pucharów lejkowatych
17	Lubaty	50–51	002	04	osadnictwa ślad	nowożytność	
18	Lubaty	50–51	004	06	osadnictwa ślad	starożytność	
19	Lubaty	50–51	005	01	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
20	Lubaty	50–51	001	03	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	starożytność, średniowiecze wczesne XI–XIII w.	
21	Świątkowice	51–49	039	05	osadnictwa ślad	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
22	Świątkowice	51–49	038	04	osadnictwa ślad	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
23	Świątkowice	51–49	037	03	osada	średniowiecze wczesne okres III	
24	Kurowo Kolonia	51–49	030	01	osada	średniowiecze wczesne okres III	
25	Kurowo Kolonia	51–49	031	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka, średniowiecze późne XIII–XIV w.	łużycka
26	Grodno	51–49	025	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
27	Grodno	51–49	024	03	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
28	Grodno	51–49	023	02	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
29	Grodno	51–49	022	01	gródek stożkowaty	średniowiecze późne XIV w.	
30	Baruchowo	51–49	003	03	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
31	Baruchowo	51–49	002	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
32	Baruchowo	51–49	001	01	osada	średniowiecze późne XIII–XIV w.	
33	Kolonia Grodno	51–49	027	01	osadnictwa ślad	nowożytność XVI– XVII w.	
34	Patrówek	51–50	044	02	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
35	Kłótno	51–50	019	15	osadnictwa ślad	neolit?	
36	Kolonia Dębowo	51–50	037	01	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
37	Kolonia Kurowo	51–50	038	03	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
38	Kolonia Kurowo	51–50	039	04	osada	neolit	pucharów lejkowatych
39	Kolonia Kurowo	51–50	040	05	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
40	Kolonia Kurowo	51–50	041	06	osadnictwa ślad	neolit	
41	Kłótno	51–50	018	14	osada, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne okres III	pucharów lejkowatych
42	Patrówek	51–50	043	01	osadnictwa ślad,	średniowiecze późne	

					osadnictwa ślad	XV w., nowożytność XVII– XVIII w.	
43	Kłótno	51–50	012	08	osada	neolit	pucharów lejkowatych
44	Czarne	51–50	001	01	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
45	Nowa Wieś	51–50	042	01	osadnictwa ślad	neolit	
46	Kłótno	51–50	017	13	osada	średniowiecze wczesne okres III	
47	Kłótno	51–50	016	12	osadnictwa ślad	neolit	
48	Kłótno	51–50	015	11	osada	średniowiecze późne - nowożytność XIV– XVII w.	
49	Kłótno	51–50	013	09	osada, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne okres III	amfor kulistych
50	Kłótno	51–50	011	07	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
51	Kłótno	51–50	010	06	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
52	Kłótno	51–50	009	05	osada	neolit	pucharów lejkowatych
53	Kłótno	51–50	008	04	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
54	Kłótno	51–50	007	02	osada	brązu epoka okres IV	łużycka
55	Kłótno	51–50	006	02	osada	neolit schyłkowy - brązu epoka początek	amfor kulistych
56	Kłótno	51–50	005	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII w.	
57	Patrówek	51–50	047	05	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
58	Kłótno	51–50	014	10	osada	neolit	amfor kulistych
59	Zawada Piaski	51–50	064	07	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
60	Trzebowo	51–50	054	01	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych?
61	Zakrzewo Parcele	51–50	055	01	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
62	Zakrzewo Parcele	51–50	056	02	osada	średniowiecze późne XIII–XIV w.	
63	Zawada Nowa	51–50	057	01	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVII w.	
64	Zawada Piaski	51–50	058	01	osadnictwa ślad	neolit	
65	Patrówek	51–50	046	04	osadnictwa ślad	lateński okres?	przeworska
66	Zawada Piaski	51–50	060	03	osada	neolit	pucharów lejkowatych
67	Patrówek	51–50	045	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III?	
68	Radziszewo	51–50	053	02	osadnictwa ślad	neolit?	
69	Zawada Piaski	51–50	063	06	osada	neolit	pucharów lejkowatych
70	Zawada Piaski	51–50	059	02	osada	neolit	pucharów

							lejkowatych
71	Zawada Piaski	51–50	065	08	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
72	Zawada Piaski	51–50	066	09	osada	nowożytność XVI– XVIII w.	
73	Zawada Piaski	51–50	067	10	osada	neolit	amfor kulistych
74	Zawada Piaski	51–50	068	11	osada	neolit	
75	Zawada Piaski	51–50	069	12	osada	neolit	pucharów lejkowatych
76	Zawada Piaski	51–50	070	13	osada, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka początek	amfor kulistych, trzciniacka
77	Zawada Piaski	51–50	071	14	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
78	Skrzynki	51–50	072	01	osada	neolit	pucharów lejkowatych
79	Skrzynki	51–50	073	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
80	Zawada Piaski	51–50	062	05	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
81	Probostwo	51–50	051	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
82	Patrówek	51–50	048	06	osadnictwa ślad	neolit	amfor kulistych
83	Zawada Piaski	51–50	061	04	osada	neolit	amfor kulistych
84	Probostwo	51–50	050	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III - średniowiecze późne XIV w.	
85	Kłótno	51–50	036	32	osada	neolit	pucharów lejkowatych
86	Radziszewo	51–50	052	01	osada	neolit	pucharów lejkowatych
87	Kłótno	51–50	020	16	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
88	Kłótno	51–50	021	17	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
89	Kłótno	51–50	022	18	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV–XV w.	
90	Kłótno	51–50	023	19	osada	neolit	pucharów lejkowatych
91	Kłótno	51–50	024	20	osadnictwa ślad	neolit	
92	Kłótno	51–50	034	30	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
93	Probostwo	51–50	049	01	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
94	Kłótno	51–50	025	21	osada	neolit	pucharów lejkowatych
95	Kłótno	51–50	035	31	osadnictwa ślad	neolit?	
96	Kłótno	51–50	033	29	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
97	Kłótno	51–50	032	28	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
98	Kłótno	51–50	031	27	osadnictwa ślad	eneolit	amfor kulistych
99	Kłótno	51–50	030	26	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych

100	Kłótno	51–50	029	25	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
101	Kłótno	51–50	028	24	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV w.	
102	Kłótno	51–50	027	23	osadnictwa ślad	neolit?	
103	Kłótno	51–50	026	22	osada	neolit	pucharów lejkowatych
104	Babia Góra	52–49	022	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
105	Babia Góra	52–49	021	01	osada	średniowiecze wczesne okres III	
106	Kurowo Parcele	52–50	022	01	osada	średniowiecze późne XV w.	
107	Zakrzewo	52–50	033	04	osada	średniowiecze późne XIII–XIV w.	
108	Stawek	52–50	038	01	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
109	Zakrzewo Parcele	52–50	037	04	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV w.	
110	Zakrzewo Parcele	52–50	036	03	osada	średniowiecze późne XIII w. II połowa	
111	Zakrzewo	52–50	035	06	osada	średniowiecze późne XIII w. II połowa	
112	Zakrzewo	52–50	034	05	osada, osada	średniowiecze późne XIII–XIV w., nowożytność XVI w.	
113	Zakrzewo	52–50	032	03	osada	średniowiecze późne XV w.	
114	Zakrzewo	52–50	031	02	osada	średniowiecze późne XIII–XIV w.	
115	Zakrzewo	52–50	030	01	osada, osada	średniowiecze późne XIII–XIV w., średniowiecze późne XV w.	
116	Kurowo Parcele	52–50	026	05	osadnictwa ślad	neolit?	
117	Kurowo Parcele	52–50	025	04	osada	średniowiecze późne XIII w. II połowa - XV w.	
118	Kurowo Parcele	52–50	023	02	osada	średniowiecze późne XIII w. II połowa	
119	Kurowo Parcele	52–50	024	03	osada	średniowiecze późne XV w.	
120	Więslawice	50-49	69	16	osada	średniowiecze XIV-XV	
121	Więslawice	50-49	70	17	śląd osadnictwa	średniowiecze XII-XIII	
122	Lubaty	51-51	90	12	obozowisko śląd osadnictwa	paleolit epoka brązu	
123	Lubaty	51-51	89	11	śląd osadnictwa		KSL
124	Lubaty	51-51	88	10	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	
125	Lubaty	51-51	87	9	obozowisko	mezolit	k chojnicko- pieńkowska
126	Lubaty	51-51	1	2	cmentarzysko śląd osadnictwa śląd osadnictwa obozowisko	Halsztat D starożytny neolit neolit	k pomorska k pucharów lejkowatych

Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze miasta Włocławek, zlokalizowanych w trakcie badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP).

Lp.	Miejscowość	Nr obszar u AZP	Nr stan. na obsz. AZP	Nr stan. w miejsc	Funkcja obiektu	Chronologia	Kultura
1	Włocławek	47-47	016	14	osada, osada	średniowiecze wczesne faza D, średniowiecze wczesne faza E	
2	Włocławek	47-47	015	13	osada	średniowiecze wczesne faza E	
3	Włocławek	47-47	014	12	osada, osada	średniowiecze wczesne faza D, średniowiecze wczesne faza E	
4	Włocławek	47-47	013	11	osada	średniowiecze wczesne	
5	Włocławek	47-47	012	10	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne faza E, średniowiecze wczesne faza F	
6	Włocławek	47-47	011	09	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne faza E	
7	Włocławek	47-47	010	08	osadnictwa ślad, osada, osada	neolit, średniowiecze wczesne faza D, średniowiecze wczesne faza E	pucharów lejkowatych faza wiórecka
8	Włocławek	47-47	009	07	osada	średniowiecze wczesne faza E	
9	Włocławek	47-48	034	06	miasto lokacyjne	średniowiecze późne XIV-XV w.	
10	Włocławek	47-48	033	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne III okres	
11	Włocławek	47-48	032	03	osada podgrodowa	średniowiecze wczesne - średniowiecze późne X-XIV w.	
12	Włocławek	47-48	031	02	osada podgrodowa cmentarzysko (katedra) osadnictwo miejskie	-średniowiecze wczesne IX-XII w. -średniowiecze wczesne do XIV w -wczesne i późne średniowiecze IX-XV w.	
13	Włocławek	47-48	030	01	osada, osada otwarta, grodzisko	halsztacki okres D, średniowiecze wczesne IX-XI w., średniowiecze wczesne XI w.	wschodniopomorska
14	Szpetal Dolny	47-48	24	5	śląd osadniczy punkt osadniczy	halsztacki okres C/D XIV-XV	k łużycka
15	Szpetal Dolny	47-48	25	7	śląd osadniczy	neolit	K ŁUŻYCKA

					punkt osadniczy	halszacki okres C XV	
16	Szpetal Dolny	47-48	26	8	punkt osadniczy	XV	
17	Szpetal Dolny	47-48	27	6	punkt osadniczy	XIV	
18	Szpetal Dolny	47-48	28	4	cmentarzysko szkieletowe	wczesne średniowiecze	
19	Szpetal Dolny	47-48	29	3	punkt osadniczy	wczesneśredniowiecze	
20	Zarzewo	47-49	47	5	śląd osadniczy śląd osadniczy	neolit V okres e brązu	k pucharów lejkowatych k łyżeczka
21	Łęg	48-49	8	1	osada śląd osadniczy śląd osadniczy	okres halszacki wczesne średniowiecze nowożytność	
22	Rybnica	48-49	15	1	śląd osadniczy osada	okres halszacki nowożytność	
23	Rybnica	48-49	16	2	śląd osadniczy	nowożytność	
24	Suchy Kierz	48-49	17	1	śląd osadniczy śląd osadniczy	IV okres e brązu nowożytność	

Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Włocławek, zlokalizowanych w trakcie badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP).

Lp.	Miejscowość	Nr obszar u AZP	Nr stan. na obsz. AZP	Nr stan. w miejsc.	Funkcja obiektu	Chronologia	Kultura
1	Smólsk	48–47	009	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres, nowożytność	
2	Michelin	48–47	028	01	osada otoczona fosą, grób ciałopalny	brązu epoka starsza	trzcieniecka
3	Smólsk	48–47	008	01	osadnictwa ślad, osada, osada, osada, osada	kamienia epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	przeworska
4	Smólsk	48–47	043	10	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osada	kamienia epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	przeworska
5	Smólsk	48–47	044	11	osadnictwa ślad	neolit	
6	Ładne	48–49	007	03	osadnictwa ślad	nowożytność	
7	Suchy Kierz	48–49	019	03	osadnictwa ślad	nowożytność	
8	Mostki	48–49	014	03	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres, nowożytność	
9	Mostki	48–49	013	02	osadnictwa ślad	neolit	amfor kulistych
10	Mostki	48–49	012	01	osada, osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV - halsztacki okres, nowożytność	
11	Modzerowo - Odpadki	48–49	011	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka, nowożytność	
12	Modzerowo	48–49	010	02	osadnictwa ślad	nowożytność	
13	Józefowo	48–49	002	01	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
14	Elżbietowo	48–49	001	01	osada	nowożytność	
15	Ładne	48–49	006	02	osada	średniowiecze późne	
16	Ładne	48–49	005	01	osadnictwa ślad	nowożytność	
17	Józefowo	48–49	004	03	osadnictwa ślad	nowożytność	
18	Józefowo	48–49	003	02	osadnictwa ślad	neolit środkowy	amfor kulistych
19	Wistka Królewska	48–49	020	01	osadnictwa ślad	nowożytność	
20	Suchy Kierz	48–49	018	02	osadnictwa ślad	nowożytność	
21	Modzerowo	48–49	009	01	osadnictwa ślad	nowożytność	
22	Mostki	48–50	017	01	osada	brązu epoka okres IV	łużycka
23	Ludwinowo	49–47	059	07	osada, osadnictwa ślad, osada, osada, osadnictwa ślad, osada, osada	neolit, neolit, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	ceramiki wstęgowej rytej, ceramiki wstęgowej, łużycka, przeworska
24	Ludwinowo	49–47	020	03	osadnictwa ślad,	neolit,	

					osada, osada, osada, osada, cmentarzysko, osada, osada, osada	neolit, neolit, neolit, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, nowożytność	ceramiki wstęgowej, pucharów lejkowatych, amfor kulistych, łużycka, przeworska faza C
25	Markowo	49–47	021	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka okres IV, brązu epoka okres V, średniowiecze wczesne XI w.	amfor kulistych, łużycka, łużycka
26	Markowo	49–47	022	02	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
27	Nowa Wieś	49–47	023	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	neolit, neolit, brązu epoka okres IV– V, halsztacki okres D	pucharów lejkowatych, amfor kulistych, łużycka
28	Poddębice	49–47	025	01	osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV	łużycka
29	Smólsk	49–47	026	03	osadnictwa ślad	nowożytność XVII w.	
30	Ludwinowo	49–47	058	06	osada, osadnictwa ślad	neolit, nowożytność	ceramiki wstęgowej rytej
31	Smólsk	49–47	028	05	osada	nowożytność XVIII w.	
32	Kruszynek	49–47	017	05	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka okres IV, halsztacki okres D	amfor kulistych, łużycka
33	Smólsk	49–47	029	06	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka okres IV, halsztacki okres D, nowożytność XVIII w.	pucharów lejkowatych, łużycka, łużycka
34	Smólsk	49–47	030	07	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka okres IV, halsztacki okres D, nowożytność XVI w.	pucharów lejkowatych, łużycka, łużycka
35	Smólsk	49–47	031	08	osada, osada, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV, halsztacki okres, lateński okres późny, rzymski okres wczesny	łużycka, łużycka, przeworska, przeworska
36	Smólsk	49–47	032	09	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne X–XI w., nowożytność XVII w.	
37	Sykuła	49–47	033	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	neolit, neolit, brązu epoka okres IV, średniowiecze wczesne XIII w.	amfor kulistych, pucharów lejkowatych, łużycka
38	Sykuła	49–47	034	02	osada	nowożytność XVIII w.	
39	Sykuła	49–47	035	03	osada, osada, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka okres IV, średniowiecze wczesne XI w.	amfor kulistych, łużycka
40	Sykuła	49–47	036	04	osadnictwa ślad	halsztacki okres D	łużycka

41	Świętosław	49–47	037	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV, halsztacki okres D, średniowiecze późne XIV w.	łużycka, łużycka
42	Smólsk	49–47	027	04	osada, osada	neolit, brązu epoka okres IV	amfor kulistych, łużycka
43	Kruszyn	49–47	007	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV, halsztacki okres C - D, nowożytność XVII w.	łużycka, łużycka
44	Kruszynek	49–47	015	03	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres D, lateński okres późny - rzymski okres wczesny	łużycka, przeworska
45	Kruszynek	49–47	055	06	obozowisko, osada, osada, osadnictwa ślad, osada	neolit, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze późne, nowożytność	pucharów lejkowatych, łużycka, przeworska faza C
46	Kruszynek	49–47	014	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka okres IV, halsztacki okres D, rzymski okres, nowożytność XVI w.	amfor kulistych, łużycka, łużycka, przeworska
47	Świętosław	49–47	038	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka okres IV, halsztacki okres D, średniowiecze wczesne XII w.	amfor kulistych, łużycka, łużycka
48	Kruszynek	49–47	013	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada	halsztacki okres D, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne XIV w.	łużycka, przeworska
49	Kruszyn	49–47	012	09	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka okres IV, rzymski okres, średniowiecze wczesne XI w.	pucharów lejkowatych, łużycka, przeworska
50	Kruszyn	49–47	011	08	osadnictwa ślad, osada	brązu epoka okres IV, nowożytność XVI– XVII w.	łużycka
51	Kruszyn	49–47	010	07	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, nowożytność XVI w.	amfor kulistych
52	Ludwinowo	49–47	019	02	osada, osada, osada, osada, osada	neolit, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, nowożytność	ceramiki wstęgowej rytej, łużycka, przeworska
53	Kruszyn	49–47	008	05	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV, średniowiecze wczesne XI–XII w., nowożytność XVI w., nowożytność XVIII w.	łużycka
54	Ludwinowo	49–47	018	01	osada, osadnictwa ślad,	neolit, brązu epoka okres I,	pucharów lejkowatych,

					osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osada	rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	przeworska
55	Kruszyn	49–47	006	03	osada, osadnictwa ślad, osada, osada, osada	neolit, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze późne, nowożytność	ceramiki wstęgowej rytej, łużycka, przeworska
56	Kruszyn	49–47	005	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres D, nowożytność XVII w.	łużycka
57	Kruszyn	49–47	004	01	osadnictwa ślad, osada	neolit, nowożytność XVIII w.	amfor kulistych
58	Kolonia Dębice	49–47	003	01	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
59	Grobce	49–47	002	01	osadnictwa ślad, osada	rzymski okres, średniowiecze późne XIII w.	przeworska
60	Dobra Wola	49–47	001	03	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, halsztacki okres D	pucharów lejkowatych, łużycka
61	Ludwinowo	49–47	057	05	osada, osadnictwa ślad	neolit, nowożytność	pucharów lejkowatych
62	Kruszynek	49–47	016	04	osadnictwa ślad, osada, osada	rzymski okres, średniowiecze późne XIII–XIV w., średniowiecze późne XV w.	przeworska
63	Kruszyn	49–47	009	06	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres D, rzymski okres, nowożytność XVI w.	łużycka, przeworska
64	Kruszyn	49–47	052	12	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze późne	pucharów lejkowatych
65	Świętosław	49–47	039	03	osadnictwa ślad	neolit	amfor kulistych
66	Nowa Wieś	49–47	044	03	osadnictwa ślad		
67	Nowa Wieś	49–47	047	06	osada, osada	średniowiecze późne, nowożytność	
68	Nowa Wieś	49–47	048	07	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	kamienia epoka, brązu epoka, średniowiecze późne, nowożytność	łużycka
69	Nowa Wieś	49–47	045	04	osada, osada, osadnictwa ślad, osada, osada, osada	neolit, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	pucharów lejkowatych, łużycka, przeworska
70	Nowa Wieś	49–47	049	08	osadnictwa ślad, osada	neolit, nowożytność	pucharów lejkowatych
71	Kruszyn	49–47	051	11	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osada, osada,	kamienia epoka, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne,	łużycka, przeworska

					osada	nowożytność	
72	Kruszyn	49–47	053	13	osadnictwa ślad, osada, osada, osada, osada, osada	kamienia epoka, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	łużycka, przeworska
73	Kruszyn	49–47	054	14	osada, osada, osadnictwa ślad, osada, osada	brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	łużycka, przeworska
74	Nowa Wieś	49–47	046	05	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	kamienia epoka, średniowiecze późne	
75	Nowa Wieś	49–47	042	01	cmentarzysko		
76	Dębice	49–47	040	01	skarby monet	średniowiecze wczesne XI w.	
77	Kruszyn	49–47	050	10	osada, osada, osada, osada	neolit, rzymski okres, średniowiecze wczesne, nowożytność	ceramiki wstęgowej rytej, przeworska
78	Świętosław	49–47	041	01	cmentarzysko? - osada?, znalezisko wotywnie	neolit - lateński okres, neolit	pucharów lejkowatych
79	Ludwinowo	49–47	056	04	obozowisko, osada, osada, osada	neolit, rzymski okres, średniowiecze późne, nowożytność	pucharów lejkowatych, przeworska
80	Dębice	49–47	043	02	pawilon drewniany	nowożytność XVII w. II połowa - XIX w. początek	
81	Płaszczynna	49–48	005	01	osadnictwa ślad	nowożytność	
82	Łagiewniki	49–48	002	01	osada, osada, osada, osadnictwa ślad, osada	brązu epoka okres IV, halsztacki okres, rzymski okres, średniowiecze, nowożytność	
83	Płaszczynna	49–48	006	02	osadnictwa ślad	nowożytność	
84	Smolarka	49–48	007	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV, nowożytność	łużycka
85	Warząchewka Królewska	49–48	008	01	osadnictwa ślad	nowożytność XVI– XVII w.	
86	Warząchewka Nowa	49–48	010	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka, nowożytność	łużycka
87	Warząchewka Nowa	49–48	009	01	osadnictwa ślad	nowożytność	
88	Górki	49–48	1	1	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	epoka brązu nowożytność	
89	Nakonowo	49–48	4	2	śląd osadnictwa osada śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa	IV okres epoki brązu okres halsztacki C-D okres rzymski wczesne średniowiecze późne średniowiecze	

90	Telążna Leśna	49–49	018	06	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
91	Telążna Stara	49–49	013	03	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV, nowożytność XVI– XVII w.	
92	Telążna Leśna	49–49	014	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres D, nowożytność XVI– XVII w.	
93	Telążna Leśna	49–49	015	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres D, nowożytność XVI– XVII w.	
94	Telążna Leśna	49–49	019	07	osada	halsztacki okres C - D	
95	Telążna Leśna	49–49	017	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka okres IV– V	pucharów lejkowatych
96	Telążna Stara	49–49	012	02	osadnictwa ślad	nowożytność XVI– XVII w.	
97	Przyrytka	49–49	006	04	osadnictwa ślad	halsztacki okres D	
98	Telążna Leśna	49–49	016	03	osada, osada, osadnictwa ślad	halsztacki okres D, rzymski okres, nowożytność XVI– XVIII w.	przeworska
99	Przyrytka	49–49	010	08	osada, osada	neolit, halsztacki okres D	pucharów lejkowatych
100	Przyrytka	49–49	009	07	osada, osadnictwa ślad	halsztacki okres D, średniowiecze wczesne IX–X w.	
101	Przyrytka	49–49	007	05	osada, osadnictwa ślad	brązu epoka okres III– IV, nowożytność XVI– XVII w.	
102	Przyrytka	49–49	005	03	osada	brązu epoka okres IV– V	
103	Przyrytka	49–49	004	02	osadnictwa ślad, osada	neolit, neolit	pucharów lejkowatych, amfor kulistych
104	Przyrytka	49–49	003	01	osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV	
105	Mursk	49–49	002	02	osadnictwa ślad	halsztacki okres C - D	
106	Mursk	49–49	001	01	osadnictwa ślad	halsztacki okres CD	
107	Telążna Stara	49–49	011	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne IX–X w., nowożytność XVI– XVIII w.	
108	Przyrytka	49–49	008	06	osadnictwa ślad, osada	neolit, brązu epoka okres IV– V	pucharów lejkowatych, łużycka
109	Smolnik	49–50	003	01	osada	brązu epoka okres IV	łużycka
110	Talążna Leśna	49–50	009	11	osadnictwa ślad	halsztacki okres C - D	
111	Talążna Leśna	49–50	008	10	osadnictwa ślad	nowożytność XVI– XVII w.	
112	Talążna Leśna	49–50	007	09	osada, osada	średniowiecze późne XIV w., nowożytność XVI– XVII w.	

113	Talążna Leśna	49–50	006	08	osada, osadnictwa ślad	halsztacki okres D, nowożytność XVI– XVII w.	
114	Smolnik	49–50	004	02	osada, osada	neolit, brązu epoka okres III– IV	pucharów lejkowatych
115	Przyrytka	49–50	002	09	osadnictwa ślad, osada	halsztacki okres D, nowożytność	
116	Łączki	49–50	001	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV, nowożytność XVI– XVII w.	
117	Talążna Leśna	49–50	005	05	osada, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka okres IV	pucharów lejkowatych, łużycka
118	Dąb Polski	49–51	001	01	osadnictwa ślad	nowożytność XVII w.	
119	Skoki Duże	49–51	002	01	osada	nowożytność XVI– XVII w.	
120	Skoki Małe	49–51	003	01	osadnictwa ślad	nowożytność XVI– XVII w.	
121	Koszanowo	50–47	025	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres, średniowiecze wczesne	
122	Koszanowo	50–47	024	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres, średniowiecze wczesne okres III	
123	Poddębice	50–47	032	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III, nowożytność XVI– XVIII w.	
124	Poddębice	50–47	033	03	osada, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III, nowożytność XVI– XVIII w.	
125	Poddębice	50–47	034	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
126	Poddębice	50–47	035	05	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
127	Poddębice	50–47	036	06	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
128	Poddębice	50–47	037	07	osada, osada	średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
129	Humlin	50–47	066	01	cmentarzysko szkieletowe	brązu epoka?	
130	Łagiewniki	50–47	067	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada	kamienia epoka, średniowiecze wczesne, nowożytność	
131	Humlin	50–47	015	02	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
132	Skibice	50–47	39	1	osada	średniowiecze XII/XIV	
133	Skibice	50–47	41	3	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	okres Halsztacki nowożytność XVI - XVIII	
134	Sokołowo	50–47	45	2	śląd osadnictwa		łużycka
135	Wichrowice	50–47	65	1	osada	wczesne średniowiecze III okres	

					osada cmentarzysko	neolit	kultura pomorska i grobow kloszowych
136	Lijewo	50–48	018	01	osadnictwa ślad	okres rzymski rzymski okres	przeworska
137	Lijewo	50–48	019	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
138	Łągiewniki	50–48	040	03	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada	brązu epoka okres I, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	

Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Choceń, zlokalizowanych w trakcie badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP).

Lp.	Miejscowość	Nr obszar u AZP	Nr stan. na obsz. AZP	Nr stan. w miejsc,	Funkcja obiektu	Chronologia	Kultura
1	Śmiłowice	50-47	056	08	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne - średniowiecze późne XIII-XIV w., nowożytność XVI-XVIII w.	
2	Skibice	50-47	044	06	osada	średniowiecze wczesne	
3	Szatki	50-47	046	01	osada	średniowiecze wczesne okres III	
4	Szatki	50-47	047	02	osada	średniowiecze wczesne okres III	
5	Szatki	50-47	048	03	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV-XV w.	
6	Śmiłowice	50-47	049	01	osada	średniowiecze wczesne	
7	Śmiłowice	50-47	050	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne	
8	Śmiłowice	50-47	051	03	osada	średniowiecze wczesne okres III	
9	Śmiłowice	50-47	052	04	osada	średniowiecze wczesne	
10	Śmiłowice	50-47	053	05	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
11	Skibice	50-47	042	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
12	Śmiłowice	50-47	055	07	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
13	Skibice	50-47	041	03	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halszacki okres, nowożytność XVI-XVIII w.	
14	Śmiłowice	50-47	057	09	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
15	Śmiłowice	50-47	058	10	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
16	Wichrowice	50-47	059	02	osada	lateński okres - rzymski okres	
17	Wichrowice	50-47	060	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
18	Wichrowice	50-47	061	04	osada	średniowiecze wczesne	
19	Wichrowice	50-47	062	05	osada	średniowiecze wczesne okres III	
20	Wichrowice	50-47	063	06	osada, osadnictwa ślad	rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III	przeworska
21	Kuźnice	50-47	064	01	skarb	brązu epoka	
22	Wichrowice	50-47	065	01	osada, osadnictwa ślad, cmentarzysko,	neolit, brązu epoka, żelaza epoka wczesna,	łużycka, pomorska - grobów

					cmentarzysko, osada	rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III	skrzynkowych
23	Śmiłowice	50–47	054	06	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
24	Kolonia Wichrowice	50–47	022	02	osadnictwa ślad, cmentarzysko?	neolit, rzymski okres	przeworska
25	Kolonia Olganowo	50–47	016	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
26	Kolonia Olganowo	50–47	017	02	osada	neolit	
27	Kolonia Olganowo	50–47	018	03	osadnictwa ślad	neolit	
28	Kolonia Śmiłowice	50–47	019	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
29	Skibice	50–47	043	05	osadnictwa ślad	pradzieje	
30	Kolonia Wichrowice	50–47	021	01	osadnictwa ślad	neolit	
31	Kolonia Wichrowice	50–47	023	03	osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka
32	Kuźnice	50–47	026	02	osada	średniowiecze wczesne	
33	Skibice	50–47	039	01	osada	średniowiecze wczesne - średniowiecze późne XIII–XIV w.	
34	Kuźnice	50–47	028	04	osada, osada	średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne XIV–XV w.	
35	Olganowo	50–47	029	01	osada, osada	średniowiecze wczesne, średniowiecze późne XV w.	
36	Olganowo	50–47	030	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III	przeworska
37	Olganowo	50–47	031	03	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV–XV w.	
38	Pustki Śmiłowskie	50–47	038	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
39	Kuźnice	50–47	027	03	osadnictwa ślad		
40	Skibice	50–47	040	02	osada	średniowiecze wczesne okres III	
41	Kolonia Śmiłowice	50–47	020	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
42	Wola Nakonowska	50–48	031	02	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
43	Czerniewice	50–48	049	06	osada, osada	średniowiecze późne, nowożytność	
44	Gajówka	50–48	007	01	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV–XV w.	
45	Filipki	50–48	006	02	osada, osadnictwa ślad	rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III	przeworska
46	Czerniewice	50–48	002	05	osada	średniowiecze późne - nowożytność XIV–XVII	

						w.	
47	Wola Nakonowska	50–48	030	01	osada, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III, nowożytność XVIII w.	
48	Czerniewice	50–48	001	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
49	Złodziejowo	50–48	032	01	osadnictwa ślad, osada	kamienia epoka, średniowiecze wczesne okres III	
50	Filipki	50–48	005	01	osada	rzymski okres	przeworska
51	Stefanowo	50–48	029	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
52	Wola Nakonowska	50–48	047	06	osada	średniowiecze późne	
53	Wola Nakonowska	50–48	046	05	osada, osada	średniowiecze późne, nowożytność	
54	Wola Nakonowska	50–48	045	04	osadnictwa ślad, osada, osada	średniowiecze wczesne faza D - E, średniowiecze późne, nowożytność	
55	Wola Nakonowska	50–48	048	07	osada, osadnictwa ślad	średniowiecze późne, nowożytność	
56	Wola Nakonowska	50–48	044	03	osada, osada	średniowiecze późne, nowożytność	
57	Grabówka	50–48	043	01	osadnictwa ślad, osada, osada	kamienia epoka, średniowiecze późne, nowożytność	
58	Kuźnice	50–48	017	05	osadnictwa ślad	neolit	
59	Łopatki	50–48	020	01	osada	średniowiecze wczesne okres III	
60	Lijewo	50–48	18	1	śląd osadnictwa	okres rzymski	k. przeworska
61	Lijewo	50–48	19	2	śląd osadnictwa	średniowiecze wczesne okres III	
62	Nakonowo Stare	50–48	21	1	śląd osadnictwa	średniowiecze wczesne okres III	
63	Nakonowo Stare	50–48	41	1	śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa osada śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa	 późne średniowiecze nowożytność	k. ceramiki wstęgowej rytej k. pucharów lejkowatych k. amfor kulistych k. łużycka k. przeworska
64	Nakonowo Stare	50–48	42	2	śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa osada osada	neolit I okres epoki brązu	k. ceramiki wstęgowej rytej k. późnej ceramiki wstęgowej k. pucharów lejkowatych k. łużycka

					osada osada	wczesne średniowiecze	k. pomorska
65	Borzymowice	51–47	027	12	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
66	Choceń	51–47	041	05	osadnictwa ślad, osada	neolit?, nowożytność XVI–XVIII w.	
67	Borzymowice	51–47	036	21	osada, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne - nowożytność XIV–XVIII w.	
68	Borzymowice	51–47	029	14	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit?, średniowiecze XIII w.?	
69	Borzymowice	51–47	030	15	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
70	Borzymowice	51–47	031	16	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
71	Borzymowice	51–47	032	17	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit?, średniowiecze późne XIII–XIV w.	
72	Borzymowice	51–47	033	18	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
73	Borzymowice	51–47	034	19	cmentarzysko?	rzymski okres	przeworska
74	Borzymowice	51–47	035	20	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska?
75	Borzymowice	51–47	028	13	osadnictwa ślad, osada	średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne - nowożytność XIV–XVI w.	
76	Choceń	51–47	037	01	grodzisko	średniowiecze późne XIII koniec - XV w.	
77	Choceń	51–47	038	02	osada	neolit	ceramiki wstęgowej rytej
78	Borzymowice	51–47	026	11	osadnictwa ślad		
79	Choceń	51–47	040	04	osadnictwa ślad, osada	rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III	przeworska
80	Borzymowice	51–47	021	06	osada, osadnictwa ślad	rzymski okres, średniowiecze późne XIV–XV w.	przeworska
81	Choceń	51–47	042	06	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
82	Choceń	51–47	043	07	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
83	Choceń	51–47	044	08	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
84	Choceń	51–47	045	09	osada	nowożytność XVI w.	
85	Choceń	51–47	046	10	osada	średniowiecze późne XIII–XV w.	
86	Choceń	51–47	047	11	osada, osada	rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III	przeworska
87	Choceń	51–47	048	12	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada	kamienia epoka, halsztacki okres, rzymski okres	łużycka, przeworska
88	Choceń	51–47	039	03	osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka
89	Borzynie	51–47	011	08	osada	średniowiecze późne	

						XIII–XV w.	
90	Jarantowice	51–47	060	02	osadnictwa ślad		
91	Chocień	51–47	049	13	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
92	Bodzanówek	51–47	001	01	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
93	Bodzanówek	51–47	002	02	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVII w.	
94	Bodzanówek	51–47	003	03	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
95	Borzynie	51–47	004	01	osada, osada	rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III	przeworska
96	Borzynie	51–47	005	02	osada	średniowiecze wczesne okres III	
97	Borzynie	51–47	006	03	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
98	Borzynie	51–47	007	04	dwór obronny?	średniowiecze późne - nowożytność XIV–XVI w.	
99	Borzynie	51–47	008	05	osada	średniowiecze wczesne okres III	
100	Borzymowice	51–47	023	08	osada, osada	neolit, rzymski okres	pucharów lejkowatych, przeworska
101	Borzynie	51–47	010	07	osada	średniowiecze wczesne okres III	
102	Borzymowice	51–47	025	10	osadnictwa ślad, osada, osada	neolit?, brązu epoka, średniowiecze wczesne okres III	łużycka
103	Borzynie	51–47	012	09	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
104	Borzynie	51–47	013	10	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III	przeworska
105	Borzynie	51–47	014	11	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne - nowożytność XIV–XVII w.	
106	Borzynie	51–47	015	12	osadnictwa ślad	neolit	
107	Borzymowice	51–47	016	01	osada	neolit	pucharów lejkowatych
108	Borzymowice	51–47	017	02	osada, osadnictwa ślad	rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III	przeworska
109	Borzymowice	51–47	018	03	osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka
110	Borzymowice	51–47	019	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka, średniowiecze późne XIV–XV w.	łużycka
111	Borzymowice	51–47	020	05	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, lateński okres	przeworska
112	Borzymowice	51–47	022	07	osadnictwa ślad, osada	neolit, średniowiecze wczesne okres III	
113	Borzymowice	51–47	024	09	osadnictwa ślad,	brązu epoka,	łużycka

					osada	średniowiecze późne XIII–XV w.	
114	Borzynie	51–47	009	06	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
115	Szczytno	51–47	105	06	osada	średniowiecze wczesne	
116	Siewiersk	51–47	098	06	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
117	Wilkowice	51–47	114	08	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV–XV w.	
118	Wilkowice	51–47	113	07	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
119	Wilkowice	51–47	112	06	osadnictwa ślad, osada	średniowiecze wczesne okres III, nowożytność XVI–XVIII w.	
120	Wilkowice	51–47	111	05	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, rzymski okres	przeworska
121	Śmiłowice	51–47	108	12	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XV w.	
122	Zapust	51–47	116	01	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
123	Szczytno	51–47	106	07	osada	średniowiecze późne XIII–XIV w.	
124	Janowo	51–47	058	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
125	Szczytno	51–47	104	05	osada	średniowiecze wczesne okres III	
126	Szczytno	51–47	103	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III	przeworska
127	Szczytno	51–47	102	10	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	rzymski okres, średniowiecze późne XIV–XV w.	przeworska
128	Szczytno	51–47	101	09	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III	przeworska
129	Szczytno	51–47	100	01	cmentarzysko	rzymski okres	przeworska - wielbarska
130	Siewiersk	51–47	099	07	osada	średniowiecze wczesne	
131	Śmiłowice	51–47	107	11	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III, nowożytność XVI w.	
132	Ząbin	51–47	124	09	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
133	Krukowo	51–47	132	11	osada?, osada	żelaza epoka wczesna, średniowiecze wczesne	pomorska
134	Szczytno	51–47	131	03	cmentarzysko	neolit	amfor kulistych
135	Szczytno	51–47	130	02	cmentarzysko	średniowiecze wczesne	
136	Krukowo	51–47	129	10	grób	rzymski okres	
137	Ząbin	51–47	128	13	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres II	
138	Ząbin	51–47	127	12	osadnictwa ślad	neolit	
139	Janowo	51–47	055	01	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
140	Ząbin	51–47	125	10	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	

141	Zakrzewek	51–47	115	01	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
142	Ząbin	51–47	123	08	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
143	Ząbin	51–47	122	07	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
144	Ząbin	51–47	121	06	osada, osada	średniowiecze wczesne, nowożytność XVII– XVIII w.	
145	Ząbin	51–47	120	05	osada	średniowiecze wczesne okres III	
146	Ząbin	51–47	119	04	osadnictwa ślad, osada	neolit, średniowiecze wczesne okres III	
147	Ząbin	51–47	118	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
148	Ząbin	51–47	126	11	osadnictwa ślad	neolit?	
149	Jarantowice	51–47	063	05	osada	średniowiecze wczesne okres II, III	
150	Jarantowice	51–47	072	14	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV–XV w.	
151	Jarantowice	51–47	071	13	osada, osada	średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne XIV–XV w.	
152	Jarantowice	51–47	070	12	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
153	Janowo	51–47	056	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres II	
154	Jarantowice	51–47	068	10	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne okres III	
155	Jarantowice	51–47	066	08	osada, osada	rzymski okres, średniowiecze wczesne	przeworska
156	Kolonia Borzynie	51–47	073	01	osadnictwa ślad	neolit	
157	Jarantowice	51–47	064	06	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
158	Jarantowice	51–47	069	11	osada	średniowiecze wczesne okres III	
159	Jarantowice	51–47	062	04	osada	średniowiecze wczesne okres III	
160	Jarantowice	51–47	061	03	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
161	Jarantowice	51–47	059	01	osada	rzymski okres	przeworska
162	Janowo	51–47	057	03	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
163	Siewiersk	51–47	097	05	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV–XV w.	
164	Zapust	51–47	117	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	kamienia epoka, średniowiecze późne XIV w.	
165	Jarantowice	51–47	065	07	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, rzymski okres	przeworska
166	Siewiersk	51–47	093	01	osadnictwa ślad, osada	neolit?, średniowiecze wczesne okres II	
167	Siewiersk	51–47	096	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
168	Jarantowice	51–47	067	09	osada	średniowiecze późne	

						XIII–XIV w.	
169	Siewiersk	51–47	094	02	osada	średniowiecze wczesne okres III	
170	Krukowo	51–47	074	01	grodzisko	średniowiecze wczesne okres II–III	
171	Niemojowo	51–47	090	02	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
172	Niemojowo	51–47	089	01	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV w.	
173	Krukówek	51–47	084	02	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
174	Krukówek	51–47	083	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne?	
175	Krukowo	51–47	075	02	osada	średniowiecze wczesne okres III	
176	Krukowo	51–47	081	08	osada, osada, osada	rzymski okres, średniowiecze wczesne okres II–III, średniowiecze późne - nowożytność XIV–XVII w.	przeworska
177	Krukowo	51–47	080	07	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
178	Krukowo	51–47	079	06	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada	neolit, brązu epoka, średniowiecze wczesne okres III	łużycka
179	Krukowo	51–47	078	05	cmentarzysko?	średniowiecze wczesne okres II–III	
180	Krukowo	51–47	077	04	osada	średniowiecze wczesne okres III	
181	Krukowo	51–47	076	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
182	Krukowo	51–47	082	09	osadnictwa ślad	lateński okres - rzymski okres	przeworska
183	Siewiersk	51–47	095	03	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
184	Wilkowiczki	51–48	046	06	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIII–XIV w.	
185	Ząbin	51–48	047	01	osadniczy punkt	nowożytność XVI–XVII w.	
186	Ząbin	51–48	048	02	osadnictwa ślad	brązu epoka?	łużycka?
187	Bodzanowo	51–48	049	01	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
188	Bodzanowo	51–48	050	02	osadnictwa ślad	rzymski okres?	przeworska?
189	Szczutkowo	51–48	051	06	osada	średniowiecze wczesne - średniowiecze późne XII–XIV w.	
190	Szczutkowo	51–48	052	07	osadnictwa ślad, osadniczy punkt, osadniczy punkt	kamienia epoka, średniowiecze późne XIII–XIV w., nowożytność XVI–XVII w.	
191	Wilkowiczki	51–48	053	07	osadniczy punkt	neolit	pucharów lejkowatych
192	Bodzanowo - Majątek	51–48	055	01	cmentarzysko, cmentarzysko, osada, osada	żelaza epoka wczesna, lateński okres, rzymski okres, średniowiecze wczesne	przeworska

193	Czerniewice	51–48	056	01	osada, osada	neolit, neolit	ceramiki wstęgowej, pucharów lejkowatych
194	Wilkowiczki	51–48	045	05	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	rzymski okres?, nowożytność XVI–XVII w.	przeworska?
195	Wilkowiczki	51–48	054	08	osadniczy punkt, osadniczy punkt	neolit?, nowożytność XVI–XVII w.	pucharów lejkowatych?
196	Czerniewice	51–48	025	01	osadnictwa ślad	rzymski okres?	przeworska?
197	Wilkowiczki	51–48	021	01	osada, osadniczy punkt, osadnictwa ślad	halsztacki okres - lateński okres wczesny, rzymski okres?, nowożytność XVI–XVII w.	łużycka - pomorska, przeworska?,
198	Wilkowiczki	51–48	022	02	osadnictwa ślad	brązu epoka?	łużycka?
199	Wilkowiczki	51–48	024	04	osada, osadniczy punkt	lateński okres środkowy - lateński okres późny, nowożytność XVI–XVII w.	przeworska
200	Wilkowice	51–48	044	04	osadniczy punkt	brązu epoka?	łużycka?
201	Szczutkowo	51–48	036	01	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	paleolit późny, lateński okres środkowy - lateński okres późny	przeworska
202	Szczutkowo	51–48	037	02	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	pradzieje, średniowiecze późne XIII–XIV w.	
203	Szczutkowo	51–48	038	03	osadnictwa ślad	brązu epoka?	
204	Szczutkowo	51–48	039	04	osadnictwa ślad, osada?	neolit, rzymski okres	amfor kulistych, przeworska
205	Szczutkowo	51–48	040	05	osadniczy punkt, osadniczy punkt, osadniczy punkt	neolit, średniowiecze późne XIII–XIV w., nowożytność XVI–XVII w.	pucharów lejkowatych
206	Wilkowice	51–48	041	01	osadniczy punkt	nowożytność XVI–XVII w.	
207	Wilkowice	51–48	042	02	osadnictwa ślad	rzymski okres?	przeworska?
208	Wilkowice	51–48	043	03	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	brązu epoka?, nowożytność XVI–XVII w.	łużycka?
209	Wilkowiczki	51–48	023	03	osadniczy punkt, osadniczy punkt	średniowiecze wczesne, nowożytność XVI–XVII w.	
210	Kępka szklachecka	51–48	34	9	śląd osadnictwa punkt osadniczy	wczesne średniowiecze średniowiecze XVI–XVII	
211	Kępka szlachecka	51–48	35	10	osada	środkowy i późny okes lateński	k. przeworska
212	Księża Kępka	51–48	10	1	śląd osadnictwa	neolit/epoka brązu	
213	Bodzanówek	52–47	001	04	osada	średniowiecze wczesne okres III	
214	Ługowiska	52–47	020	01	osadnictwa ślad	neolit	
215	Ługowiska	52–47	021	02	osadnictwa ślad	kamienia epoka	

216	Ługowiska	52-47	022	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
217	Niemojewo	52-47	034	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
218	Niemojewo	52-47	035	04	osada	średniowiecze późne XIII-XV w.	
219	Szczytno	52-47	051	08	osadnictwa ślad	neolit	

Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Izbica Kujawska, zlokalizowanych w trakcie badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP).

Lp.	Miejscowość	Nr obszar u AZP	Nr stan. na obsz. AZP	Nr stan. w miejsc.	Funkcja obiektu	Chronologia	Kultura
1	Martanowo	52-45	069	02	osadniczy punkt	nowożytność	
2	Pasieka	52-45	080	11	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
3	Pasieka	52-45	079	10	osadnictwa ślad, osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka, rzymski okres	pucharów lejkowatych, łużycka, przeworska?
4	Pasieka	52-45	078	09	osadnictwa ślad, osadniczy punkt, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	kamienia epoka, brązu epoka, rzymski okres, nowożytność	łużycka, przeworska
5	Pasieka	52-45	077	08	osadnictwa ślad, osadniczy punkt, osadnictwa ślad	kamienia epoka, brązu epoka, rzymski okres	łużycka, przeworska?
6	Pasieka	52-45	076	07	osadniczy punkt, osadniczy punkt, osadniczy punkt, osadniczy punkt	neolit, neolit, neolit schyłkowy, brązu epoka	ceramiki wstęgowej rytej, pucharów lejkowatych, łużycka
7	Pasieka	52-45	075	06	osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka
8	Pasieka	52-45	074	05	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	brązu epoka, średniowiecze wczesne faza A - B	
9	Pasieka	52-45	073	04	osadnictwa ślad	średniowiecze późne	
10	Pasieka	52-45	072	03	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne	pucharów lejkowatych
11	Kazimierowo - Zakręty	52-45	058	03	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	neolit, średniowiecze wczesne faza F	pucharów lejkowatych
12	Pasieka	52-45	070	01	skarb brązowy	brązu epoka okres III	łużycka
13	Pasieka	52-45	083	14	osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka?
14	Martanowo	52-45	068	01	osadnictwa ślad	nowożytność	
15	Kazimierowo - Zakręty	52-45	061	06	osadnictwa ślad	neolit schyłkowy	ceramiki sznurowej
16	Kazimierowo - Zakręty	52-45	060	05	osadniczy punkt	nowożytność	
17	Skarbanowo	52-45	106	09	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
18	Pasieka	52-45	071	02	cmentarzysko, osadnictwa ślad	brązu epoka, nowożytność	łużycka
19	Pasieka	52-45	093	24	osadniczy punkt, osadniczy punkt	neolit, brązu epoka	pucharów lejkowatych, łużycka
20	Skarbanowo	52-45	105	08	osadnictwa ślad	średniowiecze późne	
21	Skarbanowo	52-45	104	07	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych

22	Skarbanowo	52–45	103	06	osadniczy punkt	neolit	pucharów lejkowatych
23	Skarbanowo	52–45	102	05	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	kamienia epoka, nowożytność	
24	Skarbanowo	52–45	101	04	osadniczy punkt	brązu epoka wczesna	
25	Skarbanowo	52–45	100	03	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	średniowiecze późne, nowożytność	
26	Skarbanowo	52–45	099	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadniczy punkt	neolit, brązu epoka, średniowiecze wczesne	pucharów lejkowatych, łużycka?
27	Skarbanowo	52–45	098	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze późne	pucharów lejkowatych
28	Pasieka	52–45	097	28	osadniczy punkt	nowożytność	
29	Pasieka	52–45	096	27	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	brązu epoka, średniowiecze wczesne	łużycka
30	Pasieka	52–45	081	12	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
31	Pasieka	52–45	094	25	osadniczy punkt	neolit	pucharów lejkowatych
32	Pasieka	52–45	082	13	osadnictwa ślad	średniowiecze późne	
33	Pasieka	52–45	092	23	osadniczy punkt	neolit	pucharów lejkowatych
34	Pasieka	52–45	091	22	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
35	Pasieka	52–45	090	21	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, neolit, neolit schyłkowy, brązu epoka, nowożytność	pucharów lejkowatych, amfor kulistych, łużycka?
36	Pasieka	52–45	089	20	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit schyłkowy, średniowiecze wczesne faza A - B?	
37	Pasieka	52–45	088	19	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
38	Pasieka	52–45	087	18	osadnictwa ślad	neolit schyłkowy	
39	Pasieka	52–45	086	17	osadnictwa ślad	nowożytność	
40	Pasieka	52–45	085	16	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit schyłkowy, brązu epoka	łużycka?
41	Pasieka	52–45	084	15	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	neolit schyłkowy, brązu epoka	łużycka
42	Kazimierowo - Zakręty	52–45	057	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit schyłkowy, średniowiecze późne	
43	Pasieka	52–45	095	26	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, neolit schyłkowy	pucharów lejkowatych, ceramiki sznurowej
44	Józefowo	52–45	019	02	osadniczy punkt	neolit	pucharów lejkowatych
45	Józefowo	52–45	030	13	osadniczy punkt	neolit	pucharów lejkowatych
46	Józefowo	52–45	029	12	osadniczy punkt	neolit	pucharów lejkowatych
47	Józefowo	52–45	028	11	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
48	Józefowo	52–45	027	10	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka?	pucharów lejkowatych,

							łużycka?
49	Józefowo	52–45	026	09	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne	pucharów lejkowatych
50	Józefowo	52–45	025	08	osadniczy punkt	neolit	pucharów lejkowatych
51	Józefowo	52–45	024	07	osadniczy punkt	neolit	pucharów lejkowatych
52	Józefowo	52–45	023	06	osadniczy punkt	neolit	pucharów lejkowatych
53	Józefowo	52–45	022	05	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
54	Kazimierowo - Zakręty	52–45	059	04	osadnictwa ślad	neolit	
55	Józefowo	52–45	020	03	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
56	Józefowo	52–45	033	16	osadniczy punkt	średniowiecze późne	
57	Józefowo	52–45	018	01	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit, neolit schyłkowy	pucharów lejkowatych, amfor kulistych
58	Augustynowo	52–45	010	10	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	nowożytność	
59	Augustynowo	52–45	009	09	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, neolit schyłkowy	pucharów lejkowatych, ceramiki sznurowej?
60	Augustynowo	52–45	008	08	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	neolit schyłkowy, nowożytność	
61	Augustynowo	52–45	007	07	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
62	Augustynowo	52–45	006	06	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
63	Augustynowo	52–45	005	05	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
64	Augustynowo	52–45	003	03	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne faza E - F	pucharów lejkowatych
65	Augustynowo	52–45	002	02	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
66	Augustynowo	52–45	001	01	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
67	Józefowo	52–45	021	04	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
68	Kazimierowo	52–45	042	05	osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka?
69	Kazimierowo - Zakręty	52–45	056	01	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit, neolit schyłkowy	pucharów lejkowatych
70	Kazimierowo	52–45	055	18	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadniczy punkt	neolit, neolit późny, nowożytność	pucharów lejkowatych
71	Kazimierowo	52–45	053	16	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadniczy punkt	neolit schyłkowy, średniowiecze wczesne faza F?, nowożytność	
72	Kazimierowo	52–45	051	14	osadniczy punkt, osadniczy punkt	neolit, średniowiecze późne	pucharów lejkowatych
73	Kazimierowo	52–45	050	13	osadniczy punkt	średniowiecze wczesne faza D - E	

74	Kazimierowo	52–45	049	12	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
75	Kazimierowo	52–45	048	11	osadnictwa ślad	neolit	
76	Kazimierowo	52–45	047	10	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	brązu epoka, nowożytność	łużycka?
77	Kazimierowo	52–45	046	09	osadniczy punkt	neolit	pucharów lejkowatych
78	Kazimierowo	52–45	045	08	osadnictwa ślad, osadniczy punkt, osadniczy punkt	neolit, brązu epoka wczesna, nowożytność	pucharów lejkowatych, trzcieniecka
79	Józefowo	52–45	031	14	osadniczy punkt, osadniczy punkt	neolit, rzymski okres	pucharów lejkowatych, przeworska
80	Kazimierowo	52–45	043	06	osadniczy punkt, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, neolit schyłkowy, średniowiecze wczesne faza E - F	pucharów lejkowatych
81	Józefowo	52–45	032	15	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadniczy punkt	neolit, neolit schyłkowy, nowożytność	pucharów lejkowatych, amfor kulistych
82	Kazimierowo	52–45	041	04	osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka
83	Kazimierowo	52–45	040	03	osadniczy punkt, osadniczy punkt, osadnictwa ślad, osadniczy punkt	neolit, neolit, neolit schyłkowy, brązu epoka	pucharów lejkowatych, amfor kulistych, ceramiki sznurowej, łużycka
84	Augustynowo	52–45	004	04	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit, neolit późny	pucharów lejkowatych, amfor kulistych
85	Kazimierowo	52–45	039	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka	pucharów lejkowatych, łużycka
86	Kazimierowo	52–45	038	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadniczy punkt	neolit, neolit późny, nowożytność	pucharów lejkowatych, amfor kulistych
87	Józefowo	52–45	037	20	cmentarzysko		
88	Józefowo	52–45	036	19	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
89	Józefowo	52–45	035	18	osadniczy punkt, osadnictwa ślad, osadniczy punkt	rzymski okres, średniowiecze wczesne faza A - B, średniowiecze wczesne faza D - F	przeworska
90	Józefowo	52–45	034	17	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit schyłkowy, brązu epoka?	amfor kulistych?, łużycka?
91	Kazimierowo	52–45	054	17	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	neolit, nowożytność	pucharów lejkowatych
92	Kazimierowo	52–45	044	07	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit schyłkowy, nowożytność	
93	Świszewy	52–45	150	04	osadnictwa ślad	nowożytność	
94	Sokołowo	52–45	142	18	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit schyłkowy, średniowiecze wczesne	
95	Sokołowo	52–45	143	19	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit schyłkowy, średniowiecze wczesne	

						faza A - B	
96	Sokołowo	52-45	144	20	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne faza D - E	
97	Sokołowo	52-45	145	21	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka
98	Sokołowo	52-45	146	22	grób skrzynkowy	halsztacki okres B	pomorska
99	Świszewy	52-45	147	01	osadnictwa ślad, osadniczy punkt, osadniczy punkt	neolit, brązu epoka, średniowiecze wczesne faza D - E	amfor kulistych, łużycka
100	Sokołowo	52-45	141	17	osadniczy punkt	neolit	pucharów lejkowatych
101	Świszewy	52-45	149	03	osadniczy punkt	brązu epoka?	łużycka?
102	Świszewy	52-45	154	08	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit, neolit schyłkowy	pucharów lejkowatych, amfor kulistych
103	Świszewy	52-45	151	05	osadniczy punkt	neolit	pucharów lejkowatych
104	Świszewy	52-45	152	06	osadniczy punkt	nowożytność	
105	Świszewy	52-45	153	07	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne faza A - B?	
106	Świszewy	52-45	155	09	osadniczy punkt	neolit schyłkowy	amfor kulistych
107	Zagrodnica	52-45	157	01	grób skrzynkowy	neolit	amfor kulistych
108	Skarbanowo	52-45	107	10	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
109	Kazimierowo	52-45	052	15	osadnictwa ślad	neolit schyłkowy	ceramiki sznurowej
110	Świszewy	52-45	148	02	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	kamienia epoka, nowożytność	
111	Sokołowo	52-45	129	05	osadniczy punkt	neolit	pucharów lejkowatych
112	Sokołowo	52-45	140	16	osadnictwa ślad		
113	Sokołowo	52-45	125	01	osadniczy punkt	neolit	pucharów lejkowatych
114	Sokołowo	52-45	126	02	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka	pucharów lejkowatych, łużycka
115	Sokołowo	52-45	127	03	osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka?
116	Świszewy	52-45	156	10	grób skrzynkowy - grób zwierzęcy	neolit schyłkowy	amfor kulistych
117	Sokołowo	52-45	128	04	osadniczy punkt, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka, średniowiecze wczesne	pucharów lejkowatych, łużycka?
118	Skarbanowo	52-45	108	11	osadnictwa ślad	neolit schyłkowy	
119	Sokołowo	52-45	130	06	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne, nowożytność	
120	Sokołowo	52-45	137	13	osadniczy punkt	neolit	pucharów lejkowatych
121	Sokołowo	52-45	132	08	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
122	Sokołowo	52-45	133	09	osadnictwa ślad	średniowiecze późne	
123	Sokołowo	52-45	134	10	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	neolit schyłkowy, nowożytność	
124	Sokołowo	52-45	135	11	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad,	kamienia epoka, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne,	

					osadniczy punkt	nowożytność	
125	Sokołowo	52–45	136	12	osadniczy punkt	średniowiecze późne	
126	Sokołowo	52–45	131	07	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze późne	pucharów lejkowatych
127	Sokołowo	52–45	139	15	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	średniowiecze wczesne faza F, nowożytność	
128	Sokołowo	52–45	138	14	osadniczy punkt	średniowiecze późne	
129	Izbica Kujawska	52–45	017	07	osadnictwa ślad		
130	Izbica Kujawska	52–45	016	06	osadnictwa ślad, osadniczy punkt, osadniczy punkt, osadnictwa ślad	neolit schyłkowy, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne	łużycka, przeworska
131	Izbica Kujawska	52–45	015	05	osadnictwa ślad, osadniczy punkt, osadniczy punkt, osadniczy punkt	neolit, neolit schyłkowy, brązu epoka, średniowiecze wczesne	pucharów lejkowatych, łużycka
132	Izbica Kujawska	52–45	014	04	cmentarzysko	brązu epoka	łużycka?
133	Izbica Kujawska	52–45	013	03	osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka
134	Izbica Kujawska	52–45	012	02	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	kamienia epoka, nowożytność	
135	Izbica Kujawska	52–45	011	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne faza F, nowożytność	
136	Obałki	52–46	035	06	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
137	Obałki	52–46	036	07	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
138	Wietrzychowice	52–46	068	02	osadnictwa ślad, osada	średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne XIV–XV w.	
139	Janowo	52–46	012	01	osada, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze późne - nowożytność XIV–XVI w.	
140	Wietrzychowice	52–46	070	04	osada, osada	neolit, średniowiecze późne XIV w.	
141	Obałki	52–46	084	01	cmentarzysko	neolit	pucharów lejkowatych
142	Wietrzychowice	52–46	069	03	osadnictwa ślad, osada	neolit, średniowiecze późne - nowożytność XIV–XVI w.	
143	Obałki	52–46	032	03	osada	neolit	
144	Obałki	52–46	031	02	osada	średniowiecze późne XIV w.	
145	Obałki	52–46	030	01a	osadnictwa ślad	nowożytność XVI w.	
146	Kolonia Obałki	52–46	013	01	osada	średniowiecze wczesne okres III	
147	Obałki	52–46	034	05	osada	neolit	
148	Obałki	52–46	033	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne okres III	

149	Wietrzychowice	52–46	88	5	punkt osadniczy śląd osadniczy	neolit epoka brązu/wczesna epoka żelaza	k pucharów lejkowatych k łużycka
150	Mchówek	53–44	003	03	osadnictwa ślad	neolit	
151	Grochowiska	53–44	040	08	osada	nowożytność XVI– XVIII w.	
152	Grochowiska	53–44	041	09	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV w.	
153	Grochowiska	53–44	042	10	osadnictwa ślad	nowożytność XVI w.	
154	Mchówek	53–44	009	09	osada	średniowiecze późne XIV w.	
155	Mchówek	53–44	008	08	osada	nowożytność XVI– XVII w.	
156	Mchówek	53–44	007	07	osada	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
157	Mchówek	53–44	006	06	osada	średniowiecze wczesne IX w.	
158	Mchówek	53–44	023	23	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XIII w.	
159	Mchówek	53–44	004	04	osada	średniowiecze późne XIV w.	
160	Mchówek	53–44	002	02	osadnictwa ślad	nowożytność XVI w.	
161	Mchówek	53–44	001	01	grodzisko	średniowiecze wczesne VIII–IX w.	
162	Grochowiska	53–44	039	07	osadnictwa ślad, osada	rzymski okres, średniowiecze późne XV w.	
163	Mchówek	53–44	010	10	osada	średniowiecze wczesne - średniowiecze późne XIII–XIV w.	
164	Mchówek	53–44	005	05	osada	średniowiecze późne XIII w. II połowa - XIV w.	
165	Mchówek	53–44	024	24	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne - średniowiecze późne XIII–XIV w.	
166	Mchówek	53–44	011	11	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV w.	
167	Mchówek	53–44	012	12	kopiec ziemny	średniowiecze późne XIV–XV w.?	
168	Mchówek	53–44	013	13	osada	nowożytność XVII– XVIII w.	
169	Mchówek	53–44	014	14	osadnictwa ślad	nowożytność XVI w.	
170	Mchówek	53–44	015	15	osadnictwa ślad	nowożytność XVI– XVII w.	
171	Kolonia Grochowiska	53–44	016	02	osada, osada, osada	rzymski okres, średniowiecze wczesne VIII w., średniowiecze późne XIV w.	przeworska
172	Mchówek	53–44	017	17	osada	średniowiecze późne XIV w.	
173	Mchówek	53–44	018	18	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
174	Mchówek	53–44	019	19	osadnictwa ślad,	średniowiecze wczesne	

					osadnictwa ślad	VIII–IX w., nowożytność XVI– XVII w.	
175	Mchówek	53–44	020	20	osada	średniowiecze wczesne - średniowiecze późne XIII–XIV w.	
176	Mchówek	53–44	021	21	osada, osada	średniowiecze wczesne VIII w., średniowiecze wczesne XIII w.	
177	Mchówek	53–44	025	25	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XIII w.	
178	Mchówek	53–44	022	22	osadnictwa ślad, osada	średniowiecze wczesne VIII–IX w., średniowiecze wczesne XIII w.	
179	Grochowiska	53–44	038	06	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
180	Mchówek	53–44	031	31	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XIII w.	
181	Grochowiska	53–44	037	05	osada	nowożytność XVI– XVIII w.	
182	Grochowiska	53–44	036	04	osada	rzymski okres	przeworska
183	Grochowiska	53–44	035	03	osada	średniowiecze wczesne X–XI w.	
184	Grochowiska	53–44	034	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	rzymski okres, nowożytność XVI w.	przeworska
185	Mchówek	53–44	032	32	osadnictwa ślad	nowożytność XVIII w.	
186	Mchówek	53–44	030	30	osada	średniowiecze wczesne XIII w.	
187	Mchówek	53–44	029	29	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV–XV w.	
188	Mchówek	53–44	028	28	osada	średniowiecze późne XIV w.	
189	Mchówek	53–44	027	27	osada	średniowiecze późne XIV w.	
190	Mchówek	53–44	026	26	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV w.	
191	Mchówek	53–44	033	33	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII w.	
192	Smielnik	53–45	060	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	kamienia epoka, średniowiecze późne	
193	Nowa Wieś	53–45	055	01	osadnictwa ślad		
194	Mieczysławowo	53–45	063	03	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
195	Mieczysławowo	53–45	062	02	osada, osadnictwa ślad	neolit?, średniowiecze wczesne faza E - F	
196	Mieczysławowo	53–45	061	01	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
197	Góry	53–45	057	02	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
198	Podtymień	53–45	027	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne faza D - E	
199	Świętosławice	53–45	007	06	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	

						faza E - F	
200	Gaj	53–45	008	01	ementarzysko - grobowiec megalityczny	neolit	pucharów lejkowatych faza IIIa
201	Gaj	53–45	009	02	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
202	Gaj	53–45	010	03	osada	kamienia epoka	
203	Długie	53–45	011	01	osada, osada	brązu epoka, średniowiecze późne XIII–XV w.	łużycka
204	Długie	53–45	012	02	osada, osada	neolit, średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	pucharów lejkowatych
205	Długie	53–45	013	03	osada	brązu epoka	łużycka
206	Długie	53–45	014	04	osada, osada	brązu epoka, średniowiecze wczesne - średniowiecze późne XII–XV w.	łużycka
207	Długie	53–45	015	05	osada, osadnictwa ślad	brązu epoka, średniowiecze wczesne - średniowiecze późne XII–XV w.	łużycka
208	Długie	53–45	016	06	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
209	Długie	53–45	017	07	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka, średniowiecze wczesne - średniowiecze późne	pucharów lejkowatych, łużycka
210	Józefowo	53–45	033	06	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne faza B - C?, średniowiecze wczesne faza E - F, średniowiecze późne	
211	Długie	53–45	018	08	osada, osada, osada	brązu epoka, średniowiecze wczesne faza E, średniowiecze późne XIII–XV w.	łużycka
212	Sokołowo	53–45	034	01	osada, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osada	kamienia epoka, brązu epoka, średniowiecze wczesne faza A - B?, średniowiecze wczesne faza D - E, średniowiecze późne	łużycka
213	Mieczysławowo	53–45	064	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada	kamienia epoka, brązu epoka, średniowiecze późne	łużycka
214	Długie	53–45	019	09	osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka
215	Długie	53–45	020	10	osada	brązu epoka	łużycka
216	Długie	53–45	021	11	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne faza E, średniowiecze późne XIII–XV w.	

217	Długie	53–45	022	12	cmentarzysko, osadnictwa ślad	brązu epoka, średniowiecze późne XIII–XV w.	łużycka
218	Długie	53–45	023	13	osada, cmentarzysko	neolit, brązu epoka	pucharów lejkowatych, łużycka
219	Tymień	53–45	024	01	osadnictwa ślad, osada	kamienia epoka, średniowiecze wczesne XI–XIII w.	
220	Tymień	53–45	025	02	osadnictwa ślad	neolit	
221	Podtymień	53–45	026	01	osada, osada	brązu epoka, średniowiecze późne	łużycka
222	Józefowo	53–45	031	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne faza E - F?	
223	Józefowo	53–45	030	03	osada	brązu epoka	łużycka
224	Józefowo	53–45	029	02	osada	średniowiecze wczesne faza E - F	
225	Józefowo	53–45	028	01	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
226	Smielnik	53–45	059	01	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
227	Komorowo	53–45	043	08	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
228	Góry	53–45	058	03	osadnictwa ślad, osada	eneolit, średniowiecze późne	
229	Góry	53–45	056	01	osadnictwa ślad	średniowiecze późne	
230	Grochowiska	53–45	001	01	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
231	Szczkówek	53–45	054	01	osada, osadnictwa ślad	brązu epoka, średniowiecze wczesne faza E - F	łużycka
232	Chociszewo	53–45	053	08	cmentarzysko	brązu epoka	łużycka?
233	Chociszewo	53–45	052	07	osada, osadnictwa ślad	mezolit, neolit schyłkowy	
234	Chociszewo	53–45	051	06	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne faza E - F	
235	Chociszewo	53–45	050	05	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
236	Chociszewo	53–45	049	04	osada, osada, osadnictwa ślad	paleolit schyłkowy, mezolit, neolit	pucharów lejkowatych
237	Chociszewo	53–45	048	03	osada, osadnictwa ślad	mezolit?, lateński okres	łużycka
238	Chociszewo	53–45	047	02	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
239	Chociszewo	53–45	046	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	paleolit schyłkowy, mezolit, brązu epoka	łużycka
240	Józefowo	53–45	032	05	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	paleolit schyłkowy?, brązu epoka	łużycka
241	Komorowo	53–45	044	09	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, neolit schyłkowy	pucharów lejkowatych, ceramiki sznurowej
242	Komorowo	53–45	042	07	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
243	Komorowo	53–45	041	06	osada	mezolit?	
244	Komorowo	53–45	040	05	osada	średniowiecze późne	
245	Komorowo	53–45	039	04	osadnictwa ślad,	neolit,	pucharów

					osadnictwa ślad	neolit schyłkowy	lejkowatych, ceramiki sznurowej
246	Komorowo	53–45	038	03	osadnictwa ślad	średniowiecze późne	
247	Komorowo	53–45	037	02	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
248	Komorowo	53–45	036	01	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	brązu epoka, średniowiecze wczesne faza E - F, średniowiecze późne	łużycka
249	Świętosławice	53–45	002	01	osadnictwa ślad		
250	Świętosławice	53–45	003	02	osada	średniowiecze wczesne - średniowiecze późne XIII–XV w.	
251	Świętosławice	53–45	004	03	osada, osada, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka, rzymski okres	pucharów lejkowatych, łużycka, przeworska
252	Świętosławice	53–45	005	04	osadnictwa ślad	lateński okres	łużycka
253	Świętosławice	53–45	006	05	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne faza E - F	
254	Komorowska Kolonia	53–45	035	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne faza E - F	pucharów lejkowatych
255	Wólka Komorowska	53–45	045	01	osada	neolit	pucharów lejkowatych
256	Szczkowo	53–46	025	02	osada, osada	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w., nowożytność XVIII– XIX w.	
257	Błenna	53–46	003	03	osada	nowożytność XVII– XVIII w.	
258	Ciepliny	53–46	023	01	osada	nowożytność XVIII– XIX w.	
259	Zdzisławin	53–46	030	01	osada	nowożytność XVIII– XIX w.	
260	Szczkowo	53–46	029	06	osada	nowożytność XVIII– XIX w.	
261	Szczkowo	53–46	028	05	osada	nowożytność XVIII– XIX w.	
262	Szczkowo	53–46	027	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w., nowożytność XVIII– XIX w.	
263	Naczachowo	53–46	011	01	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
264	Gąsiorowo	53–46	010	01	osadnictwa ślad	neolit	
265	Dziewczopole	53–46	009	02	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
266	Budy Cieplińskie	53–46	022	01	osadnictwa ślad, osada	neolit, nowożytność XVII w.	
267	Błenna	53–46	004	04	osadnictwa ślad,	średniowiecze wczesne	

					osadnictwa ślad	okres III, nowożytność XVIII w.	
268	Szczkowo	53–46	013	01	osadnictwa ślad	nowożytność XVI– XVII w.	
269	Błenna	53–46	002	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
270	Błenna	53–46	001	01	osadnictwa ślad	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
271	Szczkowo	53–46	026	03	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
272	Helenowo	53–46	024	01	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
273	Wystrzelice	53–46	021	03	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
274	Wystrzelice	53–46	020	02	osadnictwa ślad	nowożytność XVI– XVIII w.	
275	Wystrzelice	53–46	019	01	osada, osadnictwa ślad	rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III	przeworska
276	Wietrzychowice	53–46	018	01	cmentarzysko	neolit 3500–2500 p.n.e.	pucharów lejkowatych
277	Śmiely	53–46	017	04	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
278	Śmiely	53–46	016	03	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
279	Śmiely	53–46	015	02	osada, osada	nowożytność XVI– XVIII w., nowożytność XIX–XX w.	
280	Śmiely	53–46	014	01	cmentarzysko	brązu epoka okres IV	łużycka
281	Błenna	53–46	005	05	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
282	Wietrzychowice		35	6	punkt osadniczy	neolit	k pucharów lejkowatych
283	Wietrzychowice		36	7	obozowisko? osada	mezolit epoka brązu/wczesna epoka żelaza	k łużycka
284	Śmiely		14	1	osada osada cmentarzysko	neolit wczesna epok brązu epoka brązu	k pucharów lejkowatych k trzciniecka k łużycka
285			31	5	osada osada	neolit epoka brązu	k pucharów lejkowatych k łużycka
286			32	6	śląd osadnictwa	epoka brązu	k łużycka
287			33	7	punkt osadniczy	neolit	k pucharów lejkowatych
288			34	8	punkt osadniczy	epoka kamienia	
289	Dębianki		37	1	osada	III okres wczesnego średniowiecza	prapolska
290			38	2	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	III okres wczesnego średniowiecza nowożytność	

291			39	3	śląd osadniczy	III okres wczesnego średniowiecza	
292	Modzerowo	54–45	016	13	osada	średniowiecze wczesne faza E - F	
293	Modzerowo	54–45	007	04	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
294	Rutki - Ciepliny	54–45	019	01	osada	kamienia epoka	
295	Stypin	54–45	018	01	osada	kamienia epoka	
296	Nowa Wieś	54–45	017	02	osada	kamienia epoka	
297	Modzerowo	54–45	015	12	osadnictwa ślad	mezolit?	
298	Modzerowo	54–45	013	10	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
299	Modzerowo	54–45	012	09	osada, osadnictwa ślad	lateński okres, średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
300	Modzerowo	54–45	011	08	osadnictwa ślad, osada	nieokreślona, średniowiecze wczesne - średniowiecze późne XIII–XV w.	
301	Modzerowo	54–45	010	07	grodzisko stożkowate?	średniowiecze późne	
302	Modzerowo	54–45	014	11	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne faza E - F	
303	Modzerowo	54–45	008	05	osadnictwa ślad	neolit schyłkowy	
304	Modzerowo	54–45	006	03	osada	kamienia epoka	
305	Modzerowo	54–45	005	02	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
306	Modzerowo	54–45	004	01	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
307	Psary	54–45	003	02	osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka
308	Psary	54–45	002	01	osada	średniowiecze wczesne - średniowiecze późne XII–XV w.	
309	Długie	54–45	001	14	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	kamienia epoka, średniowiecze późne XIII–XIV w.	
310	Modzerowo	54–45	009	06	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit schyłkowy, brązu epoka	łużycka
311	Błenna	54–46	001	06	osada	nowożytność XVI–XVIII w.	
312	Wystrzelice	54–46	004	04	osadnictwa ślad	nowożytność XVIII w.	
313	Joasin	54–46	003	01	osada	nowożytność XIX w.	
314	Ciepliny	54–46	002	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII w., nowożytność XVI–XVIII w.	
315	Grochowiska	52-44	11	1	osada śląd osadnictwa	wczesny okres epoki brązu średniowiecze XIV	k. trzciniecka
316	Grochowiska		12	11	śląd osadnictwa	średniowiecze XIV-XV	
317	Kolonia Grochowiska		25	1	śląd osadnictwa	nowożytność XVI w	
318	Kolonia Mchówek		26	1	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	neolit średniowiecze XIV	
319	Kolonia Mchówek		27	2	śląd osadnictwa	okres lateński	k. przeworska

320	Kolonia Mchówek		28	3	osada	wczesne średniowiecze VIII	
321	Kolonia Świszewy		33	1	osada osada	neolit średniowiecze XIII-XIV	k. pucharów lejkowatych
322	Kolonia Świszewy		34	2	osada	średniowiecze XIII	
323	Kolonia Świszewy		35	3	śląd osadnictwa	IV okres epoki brązu	k. łużycka
324	Mchówek		71	16	osada	nowożytność XVI-XVII	
325	Mchówek		72	34	śląd osadnictwa	neolit	
326	Ślazewo		84	1	osada	średniowiecze XIV	
327	Ślazewo		85	2	osada	nowożytność XVI-XVIII	
328	Ślazewo		86	3	osada	wczesne średniowiecze VIII	
329	Ślazewo		87	4	śląd osadnictwa	średniowiecze XIV	
330	Ślazewo		88	5	osada	nowożytność XV-XVI	
331	Ślazewo		89	6	osada	średniowiecze XIV	
332	Ślazewo		90	7	śląd osadnictwa osada	okres rzymski średniowiecze XIV	k. przeworska
333	Ślazewo		91	8	osada	średniowiecze XIV	
334	Ślazewo		92	9	osada	średniowiecze XIV	
335	Ślazewo		93	10	osada	średniowiecze XIV	
336	Sobierajewo		94	1	śląd osadnictwa osada	V okres epoki brązu średniowiecze XIV-XV	k. łużycka
337	Sobierajewo		95	2	osada	nowożytność XVI	
338	Sobierajewo		96	3	osada	średniowiecze XV-XVI	
339	Świszewy		97	11	osada	średniowiecze XV-XVI	
340	Świszewy		98	12	śląd osadnictwa osada	IV okres epoki brązu średniowiecze XIII	k. łużycka
341	Zagrodnica		99	2	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	epoka brązu średniowiecze XII-XIII	k. łużycka

Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Lubień Kujawski, zlokalizowanych w trakcie badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP).

Lp.	Miejscowość	Nr obszar u AZP	Nr stan. na obsz. AZP	Nr stan. w miejsc	Funkcja obiektu	Chronologia	Kultura
1	Sosnowo	51–48	002	02	osada?	rzymski okres	przeworska
2	Rzegocin	51–48	003	01	osadniczy punkt, osadniczy punkt, osadniczy punkt	rzymski okres?, średniowiecze późne XIII–XIV w., nowożytność XVI–XVII w.	przeworska?
3	Rzegocin	51–48	004	02	osadniczy punkt, osadniczy punkt, osada	neolit, neolit, rzymski okres	pucharów lejkowatych, amfor kulistych
4	Rzegocin	51–48	005	03	osadniczy punkt, osadniczy punkt	średniowiecze późne XIII–XIV w., nowożytność XVI–XVII w.	
5	Rzegocin	51–48	006	04	osadniczy punkt	rzymski okres?	przeworska?
6	Sosnowo	51–48	011	03	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	pradzieje, nowożytność XVI–XVII w.	
7	Sosnowo	51–48	012	04	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
8	Sosnowo	51–48	013	05	osada?	brązu epoka	łużycka
9	Sosnowo	51–48	001	01	osadnictwa ślad	neolit?	pucharów lejkowatych?
10	Gięcielewo	51–48	016	03	osada	średniowiecze wczesne XI–XIII w.	
11	Gięcielewo	51–48	015	02	osadnictwa ślad, osada	kamienia epoka, rzymski okres	przeworska
12	Gięcielewo	51–48	014	01	osada?, osadniczy punkt	halsztacki okres, nowożytność XVI–XVII w.	łużycka
13	Szewo	51–49	072	03	osadnictwa ślad		
14	Szewo	51–49	068	04	osadnictwa ślad, osada	średniowiecze późne, nowożytność	
15	Charchocin	51–49	10	1	śląd osadnictwa	średniowiecze XIV	
16	Charchocin	51–49	11	2	osada śląd osadnictwa	halsztat / laten wczesne średniowiecze III okres	k. łużycka
17	Rzeżewo - Morzyce	52–48	004	01	osadniczy punkt	nowożytność XVI–XVII w.	
18	Wiktorowo	52–48	013	02	osadnictwa ślad, osada	brązu epoka okres V - halsztacki okres D, nowożytność XVI–XVII w.	
19	Wiktorowo	52–48	012	01	osadnictwa ślad	halsztacki okres D - lateński okres wczesny	pomorska
20	Błędowo	52–48	011	03	osada, osadniczy punkt	neolit, nowożytność XVI–XVII w.	pucharów lejkowatych

21	Kłóbka	52–48	010	01	dwór obronny	średniowiecze późne - nowożytność XV w. koniec - XVII w.	
22	Chwalibogowo	52–48	009	02	osadniczy punkt	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVII w.	
23	Chwalibogowo	52–48	008	01	osadniczy punkt	nowożytność XVI–XVII w.	
24	Rzeżewo - Parcele	52–48	005	01	osadniczy punkt	nowożytność XVI–XVII w.	
25	Błędowo	52–48	003	02	osadniczy punkt	pradzieje	
26	Błędowo	52–48	002	01	osadniczy punkt	kamienia epoka	
27	Krzewie	52–48	001	01	osada?	rzymski okres	przeworska
28	Rzeżewo - Parcele	52–48	007	02	osadniczy punkt	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
29	Szatkowizna	52–49	015	01	osadnictwa ślad	neolit	
30	Modlibórz	52–49	009	01	dwór obronny	nowożytność XVII w.	
31	Modlibórz	52–49	010	02	osadnictwa ślad, osada	brązu epoka, średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
32	Modlibórz	52–49	011	03	osadnictwa ślad	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVII w.	
33	Siemianki	52–49	012	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
34	Siemianki	52–49	013	02	osada	średniowiecze wczesne okres III	
35	Szewskie Budy	52–49	018	01	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIII–XV	
36	Szewo - Grabina	52–49	016	01	osada, osada, osada, osada	brązu epoka, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	łużycka
37	Beszyn	52–49	002	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
38	Siemianki	52–49	020	04	osadnictwa ślad	neolit	
39	Siemianki	52–49	014	03	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne XIV–XV w.	
40	Gagowy	52–49	008	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
41	Szewskie Budy	52–49	019	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
42	Beszyn	52–49	003	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
43	Szewo - Grabina	52–49	017	02	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	rzymski okres, średniowiecze późne, nowożytność	przeworska
44	Szewo - Grabina	52–49	028	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad,	pradzieje, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne,	

					osadnictwa ślad	nowożytność	
45	Beszyn	52–49	034	07	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada	kamienia epoka, brązu epoka, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	łużycka
46	Bilno	52–49	005	03	osadnictwa ślad	neolit?	pucharów lejkowatych?
47	Gagowy	52–49	007	01	osadnictwa ślad	brązu epoka	
48	Beszyn	52–49	032	05	osada	brązu epoka	łużycka
49	Beszyn	52–49	031	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	pradzieje, brązu epoka, rzymski okres, nowożytność	łużycka, przeworska
50	Szewo - Grabina	52–49	029	05	osada	nowożytność	
51	Beszyn	52–49	033	06	osadnictwa ślad, osada	średniowiecze późne, nowożytność	
52	Szewo - Grabina	52–49	027	03	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osada, osada	neolit, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	przeworska
53	Szewo	52–49	026	07	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osada	kamienia epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	przeworska
54	Szewo	52–49	025	06	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad, osada	kamienia epoka, rzymski okres, średniowiecze późne, nowożytność	przeworska
55	Szewo	52–49	024	05	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada	średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	
56	Beszyn	52–49	001	01	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV w.	
57	Bilno	52–49	004	01	osadnictwa ślad, osada	średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
58	Bilno	52–49	006	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
59	Szewo - Grabina	52–49	030	06	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	pradzieje, brązu epoka, średniowiecze późne	łużycka
60	Dziankówiek	52–50	009	01	grodzisko	średniowiecze późne XIV–XV w.	
61	Dziankówiek	52–50	014	06	osadnictwa ślad	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
62	Dziankówiek	52–50	013	05	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV w.	
63	Dziankówiek	52–50	015	07	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIII	

						w. II połowa	
64	Dziankówek	52–50	012	04	osada? - dwór?	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
65	Dziankówek	52–50	011	03	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
66	Dziankówek	52–50	010	02	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
67	Dziankowo	52–50	008	06	osadnictwa ślad	neolit?	
68	Dziankowo	52–50	007	05	osada	średniowiecze późne XIV w.	
69	Dziankowo	52–50	006	04	osada	średniowiecze późne XIV w.	
70	Dziankowo	52–50	005	03	osada	średniowiecze późne XV w.	
71	Dziankowo	52–50	004	02	osada? - dwór?	średniowiecze późne XIV–XV w.	
72	Dziankowo	52–50	003	01	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIII w. II połowa	
73	Borek	52–50	001	01	osadnictwa ślad	neolit	
74	Wola Dziankowska	52–50	029	02	osada, osada	średniowiecze wczesne IX–X w., średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
75	Dziankówek	52–50	016	08	osada	nowożytność XVI–XVIII w.	
76	Borek	52–50	002	02	osada	średniowiecze wczesne	
77	Dziankówek	52–50	018	10	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
78	Dziankówek	52–50	019	11	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV w.	
79	Dziankówek	52–50	020	12	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
80	Dziankówek	52–50	021	13	osadnictwa ślad	nowożytność XVII– XVIII w.	
81	Wąwał	52–50	027	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne XIII w.	
82	Wola Dziankowska	52–50	028	01	osada, osada	średniowiecze wczesne VIII–IX w., średniowiecze późne XV w.	
83	Dziankowo	52–50	041	09	osadnictwa ślad, osada, osada	średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	
84	Dziankowo	52–50	040	08	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze późne, nowożytność	
85	Dziankówek	52–50	017	09	osadnictwa ślad	neolit	
86	Dziankowo	52–50	039	07	osadnictwa ślad,	średniowiecze późne,	

					osada	nowożytność	
87	Kamienna	53–48	003	03	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
88	Kaliska	53–48	002	01	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
89	Kobyła Łąka	53–48	004	01	osadnictwa ślad	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
90	Kukorek	53–48	009	01	osada	neolit	
91	Władysławowo	53–49	019	01	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIII–XV w.	
92	Lubień Kujawski	53–49	020	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada	neolit, halsztacki okres D, średniowiecze późne XIV w., średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	pucharów lejkowatych, łużycka
93	Stępka	53–49	001	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka okres III, halsztacki okres C	łużycka, łużycka
94	Lubień Kujawski	53–49	021	03	osada	nowożytność XVIII w.	
95	Władysławowo	53–49	018	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	rzymski okres późny, średniowiecze późne - nowożytność XIV–XVI w.	
96	Narty	53–49	013	03	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne XI–XII w., nowożytność XVII w.	amfor kulistych
97	Czaple Nowe	53–49	002	01	osadnictwa ślad	neolit	amfor kulistych
98	Kolonia Narty	53–49	009	01	osada, osada	brązu epoka okres II, halsztacki okres D	trzcinińska
99	Czaple Nowe	53–49	003	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, halsztacki okres C - D, rzymski okres, średniowiecze wczesne VIII–IX w., średniowiecze późne XIV w.	amfor kulistych, przeworska
100	Czaple Nowe	53–49	004	03	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV, halsztacki okres C, średniowiecze późne XV w.	łużycka
101	Czaple Nowe	53–49	005	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada	halsztacki okres, średniowiecze późne XIV w., nowożytność XVII– XVIII w.	łużycka
102	Budy Dębowskie	53–49	006	01	osadnictwa ślad	nowożytność XVII w.	
103	Narty	53–49	015	05	osadnictwa ślad	neolit	amfor kulistych
104	Dąbrowa	53–49	008	02	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
105	Nowa Wieś	53–49	017	01	osada	neolit	pucharów lejkowatych

106	Kolonia Narty	53–49	010	02	osada	brązu epoka okres IV	łużycka
107	Narty	53–49	011	01	cmentarzysko	lateński okres - rzymski okres do IV w.n.e.	przeworska
108	Narty	53–49	012	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	pucharów lejkowatych
109	Narty	53–49	014	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XI–XIII w.	
110	Narty	53–49	016	06	osada	neolit	amfor kulistych
111	Dąbrowa	53–49	007	01	osada	nowożytność XVII– XVIII w.	
112	Wola Dziankowska	53–50	003	04	osada	średniowiecze późne XV w.	
113	Wola Dziankowska	53–50	008	09	osada	nowożytność	
114	Wola Dziankowska	53–50	001	02	osada, osada	średniowiecze wczesne IX–X w., średniowiecze późne - nowożytność XVI w.	
115	Wola Dziankowska	53–50	002	03	osada	średniowiecze późne XV w.	
116	Wola Dziankowska	53–50	004	05	osadnictwa ślad	nowożytność XVI w.	
117	Wola Dziankowska	53–50	006	07	osadnictwa ślad	neolit?	
118	Wola Dziankowska	53–50	005	06	osada	nowożytność XVII– XVIII w.	
119	Janów	53–50	007	01	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XV w.	
120	Kamienna	54–48	011	05	osada	nowożytność XVI–XVII w.	
121	Kamienna	54–48	012	06	osada	nowożytność XVI–XVII w.	
122	Kamienna	54–48	010	04	osada	nowożytność XVI–XVII w.	
123	Gliznowo	54–48	009	09	osada, osada	średniowiecze wczesne VIII–IX w, nowożytność XVI–XVIII w.	
124	Gliznowo	54–48	008	08	osada, osada	neolit, nowożytność XVI–XVIII w.	pucharów lejkowatych
125	Gliznowo	54–48	007	07	osada	nowożytność XVII– XVIII w.	
126	Gliznowo	54–48	006	06	osada, osada	neolit, rzymski okres	pucharów lejkowatych, przeworska
127	Gliznowo	54–48	005	05	osada	średniowiecze wczesne XIII w.	
128	Gliznowo	54–48	004	04	osada, osada	neolit, nowożytność XVI–XVIII w.	
129	Gliznowo	54–48	003	03	osada,	średniowiecze późne XIV	

					osada	w, nowożytność XVI–XVIII w.	
130	Gliznowo	54–48	002	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka wczesna, średniowiecze wczesne XII–XIII w., nowożytność XVI–XVIII w.	trzcieniecka
131	Gliznowo	54–48	001	01	osada, osada	rzymski okres, nowożytność XVI–XVIII w.	przeworska
132	Morzyce	54–49	005	01	osada	nowożytność XVIII w.	
133	Błonie	54–49	001	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
134	Kamienna	54–49	002	01	osadnictwa ślad	neolit	
135	Kamienna	54–49	003	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
136	Kołomia	54–49	004	01	osadnictwa ślad	neolit	

Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Boniewo, zlokalizowanych w trakcie badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP).

Lp.	Miejscowość	Nr obszar u AZP	Nr stan. na obsz. AZP	Nr stan. w miejsc.	Funkcja obiektu	Chronologia	Kultura
1	Kaniewo	50–46	024	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	rzymski okres, średniowiecze późne XIII–XV w.	przeworska
2	Kolonia Otmianowo	51–46	047	03	osada	średniowiecze wczesne okres III	
3	Mikołajki	51–46	056	05	osada	rzymski okres	przeworska
4	Mikołajki	51–46	055	04	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV–XV w.	
5	Mikołajki	51–46	054	03	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
6	Mikołajki	51–46	053	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
7	Mikołajki	51–46	052	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	kamienia epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III	przeworska
8	Łąki Zwiastowe	51–46	051	03	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
9	Łąki Zwiastowe	51–46	050	02	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
10	Grójec	51–46	038	18	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
11	Krajanki	51–46	048	01	osadnictwa ślad	neolit	
12	Otmianowo	51–46	062	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka, średniowiecze późne XIV–XV w.	łużycka
13	Kolonia Otmianowo	51–46	046	02	osadnictwa ślad	halsztacki okres	łużycka
14	Kolonia Otmianowo	51–46	045	01	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
15	Kaniewo	51–46	044	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
16	Kaniewo	51–46	043	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
17	Kaniewo	51–46	042	02	osada	średniowiecze wczesne okres III	
18	Jastrzębiec	51–46	040	02	cmentarzysko	lateński okres	grobow kloszowych
19	Łąki Zwiastowe	51–46	049	01	osada, osada	średniowiecze późne XIV–XV w., nowożytność XVI– XVIII w.	
20	Otmianowo	51–46	069	08a	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
21	Boniewo	51–46	094		znalezisko luźne, osada	neolit	ceramiki wstęgowej
22	Grójec	51–46	090		znalezisko luźne, znalezisko luźne	neolit, neolit	ceramiki wstęgowej, pucharów lejkowatych
23	Baruszewice	51–46	089	01	cmentarzysko	lateński okres	

					ciałopalne		
24	Sułkówek	51–46	088	01	osada	brązu epoka okres IV–V	łużycka
25	Sieroszewo	51–46	074	02	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
26	Paruszewice	51–46	072	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka, średniowiecze wczesne okres III	łużycka
27	Mikołajki	51–46	057	06	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
28	Otmianowo	51–46	070	09	osada	neolit	
29	Mikołajki	51–46	058	07	osada	rzymski okres	przeworska
30	Otmianowo	51–46	068	07	osada	rzymski okres	przeworska
31	Otmianowo	51–46	067	06	osadnictwa ślad	neolit	
32	Otmianowo	51–46	066	05	osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka
33	Otmianowo	51–46	065	04	osada	nowożytność XVI– XVIII w.	
34	Otmianowo	51–46	064	03	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze późne XIV–XV w.	
35	Otmianowo	51–46	063	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
36	Jastrzębiec	51–46	039	01	osadnictwa ślad	neolit	
37	Otmianowo	51–46	071	10	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
38	Boniewo	51–46	009	08	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka wczesna, średniowiecze wczesne okres III	
39	Grójczyk	51–46	018	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne XIV–XV w.	
40	Jastrzębiec	51–46	041	03	osadnictwa ślad	neolit?	
41	Chuby	51–46	016	03	osada	rzymski okres	przeworska
42	Chuby	51–46	015	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III	przeworska
43	Chuby	51–46	014	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
44	Chojny	51–46	013	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka, średniowiecze wczesne okres III	
45	Chojny	51–46	012	03	osada	rzymski okres	przeworska
46	Grójec	51–46	037	17	osada	rzymski okres	przeworska
47	Chojny	51–46	010	01	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIII w.	
48	Grójczyk	51–46	019	03	osada	rzymski okres	przeworska
49	Boniewo	51–46	008	07	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
50	Boniewo	51–46	007	06	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
51	Boniewo	51–46	006	05	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	rzymski okres, nowożytność XVI– XVIII w.	przeworska
52	Boniewo	51–46	005	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	

53	Boniewo	51-46	004	03	osada	średniowiecze późne XIV-XVI w.	
54	Boniewo	51-46	003	02	osada	średniowiecze wczesne okres III	
55	Boniewo	51-46	002	01	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
56	Arciszewo	51-46	001	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
57	Chojny	51-46	011	02	osadnictwa ślad	średniowiecze późne - nowożytność XV-XVI w.	
58	Grójec	51-46	030	10	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
59	Grójec	51-46	036	16	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit - brązu epoka wczesna	
60	Grójec	51-46	035	15	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
61	Grójec	51-46	034	14	osadnictwa ślad	neolit	
62	Grójec	51-46	033	13	osada	średniowiecze wczesne okres III	
63	Grójczyk	51-46	017	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
64	Grójec	51-46	031	11	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
65	Grójczyk	51-46	020	04	osadnictwa ślad	nowożytność XVI- XVIII w.	
66	Grójec	51-46	029	09	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
67	Grójec	51-46	028	08	osada	rzymski okres	przeworska
68	Grójec	51-46	027	07	osada, osadnictwa ślad	rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III	przeworska
69	Grójec	51-46	026	06	osada	średniowiecze wczesne okres III	
70	Grójec	51-46	025	05	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
71	Grójec	51-46	024	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres II	
72	Grójec	51-46	023	03	osada	średniowiecze późne XIV-XV w.	
73	Grójec	51-46	022	02	osada	średniowiecze późne XIV-XV w.	
74	Grójec	51-46	021	19	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIII-XIV w.	
75	Grójec	51-46	032	12	osada	średniowiecze późne XIV-XV w.	
76	Sułkowo	51-46	80	12	osada	III okres wczesnego średniowiecza	
77	Sułkowo	51-46	81	13	śląd osadnictwa	neolit	
78	Sułkowo	51-46	82	5	śląd osadnictwa	neolit	
79	Sułkowo	51-46	83	6	śląd osadnictwa	III okres wczesnego średniowiecza	
80	Czuple	51-47	054	05	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada	neolit, brązu epoka okres III, rzymski okres	łużycka, przeworska

81	Łąki Markowe	51–47	085	01	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
82	Czuple	51–47	050	01	osada	nowożytność XVI–XVIII w.	
83	Czuple	51–47	051	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
84	Czuple	51–47	052	03	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
85	Łąki Markowe	51–47	086	02	osadnictwa ślad	neolit	
86	Łąki Markowe	51–47	087	03	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka, rzymski okres	amfor kulistych, łużycka, przeworska
87	Łąki Markowe	51–47	088	04	osadnictwa ślad	neolit?	
88	Paruszewice	51–47	091	03	osada	rzymski okres	przeworska
89	Sieroszewo	51–47	092	01	cmentarzysko?	lateński okres - rzymski okres	przeworska
90	Czuple	51–47	053	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
91			102				
92	Osiecz Wielki	52–46	050	10	osadnictwa ślad	neolit	
93	Sarnowo	52–46	060	06	osadnictwa ślad	neolit	
94	Sarnowo	52–46	059	05	osadnictwa ślad	neolit	
95	Sarnowo	52–46	058	04	osada	średniowiecze wczesne okres III	
96	Sarnowo	52–46	057	03	osada, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne okres III	
97	Sarnowo	52–46	056	02	osadnictwa ślad	neolit	
98	Sarnowo	52–46	055	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
99	Pawłówek	52–46	054	01	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XV w.	
100	Osiecz Wielki	52–46	053	13	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne XIV w.	
101	Sarnowo	52–46	061	07	osada	średniowiecze wczesne okres II	
102	Osiecz Wielki	52–46	051	11	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
103	Sarnowo	52–46	066	12	osada	neolit	
104	Osiecz Wielki	52–46	049	09	osadnictwa ślad	neolit	
105	Osiecz Wielki	52–46	048	08	osadnictwa ślad, osada	neolit, średniowiecze wczesne okres III	
106	Osiecz Wielki	52–46	047	07	osada	rzymski okres	przeworska
107	Osiecz Wielki	52–46	046	06	osadnictwa ślad		
108	Osiecz Wielki	52–46	052	12	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
109	Osiecz Wielki	52–46	080	03	znalezisko luźne	neolit	
110	Wypychy	52–46	072	01	osadnictwa ślad	neolit	
111	Żurawice	52–46	076	02	osada	neolit	
112	Zieleniec	52–46	075	01	osadnictwa ślad	nowożytność XVI–XVIII w.	
113	Zagrowek	52–46	074	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres II, średniowiecze późne	

						XIV–XV w.	
114	Wólka Paruszevska	52–46	071	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada	neolit, średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne XIV–XV w.	
115	Żurawice	52–46	083	01	grobowce kujawskie	neolit	pucharów lejkowatych
116	Sarnowo	52–46	064	10	osadnictwa ślad		
117	Osiecz Wielki	52–46	082	03	znalezisko luźne		
118	Sarnowo	52–46	062	08	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIII–XIV w.	
119	Leśniczówka	52–46	079	02	cmentarzysko	neolit?	pucharów lejkowatych?
120	Leśniczówka	52–46	078	01	cmentarzysko	neolit	pucharów lejkowatych
121	Żurawice	52–46	077	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
122	Sarnowo	52–46	067	13	osadnictwa ślad	średniowiecze późne	
123	Osiecz Mały	52–46	043	07	osada, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne - nowożytność XIV–XVI w.	
124	Sarnowo	52–46	065	11	osadnictwa ślad, osada	kamienia epoka, średniowiecze wczesne okres III	
125	Sarnowo	52–46	063	09	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
126	Osiecz Wielki	52–46	081	02	znalezisko luźne		
127	Bierzyn	52–46	008	05	osadnictwa ślad	nowożytność XVI w.	
128	Leśniczówka	52–46	018	07	osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka
129	Osiecz Wielki	52–46	045	05	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
130	Leśniczówka	52–46	016	05	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
131	Leśniczówka	52–46	015	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
132	Leśniczówka	52–46	014	03	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
133	Bierzynek	52–46	011	03	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne okres III	
134	Osiecz Wielki	52–46	044	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	rzymski okres, średniowiecze późne XV w.	przeworska
135	Bierzyn	52–46	009	06	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
136	Leśniczówka	52–46	019	08	osadnictwa ślad		
137	Bierzyn	52–46	007	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
138	Bierzyn	52–46	006	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
139	Bierzyn	52–46	005	02	osadnictwa ślad	neolit	
140	Bierzyn	52–46	004	01	osadnictwa ślad		

141	Arciszewo	52–46	003	02	osada, osada	średniowiecze późne XIV–XV w., nowożytność XVIII w.	
142	Anielin	52–46	002	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
143	Anielin	52–46	001	01	osadnictwa ślad	lateński okres	
144	Bierzynek	52–46	010	02	osada	średniowiecze wczesne okres I–II	
145	Michałowo	52–46	029	01	osadnictwa ślad	neolit	ceramiki wstęgowej
146	Wypychy	52–46	073	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III, nowożytność XVI– XVIII w.	
147	Osiecz Mały	52–46	042	06	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
148	Osiecz Mały	52–46	041	05	osada, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne okres III	
149	Osiecz Mały	52–46	040	04	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XV w.	
150	Osiecz Mały	52–46	039	03	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
151	Leśniczówka	52–46	017	06	osadnictwa ślad	neolit	
152	Osiecz Mały	52–46	037	01	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
153	Lubomin	52–46	020	01	osada, osadnictwa ślad	halsztacki okres, średniowiecze wczesne okres III	łużycka
154	Łączewna	52–46	028	05	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
155	Łączewna	52–46	027	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
156	Łania	52–46	026	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
157	Łania	52–46	025	02	cmentarzysko, osada?, osada?	neolit, rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III	przeworska
158	Łania	52–46	024	01	osada	neolit	
159	Lubomin	52–46	023	4a	osadnictwa ślad		
160	Lubomin	52–46	022	03a	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
161	Lubomin	52–46	021	02a	cmentarzysko?, cmentarzysko?	brązu epoka - halsztacki okres, średniowiecze wczesne okres III	łużycka
162	Osiecz Mały	52–46	038	02	osada	średniowiecze wczesne okres III	
163	Osiecz Mały	52–46	85	8	osada	neolit	k. pucharów lejkowatych
					osada	wczesna epoka brązu	k. trzciniicka
164	Osiecz Mały	52–46	86	9	śląd osadnictwa	neolit	k. pucharów lejkowatych
					osada	wczesna epoka brązu	k. trzciniicka

165	Osiecz Mały	52-46	87	10	punkt osadniczy	neolit	k. pucharów lejkowatych
166	Łączewna	52-47	017	01	osadnictwa ślad	neolit	
167	Łączewna	52-47	018	02	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
168	Łączewna	52-47	019	03	osadnictwa ślad		
169	Bnin	53-46	6	1	osada	średniowiecze XIV-XV w	
170	Bnin	53-46	7	2	śląd osadnictwa	średniowiecze XV w	
171	Lubomin	52-45	62	1	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze faza E-F	
172	Lubomin	52	63	2	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	neolit ?	
173	Lubomin	52	64	3	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
174	Lubomin	52	65	4	cmentarzysko		k. łużycka
175	Lubomin	52	66	5			
176	Lubomin	52	67	6			

Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Chodecz, zlokalizowanych w trakcie badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP).

Lp.	Miejscowość	Nr obszar u AZP	Nr stan. na obsz. AZP	Nr stan. w miejsc.	Funkcja obiektu	Chronologia	Kultura
1	Sadok	52-47	048	02	osadnictwa ślad	rzymski okres?	przeworska
2	Mycielno	52-47	033	01	osada	nowożytność XVI-XVIII w.	
3	Nowiny	52-47	036	01	osadnictwa ślad	neolit	
4	Piotrowo	52-47	037	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
5	Piotrowo	52-47	038	02	osada	średniowiecze wczesne okres III	
6	Piotrowo	52-47	039	03	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
7	Piotrowo	52-47	040	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III, nowożytność XVIII w.	
8	Piotrowo	52-47	041	05	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
9	Przyborowo	52-47	042	01	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
10	Pyszkowo	52-47	044	02	osada	średniowiecze późne - nowożytność XIV-XVI w.	
11	Morzyce	52-47	032	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
12	Sadok	52-47	047	01	osadnictwa ślad	neolit?	
13	Pyszkowo	52-47	043	03	osadnictwa ślad	nowożytność XVIII w.	
14	Sadok	52-47	049	03	osada	średniowiecze wczesne okres III	
15	Sadok	52-47	050	04	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
16	Uklejnica	52-47	052	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
17	Uklejnica	52-47	053	02	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV-XVI	
18	Wola Adamowa	52-47	054	01	osada	nowożytność XVI-XVIII w.	
19	Wola Adamowa	52-47	055	02	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
20	Grabina	52-47	056	01	osada	średniowiecze wczesne okres III	
21	Kołatki	52-47	057	01	znalezisko luźne, znalezisko luźne	neolit, rzymski okres?	
22	Pyszkowo	52-47	058	01	znalezisko luźne	neolit	ceramiki wstęgowej
23	Gawin	52-47	003	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
24	Ruda Lubieniecka	52-47	046	02	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
25	Gawin	52-47	006	04	osada	średniowiecze późne XIV-XV w.	
26	Brzyszewo	52-47	002	01	osadnictwa ślad	neolit	
27	Ruda	52-47	045	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	

	Lubieniecka						
28	Gawin	52–47	005	03	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
29	Mielno	52–47	031	03	osadnictwa ślad	średniowiecze późne - nowożytność XIV–XVI w.	
30	Gawin	52–47	007	05	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
31	Kołatki	52–47	008	02	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVII w.	
32	Lubieniec	52–47	009	01	cmentarzysko, cmentarzysko	neolit, brązu epoka	łużycka
33	Lubieniec	52–47	010	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osada	rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne XIV–XV w., nowożytność XVIII w.	przeworska
34	Lubieniec	52–47	011	03	osadnictwa ślad	neolit	
35	Lubieniec	52–47	012	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
36	Lubieniec	52–47	013	05	osada	nowożytność XVI w.	
37	Lubieniec	52–47	014	06	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
38	Mielno	52–47	029	01	cmentarzysko	nowożytność XVII– XVIII w.	
39	Gawin	52–47	004	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
40	Lubieniec	52–47	015	07	osada	nowożytność XVI– XVIII w.	
41	Mielno	52–47	030	02	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
42	Mielinek	52–47	028	06	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	
43	Mielinek	52–47	027	05	osada	nowożytność XVI– XVIII w.	
44	Mielinek	52–47	026	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
45	Lubieniec	52–47	016	08	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres II?	
46	Mielinek	52–47	024	02	osadnictwa ślad	neolit	
47	Mielinek	52–47	023	01	osadnictwa ślad	neolit?	
48	Mielinek	52–47	025	03	osada	rzymski okres	przeworska
49	Sobiczewy	52–48	006	01	osadniczy punkt	nowożytność XVI– XVII w.	
50	Kromszewice	53–47	019	08	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
51	Strzyżki	53–47	025	01	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV w.	
52	Kolonia Topielak	53–47	011	01	osada	średniowiecze późne - nowożytność XIV–XVI w.	
53	Strzyżki	53–47	026	02	osada	średniowiecze wczesne okres III	
54	Psary	53–47	023	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
55	Huta Chodecka	53–47	022	01	osadnictwa ślad, osada	średniowiecze późne XIII–XIV w.,	

						nowożytność XVI w.	
56	Mstowo	53–47	021	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
57	Mielno	53–47	020	04	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV w.	
58	Psary	53–47	024	02	osadnictwa ślad	nowożytność XVI– XVIII w.	
59	Kromszewice	53–47	018	07	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
60	Kromszewice	53–47	017	06	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
61	Kromszewice	53–47	016	05	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
62	Kromszewice	53–47	015	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
63	Kromszewice	53–47	014	03	osadnictwa ślad, osada	średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne XIV–XV w.	
64	Kolonia Topielak	53–47	012	02	osada, osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIII–XIV w., nowożytność XVI– XVIII w.	
65	Szczecin	53–47	029	02	osada, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne XIV w.	
66	Szczecin	53–47	028	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne okres III	
67	Kromszewice	53–47	013	02	osada	średniowiecze późne XIV w.	
68	Chodecz	53–47	008	04	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
69	Strzyżki	53–47	027	05	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVII w.	
70	Chodeczek	53–47	009	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
71	Szczecin	53–47	030	05	osada, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne - nowożytność XIV–XVI w.	
72	Chodecz	53–47	007	03	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
73	Bogołomia	53–47	006	05	osadnictwa ślad	neolit?	
74	Bogołomia	53–47	005	04	osadnictwa ślad	kamienia epoka	
75	Bogołomia	53–47	004	03	osada	średniowiecze późne - nowożytność XIV–XVI w.	
76	Bogołomia	53–47	003	02	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV w.	

77	Bogołomia	53–47	002	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
78	Cetty	53–47	001	01	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XV w.	
79	Zbijewo	53–47	031	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres, średniowiecze wczesne - średniowiecze późne XIII–XIV w.	
80	Zieleniewo	53–47	032	01	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV–XV w.	
81	Zieleniewo	53–47	033	02	osada	nowożytność XVI– XVIII w.	
82	Chodecz	53–47	034	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne?	
83	Chodecz	53–47	035	02	znalezisko luźne	rzymski okres	
84	Kromszewice - Szczecin	53–47	036	01	grodzisko stożkowate	średniowiecze późne XIV–XV w.	
85	Kretkow	53–48	007	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
86	Pieleszki	53–48	012	01	cmentarzysko	żelaza epoka wczesna	pomorska
87	Ignalin	53–48	001	01	osada	średniowiecze późne XIV w.	
88	Kretkow	53–48	008	03	osadnictwa ślad	neolit	
89	Kretkow	53–48	006	01	osada	rzymski okres	przeworska
90	Kromszewice	53–48	005	09	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV w.	
91	Pieleszki	53–48	010	02	osada	nowożytność XVI w.	
92	Psary	54–47	004	09	osada	średniowiecze wczesne XIII w.	
93	Zbijewo	54–47	022	06	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XIII w., średniowiecze późne XV w.	
94	Zbijewo Parcele	54–47	025	03	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV w.	
95	Zbijewo	54–47	019	03	osada	średniowiecze późne XIV w.	
96	Psary	54–47	006	11	osada	średniowiecze późne XIV w.	
97	Psary	54–47	005	10	osada	nowożytność XVI w.	
98	Psary	54–47	007	12	osadnictwa ślad	neolit?	
99	Szczecin	54–47	008	04	osada	średniowiecze późne XIII–XIV w.	
100	Szczecin	54–47	010	06	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIII–XIV w.	
101	Szczecin Parcele	54–47	011	01	osadnictwa ślad	nowożytność XVI w.	
102	Szczecin Parcele	54–47	012	02	osada	średniowiecze późne XIII–XIV w.	
103	Zbijewo Parcele	54–47	026	04	osada	nowożytność XVII w.	
104	Psary	54–47	002	07	osada	średniowiecze późne XIII w. II połowa	
105	Zbijewo	54–47	020	04	osadnictwa ślad	średniowiecze późne - nowożytność XV– XVIII w.	

106	Zbijewo	54-47	021	05	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIII-XIV w.	
107	Szczecin	54-47	009	05	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII-XIII w.	
108	Zbijewo Parcele	54-47	024	02	osada	nowożytność XVI w.	
109	Trzszczon	54-47	013	01	osadnictwa ślad	neolit	
110	Psary	54-47	001	06	osada	średniowiecze późne XIII-XIV w.	
111	Zbijewo	54-47	018	02	osada	średniowiecze późne XIV w.	
112	Trzszczon	54-47	017	05	osada, osada	neolit, nowożytność XVI- XVIII w.	lendzielska
113	Trzszczon	54-47	016	04	obozowisko	neolit	
114	Trzszczon	54-47	015	03	osadnictwa ślad	neolit?	
115	Trzszczon	54-47	014	02	osadnictwa ślad	neolit?	
116	Psary	54-47	003	08	osada	średniowiecze późne XV w.	
117	Zbijewo Parcele	54-47	023	01	osada	nowożytność XVII w.	
118	Psary	54-48	028	15	osada	nowożytność XVII- XVIII w.	
119	Kubłowo	54-48	015	03	osada	nowożytność XVII- XVIII w.	
120	Zalesie	54-48	035	07	osada	nowożytność XVI- XVIII w.	
121	Zalesie	54-48	034	06	osada	nowożytność XVI- XVII w.	
122	Zalesie	54-48	033	05	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV-XVI w.	
123	Zalesie	54-48	032	04	osadnictwa ślad	neolit	
124	Zalesie	54-48	031	03	osadnictwa ślad, osada	neolit, nowożytność XVI- XVII w.	
125	Zalesie	54-48	030	02	osadnictwa ślad	neolit	
126	Zalesie	54-48	029	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze późne XIV w.	
127	Psary	54-48	027	14	osadnictwa ślad	neolit?	
128	Psary	54-48	026	13	osada	brązu epoka wczesna	trzcieniecka
129	Psary	54-48	025	05	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XIII w.	
130	Psary	54-48	024	04	osadnictwa ślad	neolit?	
131	Psary	54-48	023	03	osadnictwa ślad	neolit?	
132	Przysypka	54-48	022	04	osada	nowożytność XVI w.	
133	Przysypka	54-48	021	03	osada	nowożytność XVI- XVIII w.	
134	Przysypka	54-48	020	02	osada, osada	neolit, nowożytność XVI w.	pucharów lejkowatych
135	Przysypka	54-48	019	01	osada	nowożytność XVI- XVIII w.	
136	Narty	54-48	018	02	osada	średniowiecze późne XV w.	
137	Kubłowo	54-48	016	04	osadnictwa ślad,	nieokreślona,	

					osada	nowożytność XVII–XVIII w.	
138	Kubłowo	54–48	014	02	osadnictwa ślad, osada	neolit?, średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
139	Kubłowo	54–48	013	01	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
140	Narty	54–48	017	01	osadnictwa ślad, osada	halsztacki okres, nowożytność XVI– XVIII w.	
141	Łania	52-46	24	1	osada	neolit	
142		52-46	26	3	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze III okres	
143	Sarnowo	52-46	61	2	osada	wczesne średniowiecze II okres	
144	Sarnowo	52-46	62	8	śląd osadnictwa	średniowiecze XIII- XIV	
145	Żurawice	52-46	83	1	grobowce kujawskie	neolit	

Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Kowal, zlokalizowanych w trakcie badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP).

Lp.	Miejscowość	Nr obszar u AZP	Nr stan. na obsz. AZP	Nr stan. w miejsc.	Funkcja obiektu	Chronologia	Kultura
1	Nakonowo	49–48	021	07	osadnictwa ślad		
2	Nakonowo	49–48	025	11	osada, osada	rzymski okres, średniowiecze późne XV w.	
3	Nakonowo	49–48	024	10	osada	brązu epoka okres IV– V	łużycka
4	Nakonowo	49–48	022	08	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XIII w., nowożytność XVI– XVII w.	
5	Nakonowo	49–48	020	06	osadnictwa ślad	nowożytność XVII– XVIII w.	
6	Nakonowo	49–48	019	05	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
7	Nakonowo	49–48	018	04	osada, osada	brązu epoka okres IV– V, nowożytność XVII– XVIII w.	łużycka
8	Gołaszewo - Piaski	49–48	017	07	osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV– V	łużycka
9	Nakonowo	49–48	004	02	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV, halsztacki okres C - D, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne - nowożytność	
10	Gołaszewo - Piaski	49–48	015	05	osadnictwa ślad	nowożytność XVI– XVII w.	
11	Gołaszewo - Piaski	49–48	014	04	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XV w.	
12	Gołaszewo - Piaski	49–48	013	03	cmentarzysko	brązu epoka okres IV– V	łużycka?
13	Gołaszewo - Piaski	49–48	012	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	rzymski okres, nowożytność XVII– XVIII w.	przeworska
14	Gołaszewo - Piaski	49–48	011	01	osada	neolit	amfor kulistych
15	Gołaszewo - Piaski	49–48	016	06	osada	neolit	amfor kulistych
16	Nakonowo	49–48	023	09	cmentarzysko? - osada?	halsztacki okres	pomorska
17	Nakonowo	49–48	003	01	osada, osada, osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV, rzymski okres, średniowiecze	łużycka, przeworska
18	Czerniewiczki	50–48	050	03	osadnictwa ślad, osada,	średniowiecze wczesne, średniowiecze późne,	

					osada	nowożytność	
19	Czerniewiczki	50–48	003	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
20	Czerniewiczki	50–48	004	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
21	Gołaszewo	50–48	008	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
22	Gołaszewo	50–48	010	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
23	Czerniewiczki	50–48	051	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osada, osada	pradzieje, neolit, brązu epoka okres I, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne faza F, średniowiecze późne, nowożytność	amfor kulistych, łużycka, przeworska
24	Przydatki Wolskie	50–48	026	01	osada	średniowiecze wczesne okres III	
25	Gołaszewo	50–48	009	02	osadnictwa ślad	nowożytność XVI w.	
26	Przydatki Wolskie	50–48	027	02	osada	średniowiecze późne - nowożytność XIV–XVI w.	
27	Przydatki Gołaszewskie	50–48	025	04	osada	średniowiecze wczesne okres III	
28	Przydatki Gołaszewskie	50–48	024	03	osada	średniowiecze wczesne okres III	
29	Przydatki Gołaszewskie	50–48	023	02	osada	średniowiecze późne XIV w.	
30	Przydatki Gołaszewskie	50–48	022	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
31	Czerniewiczki	50–48	052	05	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osada, osada, osada, osada	pradzieje, neolit, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne faza D - E, średniowiecze późne, nowożytność	ceramiki wstęgowej rytej, łużycka, przeworska
32	Przydatki Wolskie	50–48	028	03	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
33	Kowal	50–48	036	04	cmentarzysko, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, rzymski okres, średniowiecze wczesne	ceramiki wstęgowej kłutej, przeworska
34	Kowal	50–48	013	10	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV w.	
35	Kowal	50–48	014	11	osada	rzymski okres	przeworska
36	Kowal	50–48	015	12	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne	

						XV w.	
37	Kowal	50–48	016	13	osada	średniowiecze późne - nowożytność XIV–XVI w.	
38	Kowal	50–48	033	01	zamek	średniowiecze późne - nowożytność XV– XVIII w.	
39	Kowal	50–48	012	09	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
40	Kowal	50–48	035	03	grodzisko	średniowiecze wczesne - średniowiecze późne XII–XIV w.	
41	Kowal	50–48	011	08	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
42	Kowal	50–48	037	05	znalezisko luźne	neolit	
43	Kowal	50–48	038	06	skarby monet	średniowiecze wczesne X–XI w.	
44	Kowal	50–48	039	07	znalezisko luźne, cmentarzysko	brązu epoka, żelaza epoka wczesna	łużycka, pomorska
45	Kowal	50–48	034	02	osada	nowożytność XVIII– XX w.	
46	Kowal	50–48	53	14	punkt osadniczy punkt osadniczy osada – cmentarzysko osada	neolit schyłkowy neolit- wczesna epoka brązu okres halsztacki- lateński okres wpływów rzymskich	k pucharów lejkowatych k łużycka – pomorska k. przeworska
47	Kowal	50–48	54	15	punkt osadniczy	okres halsztacki- lateński	k łużycka – pomorska
48	Kowal	50–48	55	16	osada	późne średniowiecze/nowożyt ność	
49	Kowal	50–48	56	17	osada	nowożytność	
50	Kowal	50–48	57	18	punkt osadniczy	późne średniowiecze/ nowożytność	
51	Bogusławice	50–49	002	08	osadnictwa ślad	neolit?	
52	Rakutowo	50–49	052	16	osada	nowożytność XVII– XVIII w.	
53	Rakutowo	50–49	051	15	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
54	Rakutowo	50–49	050	14	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osada	brązu epoka, lateński okres, średniowiecze wczesne XII–XIII w., średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	łużycka, przeworska
55	Rakutowo	50–49	049	13	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI	

56	Rakutowo	50–49	048	12	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
57	Rakutowo	50–49	047	11	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
58	Bogusławice	50–49	005	11	osada	średniowiecze wczesne - średniowiecze późne XIII–XIV w.	
59	Bogusławice	50–49	003	09	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
60	Rakutowo	50–49	053	17	osada	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
61	Rakutowo	50–49	046	10	osada, osada	rzymski okres, średniowiecze wczesne XII–XIII w.	przeworska
62	Bogusławice	50–49	004	10	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
63	Rakutówek	50–49	062	01	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	
64	Więśławice	50–49	070	17	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
65	Grodztwo	50–49	025	11	osada	średniowiecze wczesne okres II	
66	Więśławice	50–49	071	18	osada, osadnictwa ślad	lateński okres, średniowiecze późne XIV–XV w.	przeworska
67	Rakutowo	50–49	045	09	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
68	Więśławice	50–49	067	14	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
69	Więśławice	50–49	066	13	grodzisko	średniowiecze późne - nowożytność XIV–XVI w.	
70	Więśławice	50–49	065	12	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne okres II	pucharów lejkowatych
71	Więśławice	50–49	068	15	osada, osada	rzymski okres, nowożytność XVI– XVIII w.	przeworska
72	Rakutówek	50–49	063	02	osadnictwa ślad		
73	Rakutowo	50–49	054	18	osada	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
74	Rakutowo	50–49	061	25	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	rzymski okres, nowożytność XVII– XVIII w.	
75	Rakutowo	50–49	060	24	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
76	Rakutowo	50–49	059	23	osada	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
77	Rakutowo	50–49	058	22	osada	średniowiecze wczesne - średniowiecze późne XII–XIV w.	
78	Rakutowo	50–49	057	21	osada	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
79	Rakutowo	50–49	056	20	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	

80	Rakutowo	50–49	055	19	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
81	Rakutowek	50–49	064	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
82	Dębniaki	50–49	012	07	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
83	Grodztwo	50–49	027	13	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV–XV w.	
84	Grodztwo	50–49	020	06	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka?, nowożytność XVIII w.	
85	Grodztwo	50–49	019	05	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
86	Grodztwo	50–49	018	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII–XIII w., nowożytność XVI– XVIII w.	
87	Grodztwo	50–49	017	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
88	Grodztwo	50–49	016	02	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
89	Grodztwo	50–49	015	01	osada	brązu epoka	łużycka
90	Grodztwo	50–49	022	08	osada, osada	średniowiecze wczesne okres II, nowożytność XVI– XVIII w.	
91	Dębniaki	50–49	013	08	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV–XV w.	
92	Grodztwo	50–49	023	09	osada	nowożytność XVI– XVIII w.	
93	Dębniaki	50–49	011	06	osada	rzymski okres	przeworska
94	Dębniaki	50–49	010	05	osada	rzymski okres	przeworska
95	Dębniaki	50–49	009	04	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
96	Dębniaki	50–49	008	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres II	
97	Dębniaki	50–49	007	02	osadnictwa ślad		
98	Dębniaki	50–49	006	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
99	Bogusławice	50–49	001	07	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
100	Dębniaki	50–49	014	09	osada	brązu epoka	łużycka
101	Krzewent	50–49	034	08	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV–XV w.?	
102	Rakutowo	50–49	043	07	osada, osada, osada	neolit, średniowiecze wczesne XII–XIII w., średniowiecze późne - nowożytność XV–XVI w.	pucharów lejkowatych
103	Rakutowo	50–49	042	06	osada, osada	lateński okres, średniowiecze wczesne XII–XIII w.	przeworska
104	Rakutowo	50–49	041	05	osada	nowożytność XVI– XVIII w.	

105	Rakutowo	50–49	040	04	osada, osada, osada, osada	halsztacki okres - lateński okres, lateński okres późny, lateński okres późny - rzymski okres, rzymski okres, nowożytność XVI– XVII w.	łużycka - przeworska przeworska, przeworska, przeworska
106	Rakutowo	50–49	039	03	osadnictwa ślad, osada	rzymski okres, średniowiecze późne - nowożytność XV–XVII w.	przeworska
107	Rakutowo	50–49	038	02	osada	nowożytność XVI– XVII w.	
108	Rakutowo	50–49	037	01	znalezisko luźne	neolit	pucharów lejkowatych
109	Grodztwo	50–49	021	07	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
110	Ławy	50–49	035	01	osadnictwa ślad		
111	Rakutowo	50–49	044	08	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
112	Krzewent	50–49	033	07	osada	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
113	Krzewent	50–49	032	06	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII–XIII w., średniowiecze późne XV w.	
114	Grodztwo	50–49	028	14	osada	rzymski okres	przeworska
115	Więslawice	50–49	069	16	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
116	Grodztwo	50–49	026	12	osada	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
117	Grodztwo	50–49	024	10	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
118	Olszewo	50–49	036	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
119	Kowal	50–49	029	14	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne XII–XIII w.	
120	Kowal	50–49	030	15	osada	średniowiecze późne XIV–XV w.	
121	Kowal	50–49	031	16	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	neolit?, średniowiecze wczesne XII–XIII w., średniowiecze późne XIV–XV w.	
122	Krzewent	50–50	017	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
123	Krzewent	50–50	016	02	osadnictwa ślad	brązu epoka okres IV– V	łużycka?
124	Krzewent	50–50	018	04	osadnictwa ślad, osada	neolit, średniowiecze wczesne okres II–III	
125	Krzewent	50–50	019	05	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
126	Krzyżanów	50–50	020	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	

						okres III	
127	Krzyżanów	50–50	021	02	osada	średniowiecze wczesne okres III	
128	Krzyżanów	50–50	022	03	osada	średniowiecze wczesne okres II–III	
129	Krzewent	50–50	015	01	osadnictwa ślad	neolit	pucharów lejkowatych
130	Grabkowo	51–48	065	14	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	pradzieje, średniowiecze późne	
131	Grabkowo	51–48	059	08	osada, osada, osada, osada, osada, osada, osada	neolit, neolit, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	pucharów lejkowatych, amfor kulistych, łużycka, przeworska
132	Grabkowo	51–48	058	07	osadnictwa ślad, osada, osada, osada, osada	brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	łużycka, przeworska
133	Ossówek	51–48	030	02	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	pradzieje, nowożytność XVI– XVII w.	
134	Grabkowo	51–48	061	10	obozowisko, osadnictwa ślad, osada, osada, osadnictwa ślad, osada	neolit, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	amfor kulistych, łużycka, przeworska
135	Grabkowo	51–48	062	11	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada	brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne faza F, średniowiecze późne, nowożytność	łużycka, przeworska
136	Grabkowo	51–48	063	12	osadnictwa ślad, obozowisko, osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka okres I, brązu epoka, średniowiecze późne, nowożytność	pucharów lejkowatych, łużycka
137	Grabkowo	51–48	064	13	osadnictwa ślad	neolit	ceramiki wstęgowej rytej
138	Kępka Szlachecka	51–48	035	10	osada	lateński okres środkowy - lateński okres późny	przeworska
139	Dąbrówka	51–48	070	08	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	pucharów lejkowatych
140	Kępka Szlachecka	51–48	034	09	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	średniowiecze wczesne, nowożytność XVI– XVII w.	
141	Dąbrówka	51–48	069	07	osada, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne faza D - E,	

						nowożytność	
142	Dąbrówka	51–48	068	06	osada, osadnictwa ślad, osada	średniowiecze wczesne faza F, średniowiecze późne, nowożytność	
143	Grabkowo	51–48	067	16	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	pradzieje, średniowiecze późne	
144	Grabkowo	51–48	066	15	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	średniowiecze późne, nowożytność	
145	Dąbrówka	51–48	071	09	osada, osada, osadnictwa ślad	neolit, średniowiecze późne, nowożytność	pucharów lejkowatych
146	Grabkowo	51–48	028	03	osadniczy punkt	nowożytność XVI– XVII w.	
147	Grabkowo	51–48	060	09	osada, osada, osada, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	brązu epoka, rzymski okres wczesny, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	łyżeczka, przeworska
148	Grabkowo	51–48	007	05	osada, osadniczy punkt, osada?	neolit, neolit, brązu epoka okres V	pucharów lejkowatych, amfor kulistych, łyżeczka
149	Grabkowo	51–48	008	06	osadnictwa ślad, osadniczy punkt	kamienia epoka, rzymski okres?	przeworska?
150	Kępka Szlachecka	51–48	009	03	osadniczy punkt	średniowiecze późne XIV–XV w.	
151	Kępka Szlachecka	51–48	017	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	kamienia epoka, brązu epoka?	łyżeczka?
152	Kępka Szlachecka	51–48	018	05	osadnictwa ślad, osadniczy punkt, osadnictwa ślad	brązu epoka okres II, rzymski okres, średniowiecze wczesne	trzcinięcka, przeworska
153	Kępka Szlachecka	51–48	019	06	osada	średniowiecze wczesne - średniowiecze późne XII–XIV w.	
154	Kępka Szlachecka	51–48	020	07	osada	rzymski okres	przeworska
155	Kępka Szlachecka	51–48	057	11	cmentarzysko	żelaza epoka	
156	Grabkowo	51–48	027	02	osadniczy punkt	rzymski okres	przeworska
157	Grabkowo	51–48	029	04	osadnictwa ślad	neolit - brązu epoka	
158	Kępka Szlachecka	51–48	031	08	osadnictwa ślad, osadniczy punkt, osadniczy punkt	neolit, średniowiecze wczesne, nowożytność XVI– XVII w.	pucharów lejkowatych
159	Kępka Szlachecka	51–48	032	01	osadnictwa ślad, osada	średniowiecze, nowożytność XVI– XVII w.	
160	Kępka Szlachecka	51–48	033	02	osadniczy punkt	nowożytność XVI– XVII w.	
161	Grabkowo	51–48	026	01	osadniczy punkt	nowożytność XVI– XVII w.	
162	Unisławice	51–49	070	15	osadnictwa ślad		
163	Zakrzewiec	51–49	058	01	osada	średniowiecze późne	

						XIV–XV w.	
164	Więclawice	51–49	057	11	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV–XVII w.	
165	Więclawice	51–49	056	10	osadnictwa ślad	neolit wczesny?	ceramiki wstęgowej?
166	Więclawice	51–49	055	09	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIII–XIV w.	
167	Więclawice	51–49	054	08	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
168	Więclawice	51–49	053	07	dwór obronny?	nowożytność XVII– XVIII w.	
169	Dąbrówka	51–49	059	10	osada, osada, osada, osada, osada	brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	łużycka, przeworska
170	Dąbrówka	51–49	060	11	osadnictwa ślad	średniowiecze późne	
171	Dąbrówka	51–49	061	12	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	
172	Dąbrówka	51–49	062	13	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada, osada	rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	przeworska
173	Unisławice	51–49	063	09	osada, osada, osada, osada, osada, osada	brązu epoka okres I, brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	łużycka, przeworska
174	Unisławice	51–49	064	10	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada	neolit, brązu epoka okres I, średniowiecze wczesne, średniowiecze późne, nowożytność	ceramiki wstęgowej rytej
175	Unisławice	51–49	065	11	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada	brązu epoka, średniowiecze późne, nowożytność	łużycka
176	Unisławice	51–49	066	12	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka okres I	pucharów lejkowatych
177	Więclawice	51–49	052	06	osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka
178	Unisławice	51–49	069	14	osadnictwa ślad		
179	Strzały	51–49	034	03	osadnictwa ślad		
180	Unisławice	51–49	071	16	osadnictwa ślad		
181	Unisławice	51–49	067	13	osadnictwa ślad, osada	brązu epoka okres I, nowożytność	
182	Unisławice	51–49	041	02	osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka
183	Dobrzelewice	51–49	018	02	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIII–XIV w.	
184	Dobrzelewice	51–49	017	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
185	Dąbrówka	51–49	016	05	osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka
186	Dąbrówka	51–49	015	04	osada	średniowiecze wczesne okres III	

187	Dąbrówka	51-49	014	03	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV-XV w.	
188	Dobrzelevice	51-49	020	04	osada	nowożytność XVI- XVII w.	
189	Dąbrówka	51-49	012	01	osadnictwa ślad, osada	kamienia epoka, średniowiecze wczesne okres III	
190	Dobrzelevice	51-49	021	05	osada	średniowiecze późne XIV-XV w.	
191	Bogusławice	51-49	009	06	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
192	Bogusławice	51-49	008	05	osadnictwa ślad	średniowiecze późne - nowożytność XV-XVI w.	
193	Bogusławice	51-49	007	04	osada	średniowiecze wczesne okres III	
194	Bogusławice	51-49	006	03	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV-XVI w.	
195	Bogusławice	51-49	005	02	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
196	Bogusławice	51-49	004	01	osada	średniowiecze późne - nowożytność XV-XVII w.	
197	Dąbrówka	51-49	013	02	osada, osadnictwa ślad, osada, osada, osada	brązu epoka, rzymski okres, średniowiecze wczesne faza D - E, średniowiecze późne, nowożytność	łużycka, przeworska
198	Unisławice	51-49	043	04	osada	średniowiecze późne XIII-XIV w.	
199	Więclawice	51-49	048	02	cmentarzysko	żelaza epoka wczesna	grobów skrzynkowych - grobów kloszowych
200	Więclawice	51-49	047	01	osada	neolit	pucharów lejkowatych
201	Unisławice	51-49	046	07	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	neolit?, średniowiecze wczesne okres III	
202	Unisławice	51-49	045	06	osada	średniowiecze późne XIV-XV w.	
203	Dobrzelevice	51-49	019	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
204	Więclawice	51-49	049	03	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne okres III	
205	Więclawice	51-49	051	05	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV w.	
206	Unisławice	51-49	044	05	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIII-XIV w.	
207	Unisławice	51-49	042	03	obozowisko, osada, osadnictwa ślad	neolit, brązu epoka okres I, nowożytność	pucharów lejkowatych
208	Unisławice	51-49	040	01	osadnictwa ślad	średniowiecze wczesne	

						okres III	
209	Strzały	51–49	033	02	osadnictwa ślad	neolit	
210	Strzały	51–49	032	01	osadnictwa ślad	rzymski okres	przeworska
211	Kolonia Więclawice	51–49	028	01	osadnictwa ślad	średniowiecze późne XIV–XV w.	
212	Kaliska	51–49	026	01	osadnictwa ślad	brązu epoka	łużycka
213	Więclawice	51–49	050	04	osada	średniowiecze późne XIII–XIV w.	
214	Rakutowo	51–49	35	1	osada	średniowiecze XIII- XIV	
215	Rakutowo	51–49	36	2	ślad osadnictwa	średniowiecze wczesne okres III	
216	świętkowice	51–49	37	3	osada	średniowiecze wczesne okres III	
217	Lubaty	51–51	001	02	ementarzysko, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	halsztacki okres D - lateński okres, starożytność, nowożytność	pomorska
218	Unisławice	52–49	023	08	osadnictwa ślad	neolit?	

Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Lubraniec, zlokalizowanych w trakcie badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP).

Lp.	Miejscowość	Nr obszar u AZP	Nr stan. na obsz. AZP	Nr stan. w miejsc.	Funkcja obiektu	Kultura	Chronologia
1	Kazanie	49-46	017	01	osada, osada, cmentarzysko kurhanowe?	lendzielska, pucharów lejkowatych, łużycka	neolit, neolit, brązu epoka okres III- IV
2	Kolonia Kazanie	49-46	029	01	osadnictwa ślad		średniowiecze późne
3	Lubraniec - Parcele	49-46	030	01	osada	pucharów lejkowatych	neolit
4	Lubraniec - Parcele	49-46	031	02	osadnictwa ślad	lendzielska	neolit
5	Lubraniec - Parcele	49-46	032	03	osadnictwa ślad	przeworska	rzymski okres
6	Krowice - Parcele	49-46	033	01	osada, osada, osada	pucharów lejkowatych, amfor kulistych, przeworska	neolit, neolit, rzymski okres
7	Krowice	49-46	034	02	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne okres III
8	Krowice	49-46	035	01	osada		średniowiecze późne
9	Kazanie	49-46	016	02	osadnictwa ślad		neolit
10	Radecz Wielki	50-45	092	8	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
11	Radecz Wielki	50-45	084	7	śląd osadn.	przeworska	okr. rzymski
12	Radecz Wielki	50-45	085	1	śląd osadn. śląd osadn.	? polska	okr. halsztacki XV w.
13	Radecz Wielki	50-45	086	2	osada	polska	XIII - XV w.
14	Radecz Wielki	50-45	087	3	śląd osadn. śląd osadn.	prapolska nowożytna	III okr. wcz. średn. XVII-XVIII w.
15	Radecz Wielki	50-45	088	4	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
16	Radecz Wielki	50-45	089	5	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
17	Rabinowo	50-45	083	6	śląd osadn.	łużycka	?
18	Radecz Wielki	50-45	091	7	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
19	Rabinowo	50-45	077	14	śląd osadn.	?	okr. wcz. średn.
20	Radecz Wielki	50-45	090	6	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
21	Rabinowo	50-45	082	5	śląd osadn.	?	?
22	Rabinowo	50-45	081	4	śląd osadn.	łużycka	?
23	Rabinowo	50-45	080	3	osada	łużycka	?
24	Radecz Wielki	50-45	093	9	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
25	Rabinowo	50-45	078	1	osada śląd osadn.	przeworska prapolska	okr. rzymski III okr. wcz. średn.
26	Zgłowiączka	50-45	106	4	osada przegrodowa	prapolska	III okr. wcz. średn.
27	Młyńska	50-45	063	3	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
28	Młyńska	50-45	062	2	śląd osadn. śląd osadn.	? prapolska	neolit III okr. wcz. średn.
29	Młyńska	50-45	061	4	osada osada	przeworska prapolska	okr. rzymski okr. wcz. średn.
30	Milżynek	50-45	060	3	śląd osadn.	?	neolit
31	Milżynek	50-45	059	2	śląd. osadn.	?	?

32	Milżynek	50–45	058	1	osada	polska	XIV - XV w.
33	Rabinowo	50–45	079	2	śląd osadn. śląd osadn.	łużycka prapolska	? okr. wcz. średn.
34	Żydowo	50–45	113	3	osada osada	przeworska prapolska	okr. rzymski III okr. wcz. średn.
35	Żydówek	50–45	125	3	śląd osadn.	przeworska	okr. rzymski
36	Żydówek	50–45	124	2	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
37	Żydówek	50–45	123	1	osada śląd osadn.	? prapolska	neolit III okr. wcz. średn.
38	Żydowo	50–45	122	12	śląd osadn.	?	neolit
39	Żydowo	50–45	121	11	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
40	Żydowo	50–45	120	10	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
41	Żydowo	50–45	119	9	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
42	Żydowo	50–45	118	8	osada śląd osadn.	przeworska polska	okr. rzymski XIII - XV w.
43	Żydowo	50–45	117	7	śląd osadn.	przeworska	okr. rzymski
44	Żydowo	50–45	116	6	śląd osadn. śląd osadn.	prapolska ?	III okr. wcz. średn. neolit
45	Zgłowiączka	50–45	104	2	grodzisko	prapolska	XII - XIV w.
46	Żydowo	50–45	114	4	osada osada	przeworska prapolska	okr. rzymski III okr. wcz. średn.
47	Radecz Wielki	50–45	094	10	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
48	Żydowo	50–45	112	2	śląd osadn.	?	?
49	Żydowo	50–45	111	1	śląd osadn. osada osada	? przeworska prapolska	neolit okr. rzymski okr. wcz. średn.
50	Zgłowiączka	50–45	110	8	śląd osadn. śląd osadn.	prapolska polska	III okr. wcz. średn. XIV w.
51	Zgłowiączka	50–45	109	7	śląd osadn.	prapolska	XIII - XV w.
52	Zgłowiączka	50–45	108	6	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
53	Zgłowiączka	50–45	107	5	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
54	Milinek	50–45	051	2	śląd osadn.	nowożytna	XV-XVII w.
55	Zgłowiączka	50–45	105	3	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
56	Milinek	50–45	057	8	śląd osadn.	przeworska	okr. rzymski
57	Zgłowiączka	50–45	103	1	osada	przeworska	okr. późnolateński
58	Wiktoryn	50–45	102	1	osada	łużycka	III, IV, V okr. ep. brązu
59	Żydowo	50–45	115	5	śląd osadn.	polska	XIV w.
60	Brzezina	50–45	013	1	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
61	Milinek	50–45	053	4	osada	polska	XIV-XV w.
62	Kolonia Piaski	50–45	024	5	śląd osadn. śląd osadn.	łużycka prapolska	? III okr. wcz. średn.
63	Kolonia Piaski	50–45	023	4	śląd osadn.	łużycka	okr. halsztacki
64	Kolonia Piaski	50–45	022	3	śląd osadn. śląd osadn.	przeworska prapolska	okr. rzymski III okr. wcz. średn.
65	Kolonia Piaski	50–45	021	2	śląd osadn.		okr. wcz. średn.
66	Kolonia Piaski	50–45	020	1	śląd osadn. śląd osadn.	nowożytna ?	XV - XVII w.
67	Kolonia Łódź	50–45	019	1	śląd osadn.	przeworska	okr. rzymski
68	Janinowo	50–45	018	1	śląd osadn. śląd osadn.		neolit ?
69	Brzezina	50–45	017	5	cmentarz choleryczny		
70	Brzezina	50–45	016	4	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.

71	Kolonia Piaski	50–45	026	7	śląd osadn.	przeworska	okr. rzymski
72	Brzezina	50–45	014	2	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
73	Kolonia Piaski	50–45	027	8	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
74	Borek	50–45	012	6	osada		
75	Borek	50–45	011	5	śląd osadn.	przeworska	okr. rzymski
76	Borek	50–45	010	4	osada śląd osadn.	przeworska prapolska	okr. lateński/rzymski III okr. wcz. średn.
77	Borek	50–45	009	3	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
78	Borek	50–45	008	2	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
79	Borek	50–45	007	7	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
80	Bodzanowo	50–45	006	3	śląd osadn.		
81	Bodzanowo	50–45	005	2	śląd osadn.	przeworska	okr. rzymski
82	Bodzanowo	50–45	004	1	śląd osadn.		neolit
83	Agnieszkowo	50–45	001	1	osada ślad	prapolska	II okr. wcz. średn.
84	Brzezina	50–45	015	3	śląd osadn. śląd osadn.	łużycka prapolska	III okr. wcz. średn.
85	Lubraniec	50–45	042	2	śląd osadn.	przeworska	okr. rzymski
86	Milinek	50–45	055	6	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
87	Milinek	50–45	054	5	śląd osadn. śląd osadn.	łużycka ?	? okr. wcz. średn.
88	Żydówek	50–45	126	4	śląd osadn.	przeworska	okr. rzymski
89	Milinek	50–45	052	3	osada	polska	XIV-XV w.
90	Lubraniec	50–45	043	3	osada śląd osadn.	przeworska polska	okr. rzymski XIII-XVI w.
91	Milinek	50–45	050	1	śląd osadn. śląd osadn.	prapolska nowożytna	III okr. wcz. średn. XVI w.
92	Lubrańczyk	50–45	049	5	śląd osadn. śląd osadn.	? nowożytna	neolit XVI - XVIII w.
93	Lubrańczyk	50–45	048	4	śląd osadn.	polska	XIV - XV w.
94	Lubrańczyk	50–45	047	3	śląd osadn.	łużycka	okr. halsztacki
95	Lubrańczyk	50–45	046	2	śląd osadn.	nowożytna	XV-XVI w.
96	Kolonia Piaski	50–45	025	6	cmentarzysko cmentarzysko cmentarzysko	? prapolska nowożytna	neolit III okr. wcz. średn. XVI-XVIII w.
97	Lubraniec	50–45	044	4	osada	nowożytna	XV-XVIII w.
98	Milinek	50–45	056	7	śląd osadn.	przeworska	okr. rzymski
99	Korzeszynek	50–45	040	10	śląd osadn.	proapolska	III okr. wcz. średn.
100	Korzeszynek	50–45	039	9	śląd osadn. śląd osadn.	? prapolska	neolit III okr. wcz. średn.
101	Korzeszynek	50–45	038	8	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
102	Korzeszynek	50–45	037	7	śląd osadn.	?	okr. wcz. średn.
103	Korzeszynek	50–45	036	6	osada	przeworska	okr. rzymski
104	Korzeszynek	50–45	035	5	śląd osadn. osada	łużycka prapolska	? III okr. wcz. średn.
105	Korzeszynek	50–45	034	4	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
106	Korzeszynek	50–45	033	3	śląd osadn. śląd osadn.	? prapolska	okr. halsztacki III okr. wcz. średn.
107	Korzeszynek	50–45	032	2	śląd osadn. śląd osadn.	? przeworska	III okr. wcz. średn.
108	Korzeszynek	50–45	031	11	osada	przeworska	okr. rzymski
109	Lubrańczyk	50–45	045	1	śląd osadn.	polska	XIII - XV w.
110	Żydówek	50–45	127	5	śląd osadn.	?	neolit
111	Żydówek	50–45	128	6	śląd osadn.	?	neolit

112	Lubraniec	50–45	129	1	?	łużycka	wcz. epoka brązu
113	Borek	50–45	130	1	śląd osadn.	prapolska	okr. wcz. średn.
114	Korzeszynek	50–45	131	1	cmentarzysko	przeworska	okr. rzymski
115	Młyniska	50–45	132	1	osada osada osada	łużycka prapolska	neolit ep. brązu III okr. wcz. średn.
116	Lubraniec	50–45	041	5	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
117	Kolonia świerczyn	50–45	29	4	śląd osadnictwa	III okres wczesnego średniowiecza	
118	Kolonia świerczyn	50–45	30	5	śląd osadnictwa	III okres wczesnego średniowiecza	
119	Siarczyce	50–46	064	01	osada		średniowiecze późne - nowożytność XIV– XVI w.
120	Ossowo	50–46	063	03	osada, osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne okres III, nowożytność XVI– XVIII w.
121	Biernatki	50–46	012	12	osadnictwa ślad		średniowiecze późne XIII w.
122	Biernatki	50–46	011	11	osadnictwa ślad		
123	Biernatki	50–46	010	10	osada	przeworska	rzymski okres
124	Biernatki	50–46	009	09	osadnictwa ślad, osada	przeworska	rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III
125	Biernatki	50–46	008	08	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne okres III
126	Biernatki	50–46	006	06	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne okres III
127	Siarczyce	50–46	065	02	osada		średniowiecze wczesne okres III
128	Biernatki	50–46	004	04	osada	przeworska	rzymski okres
129	Turowo	50–46	073	03	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne okres III
130	Biernatki	50–46	003	03	osada, osada	przeworska	rzymski okres, średniowiecze późne XIV–XV w.
131	Biernatki	50–46	002	02	osada	przeworska	rzymski okres
132	Biernatki	50–46	001	01	osada	przeworska	rzymski okres
133	Ossowo	50–46	062	02	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne okres III
134	Ossowo	50–46	061	01	skarb - cmentarzysko ciałopalne		brązu epoka
135	Dobierzyn	50–46	013	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad		kamienia epoka, średniowiecze wczesne okres III
136	Kłobia	50–46	077	02	cmentarzysko grobów skrzynkowych i kloszowych	grobów skrzynkowych i kloszowych	żelaza epoka wczesna
137	Górniak	50–46	021	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osada	przeworska	neolit, rzymski okres, średniowiecze wczesne

							okres III
138	Dobierzyn	50–46	014	02	osadnictwa ślad	łużycka	halsztacki okres
139	Dobierzyn	50–46	015	03	osada		średniowiecze późne XIII–XV w.
140	Dobierzyn	50–46	016	04	osadnictwa ślad, osada		średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne XIV–XV w.
141	Dobierzyn	50–46	017	05	cmentarzysko?, osadnictwa ślad	przeworska	rzymski okres, średniowiecze wczesne
142	Dobierzyn	50–46	018	06	osadnictwa ślad	przeworska	rzymski okres
143	Turowo	50–46	071	01	grodzisko		średniowiecze późne XIII–XV w.
144	Gołębin	50–46	020	01	osadnictwa ślad		neolit
145	Siarczyce	50–46	066	03	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne okres III
146	Turowo	50–46	076	06	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne okres II
147	Turowo	50–46	075	05	osadnictwa ślad		neolit
148	Turowo	50–46	074	04	osada, osada	przeworska	rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III
149	Biernatki	50–46	005	05	osadnictwa ślad	przeworska	rzymski okres
150	Turowo	50–46	072	02	skarb		brązu epoka
151	Nowa Kłobia	50–46	060	08	osadnictwa ślad	przeworska	rzymski okres
152	Siarczyce	50–46	067	04	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad		halsztacki okres, nowożytność XVI– XVIII w.
153	Dobierzyn	50–46	019	07	osada	przeworska	rzymski okres
154	Biernatki	50–46	007	07	osada	przeworska	rzymski okres
155	Kłobia	50–46	038	14	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne okres III
156	Kłobia	50–46	037	13	osada	przeworska	rzymski okres
157	Kłobia	50–46	036	12	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne okres III
158	Kłobia	50–46	035	11	osadnictwa ślad, osada		średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne XIV–XV w.
159	Kłobia	50–46	034	10	osada		średniowiecze późne - nowożytność XV– XVII w.
160	Kłobia	50–46	033	09	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne okres III
161	Górniak	50–46	023	03	osadnictwa ślad	przeworska	rzymski okres
162	Kłobia	50–46	040	16	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne okres III
163	Kłobia	50–46	025	01	grodzisko		średniowiecze wczesne
164	Koniec	50–46	041	01	osada		nowożytność XVI– XVIII w.
165	Kłobia	50–46	026	17	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne okres III
166	Kłobia	50–46	027	03	osada		neolit
167	Kłobia	50–46	028	04	osada,		neolit,

					osada		średniowiecze wczesne okres III
168	Kłobia	50–46	029	05	osada		średniowiecze późne - nowożytność XV– XVIII w.
169	Kłobia	50–46	030	06	osada		średniowiecze późne XIV–XV w.
170	Kłobia	50–46	031	07	osada		nowożytność XVI– XVIII w.
171	Kłobia	50–46	032	08	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne okres III
172	Nowa Kłobia	50–46	059	07	osada		średniowiecze wczesne okres III
173	Lubrańczyk	50–46	049	08	osada, osada		średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne XIV–XV w.
174	Nowa Kłobia	50–46	058	06	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne okres III
175	Nowa Kłobia	50–46	057	05	osada, osadnictwa ślad	przeworska	rzymski okres, średniowiecze wczesne okres III
176	Nowa Kłobia	50–46	056	04	osadnictwa ślad	łużycka	halsztacki okres
177	Nowa Kłobia	50–46	055	03	osada	przeworska	rzymski okres
178	Nowa Kłobia	50–46	054	02	osada	przeworska	rzymski okres
179	Nowa Kłobia	50–46	053	01	osada	przeworska	rzymski okres
180	Lubrańczyk	50–46	052	11	osada	przeworska	rzymski okres
181	Lubrańczyk	50–46	051	10	osadnictwa ślad		średniowiecze późne XIV–XV w.
182	Kłobia	50–46	039	15	osada		średniowiecze wczesne okres III
183	Górnjak	50–46	022	02	osada	przeworska	rzymski okres
184	Lubrańczyk	50–46	048	07	osadnictwa ślad	przeworska	rzymski okres
185	Lubrańczyk	50–46	047	06	osada		średniowiecze późne XIII–XIV w.
186	Lubraniec	50–46	046	09	osadnictwa ślad		średniowiecze
187	Lubraniec	50–46	045	08	osadnictwa ślad	przeworska	rzymski okres
188	Lubraniec	50–46	044	07	osadnictwa ślad		średniowiecze późne - nowożytność XV– XVII w.
189	Lubraniec	50–46	043	06	osadnictwa ślad		średniowiecze późne XIII–XV w.
190	Koniec	50–46	042	03	osada		nowożytność XVI– XVIII w.
191	Lubrańczyk	50–46	050	09	osada, osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne okres III, średniowiecze późne XIII–XIV w.
192	Florianowo	50–47	002	02	osada, osada, osada	pucharów lejkowatych, łużycka, przeworska	neolit, brązu epoka, rzymski okres
193	Gołębin - Parcele	50–47	014	02	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne

194	Florianowo	50-47	003	03	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad, osadnictwa ślad		neolit, lateński okres późny, średniowiecze wczesne
195	Florianowo	50-47	004	04	osadnictwa ślad	przeworska	rzymski okres
196	Florianowo	50-47	001	01	osadnictwa ślad	przeworska	rzymski okres
197	Gołębin - Parcele	50-47	013	01	osada	przeworska	rzymski okres
198	Florianowo	50-47	005	05	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne
199	Florianowo	50-47	006	06	osadnictwa ślad		pradzieje
200	Florianowo	50-47	007	07	osadnictwa ślad	przeworska	rzymski okres
201	Florianowo	50-47	008	08	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne
202	Florianowo	50-47	009	09	osadnictwa ślad	pucharów lejkowatych	neolit
203	Florianowo	50-47	010	10	osadnictwa ślad, osada, osadnictwa ślad	przeworska	neolit, lateński okres - rzymski okres, średniowiecze wczesne
204	Florianowo	50-47	011	11	osada	przeworska	rzymski okres
205	Florianowo	50-47	012	12	osada	łużycka	brązu epoka
206	Janiszewo	51-45	117	18	osada osada	przeworska prapolska	okr. rzymski III okr. wcz. średn.
207	Kolonia Janiszewo	51-45	118	1	znal. luż.	?	neolit
208	Milżyn	51-45	119	1	osada	?	neolit okr. rzymski
209	Milżyn	51-45	120	2	znal. lużne osada skarb	puch. lejk. łużycka łużycka	neolit IV okr. ep. brązu IV okr. ep. brązu
210	Sarnowo	51-45	121	1	cmentarzysko	puch. lejk.	3500-2500 p.n.e.
211	Sarnowo	51-45	122	1a	osada, cmentarzysko	puch. lejk.	neolit
212	Sułkowo	51-45	123	1	grodzisko	prapolska	XIII - XV w.
213	Janiszewo	51-45	115	4	znal. lużne	puch. lejk.	neolit
214	Milżyn	51-45	059	13	ślad osadn.	łużycka	?
215	Janiszewo	51-45	044	26	ślad osadn.	?	neolit
216	Kolo. Janiszewo	51-45	045	1	ślad osadn. ślad osadn.	? nowożytna	? XVII - XVIII w.
217	Kolo. Janiszewo	51-45	046	2	ślad osadn.	przeworska	okr. rzymski
218	Milżyn	51-45	048	10	ślad osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
219	Milżyn	51-45	049	3	ślad osadn.	prapolska	XIII/XIV w.
220	Milżyn	51-45	050	4	ślad osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
221	Milżyn	51-45	051	5	ślad osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
222	Milżyn	51-45	052	6	ślad osadn. ślad osadn.	? prapolska	neolit III okr. wcz. średn.
223	Milżyn	51-45	053	7	ślad osadn.	przeworska	okr. rzymski
224	Milżyn	51-45	054	8	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
225	Milżyn	51-45	055	9	ślad osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
226	Milżyn	51-45	056	10	osada	przeworska	okr. rzymski
227	Janiszewo	51-45	116	6	osada	puch. lejk.	neoliti
228	Milżyn	51-45	058	12	ślad osadn.	nowożytna	XVI - XVIII w.
229	Janiszewo	51-45	041	23	osada	neolit	heolit
230	Milżyn	51-45	060	15	ślad osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
231	Milżyn	51-45	061	16	ślad osadn. ślad osadn.	przeworska polska	okr. rzymski XV - XVI w.
232	Milżyn	51-45	062	17	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.

					osada	polska	XV w.
233	Milżynek	51-45	063	4	śląd osadn.	przeworska	okr. rzymski
234	Milżynek	51-45	064	5	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
235	Milżynek	51-45	065	6	śląd osadn.	przeworska	okr. rzymski
236	Ostrowy	51-45	066	1	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
237	Sarnowo	51-45	067	2	śląd osadn. śląd osadn.	prapolska nowożytna	III okr. wcz. średn. XVI - XVIII w.
238	Sarnowo	51-45	068	3	śląd osadn. śląd osadn.	prapolska polska	III okr. wcz. średn. XIV - XV w.
239	Sarnowo	51-45	069	4	śląd osadn.	polska	XIV w.
240	Sarnowo	51-45	070	5	osada	nowożytna	XVI - XVIII w.
241	Sarnowo	51-45	071	6	śląd osadn.	?	neolit
242	Milżyn	51-45	057	11	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
243	Janiszewo	51-45	028	9	śląd osadn.	przeworska	okr. rzymski
244	Dęby Janiszewskie	51-45	014	3	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
245	Dęby Janiszewskie	51-45	015	4	śląd osadn. śląd osadn.	? prapolska	neolit III okr. wcz. średn.
246	Dęby Janiszewskie	51-45	016	5	śląd osadn.	?	?
247	Dęby Janiszewskie	51-45	017	6	śląd osadn.	łużycka	?
248	Dęby Janiszewskie	51-45	018	7	osada	pucharów lejkowatych	neolit
249	Dęby Janiszewskie	51-45	019	8	osada	?	neolit
250	Dęby Janiszewskie	51-45	020	9	osada	?	neolit/wcz. okr. brązu
251	Górki	51-45	021	1	śląd osadn.	polska	XV w.
252	Janiszewek	51-45	022	2	śląd osadn.	nowożytna	XVI w.
253	Janiszewek	51-45	023	3	osada	polska	XIV-XV w.
254	Janiszewek	51-45	024	4	śląd osadn. osada	przeworska polska	okr. rzymski XV w.
255	Janiszewo	51-45	025	5	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
256	Janiszewo	51-45	043	25	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
257	Janiszewo	51-45	027	8	śląd osadn. osada	łużycka prapolska	? III okr. wcz. średn.
258	Janiszewo	51-45	042	24	śląd osadn. śląd osadn.	? prapolska	neolit III okr. wcz. średn.
259	Janiszewo	51-45	029	10	osada	przeworska	okr. rzymski
260	Janiszewo	51-45	030	11	osada	przeworska	okr. rzymski
261	Janiszewo	51-45	031	12	śląd osadn. śląd osadn.	? prapolska	neolit III okr. wcz. średn.
262	Janiszewo	51-45	032	13	osada	polska	XIV-XV w.
263	Janiszewo	51-45	033	14	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
264	Janiszewo	51-45	034	15	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
265	Janiszewo	51-45	035	16	?	?	?
266	Janiszewo	51-45	036	17	śląd osadn.	prapolska	koniec III okr. wcz. średn.
267	Janiszewo	51-45	037	19	śląd osadn.	nowożytna	XVI - XVIII w.
268	Janiszewo	51-45	038	20	śląd osadn. osada	prapolska polska	III okr. wcz. średn. XIV - XV w.
269	Janiszewo	51-45	039	21	osada	?	neolit/ wcz. okr. brązu

270	Janiszewo	51-45	040	22	śląd osadn.	łużycka	okr. halsztacki
271	Siemnowek	51-45	073	2	śląd osadn. śląd osadn.	? polska	neolit XIV w.
272	Janiszewo	51-45	026	7	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
273	Zgłowiączka	51-45	124	1	osada	przeworska	okr. rzymski
274	Janiszewek	51-45	111	1	cmentarzysko	puch. lejk. amfory kuliste	neolit
275	Dęby Janiszewskie	51-45	110	10	osada osada	puch. lejk. łużycka	neolit ep. brązu
276	Dęby Janiszewskie	51-45	109	2	cmentarzysko	puch. lejk.	neolit
277	Dęby Janiszewskie	51-45	108	1	cmentarzysko	puch. lejk.	neolit
278	Milżyn	51-45	100	14	śląd osadn.	puchary lejcowate	neolit
279	Wola Sosnowa	51-45	099	2	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
280	Zgłowiączka	51-45	098	11	osada	przeworska	okr. rzymski
281	Janiszewo	51-45	113	2	znal. luźne	praugrofińska	wcz. ep. brązu
282	Businek	51-45	001	1	śląd osadn.	przeworska	okr. rzymski
283	Sułkowo	51-45	091	27	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
284	Czajno	51-45	002	2	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
285	Zgłowiączka	51-45	097	10	osada śląd osadn.	przeworska polska	okr. rzymski XIII - XIV w.
286	Zgłowiączka	51-45	096	9	śląd osadn.	przeworska	okr. rzymski
287	Wola Sosnowa	51-45	095	1	śląd osadn.	polska	XIV - XV w.
288	Wiktorowo	51-45	094	2	śląd osadn.	?	neolit
289	Wiktorowo	51-45	093	1	śląd osadn.	polska	XIV w.
290	Sułkowo	51-45	092	28	osada	polska	XIV - XVI w.
291	Siemnowek	51-45	072	1	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
292	Sułkowo	51-45	083	19	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
293	Janiszewo	51-45	114	3	osada.	trzcinińska	II ep. brązu
294	Siemnowek	51-45	074	3	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
295	Siemnowek	51-45	075	2	śląd osadn. osada	przeworska nowożytna	okr. rzymski XVIII w.
296	Siemnowek	51-45	076	3	osada osada	prapolska nowożytna	III okr. wcz. średn. XVI - XVIII w.
297	Siemnowek	51-45	077	4	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
298	Sułkowo	51-45	078	14	osada	polska	XIV - XV w.
299	Sułkowo	51-45	079	15	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
300	Sułkowo	51-45	080	16	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
301	Janiszewo	51-45	112	1	cmentarzysko	puch. lejk.	neolit
302	Sułkowo	51-45	082	18	śląd osadn.	przeworska	okr. rzymski
303	Sułkowo	51-45	084	20	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
304	Sułkowo	51-45	085	21	osada śląd osadn.	prapolska polska	III okr. wcz. średn. XIV - XV w.
305	Sułkowo	51-45	086	22	śląd osadn. śląd osadn.	? prapolska	neolit III okr. wcz. średn.
306	Sułkowo	51-45	087	23	śląd osadn.	?	neolit
307	Sułkowo	51-45	088	24	śląd osadn. śląd osadn.	prapolska nowożytna	III okr. wcz. średn. XVIII w.
308	Sułkowo	51-45	089	25	śląd osadn. śląd osadn.	przeworska nowożytna	okr. rzymski XVI - XVIII w.
309	Sułkowo	51-45	090	26	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
310	Sułkowo	51-45	081	17	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.

311	Smogorzewo	51–46	095	01	grób, znalezisko luźne		neolit?, średniowiecze wczesne XI–XII w.
312	Sułkowo	51–46	079	11	osada		średniowiecze późne XIV–XV w.
313	Nowa Kłobia	51–46	059	02	osada	przeworska	rzymski okres
314	Nowa Kłobia	51–46	060	09	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	łużycka	halsztacki okres, średniowiecze wczesne okres III
315	Nowa Kłobia	51–46	061	10	osada	przeworska	rzymski okres
316	Siemkowo	51–46	073	01	osada	przeworska	rzymski okres
317	Smogorzewo	51–46	075	01	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne okres III, nowożytność XVIII w.
318	Smogorzewo	51–46	076	02	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad		rzymski okres, nowożytność XVI– XVIII w.
319	Sułkowo	51–46	078	01	grodzisko		średniowiecze późne XIII–XV w.
320	Grójec	51–46	093		znalezisko luźne		
321	Sułkowo	51–46	083	06	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne okres III
322	Sułkowo	51–46	084	07	osadnictwa ślad		neolit
323	Sułkowo	51–46	086	09	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	przeworska	rzymski okres, średniowiecze późne XIV–XV w.
324	Grójec	51–46	091		cmentarzysko	pomorska	żelaza epoka wczesna
325	Grójec	51–46	092		osada		średniowiecze
326	Smogorzewo	51–46	077	03	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad		neolit, średniowiecze wczesne okres III
327	Świątniki	51–47	110	02	osadnictwa ślad	przeworska?	rzymski okres?
328	Świątniki	51–47	109	01	osada		średniowiecze późne - nowożytność XIV– XVI w.
329	Skaszyn	52–45	116	08	osadniczy punkt		nowożytność
330	Skaszyn	52–45	124	16	osadnictwa ślad	łużycka?	brązu epoka
331	Skaszyn	52–45	123	15	osadniczy punkt, osadniczy punkt, osadnictwa ślad	pucharów lejkowatych, łużycka	neolit, brązu epoka, nowożytność
332	Skaszyn	52–45	122	14	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	łużycka	brązu epoka, nowożytność
333	Skaszyn	52–45	121	13	osadniczy punkt, osadniczy punkt	łużycka	brązu epoka, nowożytność
334	Skaszyn	52–45	120	12	osadnictwa ślad, osadnictwa ślad	łużycka	brązu epoka, nowożytność
335	Skaszyn	52–45	119	11	osadniczy punkt, osadnictwa ślad		średniowiecze późne, nowożytność
336	Skaszyn	52–45	109	01	osadnictwa ślad		nowożytność
337	Skaszyn	52–45	117	09	osadniczy punkt, osadnictwa ślad	pucharów lejkowatych	neolit, nowożytność
338	Skaszyn	52–45	115	07	osadniczy punkt, osadniczy punkt	amfor kulistych ceramiki sznurowej	neolit schyłkowy, neolit schyłkowy
339	Skaszyn	52–45	114	06	osadnictwa ślad		

340	Skaszyn	52–45	113	05	osadnictwa ślad		
341	Skaszyn	52–45	112	04	osadniczy punkt		średniowiecze późne XV w.
342	Skaszyn	52–45	111	03	osadnictwa ślad		neolit
343	Skaszyn	52–45	110	02	osadnictwa ślad		średniowiecze wczesne E - F
344	Skaszyn	52–45	118	10	osadnictwa ślad, osadniczy punkt		średniowiecze późne, nowożytność
345	Agnieszkowo	49-45	1	2	osada	nowożytność XVI- XVII	
346	Agnieszkowo	49-45	2	3	osada	średniowiecze XIV- XV	
347	Agnieszkowo	49-45	3	4	ślad osadnictwa	średniowiecze XIV	
348	Agnieszkowo	49-45	4	5	ślad osadnictwa	średniowiecze XIV	
349	Annowo	49-45	5	1	ślad osadnictwa	III okres wczesnego średniowiecza	
350	Annowo	49-45	6	2	ślad osadnictwa	średniowiecze XIV- XV	
351	Annowo	49-45	7	3	ślad osadnictwa osada	neolit III okres wczesnego średniowiecza	
352	Bodzanowo	49-45	8	4	osada	średniowiecze XIII- XIV	
353	Bodzanowo	49-45	9	5	osada	III okres wczesnego średniowiecza	
354	Bodzanowo	49-45	10	6	osada	neolit	k. pucharów lejkowatych
355	Bodzanowo	49-45	11	7	osada	neolit	k. pucharów lejkowatych
356	Bodzanowo	49-45	12	8	ślad osadnictwa	neolit	k. pucharów lejkowatych
357	Bodzanowo	49-45	13	9	osada	neolit	k. pucharów lejkowatych
358	Bodzanowo	49-45	14	10	ślad osadnictwa	neolit	k. pucharów lejkowatych
359	Bodzanowo	49-45	15	11	ślad osadnictwa	III okres wczesnego średniowiecza	
360	Bodzanowo	49-45	16	12	osada	neolit	k. pucharów lejkowatych
361	Bodzanowo	49-45	18	16	osada osada	neolit średniowiecze XV- XVI	k. pucharów lejkowatych
362	Bodzanowo	49-45	19	14	osada osada	IV-V okres epoki brązu III okres wczesnego średniowiecza	k. łużycka
363	Bodzanowo	49-45	20	15	osada osada	neolit średniowiecze XV- XVI	k. pucharów lejkowatych
364	Dąbie Kujawskie	49-45	32	2	osada	średniowiecze XIII- XIV	
365	Dąbie Kujawskie	49-45	33	3	osada osada	neolit nowożytność XV- XVII	k. pucharów lejkowatych

366	Dąbie Kujawskie	49-45	34	4	osada	III okres wczesnego średniowiecza	
367	Dąbie Kujawskie	49-45	35	5	śląd osadnictwa osada	neolit średniowiecze XIV- XV	
368	Dąbie Kujawskie	49-45	36	6	śląd osadnictwa	średniowiecze XIII- XIV	
369	Dąbie Kujawskie	49-45	37	7	śląd osadnictwa	średniowiecze XV- XVI	
370	Dąbie Kujawskie	49-45	38	8	śląd osadnictwa	III okres wczesnego średniowiecza	
371	Dąbie Kujawskie	49-45	39	9	śląd osadnictwa	neolit	k. pucharów lejkowatych
372	Dąbie Kujawskie	49-45	40	10	śląd osadnictwa	neolit	k. pucharów lejkowatych
373	Dąbie Kujawskie	49-45	41	11	śląd osadnictwa	średniowiecze XIV	
374	Dąbie Kujawskie	49-45	42	12	śląd osadnictwa	średniowiecze XIV	
375	Dąbie Kujawskie	49-45	43	13	osada	średniowiecze XIV- XV	
376	Dąbie Kujawskie	49-45	44	14	śląd osadnictwa osada	V okres epoki brązu – okres halszacki średniowiecze XIV- XVI	k. łużycka
377	Dąbie Kujawskie	49-45	45	15	osada	III okres wczesnego średniowiecza	
378	Dąbie Kujawskie	49-45	46	16	śląd osadnictwa	III okres wczesnego średniowiecza	
379	Dąbie Kujawskie	49-45	47	17	śląd osadnictwa	średniowiecze XIV	
380	Dąbie Kujawskie	49-45	48	18	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	V okres epoki brązu średniowiecze XIV	
381	Dąbie Kujawskie	49-45	49	19	osada	średniowiecze XIII- XIV	
382	Dąbie Kujawskie	49-45	50	20	śląd osadnictwa	średniowiecze XIII- XIV	
383	Dąbie Kujawskie	49-45	51	21	śląd osadnictwa	średniowiecze XIV- XV	
384	Dąbie Kujawskie	49-45	52	22	osada	średniowiecze XIV- XV	
385	Dąbie Kujawskie	49-45	53	23	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	IV-V okres epoki brązu III okres wczesnego średniowiecza	
386	Dąbie Kujawskie	49-45	54	24	osada	III okres wczesnego średniowiecza	
387	Dąbie Kujawskie	49-45	55	25	osada	III okres wczesnego średniowiecza	
388	Dąbie Kujawskie	49-45	56	26	śląd osadnictwa osada	III okres wczesnego średniowiecza średniowiecze XV- XVI	
389	Dąbie Parcele	49-45	57	1	osada	neolit	k. amfor kulistych

					osada	średniowiecze XIII- XIV	
390	Dąbie Parcele	49-45	58	2	śląd osadnictwa	neolit	k. amfor kulistych
391	Dąbie Poduchowne	49-45	59	1	śląd osadnictwa	średniowiecze XIII- XIV	
392	Dąbie Poduchowne	49-45	60	2	śląd osadnictwa	średniowiecze XIII- XIV	
393	Redecz Kalny	49-45	78	1	osada	średniowiecze XIII- XIV	
394	Redecz Kalny	49-45	79	2	osada	okres rzymski	k. przeworska
395	Redecz Kalny	49-45	80	3	osada	okres halszacki	k. łużycka
396	Redecz Kalny	49-45	81	4	osada	neolit	k. pucharów lejkowatych
397	Redecz Kalny	49-45	82	5	osada śląd osadnictwa	III okres wczesnego średniowiecza nowożytność XVI	
398	Redecz Kalny	49-45	83	6	śląd osadnictwa	neolit	k. pucharów lejkowatych
399	Redecz Kalny	49-45	84	7	śląd osadnictwa	III okres wczesnego średniowiecza	
400	Redecz Kalny	49-45	85	8	osada	nowożytność XVI- XVII	
401	Redecz Kalny	49-45	86	9	osada	średniowiecze X średniowiecze XIV - XV	
402	Redecz Kalny	49-45	87	10	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	neolit średniowiecze XIV - XV	
403	Redecz Kalny	49-45	88	11	osada	średniowiecze XIV - XV	
404	Redecz Kalny	49-45	89	12	osada śląd osadnictwa osada	neolit III okres wczesnego średniowiecza nowożytność XV- XVII	k. pucharów lejkowatych
405	Redecz Kalny	49-45	90	13	śląd osadnictwa	neolit	
406	Redecz Kalny	49-45	91	14	osada	neolit/epoka brązu	
407	Redecz Kalny	49-45	92	15	osada	neolit	k. pucharów lejkowatych
408	Redecz Kalny	49-45	93	16	śląd osadnictwa	III okres wczesnego średniowiecza	
409	Redecz Kalny	49-45	94	17	osada	średniowiecze XIII- XIV	
410	Redecz Kalny	49-45	95	18	osada	okres rzymski	k. przeworska
411	Redecz Wielki	49-45	117	11	osada	średniowiecze XIV - XV	
412	Redecz Wielki	49-45	118	12	śląd osadnictwa	średniowiecze XIII- XIV	
413	Redecz Wielki	49-45	119	13	osada	średniowiecze XIII- XIV	
414	Redecz Wielki	49-45	120	14	śląd osadnictwa	średniowiecze XIII-	

						XIV	
415	Redecz Wielki	49-45	121	15	osada	III okres wczesnego średniowiecza	
416	Redecz Wielki	49-45	122	16	śląd osadnictwa	okres halsztacki D	k. Łużycka
417	Stok	49-45	123	1	śląd osadnictwa	neolit/epoka brązu	
418	Stok	49-45	124	2	osada	III okres wczesnego średniowiecza	
419	Stok	49-45	125	3	śląd osadnictwa	średniowiecze XIV - XV	
420	Stok	49-45	126	4	osada osada	V okres epoki brązu średniowiecze XIII- XIV	
421	Stok	49-45	127	5	osada	neolit	
422	Stok	49-45	128	6	osada	neolit	k. pucharów lejkowatych
423	Stok	49-45	129	7	śląd osadnictwa	neolit	k. amfor kulistych
424	Stok	49-45	130	8	śląd osadnictwa	koniec III okresu wczesnego średniowiecza	
425	Stok	49-45	131	9	osada	neolit	k. amfor kulistych
426	Dąbek	49-45	136	1	osada	neolit	k. pucharów lejkowatych
427	Dąbie Kujawskie	49-45	137	1	cmentarzysko zarowe		